

Vergaderjaar 2004–2005

29 767

Wijziging van enkele belastingwetten (Belastingplan 2005)

Nr. 60

VERSLAG VAN EEN WETGEVINGSOVERLEG

Vastgesteld 17 november 2004

De vaste commissie voor Financiën¹ heeft op 15 november 2004 overleg gevoerd met staatssecretaris Wijn van Financiën over **het Belastingplan 2005**.

Van het overleg brengt de commissie bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Tichelaar

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Berck

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Bakker (D66), Crone (PvdA), Van Egerschot (VVD), Hofstra (VVD), De Haan (CDA), Bussemaker (PvdA), Vendrik (GroenLinks), Halsema (GroenLinks), Kant (SP), Koopmans (CDA), Blok (VVD), Ten Hoopen (CDA), ondervoorzitter, Smits (PvdA), De Pater-van der Meer (CDA), Van As (LPF), Tichelaar (PvdA), voorzitter, Gerkens (SP), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Varela (LPF), De Nerée tot Babberich (CDA), Koomen (CDA), Fierens (PvdA), Aptroot (VVD), Smeets (PvdA), Heemskerk (PvdA) en Dezentjé Hamming (VVD).

Plv. leden: Rouvoet (ChristenUnie), Dittrich (D66), Koenders (PvdA), Van Beek (VVD), Balemans (VVD), Kortenhorst (CDA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Duyvendak (GroenLinks), Van Gent (GroenLinks), De Ruiter (SP), Mosterd (CDA), Snijder-Hazelhoff (VVD), Atsma (CDA), Dijsselbloem (PvdA), Omtzigt (CDA), Eerdmans (LPF), Noorman-den Uyl (PvdA), Van Bommel (SP), Jan de Vries (CDA), Hermans (LPF), Mastwijk (CDA), Rambocus (CDA), Stuurman (PvdA), Luchtenveld (VVD), Blom (PvdA), Douma (PvdA) en Bibi de Vries (VVD).

Stenografisch verslag van een wetgevingsoverleg van de vaste commissie voor Financiën

Maandag 15 november 2004

Aanvang 11.15 uur

Voorzitter: Dezentjé Hamming

Aanwezig zijn 9 leden der Kamer, te weten:

Van As, Bakker, Crone, Dezentjé Hamming, Kant, Rouvoet, Vendrik, Van der Vlies en Van Vroonhoven-Kok,

en de heer Wijn, staatssecretaris van Financiën.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van enkele belastingwetten (Belastingplan 2005) (Kamerstuk 29767) en het wetsvoorstel Wijziging van enkele belastingwetten c.a. (Overige fiscale maatregelen 2005) (Kamerstuk 29758).**

De **voorzitter**: Ik heet eenieder hartelijk welkom bij de behandeling van het Belastingplan 2005. Wij hebben een strak tijdschema afgesproken. Daarnaast is afgesproken dat moties plenair woensdagavond ingediend zullen worden. Op het eerste onderdeel, het blokje algemeen, heb ik geen inbreng. Ik heb er wel behoefte aan om namens de VVD-fractie een korte opmerking vooraf te maken. Vanmorgen is er nogal wat publiciteit verschenen rondom het "H-woord", oftewel de hypotheekrenteaftrek. Minister Dekker zou op dat punt een suggestie hebben gedaan. Ik hecht eraan, te melden dat de VVD-fractie zich bij het standpunt houdt dat dit niet aan de orde is.

De heer **Crone** (PvdA): Ik vind het uitstekend dat de voorzitter van deze vergadering, als woordvoerder van de VVD-fractie, een prealabele

verklaring aflegt. Het is een novum, maar ik zou niet weten waarom dit niet zou kunnen. Ik ontnem mijzelf hiermee overigens niet de mogelijkheid om straks nog in te gaan op dit onderwerp, gedeeltelijk ook namens de VVD-fractie.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Is hiermee de inbreng van de VVD-fractie bij het blokje algemeen afgerond?

De **voorzitter**: U zult dat zo wel merken.

Blok 1: Algemeen

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter. Wij hebben afgesproken dat ik de aftrap lever bij dit onderwerp. Het Belastingplan 2005 heeft wel een aantal kenmerken zoals gerichte inkomensondersteuning, verdere vergroening en versterking van het Nederlandse ondernemings- en vestigingsklimaat, maar grote structuurwijzigingen zijn er niet in opgenomen. In vergelijking met andere jaren is het een vrij "kalm" belastingplan.

Ik ga allereerst in op de gerichte inkomensondersteuning en het inkomensbeleid, onderwerpen die verder uitgediept kunnen worden onder het blokje arbeidsmarkt- en inkomensbeleid. Wat zijn de mogelijke gevolgen van het door het kabinet gesloten sociaal akkoord voor de verschillende onderdelen in dit belastingplan? Het kabinet heeft niet gekozen voor aanpassing van dit plan, maar het sociaal akkoord kost wel geld en dat zal ergens gevonden moeten worden. Het gaat met name om belastinguitgaven. Bestaat er al enig idee over de financiering van de

maatregelen, die mede de context vormen voor het belastingplan? Mijn volgende opmerking betreft de middeninkomens. Het kabinet is in samenhang met bijvoorbeeld de sociale nota ver gegaan om de koopkracht van de minima te ondersteunen, ook langs fiscale weg. Dat heeft ertoe geleid dat de tweede schijf vrijwel gelijk is geworden aan de derde, een tarief dat al snel van toepassing is boven het minimum. Met het oog op de wig in het totale belastingstelsel is dit een zorgelijke ontwikkeling.

Aanvankelijk was het kabinet van plan om in het Belastingplan 2005 niet alleen het OZB-gebruikersdeel te schrappen, maar ook om de overige OZB te maximeren. De afschaffing van het gebruikersdeel gaat niet door, maar de maximering gaat ook niet door. In een jaar waarin wij een groot beroep doen op de mensen om het met een buitengewoon terughoudende koopkracht te doen - wij vragen om een nullijn en voor de meeste koopkrachtcijfers staat een min - zou het gepast zijn als het kabinet aan de maximering van deze tarieven wel vorm geeft.

In blok drie gaan wij van alles zeggen over het ondernemings- en vestigingsklimaat. Vorig jaar hebben wij vastgesteld dat het van belang is dat het fiscale instrumentarium goed aansluit op het streven van het kabinet en het streven van de commissie die oud-premier Kok onlangs heeft voorgezet, namelijk om de kenniseconomie te stimuleren. Vorig jaar is hierover een motie aangenomen van mijn voormalige collega Giskes. Zij vroeg om het doorlichten van het Nederlandse fiscale stelsel op dit punt. Het antwoord van de minister was alleen gericht op de WBSO, maar de motie

had natuurlijk een veel bredere strekking. Kunnen wij het antwoord op die bredere strekking ook tegemoet zien?

Dan wil ik nog een opmerking maken over hetgeen vanochtend in de Volkskrant door minister Dekker is gezegd. Ik roep in herinnering dat wij hier een paar maanden geleden een debat hebben gehad over de hypotheekrente. Vandaag moeten wij niet alles in het teken van de hypotheekrente stellen, al is het maar omdat daarover door een meerderheid van de Kamer voor deze kabinetsperiode duidelijke afspraken zijn gemaakt. Overigens heeft mevrouw Dekker het over de volgende kabinetsperiode. Zij stelt voor om een fundamenteel onderzoek te verrichten naar alle fiscale aspecten rondom de eigen woning. Daarbij wil zij ook de woningmarkt in den brede, inclusief de huurwoningen en dergelijke, betrekken. Deze algemene strekking is ontdaan van allerlei nivelleringsdoelstellingen die vaak worden genoemd door mensen die de hypotheekrente ter discussie stellen, en inclusief een volledige fiscale behandeling van de eigen woning, het eigenwoningforfait, de overdrachtsbelasting, de OZB, de bouwleges en wat dies meer zij. De eigen woning wordt met name door gemeenten nog wel eens als een melkkoe beschouwd. Deze totale benadering vind ik terug in de motie-Giskes die een paar jaar geleden is aangenomen. Naar ik meen, krijgen wij daarop komend voorjaar van het kabinet een reactie. Mag ik de inzet van minister Dekker op die manier interpreteren? Houdt dit in dat het kabinet daarop positief zal reageren?

De heer **Crone** (PvdA): Als ik ze aanhad, waren mijn klompen gebroken. Op 7 september hebben wij een algemeen overleg gehouden. Ik heb toen voorgesteld om een staatscommissie een brede bouwstenennotitie te laten maken zonder daarbij te letten op de politieke vooringenomenheid. De een wil immers nivelleren en de ander juist niet. Ik heb expliciet genoemd welke onderdelen in deze notitie zouden moeten worden behandeld: de overdrachtsbelasting, de OZB en het eigenwoningforfait. De grootste kritiek op mijn voorstel kwam van D66. Het CDA en de VVD zeiden simpel en sec dat zij geen behoefte

hadden aan een discussie over dit onderwerp. Zij voegden daar geen inhoudelijke argumenten aan toe, maar dat geeft niet; het was een heldere politieke positie. Nadat de heer Bakker zes minuten in zijn eerste inbreng aan het woord was, heb ik hem gevraagd of hij niet alleen op de PvdA kon schelden, maar ook een eigen opvatting had. Ik heb hem toen herinnerd aan het standpunt van mevrouw Giskes. Wij hebben zelfs ter plekke gezegd dat mevrouw Giskes misschien moest worden toegevoegd aan die staatscommissie. Ik had daarvoor alleen mannen van de drie grootste partijen genoemd, maar nu kon ik drie vliegen in een klap slaan: een vrouw erbij, iemand van D66 die onafhankelijk kan nadenken en een breder draagvlak! Mijn klompen zijn niet gebroken. Ik ben er heel blij mee dat de heer Bakker nu zijn volledige steun geeft aan het voorstel dat ik toen heb gedaan. Ik hoop dat dit wellicht nog deze week tot een nadere uitspraak van de Kamer leidt.

De heer **Bakker** (D66): Ik heb toen ook naar de motie-Giskes verwezen. Ook was er heel veel informatie over de hypotheekrente. Daar had de staatssecretaris volledig gelijk in. Ik heb in dat overleg inderdaad gezegd dat de discussie over de hypotheekrente naar mijn mening altijd wordt vervuild door allerlei nivelleringsdoelstellingen. Ik geloof niet dat wat ik heb gezegd tot gevolg kan hebben dat de klompen van de heer Crone breken. "Hypotheekrente" is inderdaad een belast woord, vooral ook omdat er altijd andere agenda's aan worden gehangen.

De heer **Crone** (PvdA): De kern van mijn voorstel was om via een staatscommissie de politieke angels eruit te halen. Waarom was u er toen zo expliciet tegen en stemt u er nu mee in? Bent u bereid om samen met mij te pleiten voor een staatscommissie of een onderzoek door wie dan ook, uiteindelijk resulterend in een bouwstenennotitie? Dan kunnen alle politieke partijen voor de volgende verkiezingen een helder beeld presenteren aan hun kiezers.

De heer **Bakker** (D66): Nogmaals, ik heb de heer Crone - en ook de heer Vendrik - al enige malen voor de

voeten geworpen dat hij er altijd de nivelleringsagenda aan vast hing. Toen het ging om de staatscommissie heeft hij die agenda er even af afgehaald, maar toen was mijn reactie: als de vos de passie preekt, boer pas op je kippen! Dat geldt nog steeds. Als het kabinet behoefte heeft aan een fundamenteel onderzoek, zie ik dat als een uitvoering van de motie-Giskes. De heer Crone zegt nu dat hij alles ineens op een rijtje wil hebben, maar ik vertrouw nog steeds zijn agenda niet.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): In dit boeiende debat wordt weer eens geroepen om onderzoek. Dat onderzoek is echter al verricht. Ik verwijs naar bijlage 13 van de Miljoenennota 2001. Pagina's vol met cijfers, modellen, alternatieven, gevolgen voor de koopkracht enz. Het wordt dus tijd om te kiezen. Als een lid van het kabinet echter onderzoek wil om nog eens een keer te lezen wat het allang had moeten weten, is het mij best. Mevrouw Dekker zegt in het interview, dat zij de vraag beantwoord wil zien of huizenbezitters niet te veel worden bevoordeeld ten opzichte van huurders. Een aantal weken geleden antwoordde zij in mijn richting dat dat niet het geval is. Kennelijk is er sprake van voortschrijdend inzicht. Is dat ook de vraag van de heer Bakker? Wil hij ook antwoord op de vraag of er inderdaad veel meer belastinggeld naar de bezitters van woningen gaat - en dan vooral degenen met de hoogste inkomens - dan naar de huurders? Dat de heer Bakker weer eens roept dat het bij mij vooral om nivellering gaat, laat ik maar even zitten.

De heer **Bakker** (D66): Kennelijk kent de heer Vendrik mijn conclusies al, maar los daarvan kan ik zijn vraag bevestigend beantwoorden. De motie-Giskes heeft het over wonen in den brede, dus zowel over eigenaren als over huurders.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dan houden wij op met het gezeur over nivellering en stellen wij vast dat ook D66 geïnteresseerd is in de vraag of er niet te veel geld naar de bezitters van woningen gaat. Dat is winst.

De heer **Bakker** (D66): D66 is geïnteresseerd in de vraag of het ten aanzien van de hypotheekrenteafrek

niet veel gemakkelijker kan. Ook wil zij graag inzicht in de vraag naar de verhouding tussen hetgeen voor huizenbezitters en hetgeen voor huurders wordt gedaan.

Mevrouw **Kant** (SP): Ik wil graag iets meer duidelijkheid. Misschien dat vandaag wordt besloten om nu eindelijk eens te kijken naar een vorm van maatschappelijk onrecht. Is de heer Bakker van mening dat ook gekeken moet worden naar de effecten op de woningmarkt in brede zin, dus naar de ongelijkheid tussen huurders en mensen met een hypotheek? Vraagt hij het kabinet verder dat onderzoek nog deze kabinetsperiode te doen en ook met voorstellen te komen?

De heer **Bakker** (D66): Voor u lijkt hypotheekrenteaftrek als zodanig gelijk te staan aan onrecht, maar zo kijk ik daar niet tegen aan.

Mevrouw **Kant** (SP): Daar maak ik bezwaar tegen. Ik heb gesproken over een onrechtvaardige verdeling tussen huurders en kopers. Mijn fractie heeft nooit gezegd dat de hypotheekrenteaftrek een onrechtvaardige regeling is. Ik zie dan ook graag dat u uw opmerking terugneemt!

De heer **Bakker** (D66): Daar hebben wij allemaal onze eigen appreciatie van! Ik vind de hypotheekrenteaftrek op zichzelf een belangrijk element van onze fiscale wetgeving, maar constateer ook - ik zeg daarmee niets nieuws en ook niets anders dan onze vorige woordvoerder - dat bij de totale fiscale behandeling van een woning vaak veel ophef wordt gemaakt over de hypotheekrenteaftrek maar dat daarbij dan ook zou moeten worden gekeken naar al die andere elementen waarmee een woning als belastingsubject wordt gezien. Denk maar aan de ozb, eigenwoningforfait, overdrachtsbelasting, bouwleges en ga zo maar door! Als wij het totaal beschouwen en ontdoen van de nivelleringsdoelstelling, krijgen wij een veel terechter debat. De heer Vendrik heeft dan gelijk als hij zegt dat veel elementen van die discussie al bekend zijn maar dat het natuurlijk om de uiteindelijke totale afweging gaat. Ik vind - in antwoord op uw tweede vraag - dat mevrouw Dekker gelijk heeft. In deze kabinetsperiode

verandert er niets aan de hypotheekrenteaftrek. Ik heb daarvoor getekend en daar sta ik ook voor, maar niets staat dat fundamentele debat in de weg en ik hoop dan ook dat het kabinet op dat punt deze suggestie van mevrouw Dekker serieus neemt en niet ogenblikkelijk van tafel veegt. Dat was en blijft mijn primaire vraag aan het kabinet.

Mevrouw **Kant** (SP): Steunt u mevrouw Dekker in het verzoek om dit kabinet een fundamenteel onderzoek te laten doen?

De heer **Bakker** (D66): Ja!

De heer **Crone** (PvdA): Voorzitter. Ik ben vandaag in een constructieve bui. Een aantal punten in het belastingplan kan goed worden geregeld dan wel herzien in het belang van heel veel mensen. Mijn bijdrage die ik voor het weekend heb voorbereid, had ik willen beginnen met de opmerking dat dit belastingplan van dit kabinet helaas niet zo goed is, omdat het aan een aantal taboes vast blijft houden, maar na dit weekend moet ik toch vaststellen dat de politieke ruimte voor verandering veel groter is geworden omdat het niet meer zo erg aan politieke taboes vastzit als ik zaterdagochtend nog dacht. Volgens mij zijn er nu wel twee taboes van tafel. De eerste betreft de solidariteit. Ik ben blij dat die weer uit het vergeetboek kan. Dat zal wel blijken uit enkele voorstellen die mijn fractie heeft voorbereid. Solidariteit uit het vergeetboek is een treffende zin die de meerderheid van het congres van de grootste regeringspartij naar voren heeft gebracht. Het tweede is het taboe van de hypotheekrenteaftrek dat nu door mevrouw Dekker van tafel is gehaald, al heeft dat geen gevolgen voor het belastingplan voor het volgend jaar. Dat is overigens al eerder door de VVD-fractie zelf gedaan, namelijk door mevrouw Veenendaal, VVD-woordvoerder over huren en wonen, die verleden week in het blad van de Aedes precies hetzelfde zei als mevrouw Dekker: deze regeringsperiode veranderen wij het niet, maar voor de volgende kabinetsperiode moeten wij er wel naar gaan kijken. Dat is ook in lijn met hetgeen de vorige VVD-verkiezingsprogrammacommissievoorzitter de heer Korteweg zei: Wij moeten naar de hypotheekrenteaftrek kijken!

Waarom is dat verstandig? Niet alleen omdat het bijdraagt aan de nivellering. Daar is overigens niets mis mee; sociaal-liberalen waren daar vroeger ook voor. Je hoeft elkaar niet te verketteren als je daarvoor bent.

De **voorzitter**: De voorzitter geeft nu even zichzelf het woord.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik moet de heer Crone op een aantal punten corrigeren. Hij zegt naar aanleiding van het interview met mevrouw Veenendaal dat de VVD-fractie een ander standpunt heeft ingenomen. Ik wijs er nadrukkelijk op dat dit geen fractiestandpunt is; ik neem daar afstand van.

De heer **Crone** (PvdA): Het ging om een dubbelinterview met Staf Depla van onze fractie over huren en wonen. In de slotvraag vraagt de journalist: u noemde al de bezuinigingen op de huursubsidie; waarom wordt niet tegelijk de hypotheekrente aan de orde gesteld, zoals bijvoorbeeld wordt voorgesteld in een advies van de Raad van State over de Miljoenennota 2005? Mevrouw Veenendaal herhaalt in het interview dan de belofte uit het regeerakkoord: deze periode doen wij niets. Vervolgens zegt zij dat wij er na deze periode wel naar moeten kijken. In mijn partij is het goed gebruik dat de woordvoerder huursubsidie en wonen het standpunt van de fractie vertegenwoordigt. Nogmaals, het gaat om een openbaar en zeer deftig blad van de grootste woningbouwkoepel. Het is allemaal netjes opgeschreven. Verder heb ik begrepen dat het een geaccordeerd interview is. Laten wij het debat op dit punt anders stoppen en wachten op een standpunt van de VVD-fractie.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik herhaal dat dit niet het fractiestandpunt is. Het is een persoonlijke opvatting van mevrouw Veenendaal.

De heer **Crone** (PvdA): Ik wilde juist constateren dat kennelijk het taboe er langzamerhand af gaat. Op het congres van de grootste regeringspartij is een motie aangenomen waarmee het herstel van de solidariteit weer in het boek mag. Er leek ook een meerderheidsstandpunt te zijn over de hypotheekrenteaftrek.

In Trouw lees ik dat op aandringen van de partijtop het op gang brengen van de hypotheekrentediscussie op het laatste nippertje uit de resolutie is geschrapt.

Staatssecretaris **Wijn**: "Geschrapt".

De heer **Crone** (PvdA): Het is inderdaad geschrapt, maar op het laatste nippertje en op aandringen van de partijtop. Wij hoeven niet eens tussen de regels door te kunnen lezen om te snappen dat op zijn minst de grootst mogelijk minderheid van het CDA-congres dit erin had willen hebben. Fractievoorzitter Verhagen wilde eigenlijk ook het onderwerp solidariteit van tafel vegen; dit staat in drie kranten. Hij zei het signaal te onderkennen, maar dat het allemaal verkeerd was begrepen door het congres. Ik tel echter mijn zegeningen. kamerbreed, van links tot rechts en van groot tot klein, staat de discussie nu op de agenda.

Op één punt ben ik wel boos. U, mevrouw de voorzitter, als woordvoerder van de VVD-fractie, en mevrouw Dekker steken de kop in het zand door te zeggen: wij hebben het beloofd, dus blijft het zo tijdens deze kabinetsperiode want wij willen de mensen zekerheid bieden. Dat is het ergste van deze discussie. Welke zekerheid bied je mensen die voor 30 jaar een hypotheek afsluiten als je zegt dat je er twee jaar niets aan verandert? Read my lips: over tweeënhalf jaar gaat het dus wel veranderen! Je kunt pas zekerheid bieden als je die geeft voor de langere termijn.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Die zekerheid geven wij als VVD niet voor twee jaar maar voor veel langer. Wij kunnen natuurlijk niet naar de volgende regeerperiode kijken, want de kiezers bepalen wie er dan aan de macht komt. Indien dat de PvdA is, weten wij zeker dat er aan de hypotheekrente wordt gesleuteld.

De heer **Van As** (LPF): Hiermee heb ik een groot probleem; dit valt niet staande te houden. Ik weet nog heel goed dat VVD-lijsttrekker Zalm bij de verkiezingen van januari 2002 riep: aan de hypotheekrenteaftrek wordt niet getornd. Nog geen jaar later werd de bijleenregeling ingevoerd. Als één partij op dit punt onbetrouwbaar is gebleken, is dat wel de VVD.

Wat mevrouw Dezentjé Hamming nu zegt, is dus volkomen hypocriet.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Dat deel ik absoluut niet. Ook in het debat over de bijleenregeling heb ik gezegd dat wij min of meer onder protest, in ieder geval met grote tegenzin, daarmee akkoord zijn gegaan, omdat wij zo meer mogelijkheden zagen om de hypotheekrente op langere termijn aftrekbaar te houden. Dat heeft dus wel degelijk te maken met het bieden van zekerheid.

De heer **Van As** (LPF): U hebt de regeling binnen een jaar gewijzigd. Dat geeft aan hoe onbetrouwbaar de VVD op dat punt is.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter, mag ik een punt van orde maken? Ik ben dol op dit debat, want hoe meer herrie des te leuker. Zo halen wij het einde van de dag alleen niet en zeker niet als twee woordvoerders met elkaar in debat gaan, terwijl de heer Crone eigenlijk het woord voert.

De **voorzitter**: De heer Vendrik heeft gelijk en daarom vraag ik de heer Crone zijn betoog te vervolgen. Eerst mag de heer Bakker echter een vraag stellen.

De heer **Bakker** (D66): De heer Crone spreekt over boosheid en zekerheid ten opzichte van een andere kabinetsperiode. Alle plannen, ook die van de heer Crone uit het verleden, om eventueel iets aan de hypotheekrenteaftrek te doen, gaan toch altijd uit van het ongemoeid laten van lopende contracten? In die zin is er toch niets mis met het starten van een discussie met het oog op 2008 en verder, omdat alle lopende contracten in alle plannen altijd volledig zijn ontzien? Alle lopende verplichtingen voor 30 jaar kan men natuurlijk niet na een paar jaar doorkruisen. Dat is toch ook nooit de bedoeling van de heer Crone?

De heer **Crone** (PvdA): Wij hebben altijd gezegd dat het om nieuwe gevallen gaat, terwijl bestaande gevallen worden ontzien.

De heer **Bakker** (D66): Dan is er toch ook niets mis met die discussie?

De heer **Crone** (PvdA): Ik zou graag

eerst antwoord willen geven op uw vraag, al begrijp ik uw opwinding na al dat gedraai van u. Er circuleren ook varianten waarin de vraag wordt opgeworpen of wij nieuwe en oude regelingen dertig jaar naast elkaar moeten laten bestaan. Er circuleren varianten waarin de aftrek tegen het tarief van 52% in tien jaar wordt afgebouwd naar 42%. De heer Van As heeft volkomen gelijk als hij vraagt welke belofte van VVD en CDA op dit moment wat waard is. De PvdA heeft onderhandeld met het CDA. In die discussie heeft de PvdA natuurlijk beperktere maatregelen rond de hypotheekrenteaftrek voorgesteld, maar dat mocht helemaal niet. Dat was zelfs een van de hoofdredenen voor het CDA om niet met de PvdA te willen spreken en geen regeerakkoord te sluiten. Drie weken later besloot het CDA samen met de VVD om de bijleenregeling in te voeren. De heer Bakker zegt nu wel dat CDA en VVD betrouwbaar zijn, maar hij draait zelf binnen twee maanden 180 graden om in standpunt. Waarom zou hij dat de komende maand niet weer doen?

De heer **Bakker** (D66): Ik wil nog even kort reageren, want ik zal niet doen wat de heer Vendrik terecht aan de kaak stelde. Wij voeren hier een debat met de regering, maar ik maak toch bezwaar tegen de voorstelling van zaken die de heer Crone geeft. Ik draai niet om, want ik zeg precies hetzelfde als ik eerder heb gezegd. Het enige wat ik er vandaag aan heb toegevoegd, is dat ik de agenda van de heer Crone met betrekking tot die staatscommissie niet heb vertrouwd. Overigens was dat toen niet anders dan vandaag en dat heeft niets met draaien te maken.

De heer **Crone** (PvdA): Dat is echt complete onzin. Ik stelde die staatscommissie voor met de expliciete bedoeling om daar alle politieke stromingen en alle richtingen in het debat in te krijgen. De heer Bakker heeft die staatscommissie nooit kunnen interpreteren als een soort vijfde colonne van de PvdA voor een nivelleringsagenda. Ik heb voorgesteld dat de heren Lubbers en Bolkestein zouden plaatsnemen in die staatscommissie. Ik heb zelfs toegevoegd dat er iemand van D66 in zou moeten komen. Als de heer Bakker het toen nog niet vertrouwde en nu wél zegt dat er een studie van het kabinet

moet komen om ons voor te bereiden op de volgende ronde, dan kan ik niet anders dan vaststellen dan dat dit haaks staat op wat hij op 7 september zei.

De hypotheekrente is nu niet zo relevant voor het belastingplan, maar het is wel relevant dat het kabinet nu iets toezegt. Staatssecretaris, wilt u "Joop Struisvogel" zijn omdat iedereen erover praat behalve de staatssecretaris of zegt u: ik zie het debat op mij afkomen en daarom maak ik een update van de discussies in de Miljoenennota 2001. Dat was alleen geen integrale afweging met OZB en overdrachtsbelasting erbij. Daarom vraag ik de staatssecretaris een bouwstenennotitie te maken zodat alle politieke partijen voor de volgende verkiezingen een goede keuze kunnen maken. Als je dat goed doet, red je de hypotheekrenteaftrek, vooral voor de middeninkomens.

Solidariteit is een van de andere twee taboes in het kabinetsbeleid. Het kabinet weigert om de tarieven voor de hoogste inkomens, bijvoorbeeld het tarief van 52%, aan te passen, terwijl de laagste tarieven en bijvoorbeeld de AWBZ-premie allemaal met vele procenten omhoog vliegen. Wij hebben vorig jaar en dit jaar voorstellen gedaan om het tarief van 52% te verhogen om daarmee de AWBZ-premie en de zorgkosten voor een deel te vergoeden, zodat hoge inkomens ook meer betalen aan de zorg. Wij herhalen dat voorstel vandaag en maken het nog simpeler. Straks zullen wij voorstellen om het hoogste tarief te verhogen naar 55%. Daarnaast zullen wij enkele andere voorstellen doen, zodat wij de hogere inkomens volgend jaar in de sfeer van koopkracht een wat hogere bijdrage vragen.

Dat levert voor inkomens tot en met modaal volgend jaar een extra koopkrachtimpuls op van € 82. Dat betekent een verhoging van 0,6% voor mensen op minimumloon-niveau en een verhoging van 0,4 op een modaal inkomen. Aan mijn collega's vraag ik om de solidariteit uit het vergeetboek te halen. Wij kunnen aan de bevolking laten zien dat wij dat doen met een heel eenvoudige schijf. Mensen tot en met modaal krijgen er € 82 bij en dat wordt betaald door de mensen daarboven.

Ik vind het dramatisch dat in dit Belastingplan de werkgelegenheid

het kind van de rekening is. Het kabinet verlaagt de vpb. Daar is op zichzelf niets op tegen, maar de financiering daarvan gaat met name ten laste van het MKB en, door de motie-Verhagen, ook van de gezinnen. Het hele vpb-pakket speelde zich redelijk neutraal binnen het bedrijfsleven af. Het was weliswaar niet neutraal tussen MKB en grootbedrijf, maar het was een bedrijfslevenpakket. Door de motie-Verhagen wordt het pakket nu voor 555 mln extra ten laste van gezinnen gebracht. Dat staat in de nota naar aanleiding van het verslag en dat vind ik erg jammer. De staatssecretaris zegt nu op onze vraag dat de vpb-verlaging helemaal niet een voorschot op de toekomst is, want er zijn nog meer vpb-veranderingen gepland. Hij zegt zijn huidige voornemen helemaal lastenneutraal te financieren en dat ook te willen doen met de nieuwe vpb-maatregelen die nog volgen. Dat is een wonderlijke lastenneutraliteit, als er nu al blijkt dat er een half miljard extra zomaar eventjes ten laste van gezinnen wordt gebracht. Dat lijkt mij niet verstandig. Wij zullen straks voorstellen doen om een deel van de vpb-verlaging niet door te laten gaan, maar veel gericht in te zetten voor verbetering van de werkgelegenheid.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Voorzitter. Centraal staan alle wijzigingen ten opzichte van de aanpassing van de economische infrastructuur. Ik moet de staatssecretaris complimenteren met deze wijzigingen. Naar aanleiding van de motie-Verhagen die eind september is aangenomen, kunnen wij ook erg goed leven met de dekking van de verlaging van het vennootschapsbelastingtarief. Wat ons betreft, zijn wijzigingen niet echt meer nodig. Na alle nota's van wijziging heeft het voorliggende Belastingplan, dat kan ik u vooraf al melden, de steun van de CDA-fractie. Wij zullen de rest van de dag verder over individuele punten debatteren, maar dit is toch wel de grote lijn die ik u moet voorleggen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik heb een vraag over de dekking van de motie-Verhagen waar u zeer tevreden over bent. Mijn vraag heeft betrekking op de lastenverzwaring voor gezinnen die de heer Crone net noemde. Volgens de doorrekening

van het CPB gaat het om een lastenverzwaring van per saldo 270 mln. Daar kunt u goed mee leven?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Het zal voor u geen nieuwigheid zijn dat de inkomenspositie van gezinnen voor de CDA-fractie een zeer belangrijk punt is. Daarbij moet je niet alleen kijken naar de maatregelen die binnen de fiscaliteit genomen worden, maar juist ook de maatregelen daarbuiten. De inkomenspositie van gezinnen heeft onze constante zorg en wij kijken er altijd met grote voorzichtigheid naar, maar gezien het gehele plaatje acht de CDA-fractie die positie op dit moment gewoon in balans.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): U sprak zich zeer tevreden uit over de dekking van de voorstellen uit de motie-Verhagen. Het CPB heeft dat op aandringen van de oppositiefracties uit de Kamer doorgerekend en daaruit geconcludeerd dat die dekking leidt tot een lastenverzwaring voor gezinnen van 270 mln euro. Daarover spreekt u hier uw grote tevredenheid uit. Dat stel ik vast.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik val een beetje in herhaling. Als je kijkt naar de inkomenspositie van gezinnen, moet je niet alleen naar de belastingmaatregelen kijken, maar ook naar voorstellen die daarbuiten worden gedaan.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Nu word ik nieuwsgierig. Waar moeten wij dan naar kijken voor 2005? Wat zit er dat ik nog niet gezien heb, dat huishoudens en gezinnen buiten de fiscaliteit extra gaat bevoordelen?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Wij voeren hier een belastingdebat en daar wil ik mij graag op concentreren.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Sorry, maar zo zijn wij niet getrouwd in dit debat. Mevrouw Van Vroonhoven zegt zelf in antwoord op de vragen van de heer Rouvoet dat dit kabinet buiten de fiscale sfeer in het jaar 2005 voldoende doet voor gezinnen. Kennelijk acht zij het zelfs dusdanig voldoende dat binnen de fiscaliteit uitgerekend de heer Verhagen met het voorstel komt om gezinnen nog eens een lastenverzwaring van 270 mln aan de broek te

smeren. Dan heeft mevrouw Van Vroonhoven hier echt iets uit te leggen.

Mevrouw **Van Vroonhoven** (CDA): Naar aanleiding van de motie-Verhagen worden bijvoorbeeld de kinderkorting en de combinatiekorting verhoogd. Dat zijn maatregelen ten behoeve van gezinnen. Ik onderschrijf dat soort maatregelen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dat valt binnen de fiscale sfeer. Dat bespreken wij vandaag. Het maakt onderdeel uit van de berekening van het Centraal Planbureau die, nogmaals, per saldo ertoe leidt dat de andere financiering van de verlaging van de winstbelasting voor een bedrag van meer dan 270 mln regelrecht uit de portemonnee van de gezinnen in Nederland komt. Het CDA helpt Shell, de staatssecretaris ook. Hoe wil mevrouw Van Vroonhoven dit politiek verdedigen?

Mevrouw **Van Vroonhoven** (CDA): Een van de voorstellen van de motie-Verhagen ziet op de verplaatsing van de autoleasekostenfictie van de inkomstenbelasting naar de loonbelasting. Dat wordt verdisconteerd in de plaatjes. Dat is puur een budgettaire maatregel, die een en ander oplevert, ook aan administratieve lastenverlichting. Als je het grote geheel bekijkt, kun je niet anders dan concluderen dat alles op dit moment in balans is.

De heer **Crone** (PvdA): In het verslag hebben wij de vraag gesteld hoeveel van het belastingpakket wordt betaald door de gezinnen. Dat is helaas niet de 270 mln die werd genoemd, maar het is 545 mln. Dat komt dus door Verhagen. Het was al 455 mln en is nu 910 mln. Dat bedrag wordt betaald door de gezinnen. Daar zit natuurlijk ook het oneigenlijk bedoelde gebruik van het grijze kenteken in, maar dat zat in de oude en in de nieuwe plannen. Dat is niet het grote verschil. Er is echt door Verhagen een grote aanslag op de gezinnen gepleegd om het pakket overeind te houden. Is het niet beter om te zeggen dat het al onevenwichtig was, maar nog onevenwichtiger is geworden?

Mevrouw **Van Vroonhoven** (CDA): Na de politieke beschouwingen van eind september zijn heel concrete maatregelen genomen ten behoeve

van de gezinnen. Bekijk je het overallplaatje, dan behoeven wij echt niet ontevreden te zijn. Dat neemt niet weg dat het CDA constant aandacht heeft voor de positie van de gezinnen.

2005 wordt een belangrijk jaar voor de inkomstenbelasting. Wij gaan evalueren. De Wet IB 2001 wordt tegen het licht gehouden. Bekeken wordt in hoeverre de wet redelijk uitpakt en in hoeverre niet. Het gekke is dat wij in de stukken bij de begroting helemaal niets hierover lezen. Het CDA vindt het belangrijk dat wij ons hierop goed prepareren. Wanneer denkt de staatssecretaris met gegevens te komen? Hoe ziet hij de aanloop daarnaartoe? Het CDA was ontzettend verbaasd over het interview met minister Dekker in de Volkskrant. Ik ben blij met het standpunt van mevrouw Dezentjé Hamming vooruitlopend op het debat. Dat schept even wat helderheid. Zal mevrouw Dekker teruggestuurd worden door de fractie van mevrouw Dezentjé Hamming? Vooruitlopend daarop laat ik het hierbij.

De heer **Crone** (PvdA): Een Kamerlid kan de minister niet terugroepen. Een Kamerlid kan de minister wel naar de Kamer roepen.

Mevrouw **Van Vroonhoven** (CDA): De vraag was niet aan u gericht maar aan mevrouw Dezentjé Hamming.

De **voorzitter**: De heer Crone geeft het antwoord dat ik had willen geven. Ik wil haar niet naar de Kamer roepen, maar ik kan haar niet terugroepen. Ik kan alleen maar zeggen wat het standpunt van de fractie is.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Over mevrouw Dekker komen wij natuurlijk nog te spreken, al was het maar omdat de staatssecretaris, die in hetzelfde kabinet zit als zij, ook zijn opvattingen moet geven. Het valt de laatste tijd niet mee om in het kabinet te zitten.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik heb er heel veel plezier in.

De heer **Vendrik**: Ik heb begrepen dat in de CDA-partijraad op voorstel van de CDA-basisgroep sociale zekerheid een resolutie is opgenomen, waarbij in de oorspronkelijke

tekst toegezien werd op een discussie over de hypotheek-renteaftrek. Die zou ook binnen het CDA geopend moeten worden. Uit de kranten heb ik begrepen dat onder druk van de heer Verhagen dat onderdeel uit de resolutie is geschrapt. Waarom durfde de top van de CDA-fractie, als zij zo sterk gelooft in haar eigen verhaal, het debat met de achterban in de partij niet aan?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Het CDA is een democratische partij; sinds kort heeft zelfs elk lid een eigen stem, dus elk lid kan bij een partijraad zijn stem uitbrengen. Ik constateer dat de resolutie is aangenomen in de vorm waarin ze in stemming is gebracht. In die vorm zal ik haar ook serieus bij ons beleid betrekken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): De ontwerp-resolutie bevat een oproep aan het CDA om een debat over de aftrek van de hypotheekrente te beginnen. Daarover moet een debat worden geopend, zo wordt er gesteld. Waarom heeft het CDA het nu nodig dat zo'n bepaling onder druk van de nr. 2 van deze partij uit die resolutie wordt geschrapt? Waar is de partijtop van het CDA bang voor?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): U gaat af op geruchten en speculaties in krantenberichten, ik heb te maken met het resultaat, namelijk een resolutie die door de partijraad is aangenomen waarin ook de Tweede Kamerfractie wordt opgeroepen, een bepaald beleid uit te stralen. Ik constateer overigens dat onze fractie dit beleid eigenlijk al uitvoert. Hoe dan ook, ik heb te maken met die resolutie en als de basisgroep Sociale zekerheid, een groep waarnaar wij in het CDA erg goed luisteren, bepaalde overwegingen heeft gehad om passages uit de ontwerp-resolutie te schrappen, dan is dat haar zaak. Misschien was men bang dat de resolutie anders niet zou worden aangenomen, ik weet het niet. Overigens vind ik dat ik interne CDA-aangelegenheden niet met andere fracties hoeft te bespreken.

Mevrouw **Kant** (SP): U zei zojuist dat er nu een resolutie is waarin uitspraken worden gedaan over de koopkracht van de lagere inkomens, maar dat uw fractie eigenlijk al naar

die uitspraken handelt. Dat vind ik een beetje raar, want dan zou die resolutie natuurlijk niet nodig zijn geweest. Blijkbaar was het nodig om de fractie op te roepen, meer te doen voor de mensen met lagere inkomens, mensen die het moeilijk hebben. Ik ben heel benieuwd wat u vandaag en bij volgende gelegenheden met deze oproep gaat doen.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik ga niet over de orde van deze vergadering, maar ik constateer wel dat wij nu al uitgebreid ingaan op onderwerpen die bij het volgende blok aan de orde komen. Maar goed, ik ben graag bereid om op uw opmerking te reageren. Afgelopen zaterdag is er een resolutie aangenomen waarin de fractie in de Tweede Kamer wordt opgeroepen tot een bepaald beleid, maar wij verkondigen niet alleen in de Kamer, maar ook elders in het land al dat wij heel veel zorg besteden aan de inkomensplaatjes en met name aan de minima, dat wij voortdurend nagaan of de inkomens in balans en in verhouding zijn en of er niemand door het ijs dreigt te zakken. Wij voelen de resolutie dan ook als een steun in de rug.

Mevrouw **Kant** (SP): Volgens mij is die resolutie toch echt niet zo bedoeld. U heeft aandacht voor de inkomensplaatjes, maar uw achterban roept u op om er echt iets aan te doen. Wat gaat u voor deze mensen doen?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik kan alleen maar concluderen dat er ook naar aanleiding van de algemene beschouwingen een heleboel concrete maatregelen ten behoeve van de minima zijn genomen: de AOW is verhoogd en de bijzondere bijstand is verhoogd. Dergelijke maatregelen zijn nadrukkelijk ten behoeve van de minima genomen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Er wordt bezuinigd op de bijzondere bijstand, daar gaat 75 mln van af!

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik kijk met belangstelling uit naar het vervolg van deze vergadering.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dan heb ik toch nog wel een vraag over de positie van chronisch zieken en

gehandicapten, ook zonder die resolutie.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Dat komt allemaal in mijn betoog in het volgende blok.

De heer **Van As** (LPF): Voorzitter. De heer Crone heeft het heel duidelijk verwoord, zijn fractie stelt voor om niet te bezuinigen in bepaalde sectoren of op voorzieningen voor bepaalde doelgroepen. Hij stelt ook voor om de progressie in de inkomstenbelasting te versterken. Ik respecteer deze voorstellen en je kunt het ermee eens zijn of niet, dat is een zakelijke discussie. Waar wij als fractie grote moeite mee hebben, is het hapsnap beleid van het kabinet, waarmee je je eigenlijk, uit een oogpunt van behoorlijk bestuur, als een onbetrouwbare overheid presenteert. Daar zit bij ons het cardinale probleem. Ik denk dat wij allemaal gek geëmaild worden over het grijze kenteken, nu dit van de ene op de andere dag de nek wordt omgedraaid. Vorig jaar hebben wij de discussie gehad over de chronisch zieken en gehandicapten, en die doet zich nu weer voor. We hebben voorts het probleem gehad met de kilometervergoeding ten aanzien van respectievelijk lease-auto's en eigen wagens enz. Wij vinden dat je als overheid consistent moet zijn en dat, als je dingen wijzigd, je op zijn minst een overgangsmaatregel moet invoegen of bepaalde regelingen moet laten uitlopen. Je zegt dan bijvoorbeeld: in alle nieuwe gevallen doen wij vanaf 1 januari 2005 dit of dat. Dan ben je namelijk duidelijk. Misschien ben je niet helemaal consequent, omdat er lopende gevallen zijn die onder de oude regeling vallen, maar het is in ieder geval duidelijk. Welnu, daar wringt bij ons de schoen en wij vinden dat je dit niet kunt maken. Daarom hebben wij grote moeite met een aantal maatregelen. Ik vraag aandacht voor de toetsing van de Nederlandse belastingwetgeving aan het Europese recht. Ik ben geen jurist, maar ik vind dat hier toch iets ontbreekt. De regering erkent dat het bij de overheid schort aan kennis van Europees recht; ik citeer uit de betreffende Kamerstukken. De vraag daarbij is: bij wie blijkt het inzicht in de betekenis van het Europese recht tekort te schieten? Het antwoord is: bij de ministeries die belast zijn met de voorbereiding

en de implementatie van Europese wetgeving. Het lijkt mij dat hier zeker een actiepunt ligt voor staatssecretaris Wijn. Het is onredelijk dat de rekening voor een gebrek aan kennis, à la het Bosal-arrest, bij de hardwerkende burger wordt neergelegd. Welke maatregelen denkt de staatssecretaris te nemen om deze lacune te dichten?

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter. Ook mijn fractie was aangenaam getroffen door de ochtendbladen. Het betrof twee momenten: de discussie over het H-woord en de aanhang die het thema solidariteit bij het CDA blijkt te hebben. Immers, 40 prominenten bonden daar de kat de bel aan en de partijraad gaat daarop in. Dit alles dan als een steuntje in de rug voor en een bevestiging van de inzet van de fractie. Nu, dat lijkt mij een beetje een al te goedmoedige interpretatie van wat er in het CDA aan de hand is, maar wij verwelkomen dit accent wel. Het is een accent dat de SGP-fractie sterk aanspreekt. De individualisering van de fiscaliteit heeft geleid tot een onderwaardering van het gezin als natuurlijk samenlevingsverband. Op ons verzoek is tabel 7 in de nota naar aanleiding van het verslag terechtgekomen. Deze tabel laat zien dat voor gelijke huishoudinkomens de belastingdruk bij de diverse titels steviger verschillen gaat vertonen. Dat is heel helder.

Daar komt de overigens door mijn fractie op de meeste punten verwelkomde motie-Verhagen nog overheen. Deze motie legt toch ook - collega Crone wees erop - een stuk van de last bij de gezinnen neer. Daar heb ik mijn verbazing over uitgesproken bij de algemene politieke beschouwingen en bij de financiële beschouwingen heb ik een alternatief ingebracht. Dat is inderdaad een robuust alternatief, maar het zal de gids zijn voor de inbreng van de SGP-fractie vandaag. Mijn verbazing betrof het gemak waarmee een aantal doelen van extra geld werd voorzien, terwijl de last daarvan bij de gezinnen terecht komt. Ik heb het omgedraaid in mijn desbetreffende amendement, want ik vroeg mij af: waarom niet de kinderkorting omhoog en die andere punten wat temporiseren? Dat is een prioriteitsstelling en deze is mij betwist. Over het amendement, dat is ontraden, moet nog gestemd

worden. Ik blijf ervoor pleiten, want het kan niet worden ontkend dat vooral de grotere gezinnen het loodje dreigen te leggen. Dit kan wat ons betreft niet zo zijn.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Beluister ik bij de heer Van der Vlies een klein beetje spijt dat hij de motie-Verhagen indertijd heeft gesteund? U neemt op een aantal punten afstand; ook op andere punten komt dat vandaag nog terug. U heeft dat al aangekondigd. Maar na eerst de motie te hebben gesteund, heeft u op een aantal punten ingrijpende voorstellen om die te corrigeren. Heeft u een beetje spijt van uw steun voor de motie in haar geheel? Had u niet beter de strategie van mijn fractie kunnen volgen om niet de motie-Verhagen te steunen, maar alleen die onderdelen waarmee je het wel eens bent?

De heer **Van der Vlies** (SGP): De heer Rouvoet was en is alert genoeg om te weten hoe de SGP-fractie zich heeft opgesteld. Ik heb een stemverklaring gegeven over de motie-Verhagen. Daarin heb ik precies aangegeven op welke thema's wij deze motie een noodzakelijke correctie vonden op de toen voorliggende voorstellen. Op welgeteld vier punten heb ik mij daarvan losgemaakt met een eigen visie. Die heb ik bij de algemene financiële beschouwingen in een rondlopend plan ingediend, waaruit vier amendementen zijn voortgekomen. Je kunt het ermee eens zijn of niet, maar ik heb de bevestiging gekregen dat het rondloopt. Het is een correctie op de motie-Verhagen, maar die bevat natuurlijk veel meer. Het was op dat moment een noodzakelijke correctie. Wat moet ik er verder over zeggen? Ik meen dat mijn positie op dat punt volstrekt helder is. Ik heb er geen spijt van. Het is welbewust afgewogen. U weet heel goed dat de motie-Verhagen een stuk of 14, 15 titels had; ik ben dat getal even kwijt. Inderdaad hebben wij bij de politieke beschouwingen gezegd dat een aantal onderdelen onze keuze niet was. Ik heb toen in mijn stemverklaring in het vooruitzicht gesteld dat ik dat zou corrigeren bij de algemene financiële beschouwingen. Ik kan mij niet voorstellen dat dit niet goed begrepen kan zijn.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): De

heer Van der Vlies zal het met mij eens zijn dat de lijn die mijn fractie heeft gevolgd, te weten correcties op de motie-Verhagen en steun van die elementen bij de behandeling van onder andere het belastingplan, ook denkbaar was geweest, dus zonder de motie in haar geheel te steunen. Dan had u de correcties niet nodig gehad. Uw stemgedrag was duidelijk geweest, als u alleen die onderdelen had gesteund waarmee u het wel eens was. U bent het met mij eens dat u de correcties die nu moeten worden voorgesteld ook had kunnen indienen zonder steun aan de totale motie-Verhagen te geven.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Mijn fractie woog af dat alle andere elementen in de motie-Verhagen onze steun verdienden. Die steun hebt u niet gegeven. Dat is een kwestie van wegen. Er waren veertien onderwerpen aan de orde, waarvan er vier verkeerd waren: de film, de tussenschoolse opvang, de 10 mln extra voor cultuur en de sport, die uit de wind werd gehouden. Die prioriteitstelling vonden wij onterecht, gelet op de gezinnen, maar er zat veel meer in. Het ging om 1,2 mld en dit ging in totaal om 50 mln, inclusief het grijs kenteken. Dat is onze afweging geweest. Ik kom bij het H-woord. Wij hebben in het verleden op gematigde wijze aangegeven dat wij er niet aan kunnen ontkomen dat het te eniger tijd aan de orde is. Mevrouw Dekker lijkt een zaak in gang te willen zetten die onze steun verdient. Je kunt roepen: deze kabinetsperiode niet. Maar als zo'n all-in studie er komt, levert dat al een zekere kanttekening op voor mensen die op het punt staan te investeren in een eigen woning. Dat moeten wij verdisconten en niet buiten beeld plaatsen, maar dat geldt voor elke bezinning op een fundamenteel onderwerp. Wij vinden dat de hypotheekrenteaftrek op een gematigde en terughoudende wijze ter discussie kan komen. Dat betekent dat de bestaande contracten uit beeld moeten blijven. Overigens moet de korting zeer geleidelijk worden ingevoerd, maar dat heb ik al in het desbetreffende algemeen overleg naar voren gebracht.

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Bij de belasting was altijd de leuze: leuker kunnen we het niet maken, wel makkelijker. Er is het een en ander gebeurd. Eerlijker kun je het

ook maken, maar daar kiest dit kabinet helaas niet voor. Met de belasting kun je de achteruitgang van de koopkracht van de lagere inkomens repareren. Je kunt het voorkomen, maar het kabinet kiest er niet voor. Ook aan de positie van chronisch zieken en gehandicapten wordt onvoldoende gedaan. Op deze onderwerpen zullen wij bij het volgende blok uitgebreid terugkomen.

Het is niet nivellerend, terwijl het wel zou kunnen, wil je de lasten eerlijker verdelen. Dit is in onze ogen een gemiste kans.

Ik heb het nieuws gevolgd over het CDA-congres. Dat was in eerste instantie vrij hoopvol. Die hoop wordt vandaag een beetje tenietgedaan. Als de oproep die het CDA doet aan zijn achterban, zijn eigen partij, zijn fractie en zijn bewindspersonen, opgevat wordt als een steun in de rug, heb je het volgens mij echt niet goed begrepen. Ik wil dat de staatssecretaris op die oproep reageert, want ook hij is een van de mensen die opgeroepen worden meer voor deze groepen, de minima, te doen. Hoe gaat hij invulling geven aan de oproep van zijn eigen achterban?

Natuurlijk kan het anders. De alternatieve begrotingen van verschillende partijen hebben dat aangegeven; het kan echt eerlijker. Ook in die alternatieve begrotingen zitten allerlei alternatieven op het terrein van de belastingen. Een aantal van die voorstellen zullen ongetwijfeld ook vandaag terugkomen. Wat niet gedaan wordt, is aanpakken waar wel onnodig geprofiteerd wordt. Je zou daaraan in de belasting wel iets kunnen doen en dan valt natuurlijk binnen de kortste keren het woord "hypotheekrenteaftrek". Die moet niet worden aangepakt voor die mensen die daarin vrouwen moeten kunnen blijven houden, gewone mensen met middeninkomens, maar om het subsidiëren van dure villa's tegen te gaan. Daaraan wordt wederom niets gedaan en dat is echt weggooien van gemeenschapsgeld.

Naar aanleiding van het interview met minister Dekker vraag ik heel precies aan de staatssecretaris wat hij vindt van de verschillende dingen die deze minister in de krant van vanochtend heeft gezegd. Dat minister zegt dat er een moment komt dat iedereen, van welke partij ook, dit onderwerp aan de orde moet

stellen. Is de staatssecretaris het daarmee eens?

Ten tweede constateert zij dat ook de vraag die aan de orde moet komen of je huizenbezitters niet te veel bevoordeelt ten opzichte van huurders. Vindt deze staatssecretaris dat ook een vraag die beantwoord moet worden?

Tot slot wil ik dat de staatssecretaris echt ingaat op het pleidooi van minister Dekker voor een fundamenteel onderzoek waarbij de hele woningmarkt wordt betrokken. Ik wil dat hij expliciet aangeeft wat hij van deze opmerking van de minister vindt.

Aan de vrijstelling voor de onkosten van buitenlandse managers wordt ook niets gedaan. Later op deze dag zal ik uitgebreid ingaan op een voorstel dat ik opnieuw zal doen.

Mijn fractie is niet voor verlagen van de vennootschapsbelasting. Ook daarop kom ik natuurlijk terug. Ik heb er zeker bezwaar tegen dat het niet betaald gaat worden door andere lasten van het bedrijfsleven, maar door gewone mensen.

Ik noem twee voorbeelden. Ten eerste de verhoging van de ecotaks, die ook sportclubs gaat treffen. Daar is ooit een compensatieregeling voor ingesteld, maar de energiebelastingen gaan nu omhoog zonder dat die compensatie wordt bijgesteld. Het kan niet zo zijn dat sportclubs moeten gaan betalen voor verlaging van de winstbelasting voor bedrijven. Dat moet deze week gewoon geregeld worden.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Realiseert mevrouw Kant zich dat dit ook voor kerken geldt?

Mevrouw **Kant** (SP): Het initiatief om dat te regelen laat ik graag aan u. Wij zullen dan serieus overwegen om het te steunen. Het gaat erom dat anderen de prijs moeten gaan betalen voor het verlagen van de winstbelasting voor bedrijven. Ik vind dat niet acceptabel. Nogmaals, een paar jaar geleden is op initiatief van mijn fractie een compensatieregeling in het leven geroepen. Het probleem is dat die compensatie nooit is bijgesteld.

De heer **Crone** (PvdA): Ik steun zowel mevrouw Kant als mevrouw Van Vroonhoven. Kerken, sportclubs en andere maatschappelijke organisaties zouden een verruimde

regeling moeten krijgen. Daar tekent zich een Kamermeerderheid af.

Mevrouw **Kant** (SP): Dat gaan wij deze week dan mooi regelen. Het zou mij een lief ding waard zijn. Een ander punt is het grijs kenteken voor particulieren. Ook zij betalen voor een deel de verlaging van de winstbelasting. Dat heeft niet mijn steun.

Mijn laatste punt betreft de service van de Belastingtelefoon. Er is een algemeen overleg over geweest. De staatssecretaris heeft aangegeven dat de bezuiniging niet tot problemen mag leiden. Heeft hij daar inmiddels meer zicht op? Kan hij nog eens uitspreken dat hij dit goed bewaakt en dat mensen door het verlaagde niveau van service niet in problemen komen?

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. Ook ik heb vanmorgen met veel belangstelling de kranten gelezen. Dat doe ik trouwens iedere morgen. Ik zeg hier nog bij dat ik er niet zo veel behoefte aan heb om interne partijdiscussies te gaan bespreken, of het nou om officiële standpunten van woordvoerders of de lijnen tussen partijcongressen en fracties gaat. Ik ga af op het kabinetsbeleid, zoals dat gepresenteerd is, en de officieel door fracties ingenomen standpunten. Daar geef ik een zelfstandig oordeel over. Ik was natuurlijk wel getriggerd door de oproep tot meer solidariteit. Het ontbreken daarvan is de verklaring voor veel van de door mijn fractie in de afgelopen periode ingenomen standpunten. Om die reden heeft zij een aantal voorstellen niet gesteund. Hopelijk wordt er gehoor gegeven aan de oproep tot meer solidariteit, maar het is niet iets om vandaag hier te bespreken. Ik luister graag naar de standpunten die mevrouw Van Vroonhoven namens haar fractie inneemt en daar gaat, wat mij betreft, het debat ook over. Ik heb de indruk dat dit Belastingplan minder omvattend is dan dat van vorig jaar. Dat is niet direct een waardeoordeel; het kan ook wijs zijn om niet te veel overhoop te halen. In het Belastingplan is ook sprake van veel continuïteit. In dit licht merk ik op dat de staatssecretaris vorig jaar in uitlatingen en interviews de indruk heeft gewekt dat hij het fiscale stelsel meer gezinsvriendelijk zou gaan maken. Wij hebben daar toen ook over gesproken. Zoals bekend, wil

mijn fractie hier graag aan meewerken. Zij vindt dat namelijk al heel lang noodzakelijk. Binnenkort krijgen wij het wetsvoorstel inzake de inkomensafhankelijke regelingen, dat hier verder op in lijkt te gaan. Wellicht kan de staatssecretaris evenwel op enig moment in dit debat nader toelichten waar hij op dit terrein precies mee bezig is, zodat wij de beleidsagenda voor het gezinsvriendelijk maken van de belastingen helder voor ogen krijgen. In het vorige Belastingplan werd sterk de nadruk gelegd op veranderingen op de arbeidsmarkt, maar nu wordt de aandacht vooral gericht op het ondernemingsklimaat. Wij komen straks natuurlijk nog uitvoerig te spreken over het voorstel om de vennootschapsbelasting te verlagen. Ik wil echter vast opgemerkt hebben dat veel debatten in dit huis in het teken staan van het verdelen van de koek, maar dat wij niet uit het oog mogen verliezen dat de koek eerst gebakken moet worden. Ook komen wij te spreken over de koopkrachteffecten van een en ander en het feit dat de sterkste schouwers de zwaarste lasten moeten dragen. Het laatste behoef ik natuurlijk niet toe te lichten, maar het is voor mijn fractie wel een leidend beginsel. Ik heb er waardering voor dat het kabinet de intentie heeft om de koopkrachteffecten te verzachten, maar er is ook reden om de schade die vorig jaar aan een aantal specifieke inkomensgroepen is toegebracht - ik noem de chronisch zieken en gehandicapten - te repareren. Ik verwijs hierbij naar het inkomensplan dat wij bij de algemene politieke beschouwingen hebben ingediend. Wat ons betreft, is er pas echt sprake van een evenwichtig inkomensbeleid als er minder geaarzeld wordt om compensatie te zoeken bij de hogere inkomens. Hiermee raken wij ook aan de discussie over de hypotheekrenteaftrek. Ik zal hier nu niet veel over zeggen, maar sluit mij aan bij de opmerkingen die hierover gemaakt zijn. Ik vind het een goed idee om hier een bouwstenennota over te schrijven of er onderzoek naar te doen, al hebben wij dat op zichzelf niet nodig, zo zeg ik de heer Crone, om bij de volgende verkiezingen tot een goed standpunt te komen. Volgens mij hebben wij namelijk al een bestendige lijn op dit gebied.

Politiek is er het nodige te doen geweest rond het Belastingplan. Er is een nota van wijziging gekomen, voortvloeiend uit de motie-Verhagen. Ik herhaal hier nog maar eens mijn stemverklaring over die motie. Ik heb indertijd gesteld dat ik er geen behoefte aan had om een motie te ondersteunen waaraan ook vanuit de invalshoek van solidariteit belangrijke bezwaren verbonden zijn, zoals lastenverzwaring voor gezinnen. Er was ook geen noodzaak om die motie te steunen, omdat wij de wijzigingen die wij wel willen, via de nota van wijziging onze steun kunnen geven. Dat gebeurt vandaag. Ik voel mij ook volledig vrij om op andere punten waarop wij met de heer Verhagen van mening verschillen, met eigen voorstellen te komen. Vandaag liggen er al een paar daarvan op tafel. Op deze manier behoeven wij ook niet de lastenverzwaring voor gezinnen voor onze rekening te nemen.

De reparatie van de afschaffing van het grijze kenteken was een van de punten waarop wij het wel eens waren met de voorgestelde wijziging. Wij vinden evenwel dat die reparatie nog verder moet gaan. Ik kom daar bij het derde blok op terug aan de hand van het amendement dat ik op dat punt heb ingediend. Tot slot hecht ik eraan om de staatssecretaris en zijn ambtenaren nu al dank te zeggen voor de voortreffelijke assistentie bij het opstellen van amendementen. Ik weet dat het een enorme klus is, zeker op dit terrein. Ik wens de ambtenaren in dat opzicht ook veel sterkte met het debat van vandaag.

De **voorzitter**: De betrokken ambtenaren zullen dit zeker op prijs stellen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Ik sluit mij graag aan bij de laatste woorden van de heer Rouvoet. Het is altijd een feestje om met ambtenaren van Financiën te mogen spreken en gebruik te mogen maken van hun steun. Dat wordt overigens iets minder als het over de bewindslieden van Financiën gaat. Dan wordt het lastig, moet ik er in alle eerlijkheid bijzeggen. Anderen hebben al gesproken over het gerommel binnen het CDA over de koers van dit kabinet. Eerst was er de brief van een aantal CDA-prominenten waarin het kabinet de maat werd genomen over de koers

die het vorig jaar is ingeslagen. Het gaat daarbij over veel meer dan alleen belastingbeleid. Ook het woord "hypotheekrenteaftrek" kwam erin voor. Deze staatssecretaris is ook CDA'er. Voelt hij zich aangesproken door deze grote groep CDA-prominenten? Gaat hij er ook iets mee doen? Zien wij er iets van terug?

Dat geldt ook voor de motie die afgelopen zaterdag op de CDA-partijraad is aangenomen, helaas zonder de bepaling over de hypotheekrenteaftrek, maar er blijft nog voldoende over om deze staatssecretaris te vragen, even punt voor punt op de motie te reageren. Ik neem aan dat een motie van de CDA-partijraad niet alleen door de CDA-fractie, maar toch ook door de CDA-staatssecretaris serieus zal worden genomen. Er staat dat herstel van de koopkracht met 3% per jaar dringend is gewenst. Toe maar. Er staat dat er op korte termijn monitoring dient plaats te vinden - wat wij al weten, is voor de CDA-achterban kennelijk niet voldoende - van het feitelijk koopkrachtverlies van de minima over de afgelopen drie jaar.

Er staan nog een aantal punten in de motie. Voor de zorgvuldigheid stel ik het buitengewoon op prijs als de staatssecretaris de motie punt voor punt langs wil lopen en de reactie van het kabinet daarbij wil aangeven. Het doet mij deugd dat er binnen het CDA nog zoveel mensen rondlopen voor wie het woord "solidariteit" iets betekent.

Vanmorgen kwam mevrouw Dekker even binnenzeilen in dit debat. Welkom mevrouw Dekker. Wij garanderen de staatssecretaris dat wij mevrouw Dekker binnenkort hierover zullen spreken. De staatssecretaris heeft vorig jaar een motie aan zijn broek gekregen waarin om een onderzoek wordt gevraagd. Wij barsten van het onderzoek op dit terrein, maar elk onderzoek is welkom, of het nu van deze staatssecretaris, de OESO, het IMF, de Vereniging Eigen Huis of de Nederlandse Vereniging van Banken is, hoe meer zielen, hoe meer vreugd, want dan kunnen wij eindelijk dat debat starten en kunnen politici hun verantwoordelijkheid nemen. Op dat punt zijn wij namelijk aangeland.

Ik kan mij voorstellen dat de staatssecretaris straks in aansluiting op de woorden van mevrouw Dekker

zegt dat hij de motie zal uitvoeren en dat mevrouw Dekker in de krant daarvoor heeft gepleit. Er zal in het voorjaar een nader stuk komen, een soort actualisatie van de beroemde bijlage 13 in de Miljoenennota. Mevrouw Dekker zegt er nog bij dat dit onderzoek diep moet gaan. Ik neem aan dat de staatssecretaris die motie ook heel diep gaat uitvoeren. De laatste zin in het interview in de Volkskrant luidt: "Vervolgens moet de politiek het echt op de agenda willen zetten en beslissen of en op welke termijn we veranderingen willen doorvoeren". De politiek, dat zijn wij allemaal, maar iedereen moet zijn eigen verantwoordelijkheid nemen en dat geldt dus ook voor deze staatssecretaris.

Wat gaat hij nou dit voorjaar doen als dat stuk er is? Gaat hij het op de agenda zetten? Of is het onderzoek er om er meteen vanaf te zijn? Dat wil in Den Haag ook nog wel eens voorkomen. Kan hij mij duiden hoe hij deze oproep van mevrouw Dekker gaat beantwoorden?

Dan kom ik op het voorliggende belastingplan. Het voorgaande ging over wat er ten onrechte niet in stond, maar dat had de staatssecretaris wel begrepen.

De positie van chronisch zieken en gehandicapten: een kwestie die mijn fractie bijzonder aan het hart gaat. Dat weet deze staatssecretaris, want daar hebben wij vorig jaar via amendementen en nota's van wijzigingen heftige debatten over gevoerd. Wij waren "partners in crime", zoals de staatssecretaris dat volgens mij terecht uitdrukt. Ik bewaar dit onderdeel niet tot het specifieke blokje, want daar is het voor mijn fractie te belangrijk voor. Niet voor niks heb ik dit kabinet tijdens de algemene financiële beschouwingen gevraagd om een actualisering van de puntenwolven die wij vorig jaar na heel veel zeuren hebben losgekregen van het kabinet. Toen barstte het debat los over de consequenties voor de koopkracht van chronisch zieken en gehandicapten van alle maatregelen van het kabinet in met name de zorgsector. Mijn verzoek is beland bij de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is al weer enkele weken oud. Het verbaast mij dat het beeld dat voor 2005 wordt gegeven, niet veel afwijkt van het overzicht dat wij vorig jaar kregen vóór het grote debat over

compensatiemaatregelen. Als ik het goed zie, staat gewoon keihard in die brief dat ruim 50% van de mensen in Nederland met een chronische ziekte of handicap er meer dan 1% op achteruitgaat. Dat kan oplopen tot een aantal procenten. De effecten zijn nog verspreid.

Ik heb altijd begrepen dat min één de uiterste grens is. Ik mag hopen dat dit ook voor dit kabinet geldt. Dat is dus met inbegrip van dit belastingplan en met inbegrip van de nieuwe vormgeving van de fiscale aftrekbaarheid van specifieke kosten voor mensen met een chronische ziekte of handicap. Dat gaat dus niet goed. Ik vraag de staatssecretaris daarom eerst maar eens waarom het daarbij is gelaten. Waarom is niet onmiddellijk met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een compensatie afgesproken? Waarom wachten op dit debat? Het kan toch niet waar zijn dat een achteruitgang in koopkracht, juist voor deze groep, voor dit kabinet in 2005 kennelijk aanvaardbaar is?

Ik heb op dit punt een aantal amendementen met een klimmende ernst ingediend, opdat er vandaag wat te kiezen valt, want er moet iets gebeuren. Ik kijk naar de collega's. Vorig jaar hebben wij met verschillende fracties buitengewoon goed samengewerkt. Ik wil het debat van vandaag ook als een gezamenlijke operatie beschouwen. Ik nodig de staatssecretaris dan ook van harte uit om daaraan mee te doen om er zo voor te zorgen dat deze groep niet door het ijs zakt. Want dat gebeurt nu wel. Ik gebruik even welbewust de woorden van mevrouw Van Vroonhoven.

Vorig jaar hebben wij elkaar recht in de ogen kijkend afgesproken dat het geld dat beschikbaar was voor chronisch zieken en gehandicapten als compensatie voor de bijzondere kosten waarmee deze groep mensen elke keer weer wordt geconfronteerd, bij die groep moet komen en dat daarop geen euro mag worden bezuinigd. Dat geld kwam in de afgelopen jaren onder Paars I mondjesmaat beschikbaar voor fiscale compensatie. In de brief van 17 september wordt aangegeven hoe de nieuwe vormgeving voor specifieke kosten wordt gerealiseerd en welke budgettaire effecten de staatssecretaris verwacht. Die brief levert veel vragen op. Die bewaar ik voor straks, maar één punt wil ik hier al noemen: er blijft geld op de plank

liggen. Ik lees dat er 26 mln over is. Ik heb een amendement specifiek op dat budget toegesneden. Ik zou toch denken dat dit geld per omme-gaande beschikbaar moet komen voor de groep chronisch zieken en gehandicapten. Ik zeg daar eerlijk bij dat alle nadere berekeningen die wij hebben gemaakt met steun van buiten over het resultaat voor deze groep van deze specifieke kostencompensatie nieuwe stijl, mij niet onverdeeld gelukkig stemmen. Soms heb ik er een slechte nacht door. Dan denk ik dat het beter was geweest als ik mijn eigen amendement had doorgedrukt, waardoor een aparte regeling wordt opgesteld voor specifieke kosten, zodat die niet worden "weggemonteerd" in de bestaande buitengewone uitgavenregeling. Die heeft immers onvoldoende gewerkt. Keer op keer blijkt dat groepen er in verschillende voorbeelden op achteruitgaan. Wij besparen op macroniveau waarschijnlijk dus nog veel meer dan die 26 mln.

Ik wil graag helderheid van de staatssecretaris. Ik hoop dat hij ons beschouwt als partners in crime en dat wij op dit punt niet tegenover elkaar komen te staan. Het kabinet schreeuwt bijna het land in dat alles op de schop moet, dat alles structureel moet worden hervormd. Er is echter sprake van een diepe stilte in fiscaal Nederland. O, wat is deze staatssecretaris stil. Elk debat, elk taboe wordt uit de weg gegaan. Ik noem de fiscalisering van de AOW, de hypotheekrenteaftrek, de integratie van zorgpremies en fiscaliteit, de vermogensbelasting, de bovenmatige pensioenopbouw enz. Er is echter één uitzondering, namelijk dat hij graag als "mr. MKB" deze regeerperiode wil afmaken. Je moet maar durven! In het belastingplan worden een paar multinationals, die dreigden het land te verlaten, regelrecht gesubsidieerd. Waarschijnlijk zullen die bedrijven dat toch niet gaan doen, maar er wordt meer dan 1,2 mld voor uitgetrokken. De rekening wordt ten dele bij het MKB en door de motie-Verhagen bij de gezinnen gelegd. En dan is deze staatssecretaris "mr. MKB"! Maar goed, ik wil hier niet al te chagrijnig over doen en daarom heb ik besloten de staatssecretaris te helpen. Daartoe heb ik een mooi plan gemaakt, dat kan worden beschouwd als een groot amendement. Voorzitter, wilt u ervoor zorgen dat dit plan wordt

rondgedeeld? Mijn plan zorgt ervoor dat Nederland aan de slag gaat en dat de banenmotor - het MKB - wat meer lucht krijgt. Ik beveel mijn plan met name van harte aan in de aandacht van "mr. MKB"!

De staatssecretaris zal zich herinneren dat er vorig jaar bijna slaande ruzie was tussen hem en de minister van Verkeer en Waterstaat omdat het geamendeerde Belastingplan 2004 tot slechtere milieuresultaten leidde: meer uitstoot van CO₂ en NO_x en meer files. Dat was een regelrecht gevolg van de keuze die het kabinet had gemaakt rondom de fiscale behandeling van auto- en woonverkeer. De staatssecretaris van milieu heeft toegezegd dat al die nadelige effecten zullen worden gecompenseerd. Wij hebben nagegaan of dat dit keer is gebeurd. De files zouden op termijn met 10% toenemen, maar ik moet constateren dat het op dit punt erg stil blijft. De compensatie komt er dus niet. Verder heb ik de indruk dat in 2005 ook niets terecht komt van de compensatie van de uitstoot van NO_x en CO₂. Ik stel dus vast dat de negatieve effecten van het autoplan 2004 niet worden gecompenseerd, ondanks de verhoging van de energiebelasting. Die verhoging gaat overigens volstrekt ten onrechte weer voorbij aan de grootverbruikers. Ik zou denken dat hier sprake is van een toezegging van de milieustaatssecretaris die niet wordt waargemaakt en dat vind ik ernstig. Ook dit belastingplan weet dit niet te repareren, nog los van het feit dat het volstrekt absurd is dat wij anno 2004 nog moeten praten over compensatie van verlies aan milieukwaliteit. Hoe heb ik het nu? Het kabinet zegt dat het ons klaar wil maken voor de toekomst en te zullen zorgen voor een schoner Nederland. Nu even niet, kennelijk.

De voorzitter: Ik wijs u er overigens op dat u uw indicatieve spreektijd van 25 minuten al vrijwel hebt verbruikt.

De heer Vendrik (GroenLinks): Wat ben ik blij dat het dan ook een indicatieve spreektijd is!

De voorzitter: Er zit wel enige rek in, maar zeker niet al te veel. Wegens ziekte van de voorzitter van deze vaste commissie zal elk blokje door een ander lid worden voorgeze-

ten. Na de lunchpauze zal de heer Van As daarmee beginnen.

De vergadering wordt van 12.42 uur tot 13.25 uur geschorst.

Voorzitter: Van As

Staatssecretaris **Wijn**: Voorzitter. Laat ik beginnen met een opmerking vooraf. De ambtenaren waren allemaal zeer erkentelijk voor de lovende woorden die zij van enkele woordvoerders hebben mogen ontvangen. Ik sluit mij daarbij vanzelfsprekend zeer aan. Het is inderdaad een feestje, mijnheer Vendrik, en dat is het elke dag weer. Ik hoop dat het vandaag ook een feestje wordt, of dat de Kamer het een feestje vindt om met mij te debatteren.

Zeker de mensen die tot 's avonds laat aan dit belastingplan hebben gewerkt, kunnen zich niet herkennen in de opvatting van een aantal woordvoerders: dit is maar een middelmatig, leeg belastingplannetje. Het is niet zo gezegd, maar ik zeg het maar even in mijn eigen woorden. In het belastingplan zit een spectaculaire verlaging van de vennootschapsbelasting en een lastenschuif van een dikke 2,4 mld euro; dat is twee vier nul nul met nog eens zes nullen. Er is een fantastische, creatieve prestatie geleverd. Bovendien is er naar aanleiding van de motie-Verhagen nogal wat veranderd.

Ik sluit niet uit dat de belastingplannen ietsje lichter worden. De Kamer vraagt ons steeds meer om belastingvoorstellen te splitsen en niet alles in de container van het belastingplan te stoppen. Hierin is een cesuur aangebracht; wij komen met meer wetsvoorstellen door het jaar. Het automatische gevolg is dat het belastingplan lichter wordt. Dit kabinet - laat ik vooral voor mijzelf spreken - hecht verder steeds meer belang aan uitvoering. In mei en juni hebben wij daarover uitgebreid van gedachten gewisseld. Ik merk dat wij gezamenlijk als wetgever nog steeds de neiging hebben om onze toevlucht in wetten te zoeken, terwijl juist de uitvoering van groot belang is. Mevrouw Kant vroeg daarvoor terecht aandacht in het kader van de serviceverlening door de Belastingdienst. Een verschuiving van de prioriteit naar uitvoering betekent dat je iets rustiger wordt bij het maken van

nieuwe wetgeving. Zeker bij de Wet IB is dat ook een verstandige lijn. Volgend jaar wordt deze wet geëvalueerd. De invoering ervan is een majeure operatie geweest, dus wij moeten het enige tijd geven. In dat licht beschouw ik de opmerkingen over het belastingplan als een ondersteuning van de gekozen richting.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik wil niet dat de staatssecretaris zich gaat verdedigen tegen iets wat niet zo is bedoeld. Met "beleidsarmer dan vorig jaar" heb ik niet beoogd een negatief waardeoordeel te geven, want soms is dat juist verstandig.

Staatssecretaris **Wijn**: Zo had ik het ook begrepen.

De heer **Crone** (PvdA): Het is prima om de wetgeving eenvoudiger te maken en op hoofdlijnen toe te spitsen. Is de staatssecretaris zich in dat licht bewust van de enorme administratieve last die hij vorig jaar heeft veroorzaakt met de autokostenfictie? Dit jaar wordt het nog erger door de loonbelasting. Het is erg gemakkelijk om de ellende over de schutting te gooien en de administratieve lasten bij de bedrijven neer te leggen.

Staatssecretaris **Wijn**: Vorig jaar hebben wij juist een enorme daling in de administratieve lasten tot stand gebracht. Er was een waanzinnig ingewikkeld systeem met wel zes treden en allerlei kilometergrenzen voor bijtelling van de lease-auto. Je besteedde bij wijze van spreken meer tijd aan het invullen van kilometeradministraties dan aan het autorijden zelf. Als je naar vorig jaar kijkt, is dat gewoon niet waar. Het is wel zo dat dit belastingplan tot enige administratieve-lastenverzwaring leidt. Dit heeft bijvoorbeeld te maken met het tegengaan van misbruik, onbedoeld gebruik of oneigenlijk gebruik. Ik dacht dat de PvdA-fractie daarover altijd een genuanceerd standpunt heeft ingenomen. Daar waar het kan, moet je administratieve-lastendruk terugbrengen. Er zit een wetgevingstraject in de pijplijn waarin wij de administratieve-lastendruk in de fiscaliteit gaan terugbrengen met meer dan 17%. Die 17% wordt ook nog eens afgezet tegen een administratieve-lastendruk die al

minder was dan gemiddeld door programma's die wij helaas niet meer mogen meenemen. Volgend jaar gaan wij bijvoorbeeld over tot de verplichte elektronische winstaangifte en dit zal een spectaculaire administratieve-lastendaling met zich meebrengen.

Per saldo gaan de administratieve lasten met meer dan 17% omlaag. Ik geef mij echter direct gewonnen als de heer Crone stelt dat er elementen in zitten waarin verhoging van de administratieve-lastendruk zit. Datzelfde geldt voor VUT, prepensioenen en levensloop, waarover wij vrijdag zullen spreken. Aan zijn non-verbale uitingen te zien, verheugt de heer Rouvoet zich daar net zo op als ik.

De heer **Crone** (PvdA): U noemt een percentage van 17%, maar volgens de stukken haalt u maar een administratieve-lastenverlichting van 16,4%. Daar komt nog bij dat uw departement vooropstelt dat er een verlichting van 25% moet worden gehaald. Hier komen levensloop/VUT en de autokostenfictie nog overheen. Uw autoregeling om aan werkgevers duidelijk te maken wat een sluitende ritadministratie is, telt acht pagina's. Dit kost minstens twintig minuten loonarbeid per dag per chauffeur en dat kost dus handenvol geld. Ik hoop dat u mijn voorstel straks zult steunen om dat te schrappen. Dat levert u zomaar een paar procent administratieve-lastenverlichting op.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik weet nog hoe dik de autoregeling was toen ik aantrad en de regeling is nu een stuk dunner. Laten wij elkaar niet vanwege tienden van procenten het vuur na aan de schenen leggen.

De heer **Crone** (PvdA): Dat is in het belastingplan anders heel verstandig.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik doel specifiek op de administratieve-lastendruk. Wij hebben een duidelijk commitment om dat percentage op te voeren. Ik geef de heer Crone echter direct toe dat er op een aantal punten wel degelijk sprake is van een toename van de administratieve lasten.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): De staatssecretaris merkte terecht op dat dit geen beleidsarm belastingplan is. De verlaging van het algemene tarief van de vpb zit bijvoorbeeld

prominent in dit plan. Ik ben dat van harte met de staatssecretaris eens, los van het politieke oordeel. Met betrekking tot de planning van fiscale wetgeving ben ik blij opnieuw van de staatssecretaris te horen dat hij het belastingplan zo beleidsarm wil maken als kan, ook voor de komende jaren. Daar zou bij moeten horen dat andere fiscale wetgeving bij voorkeur niet in het najaar ter behandeling bij de Tweede Kamer wordt aangeboden. Dat zou in het voorjaar moeten gebeuren. Ik hoop dat hij op dat punt een harde toezegging kan doen, want daar ben ik inmiddels wel aan toe nu ik hier een paar jaar meeloop. Naast het belastingplan behandelen wij nu onder andere VUT/prepensioen, de zorgtoeslag en de inkomensafhankelijke regelingen. Het is fijn dat deze regelingen niet in het belastingplan zitten, maar de werkdruk op zowel het departement als hier in de Kamer is er niet minder op geworden. Dit is ook van belang in het kader van zorgvuldige wetgeving. Ik hoop dat de staatssecretaris het punt wanneer hij wat naar de Kamer stuurt zwaar wil wegen.

Staatssecretaris **Wijn**: Dat wil ik ook wel. Ik heb overigens het woord "beleidsarm" niet gebruikt. Het belastingplan heeft natuurlijk als hoofdorïentatie de zaken die direct betrekking hebben op de begroting van het jaar daarna. Daarnaast zal je altijd een overig fiscale-maatregel-pakket houden en je zult altijd vormen houden van technische aanpassingswetten. Wij doen ons best om het over het jaar te spreiden. Een enkele keer zullen er zaken in het belastingplan zitten waarbij de druk toch groot is om 1 januari te halen. Een voorbeeld waarin het fout is gegaan, is een wetsvoorstel dat ik de Kamer vorig jaar februari heb aangeboden over schuldconversie en financiële reorganisaties binnen bedrijven. Dat is een voorbeeld van uitloop in het wetgevingstraject waardoor de behandeling de facto toch ongeveer in deze tijd plaatsvindt. Ik zal proberen zoveel mogelijk gehoor te geven aan de oproep van de heer Vendrik, want ik heb respect voor het werk dat de Kamer voor haar kiezen krijgt. Ik ben tenslotte nog niet zo lang uit de Kamer weg. Dat zeg ik via u ook tegen de woordvoerders die ik vrijdag zal ontmoeten in het overleg over het

VUT-wetsvoorstel, want dat is er helemaal een om je tanden op stuk te bijten. Voorzitter. Het gaat hier dus om een Belastingplan waar ik enthousiast over ben, op het gebied van vergroening, van de vennootschapsbelasting, van een evenwichtig koopkrachtbeeld. U hebt onderling al gediscussieerd over de opmerkingen van minister Dekker die vanochtend in De Volkskrant stonden over de hypotheekrenteaftrek. Het lijkt mij dan ook goed om deze eerste gelegenheid dat het kabinet formeel kan spreken op de plek waar het hoort, namelijk in de Tweede Kamer, aan te grijpen om aan te geven dat wij niet van plan zijn om de hypotheekrenteaftrek te beperken of af te schaffen. Wij hebben er ongeveer een maand geleden een debat over gevoerd in een algemeen overleg en ik kan u zeggen dat er niets veranderd is aan de argumenten die het kabinet toen naar voren heeft gebracht en ook niet aan de weging van de pro's en contra's daarvan. Dit kabinet zal de hypotheekrenteaftrek ongemoeid laten.

De heer **Crone** (PvdA): Dat ben ik met u eens voor zover het deze kabinetsperiode betreft, dat heb ik in het algemeen overleg ook gezegd. Dat is ook minister Dekker met u eens. Zij was trouwens ook aanwezig in dat AO, zij zat naast u en zij had helemaal geen afwijkend beeld, dus zo opvallend was haar aanwezigheid toen niet. Maar zij heeft het over de volgende kabinetsperiode. Dit kabinet heeft veel maatregelen genomen op punten die nu spelen, maar voor een deel zijn die maatregelen juist voor de lange termijn bedoeld, voor onze kinderen. Minister-president Balkenende heeft zaterdag nog gezegd dat hij niet voor de populariteitsprijs van deze week gaat, maar voor de kinderen. Kunt u ons beloven dat er ook na deze kabinetsperiode niets verandert? Zo nee, bent u het dan niet eens met minister Dekker dat er wel iets moet gebeuren? Dan is het toch uw staatsrechtelijke plicht om te zorgen dat goede besluitvorming wordt voorbereid?

Staatssecretaris **Wijn**: Mevrouw Dekker was hier inderdaad opvallend aanwezig, al was het maar doordat zij hard heeft gelachen om het rijmpje dat ik naar voren heb

gebracht. Ik heb het feit dat de huizen te duur zijn, hét probleem in de huizenmarkt genoemd. En waarom zijn de huizen zo duur? Omdat er te weinig woningen zijn gebouwd gedurende de jaren waarin er personen op het departement van VROM zaten die het liefst landkaarten voor zich namen, overal rode strepen zetten en dan zeiden dat daar vooral niet gebouwd mag worden. Ik begrijp wel dat de heer Crone probeert om de aandacht daarvan af te leiden, want dat is de kernreden van de huidige problemen op de huizenmarkt. Maar ik herhaal: de hypotheekrenteaftrek is keurig afgefinancierd op gegevens die wij hebben gekregen van het CPB. Hij bestaat sinds 1893 en heeft economische voor- en tegenspoed overleefd, dus dit kabinet heeft geen enkele aandring om daar nu wat aan te doen. U zegt dat er een aantal zaken moet worden gedaan ten behoeve van besluitvorming in de toekomst. Op dat punt sluit ik mij aan bij wat de heer Vendrik zei. In de Miljoenennota 2001 zijn alle opties vertegenwoordigd die men zich op het gebied van de hypotheekrenteaftrek maar kan wensen. Verplichte aflossing, naar box 3, aftopping op een bepaald maximum hypotheekbedrag. Het zit er allemaal in. U krijgt van ons een actualisatie daarvan, zodat u precies weet wat financieel de huidige stand van zaken is van al die varianten. Dan komt er naar verwachting eind van dit jaar nog een advies van de VROM-raad over het eigenwoningbezit. Naar aanleiding van de motie-Geluk zal er een notitie komen over de bevordering van eigenwoningbezit en ik heb in het algemeen overleg van een maand geleden aangegeven dat wij daarbij ook de motie-Giskes in aanmerking willen nemen. Ik constateer dat de heer Crone nu een aantal van de voorstellen herhaalt die hij een maand geleden in het algemeen overleg heeft gedaan. In antwoord daarop herhaal ik een aantal zaken van de kant van de regering. De heer Crone staat als lid van de Partij van de Arbeid niets in de weg om concreet te zeggen wat hij wil met de hypotheekrenteaftrek. Hij moet dan zelf een keuze maken. Hij moet niet aan het kabinet vragen om voor hem een politieke keuze te maken. Hij krijgt van ons de cijfers, maar kiezen moet hij zelf. Onze keuze is duidelijk.

De heer **Crone** (PvdA): Ik heb helemaal niet gezegd dat ik als lid van de PvdA geen standpunt heb. In de kranten zegt echter iedereen, zelfs bewindslieden, dat er een discussie moet plaatsvinden. Mevrouw Veenendaal, een collega Kamerlid, doet dat ook. Ik mag het kabinet dan toch vragen mee te helpen aan de voorbereiding van het debat?

Verwijzing naar oude stukken is niet genoeg. De staatssecretaris geeft zelf al impliciet aan dat er nieuwe stukken komen. Wanneer komt de notitie van het kabinet er? Hoe breed wordt die? Wordt dat een herhaling van de miljoenennota van een aantal jaren geleden, maar dan met geactualiseerde cijfers? Die miljoenennota was geschreven vanuit het oude belastingplan. Wij hebben nu een nieuw belastingplan, met een vermogensrendementsheffing en wat dies meer zij. Er zal nu vanuit een andere fiscale systematiek over gedacht moeten worden. Het debat moet breder zijn dan het debat dat toen gevoerd is.

Staatssecretaris **Wijn**: Naar mijn beste weten is in een aantal verkenningen in de Miljoenennota 2001 rekening gehouden met het nieuwe belastingstelsel, dus ook met het boxensysteem. Actualisering behoeft dus niet plaats te vinden omdat er een heel nieuw belastingplan is. Het zal een update van cijfers zijn. Naar aanleiding van de motie-Geluk komt er nog een advies over de bevordering van eigenwoningbezit. De Kamer heeft dus genoeg mogelijkheden om het onderwerp te agenderen. Zij krijgt alle feitelijke informatie waar zij om vraagt. De Kamer gaat over haar eigen discussies.

De heer Crone blijft procedureel drukken, omdat hij beweging wil zien bij het kabinet. Die beweging krijgt hij niet. De notities komen in de loop van 2005; ik denk voor de zomer.

Mevrouw **Kant** (SP): Die beweging was er wel, namelijk bij minister Dekker, in een interview in de Volkskrant van vanochtend. Die beweging is er duidelijk niet bij de staatssecretaris. Hij neemt vandaag afstand van wat minister Dekker in een interview in de krant heeft gezegd. Zij zegt dat elke partij op een gegeven moment de hypotheekrenteaftrek ter discussie moet stellen. Een belangrijke vraag is immers of huizenbezitters niet te veel worden

bevoordeeld ten opzichte van huurders. Die vraag durft zij te stellen. Zij zegt dat het tijd is voor een fundamenteel onderzoek, dat vervolgens politiek moet worden geagendeerd. Dat zijn, samengevat, de woorden van minister Dekker. De staatssecretaris neemt daar blijkbaar namens het kabinet vandaag afstand van.

Staatssecretaris **Wijn**: Mevrouw Dekker heeft gezegd dat het kabinet niets meer zal veranderen aan de hypotheekrenteaftrek. Vervolgens hoorde ik in het citaat van haar dat zij een switch maakte van kabinet naar partij. Ik ben niet in de positie om iets te zeggen over de partij van minister Dekker. Zij zegt waarschijnlijk dat de discussie zal doorgaan. Dat vind ik prima. Anderen hebben behoefte aan discussie. Dat vind ik ook prima. Ik zeg alleen dat het kabinet hierin een heldere lijn heeft.

Mevrouw **Kant**: Vervolgens zegt mevrouw Dekker dat een fundamenteel onderzoek moet plaatsvinden en dat het onderwerp op de publieke agenda moet worden gezegd. Zij zegt dat en is lid van het kabinet. De staatssecretaris neemt daar blijkbaar afstand van. Hij wil het onderwerp niet op de agenda zetten en hij wenst het fundamentele onderzoek niet.

Staatssecretaris **Wijn**: Elke keer als mevrouw Kant met mij wil praten over de hypotheekrenteaftrek sta ik gaarne tot haar beschikking.

De heer **Bakker** (D66): In het interview met minister Dekker vond ik vooral interessant dat zij voor de langere termijn de link legde met het huren. Ik heb vanochtend gezegd dat dit sprekend op de motie-Giskes leek. Daarin werd die link ook gelegd. De staatssecretaris zei zo-even al dat in de aangekondigde notities ook wordt ingegaan op de motie-Giskes. Mag ik dat zo verstaan dat de link met het huren daarbij ook in beschouwing wordt genomen?

Staatssecretaris **Wijn**: De VROM-raad zal een advies uitbrengen over het bevorderen van het eigenwoningbezit, ook voor lage inkomens. Dit betekent dat het ook zal gaan over de vraag hoe huurders met een laag inkomen in staat kunnen worden gesteld, een woning te kopen. Een van de middelen daartoe is de aftrek

van hypotheekrente. Er wordt dus voldaan aan wat er in de motie-Giskes gevraagd wordt, want die is aangenomen.

De heer **Bakker** (D66): Dan wil ik het nog even preciseren, want er staat in die motie: "voorts overwegende dat zowel op het punt van eigenwoningbezit als huren voortdurend op zichzelf staande maatregelen worden genomen; verzoekt de regering, in het voorjaar van 2004 een integrale visie te presenteren op de wijze waarop de overheid financieel betrokken wil zijn bij het wonen in al zijn facetten." Het voorjaar van 2004 is inmiddels al het voorjaar van 2005 geworden, maar dit is toch wel iets meer dan alleen het bevorderen van het eigenwoningbezit.

Staatssecretaris **Wijn**: Wij hebben daarover indertijd ook al met mevrouw Giskes een uitgebreide discussie gevoerd. Het is vervelend om dit nu te zeggen, maar de heer Vendrik kan er in ieder geval van getuigen dat er aan het einde van deze kabinetsperiode 10% minder ambtenaren moeten zijn. Ik heb aangegeven dat er een update zal komen van alle beschikbare cijfers en dat de VROM-raad naar aanleiding van de motie-Geluk een advies zal uitbrengen waarin de relatie tussen eigenwoningbezit en lagere inkomens wordt gelegd, en dus ook met de huren. Daarmee zal ook de motie-Giskes worden uitgevoerd. Maar de strekking van de opmerking van de heer Bakker heb ik in ieder geval goed begrepen en daaraan zullen wij tegemoetkomen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Ik begrijp het lichte ongenoegen van de staatssecretaris toen hij mijn naam noemde, maar het is toch wel een pikant detail dat mevrouw Dekker een onderzoek wil zoals zij het omschreef. Zij pleit zelfs voor een fundamenteel onderzoek waarbij de hele woningmarkt wordt betrokken. Is dat hetzelfde onderzoek als dat naar aanleiding van de motie-Giskes?

Staatssecretaris **Wijn**: Nee, want als je voor een onderzoek pleit, suggereer je daarmee dat zo'n onderzoek anders achterwege zou blijven. De onderzoeken die zullen worden ingesteld, zijn reeds aangekondigd; dat zijn de onderzoeken waar u naar uit kunt zien.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik neem aan dat het kabinet met één mond spreekt, zelfs op maandagochtend vroeg via de Volkskrant, dus vraag ik aan u of dat hetzelfde is als datgene waarvoor mevrouw Dekker pleit.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik heb daar zojuist antwoord op gegeven. De plaat raakt een beetje afgedraaid, maar het kan niet duidelijk genoeg gemaakt worden, want degenen die binnenkort een huis willen kopen, mogen niet in onzekerheid gebracht worden. Daarom houd ik mijn antwoorden nu heel strak. U kunt nu wel zuchten, maar ik denk dat een burger die een huis wil kopen, veel meer zal zuchten als hij niet weet wat hem te wachten staat. Het kabinet wil één ding heel duidelijk maken: wij morrelen niet aan de aftrek van de hypotheekrente.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Alles goed en wel, maar die zuchtende burger leest vandaag wel in de Volkskrant dat een minister uit het kabinet waarvan ook deze staatssecretaris deel uitmaakt, pleit voor een fundamenteel onderzoek. Mijn vraag is eenvoudig, is dit hetzelfde als wat de staatssecretaris gaat doen, plus datgene wat er naar aanleiding van de motie-Geluk is toegezegd, of komt er nog meer?

De **voorzitter**: Ik heb de indruk dat de staatssecretaris deze vraag zojuist heeft beantwoord.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Maar het antwoord is mij niet helder. Als nota bene de minister van VROM in de krant pleit voor een fundamenteel onderzoek naar de hele woningmarkt, dan mag ik toch aan het kabinet, in dit debat vertegenwoordigd door de staatssecretaris, vragen wat dit pleidooi behelst? En als hij daarop geen antwoord kan geven, kunnen wij er dan misschien morgenochtend een brief over krijgen opdat wij er later deze week op terug kunnen komen? Is dit nu zo'n gekke vraag?

Staatssecretaris **Wijn**: Voorzitter, ik denk dat de heer Vendrik mij heel goed begrijpt, maar dat hij mij niet wil begrijpen. Dat begrijp ik ook wel, want hij heeft een bepaalde politieke agenda.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik

heb zeker een politieke agenda, want anders zou ik hier niet zitten. Maar afgezien daarvan, een minister doet een uitspraak namens het kabinet en ik vraag wat die uitspraak behelst.

Staatssecretaris **Wijn**: U zult van de regering een adequate reactie krijgen op de motie-Geluk en op de motie-Giskes. En voor het overige geldt dat alle onderzoeken naar de mogelijkheden van de aftrek van hypotheekrente in box 3, het aftoppen van de aftrek van hypotheekrente, het maximaleren van de aftrek van hypotheekrente, verplichte aflossing van hypotheek en een aparte box voor de aftrek van hypotheekrente de revue al eens zijn gepasseerd.

De Kamer krijgt van mij een update met de nieuwste cijfers hierover, zodat de informatie geheel actueel is. Vervolgens gaat het maar om één ding en dat is het maken van keuzes. Als de heer Vendrik bijvoorbeeld kiest voor aftopping, dan moet hij dit doen. Als hij kiest voor verplicht aflossen, moet hij dat doen en als hij kiest voor box 3, moet hij dat doen. Die keuze maakt mij niet uit, maar dit kabinet maakt één keuze: wij morrelen niet aan de hypotheekrenteaftrek.
Voorzitter. Ik vervolg mijn betoog ...

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. De staatssecretaris is onhelder en dwingt mij tot een paar interrupties. Het had bij één interruptie kunnen blijven. Staat u mij toe om één vraag te stellen.

De **voorzitter**: Naar blijkt, zal dit onderwerp nog uitvoerig aan de orde komen. Daarover is nu een toezegging gedaan. Gelet ook op de tijd, vraag ik u om dáár dan wat dieper op deze zaak in te gaan en dit niet te doen tijdens deze behandeling van het Belastingplan 2005.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Mag ik de staatssecretaris zo verstaan dat wat hij zo-even zei over wat er allemaal al aan onderzoek gedaan is en wat er bekend is, een heldere boodschap is aan minister Dekker dat zij een verkeerde opmerking heeft gemaakt met haar pleidooi van hedenmorgen voor nieuw onderzoek?

Staatssecretaris **Wijn**: Minister Dekker heeft in ieder geval één goede opmerking gemaakt en deze

luidt: dit kabinet zal niets doen aan de hypotheekrenteaftrek.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): En dat was ook de enige opmerking op dit terrein waar u het mee eens was? Misschien heeft u hiermee een hard oordeel over de rest van het interview gegeven!

Staatssecretaris **Wijn**: Houd u mij nu maar aan wat ik expliciet zeg. De minister geeft volgens mij aan dat het duidelijk is wat dit kabinet wil. De discussie daarover zal vermoedelijk wel doorgaan en een aantal van u heeft daar ook fors behoefte aan. Iedereen die daar behoefte aan heeft, moet er lekker over discussiëren, maar het kabinet heeft die behoefte niet. Daarmee spreek ik namens het hele kabinet.

Voorzitter. Uw Kamer heeft bij deze aftrap uitgebreid stilgestaan bij de koopkrachtdiscussie. Ik zal er van mijn kant nu een enkele algemene opmerking over maken, omdat wij straks bij een volgend blok nog wel wat meer in de diepte zullen gaan en aan de details toe zullen komen. Bij het koopkrachtbeleid hebben wij als intentie ervoor te zorgen dat er een evenwichtige inkomensverdeling is. Daarbij is de boodschap helaas dat volgend jaar, althans zoals het er nu naar uitziet, iedereen erop achteruit zal gaan. Kijken wij dan naar hoe iedereen erop achteruit gaat, dan is het de intentie - u ziet dit terug in de standaardkoopkrachttabellen - dat mensen aan de onderkant er minder op achteruitgaan en mensen aan de bovenkant er meer op achteruitgaan. Per saldo hebben wij daarbij een evenwichtig inkomensbeleid. Als je kijkt naar een aantal maatregelen die wij hebben genomen, dan houdt het bijvoorbeeld in dat wij de AOW gaan verhogen. Dat is een verhoging boven op de formules die daar regulier voor zijn. Voorts gaan wij de aanvullende kinderkorting verhogen om aldus extra te letten op gezinnen met kinderen. Het betekent dat volgend jaar qua koopkracht weer een lastig jaar wordt. Ik zal daar niet omheen draaien. Het kabinet realiseert zich heel goed dat het voor sommige mensen zal betekenen dat zij extra de dubbeltjes moeten omdraaien. De totale verdeling van de koopkrachteffecten vinden wij echter evenwichtig en daarmee ook goed verdedigbaar.

Mevrouw **Kant** (SP): Ik vind dat niet,

maar dat is misschien voor deze staatssecretaris wat minder interessant. Echter, ook zijn achterban vindt dit niet. Hij noemt het evenwichtig, maar de achterban van het CDA zegt dit weekend dat de minima in Nederland te hard geraakt worden door het kabinetsbeleid. Dat is een duidelijke oproep van zijn achterban aan staatssecretaris Wijn als bewindspersoon. Wat gaat hij daarmee doen?

Staatssecretaris **Wijn**: Laat ik eerst even antwoord geven als CDA-lid door te zeggen dat ik het afgelopen zaterdag een fantastisch congres vond. Een van de redenen waarom ik voor het CDA de Tweede Kamer in wilde, was dat ik in 1998 vond dat er partijvernieuwing nodig was. Die vernieuwing heeft zich doorgezet. Leden van andere partijen die als waarnemer aanwezig waren, zeiden dat zij ook zulke openlijke discussies zouden moeten kunnen voeren op hun partijcongressen. Ik zeg dat even als CDA'er en als politicus. Ik heb de resolutie van het partijcongres als volgt geïnterpreteerd: houd de solidariteit in de gaten en kijk bijvoorbeeld goed naar draagkracht. Als CDA-politicus en als lid van het kabinet vind ik het koopkrachtplaatje evenwichtig en fatsoenlijk. Wij zullen straks in het kader van het nieuwe zorgstelsel spreken over lastenmaximering in de vorm van premiemaximering. De oproep om de minima goed in de gaten te houden, neemt het gehele kabinet zich ter harte, want dat wil er altijd voor zorgen dat er iets beter wordt gelet op groepen die iets kwetsbaarder zijn. Per saldo doen wij dat ook. Het is duidelijk dat wij van mening verschillen over de maatvoering, maar kijk naar de cijfers: -0,3% voor sociale minima met kinderen, -0,4% voor alleenstaande ouders en -1,7% voor dubbelmodale tweeverdieners zonder kinderen. De minima gaan 1,4 à 1,5% minder omlaag dan een dubbelmodale tweeverdiener zonder kinderen. Dat is inderdaad nivellerend, waartoe ik een roep hoor in de Kamer, maar het is natuurlijk nooit zoals mevrouw Kant dat wil.

Mevrouw **Kant** (SP): Nee, zeker niet. Dan zijn er nog flinke stappen te maken, maar daar gaat het nu niet om. Het gaat erom of uw achterban u oproept om het op deze manier te doen. U was er zaterdag en het was een geweldige dag vanwege de

partijvernieuwing. U vervalt vandaag na die vernieuwing wel heel erg in oude streken, want u legt een oproep van uw achterban naast u neer. Wat gaat u doen met die oproep?

Staatssecretaris **Wijn**: U bent van de SP, ik van het CDA. Ik begrijp dat u zich er heel druk over maakt hoe ik als CDA-politicus omga met mijn eigen achterban. Laat u die discussie maar lekker in het CDA. U mag er toeschouwer van zijn, maar ik leg geen verantwoording aan u af over wat het CDA in dit kabinet doet. Die verantwoording leggen CDA-politici af op een CDA-partijcongres. Ik vind het leuk dat u zich er zo druk over maakt, maar dat is niet nodig. Dat wordt binnen het CDA geregeld. Het CDA-partijcongres heeft een oproep gedaan om de minima niet uit het oog te verliezen. Mijn stelling is dat dit kabinet de minima niet uit het oog verliest. Ik heb net concrete percentages genoemd om aan te tonen waarom dat niet het geval is. Ik heb concreet aangegeven waarom ik vind dat dit belastingpakket nivellerend uitwerkt. Het is niet zoals u het wilt, maar het is voor mij als lid van het kabinet en als CDA-politicus - voor de Tweede-Kamerfractie zal dat des te meer gelden - wel voldoende om aan ons congres uit te leggen en met bewijzen te ondersteunen dat wij de minima goed in de gaten houden. Dit kabinet heeft hier een evenwichtig inkomensplaatje neergelegd.

De heer **Crone** (PvdA): Ik benader het niet vanuit een CDA-perspectief, maar ik wil wel graag van u een reactie. Ik doel op de dingen die er echt toe doen, maar die niet in de koopkrachtplaatjes zitten, zoals de bijzondere bijstand, waarop 75 mln is bezuinigd en de eigen bijdrage voor de ziektekosten, die nota bene in de koopkrachtplaatjes als verbetering wordt genoemd omdat er een gemiddelde premieverlaging is, maar voor de betrokkenen die de eigen bijdrage moeten betalen een nadeel van € 200 betekent. Als je die dingen allemaal meerekent - ik wil het u graag op een blaadje geven - moet u het toch met mij eens zijn dat juist de kwetsbaarsten het meeste inleveren. Dat was ook de strekking van opmerkingen vanuit het CDA en ook daarbuiten naar aanleiding van de koopkrachtplaatjes: kijk eens wat mensen die het moeilijk hebben echt moeten inleveren. Als ik die punten

aan u geef, kunnen wij dat toch samen corrigeren?

Staatssecretaris **Wijn**: Wij krijgen dan weer de hele discussie over de definitie van koopkracht die wij vorig jaar ook uitgebreid hebben gevoerd. De zogenaamde standaardeffecten zitten er wel in, de niet-standaardeffecten niet. Ik kan tegelijkertijd voorbeelden geven van zogenaamde niet in de definitie vallende niet-standaardeffecten die voor de hogere inkomens slecht uitpakken.

De heer **Crone** (PvdA): Nee, wij hebben het nu over de kwetsbaarste groepen.

Staatssecretaris **Wijn**: Nee, waar wij het nu over hebben...

De heer **Crone** (PvdA): De kwetsbaarste groepen krijgen per definitie de nadelen van de negatieve effecten, zoals de bijzondere bijstand, de ziektekosten enz. Ik vind het prima als u zich eerst zorgen wilt maken over de hoogste inkomens, maar ik was begonnen over de kwetsbaarste groep. Noem dan voor hen de plussen maar!

Staatssecretaris **Wijn**: De koopkrachtdefinitie die wij sinds jaar en dag hanteren en vervolgens de verdeling geven een evenwichtig beeld. Nu noemt u een aantal voorbeelden die volgens u niet-standaardeffecten zijn, die niet in die definitie zitten, maar waarmee je wel rekening moet houden. Ik kan vervolgens voorbeelden noemen van niet-standaardkoopkrachteffecten, zoals de afschaffing van het dubbel spaarloon en de afschaffing van de PC-privéregeling, die juist weer negatieve koopkrachteffecten hebben voor de hogere inkomens. Ik begrijp wel dat u de discussie de techniek in wilt trekken ...

De heer **Crone** (PvdA): Nee, nee, ik trek hem juist de portemonnee in!

Staatssecretaris **Wijn**: Wij kunnen aangeven wat wel en niet in de definitie zit. Er komt een evenwichtig beeld uit de berekeningswijze die wij sinds jaar en dag hanteren. Daarvan heb ik u de percentages net gegeven.

De heer **Crone** (PvdA): Het gaat er nu juist over dat solidariteit in het vergeetboek is geraakt. Wat hebben

mensen met de laagste inkomens in hun portemonnee? Mensen kijken niet in hun portemonnee naar hun koopkrachtplaatje, maar naar hoeveel geld erin zit en hoeveel eruit gaat. Het gaat dus om procenten die eruitgaan zoals ik net noemde, de bijzondere bijstand, de eigen bijdrage. Voeg daaraan nog toe dat mensen niet kunnen verzilveren waar zij recht op hebben. Als ik u straks op een blaadje geef hoeveel honderden euro's die mensen tekort komen, moet u toch met mij eens zijn dat het gaat om de kwetsbaars-ten, zoals bijvoorbeeld de armoede-groep die het CDA precies bedoelt.

Staatssecretaris **Wijn**: De heer Crone sprak over de eigen bijdrage en daarna over verzilveren. De eigen bijdragen lopen via de buitengewone uitgaven mee en zijn dan verzilverbaar. Over de motie-Verhagen werd gezegd dat veel gezinnen daarvoor moeten bloeden. Wij praten dan over het onbedoeld gebruik van het grijs kenteken, de verhoging van de heffingsrente met 1%, het op € 40 stellen van de aanslaggrens inkomstenbelasting, het onder de loonbelasting brengen van de autokostenfictie en het vervallen van het BPM-voordeel op accessoires. Je kunt dan toch niet in redelijkheid zeggen dat de motie-Verhagen de onderkant nog eens extra pakt? Dat is grote onzin. Integendeel, de voorbeelden die ik noemde komen eerder terecht bij de bovenmodale inkomens. Wij berekenen de koopkracht met behulp van cijfers van het CPB, dat precies weet hoe dingen doorwerken. Per saldo is er dan een evenwichtig koopkrachtplaatje. Ik maak mij zorgen over de stijgende inflatie door de hogere olieprijs. Ik zie positieve zaken als een prijzenslag bij de supermarkten. Bij de koopkracht zijn er dus bewegende beelden.

De heer **Crone** (PvdA): Albert Heijn redt het kabinet uit de problemen! Waar hebben wij het nou toch over? Albert Heijn zit in de koopkrachtplaatjes, maar daarin zit ook dat de huursubsidie verlaagd wordt en de ziektekosten stijgen. Ik vraag de staatssecretaris om een reactie, maar hij draait er steeds omheen. Ik zal hem straks de cijfers geven over de effecten op de minima. In zijn antwoord moet hij het niet hebben over de motie-Verhagen, over de maxima of over Albert Heijn. Het

gaat om de cijfers waar wij naar vragen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik heb de staatssecretaris gevraagd om puntsgewijs te reageren op de aangenomen motie, opdat wij precies weten hoe het kabinet zich hiertoe verhoudt. Het CPB heeft gemeld dat de motie-Verhagen tot 270 mln extra lastenverzwaring bij de groep van de gezinnen leidt. Ik vraag de staatssecretaris om punt voor punt de CDA-partijraads-motie door te nemen en ons te melden hoe hij daarmee omspringt.

Staatssecretaris **Wijn**: Het CPB heeft een aantal zaken uit de motie-Verhagen onder het kopje "gezinnen" geboekt. U weet echter net zo goed of misschien zelfs wel beter dan ik dat het CPB alles wat niet onder "bedrijven" valt, automatisch onder "gezinnen" boekt. Ik heb net de voorbeelden gegeven: heffingsrente plus 1%, aanslaggrens IB naar € 40, autokostenfictie, vervallen BPM-voordeel accessoires. Deze zaken worden weliswaar geboekt onder het kopje "gezinnen", maar je kunt niet zeggen dat deze voorbeelden ten laste van de minima gaan.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Daar had ook niemand het over.

Staatssecretaris **Wijn**: Nee, maar ik geef het wel even aan om het goed te duiden. Bij die woorden kunnen namelijk ook suggesties blijven hangen. Ik zet daar even wat feitelijke opmerkingen tegenover. Een andere feitelijke opmerking die ik nog wil maken, betreft de koopkrachteffecten over 2004. U weet dat wij hier eerder discussies hebben gehad over koopkrachtplaatjes. Ik kan u nu echter vertellen dat een paar met kinderen op het sociale minimum er volgens de standaardkoopkrachteffecten in 2004 0,1% op vooruitgegaan is, dat een alleenstaande AOW'er 0,5% op vooruitgegaan is, dat een alleenstaande op WML-niveau er 0,1% op vooruitgegaan is en dat een alleenverdiener met kinderen met een modaal inkomen er dit jaar 0,1% op vooruitgegaan is. Ik geef dit ook aan omdat wij in een voorspelling-wereld leven. Als je evenwel kijkt naar de realisaties in 2004, dan zie je dat het allemaal behoorlijk is meegevallen. Verder moet ik zeggen dat ik het plaatje voor 2005 heel

evenwichtig vind. Het kan zijn dat individuen daar door niet-standaardeffecten van afwijken - daarom is er zo'n puntenwolk - maar bij het maken van het beleid wordt nu eenmaal gewerkt aan een per saldo evenwichtig plaatje. Ik vind dat het beleid nu zo'n evenwichtig plaatje oplevert en meen dan ook dat het goed te verdedigen is.

De **voorzitter**: Voordat ik de heer Vendrik toesta om nog één keer te interrumperen, wil ik erop wijzen dat wij, als wij in dit tempo doorgaan, pas morgenochtend om acht uur klaar zijn met dit debat. Ik weet niet of het aan mijn voorzitterschap of aan een gebrek aan discipline bij de leden ligt, maar wij zijn nu al drie uur bezig met het eerste blok.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik heb een punt van orde. Wij hebben het over puntenwolken, maar ik voorzie dat al die punten weer terugkomen in het volgende blok. Misschien is het dus goed om nu een aantal punten door te schuiven.

De **voorzitter**: Laten wij dat doen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dan vraag ik de staatssecretaris om straks puntsgewijs aan te geven hoe hij wil omgaan met de aangenomen motie van de CDA-partijraad. Verder merk ik op dat ik verbijsterd ben dat de staatssecretaris nu spreekt over nieuwe realisatiecijfers voor 2004, terwijl het gaat om koopkrachtplaatjes met standaardeffecten. Het debat vorig jaar ging er nu juist om dat de koopkrachtplaatjes die uitgingen van standaardeffecten, dankzij het kabinetsbeleid minder vertelden dan ooit. Dat was de kwestie in 2004; die standaardplaatjes zeggen helemaal niets meer.

Staatssecretaris **Wijn**: De heer Vendrik doet nu of hij twee nieuwe vragen stelt. In antwoord op de eerste vraag kan ik evenwel zeggen dat ik al een reactie heb gegeven op de resolutie van het CDA-partijcongres. Verder kan ik zeggen dat ik lid ben van een coalitiekabinet waarin, hopelijk in ieder geval tot mei 2007, drie partijen zitten. Op de tweede vraag heb ik ook al antwoord gegeven. De heer Crone heeft een aantal voorbeelden gegeven van niet-standaardeffecten en ik ook. Verder heb ik de stelling geponeerd dat ik het per saldo een heel

evenwichtig inkomensplaatje vind. Bij het volgende blok kunnen wij hier nog gedetailleerder op terugkomen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik had het over 2004. Dit is een nieuw punt waar de staatssecretaris zelf net over begonnen is. Hij wilde de resultaten over dat jaar, voor zover nu bekend, als zeer adequaat presenteren aan de Kamer. In dit verband houd ik hem voor - dat is een nieuw punt, want het gaat niet over 2005, maar over 2004 - dat ik verbijsterd ben dat hij zich daarop wil verlaten. Immers, het hele debat van vorig jaar over de koopkracht in 2004 ging niet over de standaard-effecten, maar over de niet-standaardeffecten omdat die relevanter waren dan ooit.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de staatssecretaris, met het verzoek, zijn betoeg te vervolgen. Ik verzoek de leden vriendelijk, interrupties tot een minimum te beperken.

Staatssecretaris **Wijn**: Het belastingplan hoeft niet te worden aangepast ten gevolge van het sociaal akkoord. Wel moet het wetsvoorstel inzake VUT, prepensioen en levensloop worden aangepast. Inmiddels is de Kamer een nota van wijziging toegestuurd. Het sociaal akkoord heeft gevolgen voor het lastenbeeld van 2006, dat betrokken zal worden bij de voorbereiding van de Miljoenennota voor 2006. De heer Vendrik heeft gesproken over een onderuitputting in de bijzondere uitgavensfeer. Ik heb met de Gehandicaptenraad met name over de berekeningswijze ervan gesproken. Inmiddels hebben wij een steekproef genomen onder 150.000 aangiftes waarbij sprake was van bijzondere uitgaven. Op basis daarvan concluderen wij dat de berekeningen goed zijn geweest. In de zomer van 2005 is bekend wat het precieze budget voor 2004 is. De aangiftes over 2004 die voor 1 april nog binnenkomen, moeten nog worden afgewacht. Wij willen niet verkapt bezuinigen over de rug van de bijzondere ziektekostenuitgaven. Het budget mag gewoon op. Overschrijdingen worden verwerkt, want het is een openenderegeling. Het ziet ernaar uit dat geen sprake is van onderuitputting. Ik heb bij de financiële beschouwingen aangegeven wat wij allemaal doen om mensen op het bestaan van deze

regeling te wijzen. Ook de Kamer gaf aan dat veel wordt gedaan aan de communicatie hierover, maar wij zullen die zo mogelijk nog verbeteren.

In de motie-Verhagen wordt voorgesteld, de heffingskorting voor jonggehandicapten met € 100 te verhogen. Volgend jaar zal zij € 639 bedragen. Vorig jaar werd gesteld dat de jonggehandicapten met weinig bijzondere ziektekosten, maar met veel algemene ziektekosten in de knel zouden komen. Wij zijn dat nagegaan en kwamen uit op de genoemde € 100. Wij overleggen ook met de Chronisch zieken en Gehandicaptenraad, want wij willen niet langs elkaar heen praten. Ik wil dat de bijzondere uitgavenregeling goed werkt. Op dit moment zijn er aanwijzingen dat dit daadwerkelijk het geval is. Als uit de afrekening over 2004 blijkt dat zij niet goed werkt, praten wij daar verder over. De heer Bakker heeft gevraagd naar lokale lasten en maximering van de OZB. De gedachte was om de OZB gedeeltelijk af te schaffen. Om te voorkomen dat daardoor de OZB voor anderen fors omhoog zou gaan, hebben wij haar gemaximeerd. Je had de maximering wel kunnen doorvoeren en de rest niet, maar dat vond de Vereniging van Nederlandse Gemeenten zo vervelend dat wij hebben besloten om dat even uit te stellen. Bovendien was het ook technisch ingewikkeld. De heer Bakker vindt dat de lokale lasten te hoog zijn of erg stijgen. Wij hebben hierover recentelijk een gesprek gevoerd met de VNG, het IPO, het bedrijfsleven en de vakbeweging. Wij gaan een en ander nu toch beter in kaart brengen. De VNG houdt vol dat het echt nodig is. Wij kunnen dat niet echt begrijpen, of de gemeenten moeten hun uitgaven niet onder controle hebben of deze niet willen terugbrengen. Als je dat in kaart wilt brengen, stuit je op de lastige discussie over de autonomie van de decentrale overheden. Ik maak mij ook zorgen over het lastenbeeld.

De heer **Bakker** (D66): Volgend jaar is het jaar waarin wij iedereen om een nullijn vragen en de koopkracht voor veel mensen afneemt. Het gaat daarbij meestal niet om de minima, die dikwijls kwijtschelding krijgen, maar om de mensen met de middeninkomens, van wie wij willen dat zij de economie erbovenop tillen.

Wij hebben de gemeenten wel een signaal gegeven, maar geen maatregelen genomen.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik begrijp de heer Bakker heel goed. Wij moeten er nu niet te veel dramatiek in brengen, maar dit is wel degelijk een oproep aan gemeenten. Volgend jaar vindt in het kader van de WOZ ook nog eens de herwaardering van huizen plaats. Ik ben daarover niet zonder zorgen. Ik ga ervan uit dat gemeenten volgend jaar de herwaardering van de huizen waarop de OZB van toepassing is, niet gebruiken voor een verkapte stijging van de OZB-opbrengsten. Ik ga er juist van uit dat de gemeenten de OZB-tarieven laten dalen en door de gestegen huizenprijzen niet nog eens extra gaan "cashen". Het is mij op dit moment niet helder waarom die lokale lasten zo de pan uit rijzen. Er is een aantal opmerkingen gemaakt over de vennootschapsbelasting. Ik wil graag een aantal feiten naar voren brengen. Volgens het saldo van de lastenverlichting van het totale pakket, zelfs na de motie-Verhagen, gaat het MKB er in 2007 379 mln op vooruit en het grootbedrijf 346 mln. Het is dus niet waar dat het MKB er meer op achteruitgaat. Het wordt wel veel gezegd, maar dit zijn de cijfers op basis van de standaard MKB-definitie: 100 fte. Bij de lastenverlichting via de Vpb-verlaging komt het MKB uit op een lastenverlichting van 1,083 mld en het grootbedrijf op een lastenverlichting van 797 mln. Het Vpb-winstbelastingcomplex - zelfstandigenaftrek, opstapje, etc. - leidt dus tot een vooruitgang van het MKB. Omdat achter de winsbelastingverlaging een verhoging zit van onder meer de energiebelasting, is het wel mogelijk dat de spreidings-effecten iets groter zijn. Dat is nu eenmaal de principiële keuze die wij hebben gemaakt. Over maatvoering willen wij natuurlijk altijd discussiëren, maar in dit belastingplan wilden wij principieel kiezen voor een hogere belasting in de indirecte sfeer (ecotaksen) en een lagere belasting in de directe sfeer (winsten). Vorig jaar heb ik bij de behandeling van het belastingplan al aangekondigd dat ik de winst lager wil belasten en de milieubelasting wil verhogen. De spreidings-effecten binnen het MKB zijn wellicht wat groter, maar gemiddeld genomen krijgt het MKB meer geld terug dan het grootbedrijf.

De heer Bakker vroeg ook naar de kenniseconomie. Wij hebben het eindrapport gekregen over de stroomlijning en de uitvoering van de WBSO. De Kamer zal dit rapport eind deze maand ontvangen. Bij de modernisering van de vennootschapsbelasting 2007 zullen wij aangeven in hoeverre deze modernisering de kenniseconomie beter kan stimuleren.

De minister van EZ zal in april 2005 met een evaluatie komen van het totale innovatie-instrumentarium. Daar zit ook de WBSO bij. Er ligt immers nog een motie van de heer Van Dam van de PvdA waarin wordt gevraagd om een switch naar lagere tarieven.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Nu die evaluatie er komt, wil ik vragen of de financiering van de verlaging van de winstbelasting vanuit de EZ-begroting nog wat wordt opgehoogd.

Staatssecretaris **Wijn**: Laat ik het zo formuleren: het is niet de intentie, maar het is ook niet uitgesloten. Ook is niet uitgesloten dat wij naar andere zaken kijken. Wij houden ons voorlopig aan het taakstellende bedrag.

Mevrouw Van Vroonhoven vroeg naar de evaluatie van de wet IB 2001. In 2005 zal die evaluatie verschijnen. Wij hebben al de artiesten- en beroepssportersregeling besproken. Ook is er al een algemeen overleg geweest over de budgettaire nacalculatie. Medio volgend jaar krijgt de Kamer de rest. De evaluatie heeft betrekking op de hoofdlijnen van de herziening (het boxenstelsel), de vermogensrendementsheffing en het systeem van heffingskortingen, de arbeidskortingen en de koopkrachteffecten. Verder zal aandacht worden besteed aan de vergoening en het regime van het aanmerkelijk belang in box 2. Er komen ten slotte nog enkele capita selecta over de kapitaalverzekering eigen woning, het oudedags- en lijfrenteregime, de gevolgen voor de onroerend goedmarkt, de fiscale behandeling van free lance- en neveninkomsten, de terbeschikkingstellingsregeling, de uitvoeringsaspecten en de administratieve lasten. Ik zal u deze vrij brede evaluatie integraal doen toekomen. Op die manier hopen wij hap-snap-beleid te voorkomen.

De heer Van As vroeg naar de kennis ten departemente van het Europees recht. In mei dit jaar is een leergang Europees recht gestart. Ik weet niet uit welk Kamerstuk de heer van As zijn informatie haalde, maar ik kan mij niet voorstellen dat het een stuk van het ministerie van Financiën is. Ik weet het natuurlijk niet zeker, maar het moet haast uit de koker van Buitenlandse Zaken komen. Wat betreft het Bosal-arrest kan niet worden gezegd dat het ontbreekt aan kennis van het Europees recht. De conclusies van de advocaat-generaal en van andere partijen verschillen immers van elkaar. Hetzelfde geldt voor diverse artikelen in fiscale bladen. Men verschilde van mening over de vraag of het wel zou lukken. Hetzelfde speelt nu bij de Marks & Spencer-zaak. Het dilemma heeft betrekking op het volgende. Wij vinden dat een lidstaat autonoom mag beslissen over de fiscaliteit. Het Europese Hof vindt echter het vrije verkeer van personen en goederen zo belangrijk dat het bepaalde harmonisatiemodellen afdwingt die je als autonome wetgever minder wenselijk acht. Ik moet mij als wetgever natuurlijk terughoudend opstellen als het gaat over de rechtsprekende macht, maar dit wil ik toch even gezegd hebben. In de Vpb 2007 zullen wij proberen om de wet zo europroof mogelijk te maken, want helemaal europroof zal wel niet lukken. Voorzitter. Misschien lijkt het wel snel te gaan, maar ik moet vanavond echt om 23.00 uur weg, want morgenochtend heb ik om 08.00 uur een ontbijt in Brussel. Met mevrouw Kant ben ook ik niet tevreden over de bereikbaarheid van de Belasting-telefoon. Helaas is daarop bezuinigd omdat werd verwacht dat er meer per e-mail kon worden gedaan, maar daar komt in ieder geval op dit moment nog niet zoveel van terecht. Wij gaan de Belastingtelefoon reorganiseren, er komt meer geld voor beschikbaar, zodat er in 2007 een bereikbaarheidsniveau van 80% is bereikt. Als men belt, heeft men 80% kans om erdoor te komen, belt men twee keer, dan is de kans 96%, belt men driemaal, dan is men er altijd wel doorheen gekomen. Ik vind het zelf ook wel een beetje lang duren, maar je kunt nu eenmaal geen ijzer met handen breken.

De heer **Van As** (LPF): Voorzitter. De staatssecretaris is helemaal niet

ingegaan op mijn opmerkingen over een betrouwbare overheid als het gaat om maatregelen die abrupt worden genomen en bestaande regelingen ongedaan maken, zoals met het grijs kenteken. Dat kan een burger toch wel op de gedachte brengen dat de overheid onbetrouwbaar is?

Staatssecretaris **Wijn**: Natuurlijk vinden ook wij het niet fijn om bestaande regelingen pats boem ongedaan te maken. Ik vond dat zelf ook heel vervelend met de pc-privéregeling. Die moest van de ene op de andere dag wel worden ingetrokken omdat wij signalen hadden dat men fiscaal gefaciliteerd veel pc's zou gaan kopen. Als dat inderdaad was gedaan, hadden wij niet meer de AOW kunnen verhogen of mensen aan de onderkant met kinderen niet meer geld kunnen geven. Het is dus niet leuk, maar als het gaat om het grijs kenteken - wellicht dat wij hier straks nog wat uitgebreider op terug kunnen komen - zie ik wel een rechtvaardiging. Ik begrijp heel goed dat voor sommige mensen wel een heel onplezierige verrassing is, maar u weet net zo goed als ik dat er hierbij in grote mate sprake is van onbedoeld gebruik. Het is altijd bedoeld geweest als een ondernemers-faciliteit. Als dat onbedoeld gebruik de belastingbetaler per saldo ca. 300 mln euro per jaar kost - 30% van de 1 mld die deze regeling in totaal kost! - dat moet je toch wel aanvoelen dat er een moment moet komen waarop het volgens de overheid de spuigaten uitloopt? In feite betalen alle andere belastingbetalers dat onbedoelde gebruik door een kleine groep. Daarom vind ik het in dit geval goed te verdedigen. De BPM vragen wij niet terug, wel moet men met ingang van het volgend jaar de normale wegenbelasting betalen. Nogmaals, ik begrijp dat het voor sommige mensen vervelend is, maar gezien de grote mate van onbedoeld gebruik vind ik het wel verdedigbaar. Als je in de regering zit, moet je dit soort besluiten soms wel eens durven nemen.

De **voorzitter**: Ik zie dat dit de nodige vragen oproept, maar het onderwerp grijs kenteken komt wellicht ook nog bij een volgend blokje terug.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. Dat ik niet heb gereageerd op hetgeen de staatssecretaris heeft gezegd, wil nog niet zeggen dat ik zwaar onder de indruk en overtuigd ben van zijn betoog. Zo nodig kom ik er bij de desbetreffende blokjes op terug, want zo heb ik mijn bijdrage ook ingedeeld. Dat zal overigens wel voor meer collega's gelden. De staatssecretaris moet zich voordat het 23.00 uur is dan ook niet rijk rekenen.

In mijn algemene verhaal heb ik nog gevraagd naar de beleidsagenda waar het gaat om het gezinsvriendelijker maken van het fiscale stelsel. Als de staatssecretaris daar in het tweede blok op terugkomt, vind ik dat prima, maar ik wil er wel graag iets over horen.

De **voorzitter**: Mag ik voorstellen dat de staatssecretaris dat inderdaad bij het tweede blokje doet?

Staatssecretaris **Wijn**: Als u dat vraagt, dan zeker.

De **voorzitter**: Dan zijn wij aan het einde gekomen van dit blokje. Ik stel voor om geen tweede termijn te houden en door te gaan met het tweede blokje. Dan moet er wel van stoel worden gewisseld, want mevrouw Van Vroonhoven zit zodadelijk voor.

Wellicht ten overvloede wil ik nog even zeggen dat stilte op de tribune noodzakelijk is. Het is aan de gasten op de tribune in ieder geval niet toegestaan om met teksten of geluid deel uit te maken van deze debatten.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter, oude of nieuwe voorzitter, zouden wij twee minuten mogen pauzeren?

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering twee minuten.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Voorzitter: Van Vroonhoven-Kok

Blok 2: Arbeidsmarkt- en inkomensbeleid

De **voorzitter**: Aangezien wij in het algemene blok al een heleboel aan de orde hebben gehad, stel ik voor dat wij voorkomen dat wij doublures maken. Ik zal daar van mijn kant streng op letten. Ik vraag de leden

zich vooral te richten op zaken die de concrete voorstellen van de geachte afgevaardigden of de staatssecretaris aangaan.

De heer **Crone** (PvdA): Voorzitter. Ik zal mij zo veel mogelijk proberen toe te spitsen op concrete maatregelen van het kabinet die ik niet wil, of op voorstellen die ik zelf indien. Dit kan de breedsprakigheid wellicht beperken.

De kern van het inkomensbeleid is dat wij kijken wat mensen in de portemonnee krijgen en waar zij het verplicht aan moeten uitgeven omdat het niet anders kan. De niet-standaard koopkrachteffecten horen hier wel degelijk bij. Daarom is het terecht dat iedereen zich daar druk over maakt op congressen, want standaard koopkrachteffecten en gemiddelden bestaan niet. Het gaat er vooral om dat het kabinet erkent dat het niet 25 mln euro extra uittrekt voor de bijzondere bijstand, maar dat het dit jaar 75 mln euro bezuinigt op de bijzondere bijstand. De eigen bijdrage voor de ziekenzorg zit als koopkrachteffect zelfs gemiddeld genomen als een verbetering in de koopkrachtplaatjes, terwijl het voor mensen die ziek zijn en zorg nodig hebben, juist een lastenverzwaring is.

Ik zal mij toespitsen op een voorstel dat ik heb ontwikkeld en nu namens de PvdA-fractie uitdeel. Eigenlijk moet je een keer durven kiezen en ik vind dat de solidariteit nu uit het vergeetboek moet worden gehaald. Mijn fractie doet een vrij algemeen voorstel en daarom is het uiteraard prima als mensen daar amendementen op hebben. De strekking is: zorg dat alle mensen tot en met modaal er volgend jaar € 82 per persoon en dus € 164 per gezin bij krijgen. Het gaat om zo'n 9 miljoen personen. In de huidige belastingsystematiek bestaat dat niet en het voorstel betekent dan ook een algemene aanvullende heffingskorting voor mensen met een inkomen tot en met modaal. Dat kost 750 mln euro en dat zouden wij kunnen dekken op een manier die laat zien waar de sterkste schouders zitten. Het gaat om een verhoging van het toptarief van 52% naar 55%. Voorts gaat het om het benutten van een meevaller in de gasbaten van 300 mln euro, uiteraard exclusief de FES-opbrengsten. Wij rekenen met een gematigd niveau van gasprijzen en een verslechterde dollarkoers,

waardoor wij niet alleen naar onszelf toe rekenen. De derde dekking heeft betrekking op de bruto AOW-verhoging. Omdat het kabinet de mensen netto niet kan bereiken, krijgt iedereen, ook de miljonair met AOW, een bruto AOW-verhoging. Wij schrappen deze verhoging en dit levert 150 mln euro op. Mensen die beneden modaal zitten, dus ook een AOW-echtbaar, krijgen hier € 82 tot € 164 voor terug.

Iedere technische verbetering wil ik graag horen, zowel van collega's als van het kabinet. Ik denk dat dit een simpel voorstel is waarmee wij waarmaken dat het kabinet voordeel heeft van de hoge gasprijzen, terwijl de burgers het deel terugkrijgen waarop zij recht hebben. Ik trek een vergelijking met vorig jaar. Vorig jaar constateerde minister Zalm dat de inflatie meeviel, want deze viel 0,3% gunstiger uit in juli. Dit inflatievoordeel kregen mensen echter niet, want het werd direct afgeroomd door middel van een verhoging van de AWBZ-premie. In de geest van Zalm doe ik nu het omgekeerde. De inflatiecijfers vallen tegen en daarom romen wij dit jaar niet af, maar geven wij als het ware terug wat wij vorig jaar hebben gepakt. Dat is de motivatie om de gasbatenmeevaller in te zetten. De twee andere punten behoeven volgens mij geen toelichting.

Ook wij waren met een amendement bezig over de algemene en aanvullende kinderkorting. Wij wilden de algemene kinderkorting iets verlagen ten gunste van de aanvullende kinderkorting. Ik denk dat ik de komende dagen nog met collega's zal overleggen over de vraag wat nu de slimste variant is, zodat wij gezamenlijk één amendement kunnen indienen.

Ook dat past bij het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen en dat de mensen die het nodig hebben, een steuntje in de rug krijgen.

Dan kom ik bij de verzilveringsproblematiek. Ik heb er bij de financiële beschouwingen ook al aandacht voor gevraagd. Heel veel mensen aan de onderkant hebben wel recht op belastingkortingen, maar krijgen deze niet omdat de Belastingdienst nu eenmaal geen geld uitkeert. Dus je krijgt alleen maar een korting op een belasting die je moet betalen. Dat noemen wij de verzilveringsproblematiek. Het gaat in de diverse categorieën om

100.000 mensen, soms iets meer, soms iets minder, maar bij elkaar zijn het heel veel mensen. Het kabinet komt nu met het voorstel - wij juichen dat toe - om in 2006 voor de zorgkosten, de huren en de kinderen over te gaan op een uitkeringsstelsel. Dan doet de Belastingdienst dat niet meer, maar een aan de Belastingdienst gelieerde dienst, over administratieve vereenvoudigingen gesproken. Wij willen voorstellen om de ouderenkorting eveneens in dat rijtje op te nemen. Ik hoop dat andere partijen in de Kamer dat kunnen steunen. Waarom zou je wel de drie hoofdcategorieën kinderen, huren en zorg onder het nieuwe stelsel laten vallen en niet de ouderenkorting? Deze is immers heel overzichtelijk, heel eenvoudig en eenduidig uitlegbaar. De administratieve lasten worden er dus nauwelijks meer door verhoogd. Wat het blokje arbeidsmarkt betreft, zal ik het kort houden. Hoe korter ik ben, hoe meer ik het belang benadruk van onze Beterbegroting. Deze is doorgerekend en toont voor niet alleen één jaar, maar structureel aan dat een halvering van de verlagings van de vennootschapsbelasting - als deze dus niet wordt verlaagd zoals het kabinet dat wil, maar met 1,5 punt minder - 600 mln oplevert. Dat kan worden ingezet voor de vergroting van de werkgelegenheid, met name voor jongeren. Een werkgever die jongeren in dienst neemt, hoeft dan bijvoorbeeld geen sociale premies meer te betalen. Daarnaast zet je in op een aantal andere maatregelen. Dan heb je een veel beter werkgelegenheidseffect. Wij hebben op dat punt amendementen ingediend. Ik heb gezien dat er ook van andere partijen amendementen zijn, bijvoorbeeld rondom de SPAK. Ik hoop dat wij op dit punt met een aantal partijen de handen ineen kunnen slaan. Wellicht kunnen wij dan in het arbeidsmarktbeleid het taboe op het bevorderen en stimuleren van laagbetaalde arbeid doorbreken. Dat is voor het huidige kabinet een taboe en dat is heel jammer. Het kabinet jaagt iedereen de arbeidsmarkt op. Daar is veel voor te zeggen, maar dan mag het kabinet niet vergeten dat het er ook voor moet zorgen dat die banen er zijn. Wat wij voorstellen, zijn niet alleen in het model, maar ook in de praktijk bewezen instrumenten die zeer effectief zijn. Daarmee heb ik de

hoofdpunten van mijn eerste blokje gehad.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Ik neem aan dat dit blokje nog geschikt is om even terug te komen op de reactie van de staatssecretaris op de CDA-partijraadmotie? Het gaat toch over inkomensbeleid? Ik dacht dat daar die motie ook over ging. Ik wil graag een antwoord op mijn vraag. De staatssecretaris suggereert dan wel dat hij al heeft geantwoord, maar ik nodig hem uit om dat werkelijk te doen, zodat wij hier een fatsoenlijk debat kunnen hebben. Ik ga door met verschillende amendementen die ik heb ingediend. Bij een paar van de amendementen die zijn toegevoegd aan dit blokje kun je erover twisten of die toedeling klopt. Maar goed, dat maakt verder niet uit. Mijn eerste punt is de leeftijdsgrens bij de zelfstandigenaftrek. Wij hebben die grens altijd raar gevonden, kennelijk zijn mevrouw Kant en ik op dezelfde gedachte gekomen, al was zij iets eerder dan ik. Onze gedachte gaat dezelfde kant op. Wij willen het aan de mensen overlaten om langer dan tot hun 65ste te blijven werken, zo zij dat kunnen en willen. Zou het niet logisch zijn dat dit ook voor zelfstandigen geldt? Waarom stopt een faciliteit die exclusief voor zelfstandigen in het leven is geroepen bij een leeftijdsgrens van 65 jaar? Wat kan erop tegen zijn de leeftijdsgrens te schrappen? Ik denk mee met het kabinet. Laat het kabinet dan ook eens meedenken met mij. Mijn tweede punt heeft betrekking op het keuzeregime aftrek gemengde kosten, maar ik stel voor dat ik dat naar een ander blokje verplaats. Dat lijkt mij hier iets minder van toepassing. Een derde punt heeft weer met de arbeidsmarkt te maken. Ik heb een breed amendement ingediend op stuk nr. 30. Er is een aantal ondernemersfaciliteiten in opgenomen waarover ik straks te spreken kom. Het punt dat ik er nu uit haal is doorgaan met de SPAK. Dat is al eerder heftig besproken. Wij willen dat de SPAK niet stopt, maar dat de SPAK doorgaat. Het debat heeft een nieuw momentum gekregen. Het had de status van een plan van CDA, VVD en D66 om in plaats van de SPAK niet de werkgever een

loonkostensubsidie te geven bij het in dienst nemen van iemand met het minimumloon, maar de betrokkene zelf gewoon 20% van zijn salaris te laten inleveren. De facto wordt daarmee de beschermende werking van de Wet op het minimumloon onderuit gehaald. Als de staatssecretaris moet kiezen vandaag - politiek is kiezen - waar kiest hij dan voor? Voor mijn amendement, het overeind houden van de SPAK, of kiest hij voor het plan van CDA, VVD en D66? In het verleden hebben wij menig debat gevoerd over nut en noodzaak van de combinatiekorting, onder anderen met mevrouw Giskes. Wij hebben ons ook hier weer positief opgesteld. Wij schaffen de combinatiekorting niet rücksichtslos af, al doet zij volgens ons nog steeds niet waarvoor zij bedoeld is, maar wij vormen haar om. Zij wordt gericht op degene in een tweeverdienershuishouden met het laagste inkomen. Daarmee wordt de arbeidsparticipatie het meest bevorderd. Zij wordt ook gericht op alleenverdienende ouders. Het amendement op stuk nr. 33 strekt daartoe. Alleenverdienende ouders hebben over het algemeen al wat extra heffingskortingen. In verband met de combinatiekorting is het van belang dat er ook een verzilveringsmogelijkheid is indien te weinig of geen belasting wordt afgedragen. Anders doet de nieuwe combinatiekorting niet waarvoor zij bedoeld is. Ik hoop dat de staatssecretaris het voorstel ook zo wil beschouwen en van commentaar wil voorzien. De combinatiekorting doet in ons voorstel waar zij echt voor bedoeld is, namelijk inkomen uit werk en zorg voor kinderen maximaal stimuleren. Drie amendementen hebben betrekking op de inkomenspositie van chronisch zieken en gehandicapten. Ik wacht nog op een antwoord van de staatssecretaris op mijn bewering, op grond van een uitspraak van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de brief van het kabinet, dat meer dan 50% van de chronisch zieken en gehandicapten in 2005 onder de grens van min een zakt. Afgezien van de standaard-effecten zijn er allerlei specifieke effecten in het beleid waar chronisch zieken en gehandicapten last van hebben. Daar kunnen wij vandaag wat aan doen. Mijn fractievoorzitter, mevrouw Halsema, heeft tijdens het debat over

de invoering van de no-claim al een daartoe strekkend amendement ingediend, in de vorm van een no-claimkorting. Chronisch zieken en gehandicapten zijn nooit in staat om een echte keuze voor zorg te maken. Je kunt je nog afvragen of mensen überhaupt de keuze maken om naar het ziekenhuis te gaan, maar laten wij dat debat niet voeren. Chronisch zieken en gehandicapten hebben de keuze niet. Zij lopen de no-claim per definitie mis. Ik breng een licht herziene versie van het no-claimamendement ter tafel, om ervoor te zorgen dat chronisch zieken en gehandicapten een korting krijgen die verband houdt met de premiestijging waaruit de no-claim gefinancierd wordt. Vanaf 2005 zullen zij nooit recht hebben op die no-claim. De minister van VWS heeft vooral technisch commentaar gegeven op het amendement. Dat commentaar was eigenlijk weinig inhoudelijk. Misschien denk ik iets te positief, maar het leek bijna alsof hij het met ons eens was. Waar zou je mensen die niet kunnen kiezen rauw confronteren met de premiestijging ter financiering van een no-claim waar zij nooit van kunnen profiteren? Wij hebben een technische onvolkomenheid, een dubbeltelling in de compensatie er met het amendement uit gehaald. Ik hoop dat het kabinet bij dezen wel "ja" kan zeggen. Twee amendementen houden verband met het lang lopende debat over de regeling voor buitengewone uitgaven. Ik heb het al over specifieke kosten gehad. Een amendement op het wetsvoorstel inzake fiscale maatregelen, op stuk nr. 14, is wat bescheidener. Ik haal het er hier bij omdat het er alles mee te maken heeft. Het amendement strekt ertoe ook het ouderdomsforfait en het arbeidsongeschiktheidsforfait onder de vermenigvuldigingsfactoren te laten vallen. Ik heb het amendement zo vormgegeven dat er per saldo een budgettaire last van 26 mln ontstaat. Ik heb dit niet voor niets gedaan en vooral op dit punt vraag ik een uitleg van de staatssecretaris. In bijlage A van de brief van 17 september, die een reactie vormde op een motie van de heer Van der Vlies, gaat het juist om het macro-aspect. De staatssecretaris zei zojuist terecht dat het niet de bedoeling was om meerkosten te laten ontstaan, maar ook niet om te bezuinigen op de uitgaven die verband houden met specifieke

kosten die chronisch zieken en gehandicapten fiscaal gepresenteerd worden. Uit deze bijlage blijkt dat er gewoon geld over is. Dit is eigenlijk de eerste gelegenheid om met een lid van het kabinet over deze brief te spreken en hij houdt nogal sterk verband met dit debat, dus ik zou graag van de staatssecretaris vernemen waarom bij de berekening over 2003 de TBU meegerekend is. In 2003 was er namelijk nog geen TBU, dus was er ook geen bijbehorend budget. Als je dit geld, dat exclusief voor het oplossen van de verzilveringsproblematiek bedoeld was, even apart zet, blijft er budget over. Ik kom op een totaal van 26 mln, maar er zijn wellicht nog wat factoren van belang, zoals een doorloop in de tijd, maar volgens mijn rekensom blijft er minimaal 26 mln over. Als dit zo is, kunnen wij toch besluiten om minimaal dit bedrag in te zetten om de regeling voor specifieke kosten te verbeteren? Dit kan het nodige betekenen voor de huishoudens die specifieke kosten hebben of hebben gehad, die er per saldo op achteruitgaan. Deze inkomensachteruitgang was verleden jaar toch niet de intentie in het debat, dus is het toch prima om deze teniet te doen en deze groep er zo mogelijk nog iets op vooruit te laten gaan? Vandaar mijn amendement op stuk nr. 14. Maar als wij het echt goed willen regelen, moeten wij gewoon een aparte aftrekpost maken. Het opsluiten van de specifieke kosten in de regeling voor buitengewone uitgaven zorgt voor allerlei merkwaardige effecten die niets van doen hebben met de specifieke aard van de kosten en met het inkomen van de betrokkenen. Het al dan niet hebben van een eigen huis leidt bijvoorbeeld tot heel rare effecten in die regeling. Chronisch zieken en gehandicapten zouden daar niet van afhankelijk moeten zijn. Daarom herhaal ik mijn pleidooi om specifieke kosten onder te brengen in een aparte aftrekpost, met een lage drempel, een drempel van € 100. Mijn amendement op stuk nr. 31 strekt hiertoe.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik zal met name op het inkomensbeleid ingaan; daarover heb ik daarstraks inderdaad het zwijgen toe gedaan. Uit de nota naar aanleiding van het verslag heb ik begrepen dat een

verhoging van de eerste schijf 1,2 mld zou opleveren. Dit kon ik niet terugvinden in de toelichting of in de tabel op pag. 30. Dit brengt mij tot een politieke vraag. Als dit inderdaad zo is, is het dan wel rechtvaardig? Ligt het niet veel meer voor de hand om een evenredige bijdrage te vragen van de mensen met een inkomen in de derde en de vierde schijf en de opbrengst daarvan te gebruiken om de koopkracht te compenseren voor ouderen, gezinnen met kinderen en dergelijke groepen?

Mijn fractie heeft inzicht gevraagd in de ontwikkelingen van de koopkracht op de lange termijn. Ik moet zeggen dat ik het wel eens ben met de stelling van de PvdA in het voorlopig verslag dat het algemene beeld van de koopkracht vanwege de doorwerking van specifieke koopkrachteffecten steeds meer een vertekend en onvolledig beeld is. Ik ben het met de heer Crone eens dat je dit niet meer kunt afdoen met "er is een zekere spreiding, maar gemiddeld zit het wel goed". Verleden jaar hebben wij er uitentoeuren over gesproken dat er inderdaad fikse groepen personen in reële problemen terechtkomen.

Verder vraag ik graag aandacht voor mijn amendement op stuk nr. 27, waarin het gaat om een andere opzet van de combinatiekorting, een "combinatiekorting-nieuwe stijl". Omwille van de tijd zal ik hier de systematiek van de huidige combinatiekorting niet uiteenzetten. Wel wijs ik erop dat de combinatie van € 224 en de aanvullende combinatiekorting van nog eens € 290 voor de minst verdienende partner, ertoe leidt dat tweeverdieners een extra fiscaal voordeel hebben ten opzichte van éénverdieners. Dit blijkt ook uit de stukken. Ik verwijs naar tabel 7 in de nota naar aanleiding van het verslag. Als je die tabel goed leest, zie je dat de belastingdruk voor tweeverdieners met kinderen en een inkomen van anderhalf keer modaal, een stuk lager ligt dan die voor kostwinnersgezinnen met anderhalf keer modaal. Pratende nu over het beleid dat de staatssecretaris vorig jaar al aankondigde, denk ik dat hiernaar moet worden gekeken. Daarom hebben wij een voorstel gedaan voor een andere vormgeving van de combinatiekorting, namelijk een heffingskorting. U vindt alle technische gegevens in het amende-

ment op stuk nr. 27. Voor 2005 komt het neer op € 448 voor de minst of niet-verdienende partner, mits de fiscale partners gezamenlijk niet boven 56 uur werken uit komen. Daarmee komt het karakter van een tegemoetkoming voor het combineren van arbeid en zorg onzes inziens beter tot uitdrukking. Mensen die minder werken teneinde de zorg voor kinderen op zich te kunnen nemen, derven inkomsten en partners die méér dan 56 uur werken, kunnen de kosten voor kinderopvang betalen uit een hogere verdienste. Dat is volgens mij een heel logische redenering en ons amendement komt aan die realiteit tegemoet. Daarmee vervalt ook het verschil tussen de fiscale behandeling van kostwinners en van "anderhalfverdieners", omdat er dan geen verschil in fiscale behandeling meer is die er in het huidige systeem wel is. De realiteit van onze samenleving wordt op deze wijze recht gedaan, doordat ook anderhalfverdieners blijven profiteren van deze korting.

De opbrengst van de omzetting wordt door ons gebruikt voor een andere opzet van de arbeidskorting. Ook dit is in het amendement op stuk nr. 27 opgenomen. Ik maak drie korte opmerkingen ter toelichting. In de eerste plaats wil mijn fractie er aandacht voor hebben dat er veel partners zijn met kleine banen en die derhalve parttime werken. Kijk naar de situatie van veel allochtonen: de man verdient te weinig en de vrouw verdient er met veel moeite nog wat bij om het inkomen op peil te brengen. Het blijft dan vreemd dat de arbeidskorting voor zulke kleinere banen zo laag is gesteld. Er zit een knik in dat opbouwpercentage en daardoor worden eenzijdig, bedoeld of onbedoeld, grotere banen gestimuleerd. Ons amendement haalt die knik eruit. Het tweede punt is dat de arbeidskorting verhoogd wordt in ons amendement om de armoedeval te verminderen. Het derde punt is dat het amendement ervan uitgaat dat hogere inkomens, vanaf de grens van derde of vierde schijf, niet meer zo nodig hoeven te worden gestimuleerd tot werken. Dat zijn drie redenen voor de amendering van de arbeidskorting waarop ik graag een adequate reactie verkrijg van de staatssecretaris.

Mijn fractie zal amendementen steunen die een verhoging van de aanvullende kinderkorting beogen. Er

liggen wat dat betreft verschillende initiatieven en die zullen wij vanzelfsprekend zeer welwillend bekijken, liefst gebundeld tot één initiatief. Wij willen er graag over meepraten.

Wij hebben ons eerder sterk gemaakt voor een uitkering van de kinderkorting per kind, onder gelijktijdige bundeling van de kinderkorting en de aanvullende kinderkorting en de kinderopvanggelden in een kindgebonden budget. De plannen daarvoor kunnen tot nog toe niet op voldoende steun rekenen. Ik heb overigens wel begrepen dat het kabinet zelf ook doende is met het bundelen en stroomlijnen van die kinderregelingen. De staatssecretaris zal zich mijn eerdere pleidooien voor dit kindgebonden budget herinneren en begrijpen dat ik er graag over meedenk en dan ook onze plannen daarbij betrek.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Begrijp ik het goed dat de heer Rouvoet ervoor pleit dat elk Nederlands kind een "KGB" krijgt?

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik laat alle associaties bij die afkorting aan degenen die deze associaties hebben. Als u met "KGB" een kindgebonden budget bedoelt, dan is mijn antwoord: ja. Ik wijs erop dat wij dit al een tijdje bepleiten, zodat u dit al langer had kunnen weten. Daarbij vatten wij kindgebonden budget op als een bundeling van kinderkortingen, aanvullende kinderkortingen en alle kinderopvanggelden zoals die er nu zijn. Aangezien wij daarvoor zelfs warme sympathie hebben gevonden bij de minister van Sociale Zaken, moet het een kwestie van tijd zijn voordat het kindgebonden budget er komt. Ook de staatssecretaris heeft er wel eens sympathie voor tentoongespreid. Wij houden daarom vol, ook bij dit onderwerp; het komt er vanzelf een keer van. Voorzitter. Over het volgende kan ik kort zijn, omdat van wat ik erover wilde zeggen, al veel door de heer Vendrik is gezegd en het lijkt mij in het belang van onze vergadering om niet te veel te herhalen. Het betreft de buitengewone-uitgavenregeling, een onderwerp met een heel dynamisch en bijzonder karakter. Ik wil wel opgemerkt hebben - ik vermoed dat de heer Vendrik dit ook bedoelde te zeggen - dat wij van dit onderwerp kunnen vaststellen dat

Kamer en staatssecretaris er tot nu toe in het overleg op een bijzonder constructieve manier uit zijn gekomen.

Ik heb goede hoop dat wij er vandaag ook uitkomen, als het nog niet in alle opzichten goed geregeld zou zijn. De staatssecretaris zegt dat het ernaar uitziet dat het goed werkt; zo niet, dan komt hij erop terug. Er is geen onderuitputting. De heer Vendrik heeft zojuist een buitengewoon intelligente redenering opgehangen waaruit zou blijken dat het ervan afhangt of je net doet alsof er voor 2003 al wel een TBU was. Ik ben ook benieuwd naar de reactie van de staatssecretaris op dat punt. In ieder geval ligt er een brief van de CG-raad met rekenvoorbeelden waaruit blijkt dat de nieuwe regeling bij specifieke uitgaven van € 250 een verslechtering inhoudt die kan oplopen tot zo'n € 1000 per jaar. Dat is niet de bedoeling van de nieuwe regeling geweest. Als dat het geval is, zullen wij er vandaag, althans in een eerste aanzet, voor moeten zorgen dat het ongedaan wordt gemaakt. Dat zou kunnen door een zelfstandig forfait voor chronisch zieken, arbeidsongeschiktheid en ouderdom mee te nemen voor de vermenigvuldigingsfactor van 1,65. Als ik het goed heb gezien, is dat de strekking van het amendement-Vendrik, waarvoor ik buitengewoon veel sympathie voel.

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Met de belasting had de achteruitgang van de lagere inkomens voorkomen kunnen worden, maar dat heeft dit kabinet niet gedaan. Het zal niemand verbazen dat wij die achteruitgang van de lagere inkomens, mensen met een uitkering en chronisch zieken en gehandicapten niet accepteren, omdat die mensen simpelweg niets meer kunnen verliezen. Het kabinet mag dat evenwichtig noemen, maar wij vinden dat niet en ook de CDA-achterban vond dat dit weekend niet. Het is van tweeën een: of de staatssecretaris legt het uit en spreekt de bereidheid uit om de oproep van zijn CDA-achterban op te volgen of hij legt die naast zich neer. Dan is er ook politieke duidelijkheid, maar het is van tweeën een. U kunt er niet omheen blijven draaien. Ook de middeninkomens krijgen het steeds moeilijker. Je kunt wel degelijk via de belasting iets doen voor de lagere inkomens en de

middeninkomens ten opzichte van de hogere inkomens. In de afgelopen jaren zijn de tarieven in de eerste en de tweede schijf voortdurend verhoogd, terwijl het 42%- en 52%-tarief ongemoeid is gelaten. Mijn fractie heeft daarom een voorstel ingediend om de hogere tarieven iets te verhogen om de lagere inkomens en de middeninkomens meer te ontzien. Je kunt er wel degelijk iets aan doen met het belastingplan.

De voortdurende koopkracht-achteruitgang van de lagere inkomens met kinderen is helemaal niet acceptabel. Wij vinden dat dit kabinet te weinig voor hen doet. Er liggen verschillende voorstellen om er iets in te verschuiven. Ook mijn fractie heeft een amendement om de kinderkorting te laten vervallen en toe te voegen aan de aanvullende kinderkorting, zodat het meer rechtkomt bij de lagere inkomens. Wij moeten even bekijken of een aantal voorstellen kan worden gebundeld in een voorstel namens de Kamer. Graag krijg ik een reactie van de staatssecretaris.

Over de koopkracht van chronisch zieken en gehandicapten is al veel gezegd door de heer Vendrik. Ik zal dat niet allemaal herhalen, maar sluit mij volledig aan bij alle technische en financiële vragen die daarover zijn gesteld. In het algemeen mag iets wat vorig jaar hier is vastgesteld als een verbetering voor mensen met specifieke kosten er natuurlijk niet toe leiden dat zij erop achteruitgaan. Dat blijkt toch duidelijk uit de signalen en de berekeningen van de CG-raad. Het is vandaag ook hier van tweeën een. Er moet opheldering over komen. Dat betekent dat duidelijk is dat er inderdaad een probleem ligt en dat de staatssecretaris toelicht waar dat probleem volgens hem ligt. Er moet ook een oplossing komen, al dan niet door de staatssecretaris en al dan niet door de Kamer. Hoe dan ook, dit is de week waarin er een oplossing voor moet komen. Wij kunnen niet nog een jaar ingaan waarin mensen die hoge kosten hebben, met dank overigens aan de stijgende ziektekosten door de maatregelen van dit kabinet, daarvoor geen compensatie krijgen. Het moet optimaal geregeld zijn. Dat moeten wij deze week gewoon gezamenlijk oplossen. Maar laat ook gezegd zijn dat de echte oplossing is dat de mensen die verslechteringen niet om de oren

krijgen. Dankzij dit kabinet krijgen die mensen die hoge ziektekosten, terwijl dat helemaal niet had hoeven. Ik krijg graag een reactie van de staatssecretaris op een aantal suggesties van de CG-raad, bijvoorbeeld het laten meetellen van het forfait in de vermenigvuldigingsfactor. Ook noem ik de suggestie om de € 307 aan specifieke kosten bij partners niet meer voor beiden te laten gelden, maar een keer. Dan nog een heel specifiek punt, namelijk een suggestie van de Federatie van Ouderverenigingen om de jonggehandicaptenkorting verder te verhogen tot € 250, en deze te laten verrekenen in de loonbelasting bij bijvoorbeeld mensen met een baan, zoals in de WSW. Zij hebben er nu wel recht op, maar dat staat niet duidelijk in de wet. Eigenlijk zouden wij dat wettelijk recht in de Wet op de loonbelasting moeten regelen. Wat vindt de staatssecretaris daarvan? Is hij van plan de wet op dat punt te verduidelijken en daarmee een mogelijkheid te creëren om dat te regelen via de voorlopige teruggaaf?

Groot is het contrast met de ruimhartigheid in de belastingvrijstelling voor buitenlandse managers en werknemers. Zij hebben een belastingvrijstelling van maar liefst 30% van hun inkomen voor onkostenvergoeding, de zogenaamde 30%-regeling. In het totaal kost dit de staatskas 325 mln euro; dit is een berekening uit 2002 in antwoord op Kamervragen van mij. Dat geld geven wij gewoon weg aan belasting die niet geïnd wordt, omdat het om buitenlandse managers en werknemers gaat, de zogenaamde expatregeling. Bij het antwoord op die Kamervragen viel mij op dat een opmerkelijk deel terecht komt bij hogere inkomens. Volgens mij is dat helemaal niet nodig, want die mensen kunnen prima in hun eigen onderhoud, in hun eigen woonkosten voorzien. Het is zeker overbodig om boven een bepaald bedrag te gaan. Als de staatssecretaris het nut van deze regeling inziet, stop dan in ieder geval bij een bepaald bedrag. Er ligt een amendement om deze vrijstelling af te toppen boven een vergoeding van € 21.000. Ik zie werkelijk niet in dat je meer geld nodig zou hebben om je verblijf hier te kunnen bekostigen. Nog los van het feit dat mijn fractie natuurlijk helemaal niet zo voor deze regeling is, is dit toch het minste waarvan

iedereen, van links tot rechts, van VVD tot CDA, zou moeten bedenken dat dit niet echt noodzakelijk is.

De heer **Crone** (PvdA): Het voordeel van deze regeling is dat je mensen, die wij deels voor onze kennis-economie nodig hebben, een compensatie geeft voor extra kosten. Het is een kwestie van maatvoering. Nu zit er geen maximum in, dus iemand die met een miljoenensalaris binnenkomt, krijgt het ook. Dat is waanzin, maar ik vind de € 21.000 van mevrouw Kant wel heel erg zuinig. Het zijn mensen die vaak met hun gezin uit het buitenland komen. Zij hebben een aantal kosten een tijd dubbel, want zij hoeven hun huis in het land van oorsprong niet op te geven. Langs deze omweg vraag ik de staatssecretaris om te evalueren hoe de regeling uitpakt. Het is best mogelijk dat de meeste miljoenen bij de hoogste inkomens terecht komen.

De **voorzitter**: Het is niet de bedoeling dat de heer Crone via mevrouw Kant een vraag stelt aan de staatssecretaris.

Mevrouw **Kant** (SP): Om zo'n evaluatie wilde ik ook vragen. Het is zeer de vraag hoe effectief deze maatregel is. Wij geven het geld elk jaar weg zonder dat wij weten of het economisch wel of niet belangrijk en interessant is. Vorig jaar kreeg ik helaas geen steun bij mijn vraag om een evaluatie. Uit antwoorden op Kamervragen blijkt een substantieel deel van het budget dat hieraan wordt uitgegeven, echt naar de heel hoge inkomens te gaan. Dat lijkt mij overbodig. De grens die ik aangeef, is belastingvrij € 21.000. Dat is 30% van het inkomen, dus het gaat om mensen met een jaarinkomen van 70.000 of meer. Volgens mij kun je daar best een huisje voor huren. Volgens mij is dat niet zielig.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Mevrouw Kant zei: van links tot rechts, van VVD tot CDA. Bedoelde zij daarmee hetzelfde spectrum?

Mevrouw **Kant** (SP): Nee, dat was de rechterkant. Waar ik ú precies moet plaatsen is mij nog steeds niet helemaal duidelijk.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Dan gaan wij daar een keer een goed gesprek over houden, maar de

ChristenUnie valt niet in het door u genoemde spectrum.

Mevrouw **Kant** (SP): Wat de chronisch zieken betreft plaats ik u meer in de linkerhoek. Uw stemgedrag over het belastingplan wacht ik graag af.

Het aftoppen levert 107 mln per jaar op.

Dat is echt een gigantisch bedrag, hetgeen ook maar weer aangeeft dat een groot deel van de belastingvrijstelling bij hoge inkomens terecht komt.

De zelfstandigenaftrek had ik eerst bij het volgende blokje ondergebracht, maar ik geloof dat die toch hierbij hoort. Ik heb net als de heer Vendrik een voorstel ingediend om de zelfstandigenaftrek niet bij een leeftijdsgrens van 65 jaar te laten stoppen. Het is ook helemaal niet logisch om die aftrek niet te laten gelden voor iemand die zijn eigen bedrijf na zijn 65ste wil voortzetten. In dat geval is er sprake van een vrijwillige keuze en is er dus geen reden om niet dezelfde fiscale normen te laten gelden.

Tot slot merk ik op dat de PC-privé-regeling, wat ons betreft, niet afgeschaft had behoeven te worden, in ieder geval niet voor mensen tot een bepaalde inkomensgrens.

De heer **Van der Vlies** (SGP):

Mevrouw de voorzitter. Er was best wat spanning in de samenleving, maar ook in de politiek hoe de algemene politieke beschouwingen zouden verlopen. De oppositiepartijen liepen warm en, warempel, daar kwam de coalitie met een fors plan. Reeds in de eerste termijn werd er een motie ingediend waarin werd gesteld dat er ruim 1 mld euro extra moest worden uitgetrokken voor een groot aantal punten. Wij herinneren ons allemaal nog wel dat daarmee een heleboel spanning uit dat debat werd gehaald.

Ik heb al bij interruptie gezegd dat die motie heel veel doelen had. Daar zaten heel goede doelen bij - die hebben wij ook verwelkomd - maar er zaten ook punten bij waarvan wij de vanzelfsprekendheid waarmee die werden gepresenteerd, ter discussie wilden stellen. De motie heeft namelijk het, hoogst waarschijnlijk onbedoelde, neveneffect dat de grote gezinnen opnieuw aangeslagen gaan worden, weliswaar niet direct, maar wel ingevolge het totale pakket. Ik noem bijvoorbeeld het onbedoelde

particuliere gebruik van het grijze kenteken. Wij komen hier straks nog apart over te spreken, maar dat leverde op dat moment wel een effect op. Ik heb in ieder geval de voorstellen op het punt van de film, tussenschoolse opvang en cultuur en het ontzien van de topsport ter discussie willen stellen. Immers, aangezien er al jaren gesproken wordt over de relatief zware belasting van grote gezinnen, zou daar in de prioriteitenstelling toch op zijn minst bij terechtgekomen moeten worden.

Dat is de kanttekening die ik toen in een stemverklaring heb geplaatst. Ik heb toen meteen gezegd dat ik daar de volgende week bij de algemene financiële beschouwingen op zou terugkomen met een concreet plan. Een en ander heeft geresulteerd in vier of vijf amendementen waarin wordt voorgesteld om de aanvullende kinderkorting voor grote gezinnen, dus met drie of meer kinderen, fors te laten stijgen. De dekking daarvoor is gevonden in de thema's die ik zojuist noemde. Op zichzelf loopt dit volgens mij wel rond, zo heb ik althans begrepen in dat debat. Daarom leg ik dit hier ook nog eens nadrukkelijk neer ter verdediging van mijn amendement op stuk nr. 10. Wij kunnen natuurlijk twisten over de dekking, maar op de topsport na ging het om aanvullende bedragen die vanzelfsprekend meeliepen in die motie van de coalitie en die ik daarom ter discussie meende te moeten stellen. De grote gezinnen hebben dat geld keihard nodig.

Met een bedrag van € 10, € 20 of € 80 op jaarbasis kun je daar echter niet iets substantieels voor doen. In mijn amendement trek ik hier 50 mln voor uit en dat bedrag wordt verdeeld over die gezinnen. Ik heb er geen gewichtige verhalen over waarom het € 550 of € 650 moet zijn of dat wel met € 450 kan worden volstaan. Het wordt gewoon het resultaat van een rekensom, maar het is wel substantieel. Ik denk dat dat relevant is. Anderen spreken ook over ophoging van de kinderkorting, maar hebben daar een andere dekking voor gevonden. Sommigen hebben al gesuggereerd dat wij misschien tot één optie kunnen komen. Ik ben uiteraard beschikbaar voor die besprekingen. Het gaat mij er evenwel in eerste instantie om, hier nog eens uitdrukkelijk aandacht voor te vragen.

Het tweede blokje betreft de positie van de ouderen in de fiscaliteit. Er zijn veel maatregelen genomen en het is begrijpelijk dat er ook in de sfeer van de ouderenkorting iets gebeurt. Ik onderschrijf de vraag van de heer Crone of de maatregelen niet moeten worden opgeschoond en vereenvoudigd tot een nieuw systeem. De verhoging van de ouderenkorting staat bijvoorbeeld naast de verlaging voor ouderen van het tarief in de eerste schijf. Ik erken overigens dat dit niet voor iedereen geldt. Het is de bedoeling om tot enige vereenvoudiging te komen in het kader van de deregulering. Wij herinneren ons allemaal nog de gang van zaken vorig jaar ten aanzien van het dossier van de chronisch zieken en gehandicapten. Ik heb in december een motie ingediend waarin wordt voorgesteld om te repareren, mocht blijken dat zaken uit de pas lopen. Wij hebben daarover in de loop van dit jaar regelmatig gesproken, maar iedere keer stuiten wij op het feit dat wij het nog niet precies weten. In technische zin heb ik daar wel begrip voor, maar de intentie van de motie was om al in de loop van dit jaar te repareren, mocht het niet goed lopen. De reeds genomen maatregelen zie ik niet over het hoofd, maar zijn zij toereikend? De staatssecretaris somde de koopkrachtgegevens van 2004 op: plus 0,2%, plus 0,5% en plus 0,1%. Als dat werkelijk zo is, ligt het anders dan wij vorig jaar vreesden, maar daarmee wordt slechts één kant belicht. Wij mogen niet onder de bodem zakken van min 1%, maar het moet in vergelijking met de koopkrachteffecten voor andere groepen redelijk en billijk zijn. Op zijn minst moeten naast de door de staatssecretaris verstrekte kolom ook nog de andere inkomenscategorieën worden geplaatst. Als zij veel hoger uitkomen dan plus 0,2% of plus 0,1%, is dat een contrair effect. De staatssecretaris heeft overlegd over de brief van de CG-raad. Ik beschik over dezelfde getallen als collega Vendrik. De staatssecretaris stelt dat geen sprake is van onderuitputting. Ik heb de staatssecretaris een week of vijf geleden gecompimenteerd met de intensive-ring. Op een gegeven moment heb je gedaan wat je redelijkerwijs moet doen. Het is niet de bedoeling dat over de rug van de chronisch zieken en gehandicapten bezuinigingsdoelen naderbij worden gebracht, zo

stelde de staatssecretaris. Dat moest er nog bijkomen, zou ik zeggen. Gelukkig is dat niet het geval. Het overleg loopt nog. Ik onderschrijf dan ook de constatering van collega Vendrik. Kern van de vraag is of er noodzaak is - wij denken van wel - en vervolgens of er ruimte is - wij denken van wel - om er in dit pakket al iets aan te doen. Mijn laatste punt betreft de opmerking van collega Rouvoet over het kindgebonden budget. Hij weet dat ik die onderschrijf, want zijn optie biedt perspectief om een aantal zaken bijeen te brengen in een simpele regeling die beter is dan de optelsom van alle bestaande regelingen. Het is belangrijk dat de regeling niet discriminerend uitpakt voor ouders die zelf regelingen treffen ten opzichte van ouders die een beroep doen op de collectiviteit. Dat is het spanningsveld. De SGP-fractie vindt dit een van de sterkste doelen die gediend zijn met een kindgebonden budget. Op dit punt sluit ik mij dus aan bij de woorden van collega Rouvoet.

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter. Ik wil kort vier opmerkingen maken. Ik ga eerst in op de koopkrachtplaatjes. Een aantal collega's zegt dat de gemiddelden en de standaard-effecten niet meer zo van belang zijn omdat het nu vooral om de spreiding gaat. Ik wil daar tegenwicht aan geven. Al sinds jaar en dag laten koopkrachtplaatjes maar een deel van de werkelijkheid zien en al sinds jaar en dag gaat daar een zekere spreiding achter schuil. Ik herinner mij echter ook goed dat al jaren geleden een minister van Sociale Zaken de departementen van VWS, van Sociale Zaken en van Financiën een nacht lang uit de slaap hield om het getal voor de minima van 0,86 op 0,88 te krijgen. Dat rondde beter af tot 1, en dat had hij beloofd aan zijn congres. Zo zie je maar hoe congressen ook bij koopkrachtplaatjes een belangrijke rol spelen. De heer Crone is muisstil en dat wilde ik maar zo houden.

De heer **Crone** (PvdA): Ik dacht dat dit een aanmoediging was voor de heer Wijn om zijn congres serieus te nemen. Ik heb een voorstel gedaan voor € 164. Dat is nog goedkoper ook. Ik was blij met uw stem, mijnheer Bakker. Als ik die nu krijg, is er iets bijzonders aan de hand.

De heer **Bakker** (D66): Daarmee wil ik maar zeggen dat ook in het verleden de gemiddelde standaard-koopkrachtplaatjes veel te veel verabsoluteerd zijn. Wij moeten dus niet doen alsof die spreiding iets is van vandaag of van vorig jaar. Die hebben wij de afgelopen tien jaar altijd gehad. Sterker nog,

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dit is nou echt onzin.

De heer **Bakker** (D66): U laat mij niet uitspreken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik heb die laatste zin heel goed gehoord. Ik vermoedde al dat die eraan kwam. Dit is echt onzin. De heer Bakker gaat dat toch echt niet even retoucheren. Wij hebben vorig jaar niet voor niks met de regering een vier uur durend debat gehad na eindelijk gezeur om extra stukken. Iedereen wist dat de spreiding van inkomenseffecten vanwege de zeer uitgebreide niet-standaardeffecten doorslaggevend was voor de portemonnee van individuele burgers. Daarom hadden wij een vier uur durend debat en daarom heeft het kabinet inkomenscompensatiemaatregelen genomen: de bijzondere bijstand, de extra regeling voor specifieke kosten, enz. Dat kwam omdat precies en alleen in het jaar 2004 de niet-standaardeffecten zo ontzettend uiteenliepen.

De heer **Bakker** (D66): Toch was de heer Vendrik te vroeg, voorzitter, want hij hoorde de komma niet aan het eind van mijn zin. De spreiding van koopkrachteffecten is altijd aan de orde geweest. In het jaar 2004 was die spreiding inderdaad veel groter dan daarvoor. Dat kwam door een aantal maatregelen waartoe het kabinet en een meerderheid van de Kamer hadden besloten. Die maatregelen waren elk voor zich zeer verdedigbaar. Sterker nog, de spreiding van koopkrachteffecten achter de gemiddelde plaatjes komt vaak voort uit beoogde wijzigingen in het stelsel van zorgverzekeringen, van huursubsidie, vul maar in. Dan kun je twee manieren van compensatie verzinnen. Je compenseert in algemene zin - als de koopkrachtplaatjes die als gevolg daarvan ontstaan, je niet aanstaan - of je compenseert in specifieke zin en dan moet je die specifieke compensatie ook

inderdaad bieden. Ik hoor dat wel vaak, maar dat wil nog niet zeggen dat je maar op moet houden met het veroorzaken van specifieke effecten. Die kunnen juist heel vaak uitdrukkelijk oogpunt zijn van beleid omdat je vindt dat de zaken niet goed gaan. In 2004 is een aantal specifieke puntenwolven, koopkrachteffecten, geaccepteerd. Effecten die ongewenst waren, zijn gerepareerd. Nu is het de vraag of die reparatie voldoende is geweest. Wat dit betreft wil ik mij aansluiten bij een aantal indringende vragen van de heer Vendrik. Ik heb de indruk dat hij hier een punt heeft en ik zal met buitengewoon grote aandacht naar de staatssecretaris luisteren. Omdat het kabinet geconfronteerd werd met een inkomensbeeld dat voor iedereen in de min stond, heeft het gezocht naar compensatie. Dat is gelukt in die zin dat er voor de minima minnen overbleven in de orde van grootte van 0,25-0,4% en voor de inkomens daarboven hogere minnen. Een van de maatregelen van het kabinet ten behoeve van de laagste inkomens is een verhoging van het tarief in de tweede schijf naar 41,95%. Dat vind ik acceptabel, maar het maakt het inkomensgebouw nog steiler dan het al is. Het wordt bijna niet meer interessant om te gaan werken of om meer te gaan verdienen. Aan die ontmoediging kan het kabinet in 2005 niet veel meer doen. Sommigen vinden dat de tarieven van derde en vierde schijf maar moeten worden verhoogd. Daar kies ik niet voor. Het is redelijk dat ook de bovenkant van elke verdiende euro de helft overhoudt. Ik wil hiermee overigens niet op de agenda zetten dat het kabinet naar 50% moet, want ik weet wel dat dat er niet in zit. Ik ben echter geen voorstander van verdere nivellering aan de bovenkant. Dat betekent dat daar geen uitweg zit voor de middeninkomens. Toch breng ik het hier naar voren omdat uit de stukken blijkt dat iemand met een middeninkomen - mensen met gewone banen - die € 100 meer gaat verdienen, er € 140 op achteruit kan gaan. Hij betaalt straks 41,95% plus de premies, de achteruitgang in huursubsidie e.d. Er is dus een negatieve stimulans om te gaan werken of meer te gaan verdienen. Dat gebeurt ten behoeve van de minima en als zodanig is dat ook verdedigbaar, maar tegelijkertijd is het eigenlijk onacceptabel dat het

voor mensen steeds onaantrekkelijker wordt om te werken. Ik kies er dus niet voor om het inkomensgebouw steeds verder in elkaar te drukken en daarom vraag ik het kabinet om voor de jaren 2006 en 2007 deze weg te verlaten. Ik heb getracht amendementen te formuleren die daar nu al wat aan doen door het tarief te verlagen, maar ik heb gemerkt hoe moeilijk dat is. Als je iets wilt corrigeren, moet je op andere punten nogal drastische dingen doen. Principeel gesproken blijf ik het echter een verkeerde zaak vinden dat werken wordt ontmoedigd. Wij willen de economie er immers bovenop helpen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): De heer Bakker zegt dat hij het onwenselijk vindt om verder te nivelleren aan de bovenkant. Hij concludeert dat daar geen uitweg zit voor de middeninkomens. Er is natuurlijk wel een uitweg, maar de heer Bakker heeft die weg afgesloten.

De heer **Bakker** (D66): Je kunt natuurlijk ook kiezen voor een hoger tarief in de vierde schijf, maar wij moeten ons wel realiseren dat deze schijf niet alleen maar betrekking heeft op "de rijken". Men kan zeggen dat deze mensen wel toekunnen met wat minder, maar dit soort redeneringen heeft in de loop van de jaren geleid tot een in elkaar gedrukt inkomensgebouw. Dit jaar kunnen wij er 55% van maken als de heer Crone zijn zin krijgt en volgend jaar wellicht 58% als weer andere problemen opdoemen. Zo zitten wij in no time weer met een situatie die wij niet willen en die wij een aantal jaren geleden juist hebben teruggebracht naar een eerste schijf van 37, later gesplitst in twee, een tweede schijf van 42 en een derde van 52!

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Volgens mij wordt het betoog van de heer Bakker ontkracht door het kabinet zelf en wel op blz. 29 van de begroting Sociale Zaken, maar ik heb een andere vraag op basis van dezelfde tabel, namelijk de stap van uitkering naar werk, de armoedeval. Uit deze cijfers van het kabinet blijkt dat de armoedeval voor alleenstaande ouders in 2005 flink wordt vergroot. Voor alleenverdieners met kinderen wordt die ietwat kleiner net als voor alleen-

staanden. Zouden wij daar niet iets aan moeten doen, bijvoorbeeld met een gerichtere inzet van de combinatiekorting, opdat voor deze groep van vaak alleenstaande moeders de gang naar de arbeidsmarkt echt gaat lonen?

De heer **Bakker** (D66): Ook op dit punt hoor ik voorstellen die een stapje verder gaan nivelleren en die de zaak ook voor middeninkomens maar weer naar de onderkant duwen. Ik vind dat ongewenst, maar dat laat onverlet - daarom spreek ik er nu ook over - dat ook ik dat probleem van de stap van uitkering naar werk zie. Op dit moment vraag ik echter aandacht voor de stap van werk naar meer werk of van werk naar meer verdienen. Ik heb het dan niet over de allerhoogste inkomens, maar over de middeninkomens, de mensen van wie wij het willen hebben, van mensen waarvan wij het verwachten en aan wie wij ook vragen het volgend jaar de nullijn te hanteren!

De heer **Crone** (PvdA): Voor een belangrijk deel ben ik het wel eens met de analyse van de heer Bakker dat het modderen blijft tussen het taboe van verlaging van het minimum en het gegeven dat verhoging van 52 naar 55 ook niet erg helpt om de armoedeval aan de onderkant of voor de middengroepen op te lossen. Is hij dan niet bereid om mee te denken over een echt grote stap, namelijk richting vlak-tax? Die werkt overigens alleen maar als je grote aftrekposten schrapt. Het heeft niet zoveel zin om over het 52%-tarief te praten, want bijna niemand betaalt dat door de aftrekposten. De heer Bakker lijkt zich blind te staren op die 52%, maar via allerlei regelingen voor aftrekposten betaalt bijna niemand dat, behalve wellicht politici en ambtenaren die weinig aftrekposten hebben.

De heer **Bakker** (D66): Dat geldt dan ook voor de 55%! Als het gaat om de vlak-tax komen wij weer terug op het debat dat wij vanmorgen voerden en waar ik helemaal niet spastisch in sta over bijvoorbeeld de hypotheek-renteaftrek. Laten wij maar dat fundamentele onderzoek afwachten zodat wij daar in 2008 wellicht iets mee kunnen. Voorzitter. Mijn laatste opmerking gaat over de leeftijdsgrens van de zelfstandigenaftrek. Ik heb op dat

punt een amendement gezien van mevrouw Kant, maar dat was volgens mij niet gedekt.

Mevrouw **Kant** (SP): Zeker en wel vanuit de zelfstandigenaftrek zelf. Dat van de heer Vendrik was niet gedekt. Het kan dus verkeren!

De heer **Bakker** (D66): Inderdaad, maar dat vind ik dan weer geen gewenste dekking! Op zichzelf vind ik het wel terecht dat een ondernemer voor zijn 65^e en na zijn 65^e jaar eigenlijk in dezelfde mate aanspraak moeten kunnen maken op de zelfstandigenaftrek. Dat ouderen boven de 65 jaar ook op allerlei andere gebieden in de fiscaliteit al tegemoet worden gekomen - de ouderenkorting, het vervallen van de AOW-premie, enz. - is op zichzelf juist, maar is nog geen doorslaggevende redenering voor het principe dat op dat punt leeftijdsdiscriminatie kan worden toegepast. Los van de dekking vind ik de gedachte dus wel heel interessant en ik ben dan ook erg benieuwd naar het oordeel van de staatssecretaris daarover.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Voorzitter. In het algemeen vind ik dat het kabinet er in dit belastingplan naar heeft gestreefd om de zwakste groepen te ontzien als het gaat om de negatieve effecten van de koopkrachtontwikkeling. Het totale pakket aan fiscale maatregelen leidt tot een niet meer nivellerend inkomensbeleid. Wij kunnen ons vinden in wat er nu ligt, zoals de verhoging van de ouderenkorting, de aanvullende ouderenkorting en de kinderkorting. De budgettaire ruimte die is ontstaan door het vervallen van de pc-privéregeling en de mogelijkheid van dubbel spaarloon, wordt toegekend aan de minima zoals ouderen met alleen AOW. Dit doel billijkt voor ons het vroegtijdig afschaffen van de pc-privéregeling. Dit zou kunnen worden beschouwd als een vorm van terugwerkende kracht, maar gelet op de effecten - de staatssecretaris heeft daar al iets over gezegd - steunen wij het. De 26 mln voor chronisch zieken en gehandicapten is al aan de orde geweest. Ook in mijn berekening is dat bedrag over. Vorig jaar heb ik voor dit punt al aandacht gevraagd. Volgens mij zitten alle woordvoerders op één lijn: het moet op de juiste plek neerslaan. Als er geld

over is, moeten wij daar zeker iets aan doen. De gegevens zijn natuurlijk pas volgend jaar bekend wanneer alle aangiftes zijn verwerkt. Ik zie met belangstelling uit naar het antwoord van de staatssecretaris.

De heer **Van As** (LPF): Voorzitter. Bij dit tweede blok over het arbeidsmarkt- en inkomensbeleid draait het bij de voorgestelde maatregelen in het belastingplan om de vraag: wat is redelijk? Ondernemers met een auto van de zaak worden met een ordinaire belastingverhoging geconfronteerd; daarover heb ik tot nu toe niemand gehoord. Op grond van het Belastingplan 2005 zal vanaf 1 januari 2005 de BPM namelijk moeten worden meegenomen in de waarde van de auto waarover het privé-gebruik wordt berekend. In de vakpers is gezegd dat deze belastingverhoging "alleen (kan) worden verklaard vanuit de wens om hiermee de nodige opbrengst te genereren". Is deze belastingverhoging wel redelijk als er geen compensatie tegenover staat? De ouderen onder ons - dat bedoel ik slechts getalsmatig - zijn waarschijnlijk bekend met het verschijnsel "sparen bij de fiscus". In vroeger tijden gebeurde dit als de rente die de Belastingdienst vergoedde, hoger was dan de spaarrente. Dreigt dit gevaar nu niet weer met de schijnbaar ondoordachte verhoging van de heffingsrente met 1%? Voorzitter, helaas moet ik vroeger weg omdat ik verplichtingen elders heb. Daarom vraag ik de commissie of zij ermee wil instemmen dat ik nu al kort mijn vragen over de blokken 3 en 5 stel. Ik heb de staatssecretaris mijn stukken gegeven, zodat hij de beantwoording van mijn vragen bij die blokken kan meenemen. Ik zal het kort houden. Gaat de commissie daarmee akkoord? Dank u wel. De laatste jaren heeft de regering fors ingezet op verlaging van de administratieve lasten voor bedrijven. Wie schetst mijn verbazing: het privé-gebruik van de auto wordt onder de heffing van de loonbelasting gebracht. Bij het niet correct opgeven van het privé-gebruik door de werknemer kan de werkgever vervolgens met een naheffingsaanslag loonbelasting worden geconfronteerd. Is het de bedoeling dat werkgevers een boete krijgen door het niet correct opgeven door werknemers van het privé-

gebruik? Een redelijk alternatief is volgens ons de renseignering van het privé-gebruik auto door de werkgever aan de fiscus. Bij eventuele fouten in deze informatie kan de fiscus de "rekening" dan neerleggen waar die thuishoort, te weten bij de werknemer. Hoe kijkt de staatssecretaris aan tegen dit alternatief?

De verhoging van het belastingpercentage in de eindheffing voor het spaarloon betekent meer belasting betalen voor werkgevers. De eindheffing kan een werkgever immers niet verhalen op zijn werknemers. Daarnaast worden specifieke sectoren zoals de toeristensector en de agrarische sector getroffen doordat zij praktisch worden uitgesloten van het gunstige spaarloon. Het vereiste dat de werknemer "op de eerste dag van een kalenderjaar in dienstbetrekking moet staan" zorgt er waarschijnlijk effectief voor dat werknemers die in de lente of de zomer beginnen met werken in deze sectoren, worden uitgesloten van deelname aan het spaarloon. Is de staatssecretaris bereid om de peildatum zodanig te verleggen dat zowel de agrarische als de toeristische sector ook na 1 januari 2005 van het spaarloon gebruik kan blijven maken? Heeft de staatssecretaris inzicht in de negatieve effecten op de werkgelegenheid van zowel de verhoging van het tarief in de eindheffing als de beperking van de mogelijkheid om aan het spaarloon deel te nemen? In verband met de kenniseconomie kom ik te spreken over de beperking van de aftrek van gemengde kosten. Deze beperking van de aftrek bezorgt een ondernemer die bijvoorbeeld geregeld symposia bezoekt om nieuwe kennis te vergaren en zijn bestaande kennis up tot date te houden, eigenlijk een hogere belastingdruk. Als deze onredelijke belastingverhoging het idee van de regering is om de kenniseconomie te stimuleren, dan moeten wij echt afhaken. Wij vinden dat dit eigenlijk niet in verhouding staat. Als je de kenniseconomie wil stimuleren, dan zou vooral dit aspect daarbij coulant moeten worden behandeld. Voorts stip ik de ordinaire verhoging van de ecotax aan. Paradoxaal genoeg worden daarmee de auto en het milieu, elkaars tegenpolen, steeds meer tot de twee melkkoeien van de overheid. Dat is natuurlijk bijzonder vreemd

Ten aanzien van blok 5 inzake de overige fiscale maatregelen heb ik eerder gesproken over het grijze kenteken en de mogelijkheid om te bezien of er sprake kan zijn van een overgangsregeling. Vooral particulieren anders dan gehandicapten zien zich vanaf 1 januari 2005 geconfronteerd met een forse verhoging. Daarom bepleiten wij een overgangsregeling en ik ben benieuwd of daar binnen deze Kamer draagvlak voor is. Wij hebben een viertal amendementen ingediend. Deze amendementen zijn inmiddels rondgedeeld en aangezien de toelichting overduidelijk is, wil ik het hierbij laten.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): De CDA-fractie kijkt met grote zorgvuldigheid en soms met zorg naar de koopkrachtplaatjes. Voor een evenwichtig koopkrachtbeeld is het natuurlijk vanzelfsprekend dat de sterkste schouwers daadwerkelijk de zwaarste lasten moeten dragen. Dat luistert allemaal erg nauw. Van iedereen wordt een bijdrage verwacht dit jaar, maar dat mag nooit betekenen dat mensen door het ijs zakken. Daarom zijn aanvullende maatregelen nodig. Gelukkig leeft dat gevoel van urgentie ook bij het kabinet. Welke aanvullende maatregelen genomen zijn, hoef ik niet te herhalen, want dat is al een paar keer genoemd. Alles beschouwend en onder elkaar gezet, kunnen wij zeggen dat het beeld, vooral na doorvoering van de compensatiemaatregelen uit de motie-Verhagen c.s., in evenwicht is. Daarbij moet worden gezegd dat er uitdrukkelijk aandacht wordt besteed aan de koopkrachtpositie van chronisch zieken. Er is bijvoorbeeld 25 mln euro beschikbaar gesteld voor versoepeling van de maatregelen rond zittend ziekenvervoer en de zelfzorgmiddelen. Wij hebben de brief van 17 september van de minister van SZW goed bekeken. Ook wij menen daaruit te kunnen afleiden dat er zo'n 25 mln euro over is uit de buitengewone lastenaftrek. Ik herinner mij ook dat wij vorig jaar hebben gezegd dat het budget dat beschikbaar is voor de buitengewone lastenaftrek, gericht moet worden ingezet voor de groep chronisch zieken en gehandicapten en dat dit niet te veel mag verwateren. Dat het niet mag verwateren is één, maar het geld mag natuurlijk wat ons betreft ook niet over blijven.

Is het waar dat er, naast deze 25 mln euro voor buitengewone lastenaf trek, ook nog 36 mln euro over is van de verzilveringsregeling? Mocht dat in de loop van het komende jaar blijken, dan moeten wij dat bedrag vasthouden en gericht inzetten ten behoeve van de groep waarvoor dit geld is bedoeld. Het mag niet zo zijn dat het geld dat over is, uiteindelijk wordt besteed aan andere doelen. Wij zullen de staatssecretaris nauwgezet blijven volgen. Mijn volgende opmerking betreft het voorstel van mevrouw Kant en de heer Vendrik over de leeftijdsgrenzen in de IB-sfeer. Het verbaast mij dat er een amendement van beide fracties voorligt. Zij hebben kennelijk heel goed geluisterd naar de financiële beschouwingen toen CDA-woordvoerder De Nerée heeft gezegd dat dit plan ook binnen de CDA-fractie leeft. Er is uitdrukkelijk een extra tarief voor 65-plussers aan de orde gesteld. Bovendien is er voorgesteld om de barrières voor 65-plus ondernemers weg te halen. De staatssecretaris heeft daarop een notitie aangekondigd en wij zijn heel benieuwd naar die notitie. Wij delen de mening dat barrières moeten worden opgeheven. Mensen die door willen blijven ondernemen en door willen blijven werken, moeten wij geen strobreed in de weg leggen. Het kabinetsbeleid zal dit moeten ondersteunen.

Mevrouw **Kant** (SP): Wat is het probleem dan? Dan steunt u toch gewoon onze voorstellen? Er is toch geen onderzoek nodig als het zo gewenst is?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik ben blij dat de oppositie het eens is met onze gedachtegang en ons in dat punt volgt, maar er ontbreekt nog een deugdelijke dekking voor het amendement.

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Dat is niet waar. De zelfstandigenaftrek wordt nu verhoogd voor iedereen en wij willen hem iets minder verhogen ten gunste van de 65-plussers. Daarbij gaat het niet om veel geld. Dat lijkt mij een prima dekking. Als u een betere dekking hebt, dan vind ik dat prima.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik heb geïnformeerd bij het Ministerie van Financiën om hoeveel het ging en het gaat toch om 73 mln

euro. Ik vind dat toch een hele hap en ik vind het wat om de zelfstandigenaftrek te verlagen, terwijl het bedrag juist bedoeld is om de koopkrachtplaatjes zo evenwichtig mogelijk in te dienen. Hoe het ook zij, wij delen de gedachtegang. Wij zijn het helemaal met elkaar eens dat wij mensen moeten motiveren om na hun 65ste door te gaan en daarvoor zijn prikkels nodig. Dit is een heel goed idee, maar ik denk dat wij de notitie van de staatssecretaris moeten afwachten. Namens de CDA-fractie wil ik dan ook enige snelheid bepleiten.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Volgens mij zijn er een paar heel significante verschillen, maar laten wij het daar even niet over hebben. Wij wachten eerst het antwoord van de staatssecretaris af. Ik had nog een andere vraag. Mevrouw Van Vroonhoven sprak zojuist over de noodzaak om niemand door het ijs te laten zakken. Zij zei dat er verzachtende maatregelen zijn getroffen. Nu is het interessante dat al die verzachtende maatregelen zijn meegenomen in de brief van de minister van Sociale Zaken, inclusief de motie-Verhagen, en toch is de bevinding van de minister van Sociale Zaken op 12 oktober 2004 dat 50% van de chronisch zieken en gehandicapten onder de -1 zakt. Dat betekent in mijn terminologie: door het ijs heen zakken. Dan is er dus niet voldoende gebeurd. Is mevrouw Van Vroonhoven dat met mij eens?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik begon mijn betoog door te zeggen dat wij de koopkrachtplaatjes heel zorgvuldig moeten bekijken en dat die soms zorgwekkend zijn. Op sommige plekken zal er komend jaar op het randje worden gebalanceerd. Het kan allemaal net door de beugel, maar ik geloof wel dat wij de komende jaren de vinger aan de pols moeten houden. Wij moeten nu niet zeggen: het is zover, wij bekijken het over een jaar. Nee, wij moeten constant kijken hoe het er allemaal aan toegaat. Dit heeft continu onze aandacht en onze zorg nodig.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Kan de CDA-fractie mij duidelijk maken wat de betekenis is van de zinsnede "nooit meer door het ijs zakken"? Wanneer zakt iemand door het ijs en

wanneer zakt iemand niet door het ijs?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik heb niet gezegd nooit door het ijs zakken, ik heb gezegd nu niet door het ijs zakken, dat wij daar goed op moeten letten. Wij hebben een sociaal vangnet en wij moeten als kabinetspartij goed in de gaten houden dat deze regering juist de zwakkere groepen de hand boven het hoofd houdt. Daarom zijn ook aanvullende maatregelen getroffen, bijvoorbeeld voor jonge gehandicapten, voor gezinnen met kinderen, voor ouderen, voor chronisch zieken. Als je nu het gehele plaatje bekijkt, kun je zeggen: het is allemaal moeilijk en moeizaam, maar eerlijk is eerlijk, het ziet er nu toch wel heel degelijk uit.

De heer **Crone** (PvdA): Mensen zakken door het ijs als het ijs niet dik genoeg is. Mijn eerste voorstel is dus om het ijs dikker te maken. Ik heb een suggestie daartoe uitgedeeled. Door iets meer progressie kunnen wij ervoor zorgen dat mensen tot en met modaal € 164 per gezin erbij krijgen. Ik zou het heel leuk vinden als de CDA-fractie daar haar steun aan gaf, want dan is het ijs dikker. Mensen kunnen echter ook nog door het ijs zakken, als het ijs dikker is. Daarom heb ik bijvoorbeeld voor ouderen voorgesteld om de verzilvering aan te pakken, door ervoor te zorgen dat er een uitkering komt net zoals voor huren, ziektekosten en kinderkortingen. Het kabinet krijgt van mij alle lof voor het voornemen, dat te gaan ontwikkelen. Waarom de ouderenkorting dan niet eraan toegevoegd?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Het plan van de CDA-fractie is gebaseerd op de gedachte van de lastenmaximering. Juist om de middeninkomens tegemoet te komen, stel je de vaste lasten vanaf een bepaald maximum gerelateerd aan het inkomen vast. Als men boven het maximum komt, krijgt men een tegemoetkoming in de belastingsfeer. Het gaat daarbij om de kosten van wonen, om de kosten van zorg en om de kosten van kinderen. Dat zijn de grootste drie happen. De kosten van het ouder zijn zijn niet inbegrepen in het plan. Ook ouderen moeten onze aandacht hebben. Zij moeten een tegemoetkoming krijgen als zij door het ijs

blijken te zakken. Op dit moment is het echter niet de bedoeling om hun een verzilveringstoelage te geven. Dat is op dit moment nog niet nodig. Ik ben het echter eens met de heer Crone dat wij goed moeten kijken of alle maatregelen die nu voorliggen goed uitpakken.

De vergadering wordt van 16.00 uur tot 16.20 uur geschorst.

Staatssecretaris **Wijn**: Voorzitter. Excuses dat de pauze langer heeft geduurd dan aanvankelijk was bevroed, maar ik hoop nu ook zo goed mogelijk recht te kunnen doen aan alle gemaakte opmerkingen en gestelde vragen. Ik heb er even over nagedacht, maar ik zal niet weer het verhaal houden over het evenwicht in het koopkrachtbeleid. Ik zal proberen snel op de vragen te komen. Op een aantal punten zijn er politieke meningsverschillen en op een aantal andere misschien niet. Kijkend naar specifieke maatregelen, dan is 2005 een jaar dat net iets anders is dan het jaar 2004. In 2004 werden veel meer maatregelen genomen en in 2005 is er de no-claimregeling van VWS. Ik zeg niet dat het niks is, maar als je kijkt naar de maatregelen op het gebied van huursubsidie en ziektekosten voor 2004 en 2005, is dit jaar het pakket aan de onderkant voor specifieke maatregelen beperkt, terwijl aan de bovenkant de maatregelen op het gebied van pc-privé en spaarloon spelen. Over de specifieke effecten van specifieke maatregelen kun je op dit moment zeggen - dat is ook steeds het probleem geweest en ik kom daarop straks nog terug bij de buitengewone-uitgavenregeling - dat de effecten zich naar inkomensklasse tamelijk generiek voordoen, maar dat zij inderdaad bij chronisch zieken en gehandicapten iets anders kunnen optreden. In de brief van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de cumulatieparagrafen in de begroting zie je dat de specifieke effecten zich niet specifiek bij een bepaalde groep c.q. de onderkant voordoen. Dat maakt het verhaal iets anders en iets genuanceerder dan verleden jaar. In de brief van minister De Geus over de zogenaamde puntenwolken, ziet men ook dat het verschil met verleden jaar is dat het veel meer op elkaar is geperst. Je ziet nu heel duidelijk zwartere vlekken, terwijl het verleden jaar veel meer verspreide

stippeltjes waren. Uit de brief van minister De Geus blijkt ook dat de spreiding, zo die er zit in de puntenwolken, dit jaar niet zozeer door specifieke maatregelen wordt bepaald als wel door het algemene economische beeld. Ik zeg niet dat het niks is, maar ik plaats het in enig perspectief vergeleken met verleden jaar.

De heer Crone heeft gesproken over het inzetten van bijvoorbeeld de verlaging van de Vpb voor een vorm van een afdrachtkorting. De heer Vendrik heeft een zelfde soort voorstel gedaan in het plan dat hij vanochtend heeft uitgedeeld. Ook daarin zit een nieuwe vorm van een SPAK. Daarvan heeft het kabinet gezegd dat het in een andere richting gaat. Wij willen niet meer het aannemen van mensen stimuleren door aan de werkgever tegemoetkomingen te geven, maar wij willen een prikkel geven aan mensen om zichzelf aan te bieden op de arbeidsmarkt. Dat is de manier om ervoor te zorgen dat de loonkosten laag blijven. Op de vraag of het dit jaar lukt, kom ik nog terug in verband met de vraag van de heer Bakker over de armoedeval. Er is sprake van een verschil van oriëntatie. Dit kabinet kiest voor een andere vorm van arbeidsmarktbeleid. Persoonlijk voel ik meer voor een Vpb-verlaging dan voor een IB-verlaging of een nieuwe SPAK. Ik zeg niet dat arbeidskosten niet belangrijk zijn bij het afwegen van buitenlandse investeringen, maar ik vind dat loonmatiging zeker in deze tijd primair moet komen van het overleg tussen de sociale partners. Daar moet de loonmatiging tot stand komen. Loonkostenpremieverlagingen die zich gemanifesteerd hebben eind jaren negentig en begin deze eeuw, zijn redelijk ineffectief gebleken c.q. door een verkeerde timing ineffectief gebleken.

De heer **Crone** (PvdA): Wij pleiten er helemaal niet voor om via een generieke belastingverlaging een generieke loonmatiging uit te lokken. Dat is inderdaad niet de meest effectieve inzet van middelen. De staatssecretaris geeft de argumenten echter verkeerd weer. Dat doet hij ook in de nota naar aanleiding van het verslag. Het CPB toont aan dat loonkostenverlaging gericht op de werkgever, op de lange termijn structureel effectiever is dan een Vpb-verlaging. Iedereen ziet dat o.a.

Nederland en Duitsland de loonkosten het probleem vormen. Ook dat toont het CPB aan. Zelfs in het lijstje van de staatssecretaris over de vestigingsplaatsfactoren staan de loonkosten als Nederlands probleem hoger dan de belastingdruk. Het is volkomen in strijd met wat de staatssecretaris zojuist allemaal zei, maar het staat wel in zijn eigen stukken. Ik zou de staatssecretaris willen vragen, zich aan zijn eigen stukken en aan de berekeningen van het CPB te houden. Dit conjuncturele moment is uitgelezen om gericht de loonkosten te verlagen via de SPAK en niet in algemene zin. Maar goed, het kabinet wil het niet zien. Ik weet dat het een taboe is, maar wij hebben gelijk! Die laatste opmerking floepte eruit, maar wij zouden toch gelijk kunnen hebben.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik ben het eens met uw conclusie dat wij van mening verschillen, mijnheer Crone. Ik ben het niet eens met uw conclusie over het CPB. Het CPB heeft ook het effect uitgerekend van 1% verlaging van de werkgeverslasten op arbeid versus 1% verlaging van de Vpb. Het CPB zegt dat dit op langere termijn wel gunstiger is voor de economische structuur. Ik stop nu maar anders lok ik weer iets uit.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik heb de staatssecretaris aangegeven welke keuze hij zou moeten maken tussen het plan van GroenLinks c.q. Partij van de Arbeid c.q. anderen die tijdelijk via de loonkostenkant gericht iets willen doen aan loonkosten met name in de laagbetaalde sferen van de arbeidsmarkt en het "would be" plan van de coalitie waarin de lonen van degenen die de arbeidsmarkt betreden gewoon maar met 20% verlaagd kunnen worden. De staatssecretaris zegt zelf dat het kabinet kiest voor het stimuleren van arbeidsaanbod en niet voor het uitlokken van extra vraag naar specifieke arbeidskrachten. Dan zou ik toch denken dat dit voorstel helemaal niet in de scope van de staatssecretaris past. Daarmee neemt de armoedeval namelijk met tientallen procenten toe.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik realiseer mij nu dat u die vraag heeft gesteld. Dit is zo'n vraag als: aan wie heb je een grotere hekel, aan je broertje of aan je zusje? Ik zie zowel niets in uw voorstel tot lastenverlaging, als in

verlaging van het WML. Waar ik wel wat in zie, is in loonmatiging, wat betekent dat het WML nauwelijks, het liefst helemaal niet beweegt. Waarom zie ik niet één, twee, drie iets in verlaging van het WML? Dan begint het langzamerhand te schuren aan de vraag waarom het WML überhaupt bestaat. Het WML creëert inderdaad een rem op arbeidsaanbod, maar tegelijkertijd is het ook een soort bodem waartegen mensen mogen werken. Ik ben zelf voorstander van handhaving van het WML. Komen er alternatieven uit de Tweede Kamer die een meerderheid hebben, dan gaan we daar serieus naar kijken en alsdan serieus over praten. Het zou mijn eerste richting niet zijn, maar als daarvoor goede argumenten worden gegeven, moeten we dat bekijken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Helemaal goed wat de staatssecretaris zegt. Maar hij geeft het zelf al aan: het WML kan een remmende werking hebben op de inschakeling van bepaalde groepen werknemers die actief zouden moeten worden op de arbeidsmarkt. Als je de beschaving in stand wilt houden - dat is het WML immers - en je wilt iets doen aan dat probleem, kom je toch uit op een mooie, tijdelijke gerichte inzet van bepaalde subsidies om die banen voor deze groep uit te lokken? Waarom niet?

Staatssecretaris **Wijn**: Die weg moeten we principieel verlaten, wat we een jaar geleden ook hebben gedaan. In het verleden is niet gebleken dat daar echt de oplossing zit. Oorspronkelijk zaten de Melkertbanen op 100% WML, en uiteindelijk zelfs op 120 à 130%. Op een gegeven moment is het einde daarin zoek. Ik vind echt dat we die weg niet opmoeten. Wel vind ik dat we er nu door loonmatiging voor moeten zorgen dat het WML niet stijgt. Ik heb aangegeven dat ik het dilemma ook wel zie. Als mensen zeggen dat het WML een belemmering is, vind ik dat geen onzinredenering. Als men met een plan komt dat daaraan iets doet, moet je daar zeer serieus naar kijken. Het zou niet mijn eerste voorkeur hebben, maar wat u zegt heeft in ieder geval niet mijn voorkeur. Als u mij complimenteert, denk ik automatisch dat ik even tegengas moet geven! Ik heb het dus, samengevat, het liefst via aanbod- en niet via vraagstimulering.

Als je kijkt naar het WML op voltijdsbasis, zie je dat dat niet veel voorkomt. Het kan niet anders dan dat u deze discussie al heeft gevoerd met minister De Geus. Ik hoop dat we nog een beetje hetzelfde hebben gezegd, dan krijg ik geen gedonder! Een groot aantal amendementen brengt verschuivingen aan in tarieven bij schuiven, of schuiven tussen vormen van kortingen. Ik kan ze per amendement behandelen, maar ik kan ook zeggen dat als je als stelling hebt dat het plaatje in zijn totaliteit evenwichtig moet zijn, het hoofdargument tegen amendementen vaak is dat het het evenwicht dat wij belangrijk vinden, niet overeind houdt, hetzij door meer nivellering, hetzij andersom. Het ging echter vooral om nivellering. De heer Rouvoet vroeg hoe het zit met de 1,2 mld bij de verhoging van de eerste en tweede schijf. Als je het tarief in de eerste en tweede schijf met 1% verhoogt, levert dat 1,2 mld op. Die tarieven zijn echter niet met 1% verhoogd, maar met een deel daarvan. Het AWBZ-tarief wordt bijvoorbeeld omgezet in een verhoging van de eerste en tweede schijf van 0,3%. Dat levert ruim 300 mln op. Die 1,2 mld betreft dus een verhoging van 1% en de bedragen die worden genoemd, zijn fracties daarvan of het gaat om een andere periode volgend jaar, want niet alles loopt van 1 januari tot 31 december. Ik vind dat de heer Bakker een goed punt had toen hij sprak over de steilheid in de schijven. Ik ben nooit een extreem voorstander geweest van de splitsing in schijf 1A en 1B. Ik ben het met de heer Bakker eens dat de schijftarieven en de steilheid die daar in zat, met handhaving van die 52%, zo langzamerhand is gaan wringen. Ik wil dat meenemen bij de evaluatie van IB 2001. Schijf 1B, dat nu de tweede schijf is, is inmiddels 41,95% en de derde schijf 42%, dan vraag je je toch af waar dat nog op slaat. Ik vind de ratio nu lastig uit te leggen in de opbouw van de tarieven van de schijven. Dat kan niet voor 2005 worden veranderd, want daar is het plaatje te complex voor. Wij gaan in 2006 echter een aantal zaken aanpakken, zoals het stroomlijnen van de kinderkorting en de zorgtoeslag. Ik wil binnen dat pallet kijken of wij hier wat aan kunnen doen. Als wij die kant opgaan, weet ik echter wel al zeker dat wij in 2006 koopkrachtwolven krijgen die wat verder uitslaan, zeker als er geen

budgettaire ruimte is om her en der financiële injecties te geven. Er gaat in 2006 echter zoveel op de kop door die zorgtoeslag, dat dat een goed moment is om te kijken of je niet iets van de onderliggende ratio moet verversen. Ik ben het er namelijk mee eens dat het nu niet prettig loopt.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Zegt de staatssecretaris nu eigenlijk dat hij spijt heeft van wat dit en het vorige kabinet hebben gedaan met de eerste en tweede schijf en dat hij zo snel mogelijk de progressie in box 1 wil herstellen?

Staatssecretaris **Wijn**: Ik begrijp wel hoe u dit debat wilt voeren, maar ik zou het zo niet zeggen. Er was destijds misschien een goede reden om de schijven 1A en 1B in te voeren, maar ik constateer nu wel dat het op drift is geraakt. Ik vind niet dat er in termen van koopkracht gemeten voor volgend jaar een progressieprobleem is, maar ik vind wel dat de armoedeval een vraagstuk op zich is. Je kunt dat vertellen naar de vraag of dit met de progressie te maken heeft. U geeft er daarmee een bepaalde draai aan. Als ik zou beamen dat dit het geval is, dan weet ik nu al dat u hier volgend jaar opnieuw een verhaal over gaat houden. Ik wil het dus bij mijn woorden laten. Dat zijn de woorden die ik zojuist heb gezegd.

De heer **Bakker** (D66): Ik ben blij met de manier waarop de staatssecretaris dit vraagstuk benadert. Ik had ook al gezegd dat ik bang was dat dit er voor 2005 niet in zit. De staatssecretaris wijst op de stroomlijning van de zorgtoeslag in 2006 en op een aantal andere dingen. Misschien mag ik het in die zin verbreden dat het uitdrukkelijk ook een kwestie is van de minister van Sociale Zaken? Het gaat namelijk om ongewenste prikkels in de hele werking van de arbeidsmarkt. Dat is de kern.

Staatssecretaris **Wijn**: Dat is inderdaad het geval. Het kabinet zet in op een bepaalde lijn en zet daar op dit moment de eerste stappen. Ik denk dat er nog een regeringsperiode nodig is om dit verder te vervolmaken en op elkaar af te stemmen. Het is de bedoeling om bij de Belastingdienst Toeslagen een aantal inkomensafhankelijke

regelingen te concentreren, zoals huurtoeslag, zorgtoeslag, Wet kinderopvang en wellicht een kindertoeslag. Het is zinvol om eens te kijken hoe dit op elkaar is af te stemmen, zodat er meer glijeffecten ontstaan en minder armoedeval. De heer Van der Vlies maakte een opmerking over de hoogtes. Ik weet ook niet meer waarom er voor bepaalde hoogtes is gekozen. We praten in het koopkrachtdebat dat we zo vaak voeren steeds over procentuele mutaties van het ene op het andere jaar. De onderliggende rechtvaardigheid zou te maken moeten hebben met de kosten waarmee mensen geconfronteerd worden en de tegemoetkoming die daarbij hoort. We moeten dan in feite terug naar het begin van de jaren zeventig waarin het wettelijk minimumloon is vastgesteld voor een alleenverdiener met kinderen en de 40/30/30-verhouding. Hieraan is in dertig jaar tijd permanent gesleuteld. Er zijn in die tijd voortdurend wijzigingen aangebracht. Het zou wellicht goed zijn om eens te kijken naar de hoogte van de kinderkorting, de aanvullende kinderkorting en de kinderbijslag en dat systeem te relateren aan de vaste en variabele kosten van kinderen. Dat is lastig. Om die reden wordt in de koopkrachtdiscussie vaak op een tiende van procenten gemillimeterd. De discussie die keer op keer wordt gevoerd over koopkracht is langzamerhand verworpen tot een technische discussie. Deze discussie raakt de mensen in hun portemonnee. Er is daarom een goed evenwicht nodig. De verbureaucratisering van de discussie zou ons echter tegelijkertijd voor de voeten kunnen lopen bij het doorvoeren van systeemwijzigingen, die op zichzelf wel nodig zijn. Dit soort discussies is in die zin soms onbevredigend.

De heer **Crone** (PvdA): Dit leidt slechts tot één conclusie. Omdat er vroeger in het minimumloon kostenfactoren zaten die nu via kinderkorting en dergelijke naar de belasting zijn overgeheveld, kan het minimumloon nu wel omlaag, zeker voor een gezinssituatie.

Staatssecretaris **Wijn**: Het leidt nu niet tot een conclusie. Ik wil helemaal geen conclusie trekken, omdat deze wellicht eerder tegenovergesteld zou moeten zijn. Ik wil alleen de koopkrachtdiscussie die wij

voeren in een meer filosofisch kader plaatsen. De heer Bakker doet een terechte constatering met betrekking tot de schijven. De heer Van der Vlies constateert terecht dat er niet altijd meer bij elk bedrag een precieze onderbouwing te geven is. Ik geef hier een filosofische bespiegeling. Ik denk echter wel dat het goed is om in het jaar 2006 in verband met de stroomlijning van de zorgtoeslag eens te kijken of hiermee iets te doen valt.

Ik zeg niet dat dit lukt, maar ik denk wel dat het gemillimeterd over procentjes, waarvan wij weten dat zij in de praktijk net even iets anders liggen, weinig zin heeft. Wij moeten daarmee voorzichtig zijn, maar wij moeten binnen koopkrachtdiscussies wel goed blijven kijken naar het evenwicht. Dat is van groot belang. Wij kunnen daar geen gekke dingen doen, dat vind ik ook. Ik krijg de indruk dat wij elkaar best verstaan.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik had dit debat eerlijk gezegd niet gepland. De staatssecretaris zegt nogal wat. Aan de ene kant wil hij het evenwicht tussen verschillende onderscheiden inkomenscategorieën bewaken, maar aan de andere kant zegt hij bijna met zoveel woorden dat wij een keer van dat procentuele gemillimeterd over koopkrachtcijfers af moeten. De staatssecretaris moet dan maar een politieke bespiegeling geven over wat hij eigenlijk wil.

Staatssecretaris **Wijn**: Nee, ik zeg niet dat wij daarvan af moeten. Ik zeg wel dat wij soms in discussies terechtkomen die over schijnwerkelijkheden gaan. Iemand noemde het voorbeeld van 0,84 of 0,86. Ik gaf ook wat realisaties over 2004. Het enige wat ik wil doen, is de zaken een beetje relativeren. Daarom heb ik wat historische opmerkingen gemaakt en wat opmerkingen over het systeem. Als conclusie heb ik gezegd dat er wel altijd een evenwicht moet blijven. Dat zal men met mij eens zijn, zij het dat wij van mening kunnen verschillen over de invulling daarvan.

Een van de punten waar ook altijd discussie over is, is verzilvering. De heer Crone heeft gevraagd of de ouderenkorting hier ook onder moet vallen. Wij hebben al verzilvering voor ziektekosten gedaan, waar veel ouderen van profiteren. Er zit een speciaal forfait in voor ouderen. Dit kabinet wil niet stelselmatig

heffingskortingen uitbetalen, wanneer er geen belasting betaald hoeft te worden waartegen deze kunnen worden weggestreept. Dat is het beginsel van no taxes, no gains. Daarmee zou je een eerste stap zetten naar een basisinkomen. Wij komen dan op een glijbaan terecht of wij zetten een precedent voor andere kortingen. Toen wij de verzilveringsregeling voor de buitengewone uitgaven afspraken, heb ik meteen gezegd dat ik daarmee geen precedent wilde scheppen voor verzilvering van andere aftrekken of heffingskortingen. Aan die lijn wil ik mij ook houden.

De heer **Crone** (PvdA): Ik wil het kabinet toch vragen om hier niet zo ideologisch naar te kijken, want zo kun je alles groot of klein maken. Het kabinet komt met voorstellen om naast de belastingdienst een subsidie instantie op te richten voor de tegemoetkoming in de ziektekosten. Dat gebeurt ook voor de kinderkortingen en de huursubsidie. Ik voeg daar ouderen aan toe. Daar is toch geen principiële verschil tussen? Deze groepen kunnen digitaal eenvoudig worden geïdentificeerd. Het heeft niets te maken met het basisinkomen, al is het maar omdat het om ouderen gaat.

Staatssecretaris **Wijn**: Het is natuurlijk wel ideologisch. Los daarvan hebben wij het zo afgesproken voor deze kortingen en toeslagen. Ik heb gezegd dat wij daar niet mee verder willen gaan. Daar moet ik het bij laten. Het beginsel is dat je geen belasting terugkrijgt, als je geen belasting te betalen hebt, waartegen dat kan worden weggestreept. Ik vind dat wij dit beginsel niet overboord moeten gooien. De heer Crone stelde voor de gasbaten te gebruiken. Wij trekken al een paar jaar met elkaar op. Dat betekent ook dat wij allemaal onze politieke punten blijven maken. Dat zal af en toe ook voor mijn antwoorden gelden. Ik hoop niet dat ik daarmee irritaties opwek. Het verhaal van de meevaller van de gasbaten wordt wel wat eenzijdig, want het feit dat de gasbaten stijgen, heeft ook negatieve effecten. Het heeft namelijk te maken met de hoge olieprijs. Er zit een inflatie bij en dat heeft ook allerlei doortikeffecten. Er is een heldere afspraak gemaakt over de aardgasbaten. Daar wil ik mij graag aan houden.

De heer Rouvoet heeft gevraagd hoe het zit met de knik in de arbeidskorting. Hij heeft gelijk dat de lijn doorloopt tot 50% WML en daarna steil omhoog gaat. Dat is om de grotere deeltijdbanen te bevorderen. De gedachte daarachter is die van economische zelfstandigheid. Dat was misschien wel de trigger voor de heer Rouvoet. Oorspronkelijk zit hier de arbeidskostendekking achter. Ik zal nu niet op de historie daarvan ingaan, maar dat is de knik waar de heer Rouvoet op doelt.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Met respect, ik heb niet gevraagd hoe het zit met de knik in de arbeidskorting. Ik heb een voorstel gedaan om die knik eruit te halen, omdat ik heel goed weet hoe het daarmee zit.

Staatssecretaris **Wijn**: Daar kom ik nu aan toe. Ik gaf eerst antwoord op uw feitelijke vraag. Dan kom ik nu op uw amendement op stuk nr. 27. Ik moet u in ieder geval mijn complimenten geven voor het feit dat het budgettair neutraal is.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Dat bent u bijna van mij gewend.

Staatssecretaris **Wijn**: Dat is zo. Hier is het een kwestie van verdeling, een kwestie van smaak. Zo wilt u bijvoorbeeld de combinatiekorting en de aanvullende combinatiekorting samenvoegen, maar dan mag er in het gezin, als er twee partners zouden zijn, niet meer dan 56 uur per week gewerkt worden. Dat is tamelijk normatief. Ik weet ook dat het uw normatieve overtuiging is om dat zo te doen, maar dat is er niet een die het kabinet deelt. Dit betekent dat uw voorstel niet op een positieve reactie van het kabinet kan rekenen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Daar wil ik graag het inhoudelijke argument bij horen. Nu zegt u alleen: ik begrijp uw punt, maar dat nemen wij niet over. Ik heb in mijn toelichting niet voor niets aangegeven dat dit recht doet aan het uitgangspunt van het kabinet dat een combinatie van arbeid en zorg voor iedereen mogelijk moet zijn. Ik heb die beperking aangebracht op basis van de argumentatie die in het amendement staat.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik kan u die inhoudelijke argumentatie wel geven.

Ik neem aan dat die 56 uur gebaseerd is op 1,5 x 36 uur. Dan mag de één 20 uur werken en de ander 36 uur of een combinatie daarvan. U zegt in feite dat er geen korting wordt gegeven op het moment dat elke partner 30 uur werkt. Stel nu dat de ene partner van maandag tot en met donderdag werkt en de andere partner van woensdag tot en met zaterdag. Op de woensdag en de donderdag wordt, mede ondersteund door de toeslag kinderopvang en door middel van de combinatiekorting, voorzien in adequate zorg. Dan wordt zorg en arbeid gecombineerd. Er is een evenwichtige verdeling tussen beide partners. In uw visie heb je dan geen recht op een combinatiekorting. En dat bedoelde ik met mijn opmerking over uw normatieve overtuiging. Hiermee heb ik de inhoudelijke argumentatie van het kabinet gegeven. Het kabinet vindt dat dit een stap te ver gaat in het normatieve oordeel over de wijze waarop twee partners samen de zorg voor kinderen en voor hun gezin combineren met werk.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Dan heb ik nog een tegenwerping. U noemt dat normatief. Volgens mij zitten wij in de politiek om op basis van normatieve uitgangspunten met elkaar in discussie te gaan over wat je wel en niet wilt realiseren. Ik heb in eerste termijn aangegeven dat als je samen meer dan 56 uur werkt, je uit die hogere verdiensten ook gemakkelijker zelf de kosten voor kinderopvang kunt betalen. Dat ontbreekt bij het kostwinnersmodel. Er bestaat via de systematiek van de combinatiekorting en de aanvullende combinatiekorting een verschil, waarbij alleen verdieners per definitie worden achtergesteld. Daaraan kun je volgens mij met dit amendement tegemoetkomen. Dan wordt het verschil tussen kostwinners en anderhalfverdieners eruit gehaald.

De heer **Bakker** (D66): Ik wil ter aanvulling een feitelijke vraag stellen. Kent de Belastingdienst eigenlijk het aantal uren dat in een gezin wordt gewerkt?

Staatssecretaris **Wijn**: Ik weet bijna zeker dat dit niet het geval is. Wij hebben het vorig jaar gehad over een EITC naar uurbasis. Wij hebben daar toen ook van gezegd dat het

nauwelijks uitvoerbaar is. Ik denk dus dat wij dat niet weten. Dat is iets anders dan een EITC op jaarbasis. Die heeft ook weer voor- en nadelen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Vindt de staatssecretaris het op zijn beurt niet vreemd dat de huidige combinatiekorting ook gegeven wordt aan mensen die niet arbeid en zorg combineren, maar arbeid en het hebben van kinderen, om vervolgens de zorg voor die kinderen gewoon uit te besteden? Zij combineren dus niets, in ieder geval niet iets waarvoor de combinatiekorting ooit bedoeld is. Is dat voor een CDA-staatssecretaris toch niet een onverteerbare zaak?

Staatssecretaris **Wijn**: Als u deze vraag aan mevrouw Van Vroonhoven zou hebben gesteld, zou zij gezegd kunnen hebben: voor arbeid hebben wij de arbeidskorting, voor kinderopvang hebben wij de kinderopvangtoeslag en voor de combinatie daarvan hebben wij dan de aanvullende combinatiekorting. Ik zou mij kunnen voorstellen dat mevrouw Van Vroonhoven dat zou zeggen. Ik als lid van het kabinet zeg tegen u dat wij een op elkaar afgestemd geheel van een combinatiekorting en een aanvullende combinatiekorting. Daarover hebben wij in het regeerakkoord duidelijke afspraken gemaakt. Ik vind het positief dat bij Balkenende II de aanvullende combinatiekorting daarin is gebracht. Voorzitter. Ik hoop dat ik hiermee voldoende reactie heb gegeven op alle amendementen die iets doen of iets veranderen aan kortingen.

De **voorzitter**: Uitentreden lijkt mij!

Staatssecretaris **Wijn**: Ik wil nu ingaan op de positie van chronisch zieken en gehandicapten en vervolgens op de overige vragen. De Chronisch zieken en Gehandicapten Raad stelt dat wij bij de buitengewone uitgavenregeling te maken hebben met een besparing van 26 mln. De CG-Raad dacht in juni nog dat het 63 mln zou zijn. Ik heb zojuist aangegeven dat wij een steekproef met 150.000 aangiftes hebben gedaan. Daaruit bleek dat die zesde nota van wijziging van vorig jaar budgetneutraal was. Ik wil de politieke pijn er meteen als volgt uithalen. U weet dat op het moment dat zou blijken dat het minder kost,

het dan naar het saldo moet. U weet ook dat wij niets zouden doen als het meer zou kosten. Dan zouden wij het zo laten. Als het duurder zou worden, zouden wij zeggen: laat maar lopen. Maar als het goedkoper zou worden, zou het naar het EMU-saldo gaan. Ik heb daarnet al gezegd dat het niet de bedoeling is dat wij hierop bezuinigen. Volgens het regeerakkoord moet een eventuele besparing naar het saldo. Ik wil dan hier wel, zonder eerst rond gebeld te hebben, de volgende toezegging doen. Als wij echt precies weten wat het gekost heeft, als uit de aangiftes over 2004 blijkt dat er sprake is van een onderuitputting, dan zeggen wij hier voor dit speciale onderwerp - tenzij de regeringsfracties nu zeggen dat zij het er niet mee eens zijn - dat het alsnog ergens binnen die BU-regeling terugkeert. Het is bijna de enige manier om u te overtuigen dat hier geen andere agenda's achter zitten. Dat is echt niet het geval.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Het gaat volgens mij niet om het wel of niet hebben van andere agenda's. In die zin meen ik ook echt dat wij "partners in crime" zijn. Wat de staatssecretaris zojuist zei, is echter geen toezegging. Dit hadden wij namelijk vorig jaar al afgesproken. Daar kopen wij, wat mijn fractie betreft, dus helemaal niets voor. Vorig jaar is luid en duidelijk met elkaar afgesproken dat, als mocht blijken dat in het verloop van de uitvoering van de nieuwe regeling toch geld aan de strijkstok van de fiscus blijft hangen, dat geld opnieuw voor de betreffende groep bestemd zou worden. Daar hebben wij elkaar aan gecommiteerd. Dit is dus geen nieuwe toezegging. Mag ik daarom een reactie van de staatssecretaris op het verzoek om voor woensdagavond een nieuwe budgettaire staat te geven in verband met een herziening van bijlage A? Daarover hebben verschillende collega's gesproken. Ik heb er eendeloos op zitten puzzelen, maar ik vind het een buitengewoon rare staat. Wellicht kunnen wij straks onze vragen poolen, zodat daar een goede brief over komt, want de pijn zit voor een deel wel degelijk daar. Over het uitgangspunt zijn wij het eens: geen extra kosten, maar ook geen minderkosten. De vertaling daarvan in het budget van 2004 is echter in

ieder geval voor mijn fractie echt onhelder. Graag een toezegging.

Mevrouw **Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik wil daar graag een vraag aan toevoegen. De staatssecretaris heeft ons toegezegd - heel veel dank daarvoor - dat, als inderdaad blijkt dat er geld over is in de sfeer van de buitengewone uitgaven, dat geld linea recta terugkomt voor de groep waarvoor het bestemd is. Geldt hetzelfde voor de verzilveringsregeling? Er zijn immers geluiden dat daarvan ongeveer 36 mln euro over zou blijven. Dat is wat onze fractie betreft ook niet de bedoeling.

Staatssecretaris **Wijn**: Nee, dat kan ik niet toezeggen, want de verzilveringsregeling valt onder jurisdictie van minister Hoogervorst. De fiscale regeling op het punt van de buitengewone uitgaven valt in mijn portefeuille. Ik ben zojuist al ietsje verder gegaan dan ik op grond van mijn strikte mandaat mag. Dat kan ik dus helaas niet toezeggen. Ik kan ook niet toezeggen dat ik nog voor aanstaande woensdag met een brief kom. Ik geef aan dat wij een steekproef hebben gedaan. Wij hebben het dus zeer gedetailleerd bekeken. Ik zie dan ook geen enkele noodzaak om dat verder te doen. Uit de steekproef is overigens heel moeilijk te achterhalen wat er in 2003 precies is gebeurd. Pas bij de aangifte 2004 is het forfait voor chronisch zieken een aparte vraag op het aangiftebiljet geworden. Medio 2005 wordt het dus precies duidelijk. Ik zal u niet vermoeden met de steekproefsystematiek, maar als er 150.000 steekproeven zijn gedaan, kunt u ervan op aan dat het ongeveer moet kloppen. Ik ben er zelf overigens nog steeds niet van overtuigd dat het risico niet eerder aan de andere kant komt te liggen en dat het dus veel duurder gaat worden dan wij denken. Je komt al in aanmerking voor het chronisch-ziekenforfait met € 23 voor de huisapotheek en vervolgens met een bril van € 284. Dan heb je dat forfait al. De aftrek voor 2002 was oorspronkelijk geraamd op 1,9 en kwam uit op 2,3. In 2002 hadden wij dus al een tegenvaller. Ik heb zojuist aangegeven dat wij dat voor 2004 pas kunnen weten na de behandeling van alle aangiften die op 1 april aankomen. Voorts heb ik aangegeven dat je alleen maar een nieuwe bril hoeft te kopen om dat chronisch-

ziekenforfait te hebben. Vorig jaar hebben wij hier vastgesteld dat de toegang tot dat forfait heel ingewikkeld is, omdat wij geen definitie hebben van "chronisch ziek". Toen hebben wij bepaalde uitgaven daar wel onder gebracht en een aantal andere niet. Toen hadden wij ook nog een discussie over de vraag of je automatisch chronisch ziek bent als je lid bent van een patiëntenvereniging. Toen hebben wij gezegd: nee, dan ben je niet automatisch chronisch ziek. Al die andere zaken, van hulpmiddelen tot beddengoed enz., hebben wij er echter wel in gezet.

Wij moeten dus afwachten hoe het precies gaat uitpakken. Wij wisten ook al dat het overgangsjaar 2004 ingewikkeld zou zijn, omdat het mogelijk was de BU ook op basis van de grondslag 2003 uitbetaald te krijgen, maar dan in 2004, en er in 2004 via de voorlopige teruggave al op basis van de ziektekosten 2004 een bedrag zou worden teruggegeven. Ik heb er ik weet niet hoeveel brieven over gestuurd. Desondanks was er hier sprake van een mer à boire. Het geheel kunnen wij pas na 1 april 2005 overzien. Ik vertel het nu in Jip-en-Janneke-taal.

Mijns inziens is hier geen sprake van een informatieprobleem. Het probleem is dat de Chronisch Zieken en Gehandicaptenraad een andere benadering heeft, en terecht, want daar is die raad voor. Ik heb de meneer gesproken die dat werk allemaal doet en dat is niet makkelijk. Ik heb er veel respect voor. Wij gaan uit van een macrobenadering op basis van wat wij uit de ICT-systemen halen. De Chronisch Zieken en Gehandicaptenraad heeft meer een microbenadering: hoe werkt het bij individuen. Tussen de resultaten van die twee benaderingen zit dus een gat van 26 mln. Het enige wat ik kan doen, is de ambtenaren van Financiën vragen hoe zij hebben gerekend. Ik krijg dan het verhaal over een extreem grote steekproef op basis van de gegevens die bij ons in de computersystemen zitten. Op een gegeven moment moet uw Kamer zeggen: wij accepteren dit verhaal en wachten af wat er in juni precies uit blijkt te komen, want dan hebben wij het overzicht.

De heer **Bakker** (D66): De heer Vendrik vroeg om een brief. Wat mij betreft hoeft de staatssecretaris niet

nog eens een mer à boire aan ons voor te leggen. Ik heb vorig jaar de discussie niet gevoerd, omdat ik toen geen woordvoerder was bij de behandeling van het belastingplan. Het kan dus aan mij liggen dat het mij is gaan duizelen, met name wat de kwestie betreft van die 26 mln. Ik begrijp nu hoe de verschillende bedragen via een verschil in benadering totstandgekomen zijn. Ook afgezet tegen de brief van 17 september waarnaar de heer Vendrik vroeg, heb ik er behoefte aan puur de feiten nog eens op een rijtje te krijgen.

Mevrouw **Kant** (SP): Op een gegeven moment maakte de staatssecretaris de opmerking: het gaat om het macroniveau en de Chronisch Zieken en Gehandicaptenraad bekijkt het meer op micro-niveau. Het gaat natuurlijk uiteindelijk om dat microniveau. Het gaat erom hoe het precies uitpakt voor de individuele mensen met hoge ziektekosten.

Staatssecretaris **Wijn**: Daarin hebt u wel gelijk, maar dit gaat helemaal langs mijn punt heen. Het gaat erom welke berekeningsmethodiek je hanteert. Wat u nu zegt, gaat over iets heel anders.

Mevrouw **Kant** (SP): Het gaat mij erom dat wij de regeling vorig jaar hebben aangepast met de bedoeling mensen met hoge ziektekosten een tegemoetkoming te geven. Als de CG-raad komt met in mijn ogen goede berekeningen en specifieke voorbeelden van hoe verkeerd het voor de mensen uitpakt, zodat zij erop achteruitgaan in plaats van vooruit, dan vind ik dat u hier met uitleggen hoe dat kan en, nog liever, hoe u dat probleem gaat oplossen, want die oplossing vind ik het interessantst. U hebt natuurlijk gelijk dat u het budget pas feitelijk kunt vaststellen als alle aangiften zijn gedaan, maar dat wil niet zeggen dat nu niet aan de hand van voorbeelden en berekeningen kan worden voorspeld hoe het voor mensen gaat uitpakken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Nog afgezien van wat de CG-raad meldt, wat overigens zeer waardevol is, heb ik er zelf vragen over. Ik noem een voorbeeld van de vele voorbeelden die er te noemen zijn. Vorig jaar hebben wij met elkaar besproken dat

het chronisch-ziekenforfait veel specifiek aan de betreffende groep zou moeten toevallen. Toen is met elkaar gewisseld dat de kans zeer groot was dat het aantal mensen dat onder de nieuwe regeling aanspraak zal kunnen maken op het chronisch-ziekenforfait geringer zal zijn dan onder het ouder regime het geval was. In de brief van 17 september lees ik evenwel dat er sprake is van een explosie van het aantal gerechtigden. Dat begrijp ik niet. Zo zijn er meer vragen. Ik begrijp ook de budgettaire vergelijking niet, en ik loop hier toch al een aantal jaren mee. Er kunnen allerlei redenen voor zijn. Wij hebben daarnaar gevraagd. Het is ongetwijfeld lastig om die techniek hier aan de orde te stellen. Als de staatssecretaris geen brief wil sturen, stel ik voor dat wij op een nader te bepalen moment - bijvoorbeeld morgen aan het einde van de dag of woensdagochtend - een technische briefing krijgen van de ambtenaren van het ministerie van Financiën. Ik vraag de staatssecretaris om hier toestemming voor te geven. Op die manier kunnen wij helderheid verkrijgen. Nog afgezien van het macroverhaal waar ik de nodige vragen over heb die op deze manier kunnen worden beantwoord, geldt voor mij ook wel degelijk de microtoets. Wij hebben vele keren allerlei berekeningen gemaakt van individuele situaties en van verschillende niveaus en specifieke kosten en ook de Gehandicaptenraad heeft dit gedaan. Het kost mij moeite om situaties te vinden waarin chronisch zieken er op vooruit gaan. Daarom heb ik hier ook vragen over gesteld in het verslag. Ik wil niet suggereren dat de staatssecretaris er een andere agenda op zou na houden, maar ik heb het gevoel dat met deze regeling niet wordt bereikt wat wij vorig jaar met elkaar hebben afgesproken. Ik wil dat dit nog deze week wordt opgelost.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): De staatssecretaris heeft nadrukkelijk gezegd dat hij geen toezegging kan doen over de verzilveringregeling. Ik zie een parallel tussen de buitengewone lastenaftrek en de verzilveringregeling. Die twee horen als een Siamese tweeling bij elkaar. Ik begrijp dat de buitengewone uitgaven tot zijn beleidsterrein horen en de verzilveringregeling niet. Daarom vraag ik hem om contact op

te nemen met zijn collega van Volksgezondheid om te bereiken dat die parallel wordt doorgetrokken naar de verzilveringregeling.

Staatssecretaris **Wijn**: Dit is een ingewikkelde vraag. In het regeerakkoord zijn bepaalde afspraken opgenomen en ik weet niet of ik dit nu zo maar kan toezeggen. Ik wil wel toezeggen dat ik de Kamer een brief zal sturen waarin precies wordt toegelicht hoe wij tot de cijfers zijn gekomen. Daaruit zal duidelijk de interferentie tussen 2003 en 2004 naar voren komen.

Mevrouw Kant sloeg politiek aan waar ik louter technisch aangaf hoe het verschil van 26 mln euro tot stand is gekomen. Er zijn twee methoden. De CG-Raad heeft een aantal voorbeelden genomen van situaties waarin gehandicapten of chronisch zieken verkeren en heeft die vermenigvuldigd met het aantal chronisch zieken en gehandicapten waarvan wordt vermoed dat zij in die situatie verkeren. Je komt dan uit op een bepaald budgetair beslag. Wij hebben 150.000 steekproeven uit de aangiften genomen. Dit zijn natuurlijk ook individuen. Op basis van die aangiften hebben wij een extrapolatie naar het totaal gemaakt. Er is dus een technisch verschil tussen beide berekeningen. Het is wel waar dat de effecten uiteindelijk bij de individuen neerslaan. Dit bestrijd ik ook niet. De heer Vendrik heeft gevraagd waar de explosie van het aantal vandaan komt. Ik denk dat daar een aantal redenen voor is. In de eerste plaats is er veel goede voorlichting gegeven, ook al heb ik daar ook wel klachten over gehoord. Ik heb tijdens de financiële beschouwingen laten zien hoe die voorlichting is verlopen. Ik denk dat een groot aantal mensen zich pas voor het eerst heeft gerealiseerd dat deze mogelijkheid bestaat. Het systeem is dus veel toegankelijker gemaakt. De Belastingdienst en organisaties als de Chronisch Zieken en Gehandicapten Raad, de vakbeweging en de ouderenbonden hebben ons geholpen om dit bekend te maken en dit is een succes geworden. Ik zal de Kamer die brief sturen. Ik zal proberen daarin naar beste weten technisch en inhoudelijk helderheid te verschaffen. Die brief krijgt u in de loop van woensdag en dan kunnen wij er daarna verder over discussiëren.

De heer **Vendrik** zegt dat het mogelijk is dat de buitengewone-uitgavenregeling terechtkomt bij mensen die deze niet nodig hebben. Ik sluit niet uit dat dit soms het geval kan zijn. Ik gaf zojuist het voorbeeld van de bril en de huishypotheek. Stel dat iemand met -13 een opgave maakt, samen met de hypotheek en in de buitengewone uitgaven terechtkomt. Vraagt u dan niet aan mij of zo iemand chronisch ziek is of gehandicapt; ik zou dat niet durven zeggen. Moet je voor de bril de grens bij -5 leggen, of bij -7? Die mogelijkheid dat deze regeling ten goede komt aan mensen voor wie zij niet is bedoeld, blijft bestaan. Ik denk dat dit nu beter is geregeld dan vorig jaar, maar ik weet het ook niet zeker. De bril vormt namelijk een gemakkelijke toegang tot het chronischziekenforfait en ik weet niet vanaf welke sterkte je iemand gehandicapt moet noemen. We geven het dus aan iedereen met, bijvoorbeeld, een dure bril van € 284.

Mevrouw **Kant** (SP): Volgens mij fietst u langs het wezenlijke punt, namelijk of de mensen voor wie de wijziging was bedoeld, degenen met hoge specifieke ziektekosten, er nu voor een deel op vooruit of achteruit gaan. De CG-raad heeft berekeningen daarvan gegeven. Kloppen die berekeningen dan niet? De groep bestaat dus gewoon en daarover gaat het in essentie. Als u hier nu niet adequaat op kunt reageren, dan kunt u dat ook in de brief doen en gaan we er woensdag over verder. We moeten hiervoor in ieder geval deze week een oplossing zien te vinden.

Staatssecretaris **Wijn**: Het is misschien goed als ik in de brief ook toelicht hoe algemene en bijzondere ziektekosten op elkaar inwerken en hoe dat is veranderd ten opzichte van vorig jaar. Een aantal zaken zijn boven de vermenigvuldigingsfactor gebracht, een aantal eronder. Het systeem is dus nogal gewijzigd. Inderdaad was er een regeling voor een Wajong-gerechtigde - iemand die voor zijn achttiende al geestelijk of lichamelijk gehandicapt is - die geen of weinig specifieke kosten had en vrij veel algemene ziektekosten, bijvoorbeeld voor tandheelkunde of zelfzorgmedicatie. Er is vorig jaar geen extra geld bij gegaan, het is nader toegespitst. Daardoor zijn er groepen die er inderdaad op

achteruit zouden kunnen gaan. Vandaar dat ik de Wajong-korting in de motie-Verhagen zo goed vond. Ik begrijp meteen dat de doelgroep het niet genoeg vindt, maar die korting van € 100 haalde precies de pijn uit de voorbeelden die vorig jaar werden aangehaald bij de zesde nota van wijziging; we konden tijdens de rit al voorspellen dat dit niet goed zou uitpakken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Om u samen te vatten: ik begrijp dat wij voor woensdagavond een brief ontvangen. Graag krijg ik dan nog op twee andere vragen een antwoord. Ten eerste, als het startpunt vorig jaar was, wat was het beschikbare budget voor deze groep dan in 2004, dat niet extra zou mogen worden als gevolg van de nieuwe regeling? Ik begrijp namelijk die hele operatie 2003-2004 niet; die is volgens mij irrelevant.

Ten tweede, wat doet de TBU-regeling dan in het overzicht van 2003? Die was er toen nog niet. Dat was een additioneel instrument dat in 2004 op de VWS-begroting is ingezet, dat strikt genomen geen enkele rol speelt in de afspraak tussen de staatssecretaris en de Kamer. Graag die TBU-regeling er dus uit filteren, want die doet er niet toe.

Ook zou ik graag vernemen wat de status was van de 80 mln die bij het Hoofdlijnenakkoord ter beschikking is gesteld voor specifieke compensatie. Is dat TBU-geld geworden, is dat geld geworden dat in het kader van de zorg ten tijde van het Hoofdlijnenakkoord werd geprikt als extra nader in te vullen of aan te wenden compensatiegeld?

Met andere woorden: wat is in 2004 het budget voor bijzondere uitgaven/specifieke kosten op grond waarvan de politieke afspraak rust? Als u zegt met welk budget wij het moeten doen, hebben wij helder vergelijkingsmateriaal. Dan kunnen wij dit debat goed beslechten.

Staatssecretaris **Wijn**: Deze vragen zijn genoteerd. Zij komen er allemaal netjes in.

De **voorzitter**: Laat ik de toezegging markeren dat de staatssecretaris op woensdag aanstaande voor de avond met een brief aan de Kamer komt.

Staatssecretaris **Wijn**: Hiermee heb ik meteen een aantal amendementen

besproken. Die komen terug. Ik vind ze alle prematuur.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Als zij dan prematuur zijn, is het dan een deal met deze staatssecretaris waard dat wij alle amendementen voorwaardelijk invoeren, dus dat wij per AMvB aan deze staatssecretaris de ruimte geven om een amendement van kracht te laten zijn indien, mits en voorzover enz., dus geconditioneerd en wel? Dan is het argument dat zij prematuur zijn misschien nog op te lossen.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik zou een erge machtswellusteling zijn als ik die macht naar mij toe wilde trekken. Dat hoeft echt niet. Ik denk dat wij het ten aanzien van dit onderwerp hierbij moeten laten.

Mevrouw **Kant** (SP): Ik heb drie zeer specifieke vragen over dit onderwerp gesteld. Ik vind het prima als die in de brief worden beantwoord en wij er plenair over door kunnen praten. Ik had gesuggereerd om de drempel van € 307 slechts een keer te laten gelden voor partners. Ook heb ik gesuggereerd om het forfait mee te laten tellen bij de vermenigvuldigingsfactor. Verder heb ik het specifieke probleem genoemd van het verrekenen van de Wajongkorting op de loonbelasting. Ik vind het prima als u het antwoord op deze vragen in de brief zet, als ik het antwoord maar krijg.

Staatssecretaris **Wijn**: De Wajongkorting zit al in de Wet op de loonbelasting, voor zover ik weet.

Mevrouw **Kant** (SP): Het recht daarop staat er niet letterlijk in vermeld. Daarom is onduidelijk of dat al dan niet door middel van een voorlopige teruggaaf via de loonbelasting kan worden geregeld.

Staatssecretaris **Wijn**: Alledrie de vragen die u hebt gesteld, komen aan bod in de brief. Ik ben inmiddels bij het kopje "diversen" aangekomen. Het gaat lekker snel. Velen onder u praten over een zelfstandigenaftrek voor 65-plussers. Wij hebben bij de financiële beschouwingen gesproken over een 10%-tarief voor werkende 65-plussers. Toen zijn zijdelings de zelfstandigenaftrek voor 65-plussers en een SPOK aan de orde geweest. Er zitten wat haken en ogen aan,

maar ik wil die kant wel op. Wij moeten een antwoord verzinnen op de vraag hoe om te gaan met de grens van 65 als zodanig. De leeftijd van 65 hebben wij natuurlijk bewust in ons systeem opgeslagen als pensioensgerechtigde leeftijd. Zodra die is bereikt, verandert er een aantal zaken. Aangezien een 65-plusser geen AOW-premie betaalt, komt hij de facto in een laag aanvangstarief terecht. Wij hebben het gesplitst, maar wij noemen het in het begin een laag belastingtarief. Als wij dit doen, moeten wij aan een 64-jarige zelfstandige die concurreert met een 65-jarige zelfstandige uitleggen dat dit eerlijke concurrentie is hoewel zijn concurrent van 65 jaar een lager belastingtarief dan hij geniet en de zelfstandigenaftrek behoudt, terwijl de 64-jarige daar geen aanspraak op kan maken. Ook nu haal ik het argument van de glijdende schaal aan. De leeftijdsgrens van 65 speelt bij meerdere zaken een rol, namelijk het toevoegen aan de FOR. Zo zijn er nog een aantal dingen. Dit kost geld. Bovendien spreekt de voorgestelde dekking mij niet direct aan. Mijn voorstel is dat wij een notitie maken, waarin wij ingaan op het 10%-tarief voor 65-plussers en de SPOK en waarbij wij de zelfstandigenaftrek voor 65-plussers betrekken. Het is te ingewikkeld om het nog voor 2005 te redden, maar ik zeg u vanuit een constructieve houding toe dat ik daarover een notitie zal schrijven, die u op een zodanig tijdstip krijgt dat het mogelijk is om bij het belastingplan 2006 goed voorbereid op dit thema door te praten.

Mevrouw Dezentjé Hamming (VVD): Dit lijkt mij een goed voorstel van de staatssecretaris. Ik wacht het af.

Met zijn opmerkingen over de concurrentiestrijd heeft hij een punt, maar het zou ook een geweldige bonus zijn om mensen te stimuleren om langer door te werken. En dat is toch waar het kabinet naar streeft.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Het gaat niet om ongelijke concurrentie tussen 65-plussers en 65-minners met de status van werknemer. Dat is al lang geregeld, want 65-plussers met een werknemersstatus hebben recht op de arbeidskorting. Het is wel een lagere arbeidskorting, maar dat houdt juist verband met het lagere tarief in de eerste en tweede schijf

voor 65-plussers. Daarom was het 10%-voorstel van het CDA echt onzin. Waar het niet is geregeld en waar dus het level playing field ontbreekt, is bij de zelfstandigenkorting. Die houdt gewoon op. Waarom dan niet, om maar eens een begin te maken, een halve zelfstandigenkorting naar analogie van de arbeidskorting? Zo ingewikkeld is het dus niet.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): De staatssecretaris zegt opnieuw toe om zaken te betrekken bij eerdere toezeggingen. Ik vind het fantastisch, maar de eerdere toezeggingen over het voorstel van de heer De Nerée en mijn voorstel over de ouderenkorting, de SPOK, zijn bij de financiële beschouwingen gedaan. De staatssecretaris zegt nu dat hij het uitbreidt, maar dat hij het niet redt voor 2005. Ik hoop niet dat de toezegging die nu wordt gedaan over de zelfstandigenaftrek, vertragend werkt op de eerdere toezeggingen die al een tijdje geleden zijn gedaan. Daar wil ik toch de vaart in houden.

De **voorzitter**: Dank voor de toezegging voor de notitie. Wij kunnen het dan in een bredere context bekijken.

Ik voeg er iets aan toe waar mijn fractie al langer over nadenkt. De leeftijdsgrens ligt bij 65 jaar. Voor sommige mensen is de fiscale oudedagsreserve ook een obstakel. Kan de staatssecretaris in de notitie ook ingaan op de vraag in hoeverre men die al voor het 65ste jaar kan afbouwen? In het verlengde van de levensloopregeling zou dit dan misschien meer uitwisselbaar kunnen zijn.

Staatssecretaris **Wijn**: Volgens mij zit er al flexibiliteit in de FOR, maar dat moet ik nog even uitzoeken. Ik wil het meenemen.

Het zal ook zeker niet ophouden, zeg ik tegen de heer Rouvoet. Wij zullen überhaupt tempo moeten maken. Het is sowieso moeilijk om het in deze fase nog te doen. Ik gaf aan dat er wel wat haken en ogen aan zitten. Het is overigens geen korting, maar een aftrek.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): De wens is de vader van de gedachte. Ik wil graag dat het een korting wordt, maar dat is een ander debat.

Staatssecretaris **Wijn**: Dat is

inderdaad weer een ander debat. Wij zitten dan meteen in de nivelleringsdiscussie. Die voeren wij nu maar even niet. Ik heb u allen goed gehoord. U allen hebt mij goed gehoord. Rome is niet op één dag gebouwd en Keulen en Aken zijn ook niet op één dag gebouwd. Het is in elk geval zo breed geagendeerd dat ik het natuurlijk constructief ga doen. Mevrouw Kant en ik doen weer de rituele dans rond de 30%-regeling. Ik vind die nog steeds cruciaal voor ons vestigingsklimaat. Zij vindt de regeling nog steeds overdreven. Ik heb nog steeds geen behoefte aan diepgaand onderzoek hiernaar. Daarbij zou ik het willen laten. Ik denk dat deze regeling cruciaal is voor het vestigingsklimaat in Nederland. Niet voor niets stijgt Nederland langzamerhand op de short list voor de vestiging van buitenlandse bedrijven. Dat is goed voor de werkgelegenheid en voor de toeleverancierspositie van het midden- en kleinbedrijf. Bij het nemen van een investeringsbeslissing is de fiscale positie van de manager cruciaal en doorslaggevend. Ik vind dat wij dit concurrentievoordeel niet moeten verliezen.

Mevrouw **Kant** (SP): Ik durf het haast geen rituele dans te noemen. De staatssecretaris heeft mij dit jaar gewoon afgewezen voor deze dans! Het wordt nooit meer iets wat dit betreft! Het stelt mij teleur dat de staatssecretaris niet eens bereid is om de effecten van deze maatregelen voor het investeringsklimaat te onderzoeken. Hij denkt dat deze maatregelen effect sorteren, maar hij heeft het niet uitgezocht. Zoek het eerst eens uit!

Ik vind dat er grenzen gesteld kunnen worden. Uit antwoorden op Kamervragen blijkt dat het bij de inkomens boven de € 250.000 budgettair al om 50 mln per jaar gaat. Ik vind dat de spuigaten uitlopen. Deze mensen hebben onze belastingcenten niet nodig.

Staatssecretaris **Wijn**: Het is echter wel nodig dat zij hier komen met hun bedrijven. Op het moment dat je iets gaat onderzoeken, geef je het signaal dat je iets wilt veranderen. Wij willen hieraan niets veranderen, dus ook niet door middel van een onderzoek een signaal geven dat wij eraan denken om iets te veranderen. Ons fiscale klimaat als vestigingsland begint eindelijk weer iets te

verbeteren. Ik wil dat precare proces niet verstoren. Wij halen langzaam weer meer hoofdkantoren binnen. De uitvoering begint een beetje te lopen. Wij kunnen met goed fatsoen in de hele wereld tegen bedrijven zeggen: kom naar Nederland. De werkgelegenheid die dat ook voor uw kiezers, mevrouw Kant, meebrengt, moeten wij niet in de waagschaal stellen door het aankondigen van onderzoeken naar iets wat ik toch niet wil veranderen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): De staatssecretaris zegt dat je op het moment dat je iets gaat onderzoeken, aangeeft dat je iets wilt veranderen. Het is misschien wel handig als hij die boodschap doorgeeft aan de ministers Brinkhorst en De Geus waar het gaat over de AOW-grens!

Staatssecretaris **Wijn**: Ik zal de voorzitter vragen, dit stuk van de Handelingen door te geleiden naar de beide ministers.

De **voorzitter**: Ik schors enkele minuten voor een changement.

Voorzitter: Bakker

Blok 3: Economische infrastructuur

De **voorzitter**: Ik wil voor de avondpauze de eerste termijn van de Kamer afronden, om vervolgens de schorsing ten behoeve van de voorbereiding van het antwoord van de staatssecretaris te laten samenvallen met de avondpauze. Hij moet het dan tijdens het eten doen, waarvoor excuses! Anders halen we die elf uur niet, en dat is ook in zijn belang. In dat licht ga ik de onderlinge discussie tot het minimum beperken. Als u elkaar wilt interrumperen, dan niet met beschouwingen, maar met korte vragen.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Voorzitter. Het belangrijkste punt hierbij is dat van de bedrijfs-overdrachten. De staatssecretaris heeft hierover een notitie naar de Kamer gestuurd, waarvoor heel veel dank. Maar een en ander vraagt nog wel om vragen en opmerkingen. Leden van de CDA-fractie wijzen al tijden op het belang van goede bedrijfsopvolgingsfaciliteiten. In de motie bij het belastingplan van twee jaar geleden hebben wij gevraagd

om een integrale visie op de bedrijfsopvolging, omdat we het tot nu toe veel te hapsnap vonden, zonder al te veel coherentie. Afgelopen zomer kwam die langverwachte notitie: de staatssecretaris steekt 60 mln euro in twee concrete voorstellen. Wij waren echter enigszins teleurgesteld dat de beloofde integrale visie er niet echt uitkwam. Sterker nog: ons bekruipt een beetje het gevoel dat dat bedrag vrij snel en onzorgvuldig is ingevuld. Wij hebben daarom behoefte aan een visie, en aan een effectieve inzet van de middelen.

Jaarlijks hebben we te maken met ongeveer 20.000 bedrijfsoverdrachten. Door de vergrijzing en het feit dat babyboomers met pensioen gaan, zal het aantal bedrijfs-overdrachten alleen maar toenemen. Daar staat tegenover dat juist de jongere generatie die de bedrijven moet overnemen, vaak het risico niet durft te nemen. Er is veel aanbod, maar te weinig vraag. Daarom willen wij de focus zo verbreden dat de jongere garde een fiscale prikkel krijgt, dus degenen die de bedrijven overnemen. Wij hebben daarvoor een amendement ingediend, dat erop ziet om de jongere garde een financieringsfaciliteit te verlenen in de invorderings sfeer, op voorwaarde dat de oudere generatie de koopsom aan de jongere generatie vrijgeeft. Dit plan kost 30 mln euro. Het voorstel van de staatssecretaris inzake de doorschuifbaarheid kan veel makkelijker worden ingevuld. Ons voorstel is veel breder: je hoeft geen familie meer te zijn en je hoeft niet meer een paar jaar bij iemand in dienst te zijn. In die zin ziet ons voorstel op elke overnemer, mits hij niet over voldoende liquide middelen beschikt.

De andere helft van het voorstel inzake bedrijfsoverdracht zag op een verruiming van de vrijstelling in de successiesfeer. Wij zullen samen met de VVD voorstellen om die vrijstelling iets op te schroeven. Het hele VpB-pakket zoals dat voorligt, en de bekostiging daarvan - ik doel dan met name op de energiebelasting - komt vrij hard aan bij het midden- en kleinbedrijf. Zou het niet mogelijk zijn om de energiebelasting voor het midden-segment wat te mitigeren en makkelijker te maken? Een amendement op dit punt ligt inmiddels voor. De bekostiging daarvan zoeken wij in de gemengde kostensfeer.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Mevrouw Van Vroonhoven komt met een voorstel om de energiebelasting te verlagen ten opzichte van het kabinetsvoorstel. Is dat een impliciete erkenning van de CDA-fractie dat dit Belastingplan 2005 te hard aankomt bij het MKB?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Nee. Wij hebben juist alles netjes onder elkaar gezet en wij zien dat er een balans is, ook al is die heel precair. Uit de gesprekken met het MKB is wel naar voren gekomen dat de verzwaring van de energiebelasting hard aankomt. Daar willen wij graag rekening mee houden. Wij zien het dus eigenlijk als iets extra.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Daar staat toch voldoende tegenover, als ik de staatssecretaris mag geloven? Er is dan toch niets aan de hand?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Het midden- en kleinbedrijf en het grootbedrijf moeten met elkaar in evenwicht zijn. Alles wijst erop dat het allemaal al goed in evenwicht was. Wij zien dit dat ook als een pure verbetering.

Ik zal nu ingaan op de grijze kentekens. Wij hebben ons even zorgen gemaakt over de positie van de agrariër en de mensen die bijvoorbeeld bij een zorginstelling werken, omdat die van de BTW zijn vrijgesteld. Omdat het kenteken gekoppeld was aan het BTW-nummer rees de vraag of deze groepen straks nog wel gebruik kunnen maken van het grijze kenteken. Het doet ons goed dat de staatssecretaris te kennen heeft gegeven dat voor deze categorie de grijze kentekens gewoon blijven gelden. Ik heb nog wel een vraag over de gehandicapte gebruiker. Voor het CDA is van belang dat zowel voor de gehandicapte, als voor degene in zijn omgeving die in een auto met grijs kenteken rijdt om die gehandicapte te vervoeren, het grijs kenteken blijft gelden. De nota naar aanleiding van het verslag is daar niet expliciet over. Daarom vraag ik de staatssecretaris om dat punt te verduidelijken en aan te geven hoever de zorgrelatie strekt. Betreft het dat ook een mantelzorger, iemand in de omgeving van de gehandicapte die zorgt voor die gehandicapte?

De staatssecretaris heeft maatregelen aangekondigd om de BTW-

constructies aan te kunnen pakken. Hij weet alleen nog niet hoe dat vorm gaat krijgen. Aan Brussel is inmiddels gevraagd om eventueel af te mogen wijken van de richtlijn. Kan de staatssecretaris aangeven in welke richting hij dan denkt? Voor volgend jaar is er al een budget ingeboekt van 50 mln euro. De vraag is daarom hoe de staatssecretaris denkt dit bedrag te halen als de contouren van die maatregel nog niet bekend zijn.

Mevrouw **Kant** (SP): Ik heb nog een vraag over het grijs kenteken. Het CDA bepleit niet een overgangsregeling voor de particulier met een grijs kenteken? Daar heeft men blijkbaar geen boodschap aan.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Wij hebben daar heel lang over nagedacht. Wij hebben alles afgewogen en uiteindelijk stokt het allemaal op de budgettaire mogelijkheden. Wij hebben de stroom aan emails gelezen. Die emails hebben vaak een persoonlijk karakter. Het is dan ook belangrijk dat wij daar goed naar gaan kijken. Een en ander rechtvaardigt echter niet een overgangsregime. Als die er wel komt, ben je namelijk weer een aantal jaren verder en bovendien kost dat honderden miljoenen extra. Die ruimte hebben wij niet.

Mevrouw **Kant** (SP): Die ruimte is er wel. Hoe langzamer je dit invoert, hoe langzamer je de verlaging van de vennootschapsbelasting kunt invoeren. Dat is budgettair heel gemakkelijk op te voeren, maar het CDA wenst deze mensen dus niet tegemoet te komen.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Dat klopt. Het is een afweging van prioriteiten. Op dit moment is de verlaging van de vennootschapsbelasting een zeer aangelegen punt, juist in het licht van het aantrekken van de economie.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Er zijn natuurlijk verschillende varianten denkbaar. Ik heb zelf een amendement ingediend op stuk nr. 15 met een uitsterfconstructie, zodat het voor iedereen die nu grijs rijdt ook mogelijk blijft om grijs te rijden. Ik zoek de dekking in iets wat ook door het kabinet wordt voorgestaan. Ik haal het alleen iets naar voren. Ik doel op de differentiatie in de BPM.

Er zijn wel mogelijkheden, maar je moet die natuurlijk wel willen zien. Hoe kijkt u daartegenaan?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Als een overgangsregime of een uitsterfregeling maar enigszins mogelijk was geweest, hadden wij ons daar graag sterk voor gemaakt. Een differentiatie in de BPM strookt niet met de motie-Verhagen die eind september is ingediend. Dat is een samenhangend pakket geweest en daar moeten wij op dit moment echt aan vasthouden.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Wat vindt u van de dekking van mijn amendement? Dat is een kleinigheid waarmee heel veel kan worden gedaan, omdat het breed neervalt. Dit jaar € 5 en volgend jaar € 3 op jaarbasis, minder/meer. Kan dat niet?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Wij hebben vandaag meer dan vier uur gesproken over de koopkrachtplaatjes. Wij weten inmiddels hoe gevoelig dat bij iedereen ligt. Het is een kwestie van balanceren. Wij kunnen het ons op dit moment echt niet permitteren om de koopkracht nog verder te beperken. Dat kunnen wij naar buiten toe echt niet verdedigen. Wij hebben alle mogelijkheden gezien, maar wij zijn er niet uitgekomen. Ik ben het ermee eens dat het een kwestie van prioriteitstelling is. Wij vinden het van belang dat in Nederland de motoren weer gaan ronken. Dan heb ik het met name over de fabrieken en over de economie. Voorzitter. Mijn complimenten aan de staatssecretaris. In de successiesfeer wordt het tarief voor goede doelen van 11% naar 8% verlaagd. Het CDA zou echter het CDA niet zijn als wij niet zouden proberen de staatssecretaris ervan te overtuigen dat die 8% gezien moet worden als een stap op de goede weg. Ik verwijs in dit verband naar het rapport-Molmaker. Daar is veel te weinig naar gekeken. Wij zien dat er een aantal instellingen voor goede doelen is dat wel op het 0%-tarief zit. Mijns inziens is het logisch, ook in het licht van Europa, om alle goede doelen op gelijke wijze te behandelen en op den duur over te gaan naar een wat milder successieregime voor de goede doelen. Wil de staatssecretaris hierover nadenken? Wij willen graag afstemmen op 0%. Ik vind wel dat je dan heel harde eisen mag stellen aan

de kwaliteit van zo'n organisatie voor goede doelen. De commissie-Wijffels formuleert momenteel voorstellen om de certificering te verbeteren. Ik meen dat de staatssecretaris de Kamer hierover een notitie zou sturen. Hoe staat het daarmee? Wanneer komt de commissie met haar bevindingen? Wat ons betreft is in ieder geval van groot belang dat de governance in de sfeer van goede doelen ijzersterk geregeld wordt.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik vind dit een heel interessant punt en ik ben het er nog mee eens ook. Vorig jaar heb ik op dit punt een motie ingediend bij de algemene financiële beschouwingen. Ik meen mij toch echt te herinneren dat uw fractie daar onder andere tegen heeft gestemd met een aantal andere fracties van de coalitie. Begrijp ik goed dat u alsnog steun verleent aan de motie-Rouvoet van vorig jaar?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Mijnheer Rouvoet, ik zal nagaan hoe die motie destijds verwoord is.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik zou het wel fijn vinden als u moties bekijkt voordat zij in stemming komen en niet achteraf.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik kan mij voorstellen dat er goede redenen zijn geweest om op dat tijdstip tegen de motie te stemmen. Ik weet niet hoe u de overwegingen en het dictum op dat moment verwoord heeft.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Precies zoals u het zojuist voortreffelijk verwoord hebt.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik zal het nagaan en dan kom ik er woensdag op terug. Mijn fractie vindt het moeilijk uit te leggen dat een charitatieve instelling die bepaalde zaken aangeleverd krijgt, zoals bijvoorbeeld een autobus, hierover acuut verschillende successiebelastingen moet betalen. Deze vrijwilligersorganisatie heeft niet de liquide middelen om de belasting te voldoen. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat een goededoelenorganisatie de bus moet verkopen om de belasting te kunnen betalen? We hebben hierover vragen gesteld. De staatssecretaris heeft op dat moment geantwoord dat de

instelling bij de inspecteur om een betalingsregeling kan vragen. Het lijkt mijn fractie verstandig dat daarover concrete beleidsregels worden opgesteld. Het kan niet zo zijn dat er in het ene deel van het land een betalingsregeling gegund wordt aan een instelling, terwijl dat in het andere deel van het land niet het geval is. Mijn fractie vindt het belangrijk dat een instelling voor goede doelen door de fiscus niet in de problemen wordt gebracht. Mijn laatste punt betreft de vrijstelling van de overdrachtsbelasting in geval van stedelijke herstructurering. Financiële impulsen voor de achterstandswijken zijn absoluut nodig. De stedelijke vernieuwing komt in deze wijken niet zo maar van de grond. De bouwproductie stagneert en partijen zijn niet of onvoldoende bereid om daarin echt te investeren. Doordat er geen investeringen plaatsvinden, gaan deze wijken fysiek, sociaal en economisch steeds verder achteruit. Het CDA voelt daarom wel voor de invoering van investeringszones in de meest problematische achterstandswijken in Nederland. Deze voorstellen moeten natuurlijk wel goed worden doordacht. Ik noem het initiatief: "Rotterdam zet door". Je kunt misschien ook zeggen dat Rotterdam op dit punt zelfs "doordrukt". Een zuivere afweging is in dat verband van groot belang. We zijn daarom blij met de toezegging van de staatssecretaris dat hij van geval tot geval wil bekijken of verzoeken kunnen worden gehonoreerd. Kan de staatssecretaris aangeven of er al verzoeken zijn toegewezen? Zo ja, op welke termijn kunnen deze verzoeken in behandeling worden genomen? Wij vinden dit goede initiatieven en vragen de staatssecretaris om hier verder werk van te maken.

De heer **Crone** (PvdA): Voorzitter. Ik ben het met veel wat mevrouw Van Vroonhoven heeft gezegd eens. Ik ben blij met het amendement op stuk nr. 36 van de coalitie, waarin iets gedaan wordt aan de energiebelastingen van de middengroep. Het is prima dat het producerende bedrijfsleven, het midden- en kleinbedrijf, ontzien wordt. Dat gebeurt in dit amendement door een verlaging van de energiebelasting. Ik had liever de energiebelasting hetzelfde gelaten en een hogere investeringsaftrek gegeven, gericht

op energiebesparing. Dat is alleen niet zo simpel. De energiebesparing wordt door dit kabinet verlaagd met de motivatie dat er onderuitputting is. Als er onderuitputting is, heeft dit geen zin. Ik zou het daarom het liefst doen via de algemene investeringsaftrek. De indieners van het amendement hebben uiteraard geen vooroverleg met mij gehad. Ik zou graag willen vragen of zij bereid zijn om de 127 mln euro te steken in een hogere investeringsaftrek voor midden- en kleinbedrijf. Ik heb daarover een amendement ingediend. Ik wil dat graag intrekken met de aanbeveling om de inhoud van mijn amendement op te nemen in dit amendement. We doen daarmee wat het beste is. Het kabinet had een redelijk groen pakket. Daarin zijn op vele punten grote gaten geschoten, zoals het grijs kenteken. Er wordt nu weer een gat in geschoten door een vermindering van 127 mln aan ecotaks. Het gaat slecht met de milieudoelstellingen. Dat geldt niet alleen voor CO₂, maar ook voor de lokale vervuiling, zoals de gezondheidsbedreigende dieseldeeltjes en de verzuring. Ik doe de aanbeveling om dit punt binnen het amendement op stuk nr. 36 op te nemen. We hebben tot de stemmingen van a.s. donderdag de tijd om daarover te spreken. Ik ben benieuwd om van D66 als voormalige groene partij te horen wat zij ervan vindt.

Ik kan overigens niet helemaal overzien hoe de tariefjes uitwerken. In het amendement wordt alleen gesproken over 127 mln euro voor het midden- en kleinbedrijf. Ik zou graag op papier een toelichting willen hebben van de indieners of de staatssecretaris hoe het tarief-tabelletje eruit gaat zien. Om welke groep van het midden- of kleinbedrijf gaat het? Wordt het grootbedrijf ook nog een beetje belast? In ons amendement zat ook nog een kleine belasting voor het grootbedrijf. Dat is niet alleen uit milieuoverwegingen van belang, maar er ontstaat een heel scheve concurrentieverhouding met het middenbedrijf dat die hogere ecotaks moet betalen. Zelfs na de correctie blijft er toch een forse verhoging van de ecotaks over, bijvoorbeeld voor een metaalbedrijf. Als datzelfde bedrijf in een groot concern zou zitten, hoeft het deze niet te betalen. Je krijgt enorme verschillen in energiekosten bij bedrijven die met

elkaar moeten concurreren. Ook uit het oogpunt van concurrentie vraag ik om mijn voorstel over te nemen om de ecotaks wat gelijkjer voor iedereen te maken.

Ik ben het heel erg eens met de voorstellen van mevrouw Van Vroonhoven en mevrouw Dezentjé Hamming om de overname van bedrijven te versoepelen. Deze lijken mij heel solide en verstandig, voorzover ik ze kan overzien. Als de babyboom met pensioen gaat, zal er in veel bedrijven opgevolgd moeten worden.

Er zijn drie punten over auto's: het grijze kenteken, de ergernis over de rittenadministratie voor echte bestelauto's en het in de loonadministratie brengen van de autokostenfictie. Wij hebben als enige voor de verkiezingen gezegd dat het grijze kenteken moest verdwijnen. Wij hebben dat zelfs laten doorrekenen. Wij zijn betrouwbaar, omdat wij dat altijd hebben gezegd. Andere partijen komen voor de verkiezingen niet met die plannen, maar daarna wel. Het lijkt wel de hypotheekrente. Read my lips, maar ik raad de kiezers aan om vooral de lippen van VVD en CDA te lezen. Vertrouw ze niet, want ze beloven alleen maar mooie dingen in het verkiezingsprogramma en daarna gaan de WAO, de WW, het prepensioen, het grijze kenteken en de hypotheekrente eraan.

Ik richt mij verder op het grijze kenteken. Wij wilden het grijze kenteken afschaffen en daar ben ik consistent in. Als je zonder voorafkondiging in verkiezingsprogramma's, dus niet lang van tevoren, voorstelt om het plotseling af te schaffen voor particulieren, die in ruil een hogere motorrijtuigenbelasting krijgen, denk ik dat het niet zuiver op de graad is. Je moet mensen van tevoren waarschuwen, dan kunnen zij zich indekken. Het blijkt heel duidelijk dat veel mensen dat niet hebben kunnen doen. Ik ben dus heel erg voor een overgangsregeling. Ik vind het amendement van de heer Rouvoet het beste wat betreft de overgangsregeling en de dekking. Ik laat de verdediging daarvan aan hem over. Mijn fractie zal hem waarschijnlijk steunen, als het op stemmingen aankomt, maar ik hoop dat de staatssecretaris dit amendement overneemt in een nota van wijziging. Ik ben wel blij dat dit op een technisch eenvoudige manier gebeurt. Als je een auto hebt gekocht, tik je het nummer in en dan

heb je binnen een maand je geld terug. Mevrouw Van Vroonhoven heeft al gezegd dat de gehandicapte gebruiker waarschijnlijk ook goed wordt behandeld.

Ik heb amendementen ingediend op twee andere punten. Het amendement op stuk nr. 32 gaat over de rittenadministratie voor bestelauto's die niet geschikt zijn voor normaal personenvervoer, zoals busjes van schilders of monteurs, met een enkele zitbank voorin, met twee zitplaatsen. Volgens schattingen rijden twee- tot vijfhonderdduizend werknemers daarin. Zij moeten een sluitende rittenadministratie bijhouden, want het is niet meer zoals twee jaar geleden voldoende om een werkgeversverklaring te hebben, waarin staat: dit is privé en de rest is zakelijk. In tegenstelling tot wat de staatssecretaris stelt in de memorie van antwoord, moet er nu meer gebeuren. Er moet een sluitende administratie zijn. Je moet kunnen laten zien dat je op die dag zoveel voor de zaak hebt gereden, omdat je eerst bij de heer Crone de ketel bent gaan repareren, toen bij mevrouw Van Vroonhoven, toen bij mevrouw Dezentjé, en dat moet kloppen met de agenda. Dat is echt de waanzin ten top.

Dit is niet alleen ingewikkeld voor één werknemer, met één auto, maar de meeste auto's worden in de loop van het jaar of zelfs in één week door meerdere werknemers gebruikt. De werkgever moet de rittenadministratie koppelen aan de auto. Dat moet helemaal kloppen voor de verschillende chauffeurs. Maar de verschillende chauffeurs moeten afzonderlijke rittenadministraties hebben, die passen bij misschien wel zes auto's waar zij in de loop van een jaar in rijden. Dat moet allemaal kloppen. Ik denk dat dit echt te veel gevraagd is. Ik geef al die werkgevers en werknemers gelijk die zeggen dat dit gekkigheid is. Het kost heel veel tijd; minimaal 20 minuten per dag. Reken maar uit wat dat aan loonkosten betekent. Het kabinet zegt dat het bijna niets kost, maar het kost tientallen miljoenen.

Ik zou dus het liefst weer terugwillen naar een soort regeling als die wij hebben gehad tot twee jaar geleden: dat voor dit soort specifieke auto's, die dus echt niet geschikt zijn en bedoeld zijn voor normaal privé-gebruik, bijvoorbeeld een werkgeversverklaring kan volstaan. Dan is er of geen bijtelling of er is een zodanig

lage bijtelling dat de werknemer die betaalt en dat de werkgever er vervolgens voor zorgt dat die wordt gebruteerd in het loon. Dat kan dus € 200 per werknemer per jaar zijn. Het kan zijn 5% van de waarde van auto of whatever. Daar ben ik allemaal heel flexibel in. Wij hebben het amendement alvast ingediend, maar ook dat wil ik graag voor een betere inruilen. Het probleem moet echt uit de wereld. Wil je de economie op gang helpen en wil je ondernemen een beetje leuk maken in dit land, dan moet je dit niet doen. Datzelfde geldt voor het in loonadministratie brengen van de autokostenfictie. Het kabinet zegt dat er fraude plaatsvindt. Er zijn mensen die wel een auto van de zaak hebben, maar die deze auto niet opgeven bij de inkomstenbelasting. Dus wij gaan nu alle auto's van de zaak in de loonadministratie brengen. Het kabinet zegt ergens dat het hierbij om 50.000 auto's gaat, maar het totale aantal lease-auto's is een veelvoud daarvan. Het zal tot een enorme ellende leiden. Ook hiervoor moet de werkgever verantwoordelijkheid nemen. Hij is dus niet alleen verantwoordelijk voor de rittenadministratie en dat gedoe, maar ook voor het onderbrengen van de lease-auto's in de loonadministratie. Niemand rijdt natuurlijk van 1 januari tot 1 januari van het volgend jaar met dezelfde auto. Ook in een kalenderjaar wisselen auto's. Je krijgt een keer een andere auto. Er zijn verschillende werknemers op verschillende auto's. Voorts gaat het hierbij om groot geld. Immers, iemand die in een busje of in een andere lease-auto van bijvoorbeeld € 30.000 rijdt, heeft zo een bijtelling van een paar honderd euro per maand netto. Kortom, de risico's zijn veel te groot en ook hiervoor geldt dat enorme administratieve lasten nodig zijn.

Ik ben wel gevoelig voor het argument van het voorkomen van misbruik. Volgens mij is het veel goedkoper voor iedereen, ook voor de fiscus, als het gewoon in de inkomstenbelasting blijft. Het is nu al verplicht dat op de loonkaart wordt vermeld dat iemand een auto van de zaak heeft. Wat is nu simpeler dan drie ambtenaren extra in dienst te nemen bij de Belastingdienst, die een soort "pluk ze"-actie voeren? Zij kunnen heel specifiek een paar honderd bedrijven bezoeken om de loonkaarten te bekijken. Als er een

kruisje bij de lease-auto staat, kan het sofnummer op de computer worden ingetikt en kan zo worden nagegaan of sprake is van misbruik. Dit is een heel eenvoudige en effectieve controle. Als burgers weten dat de pakkans groter wordt, en voor mijn part wordt de boete ook verhoogd, dan zullen mensen overwegen om het toch maar op te geven bij de looninkomstenbelasting. Dan worden die honderdduizenden goedwillende werknemers en werkgevers niet lastiggevallen met dit probleem.

Het kabinet haalt het al niet met de administratieve lastenverlichting in het belastingdossier. Men zit op ongeveer 16,4% van de doelstelling van 25% administratieve lastenverlichting. De staatssecretaris heeft net al gezegd dat de administratieve lasten alleen maar toenemen door al dat autogedoe en door de levensloop- en prépensioenregeling. Dan geef ik hem nu toch een gouden kans om de kabinetsdoelstelling te halen. Houd het simpel!

Ik zal niet uitvoerig meer uitweiden op het VPB-pakket en wat dies meer zij. Dat heb ik in eerste termijn al gedaan. Als ik iets vergeten heb, is het mijn eigen schuld.

Mevrouw Dezentjé Hamming (VVD): Voorzitter. Ik wil allereerst de heer Crone nog een vraag stellen over het afschaffen van het grijze kenteken. Ik herinner mij een begroting en nog een aantal andere documenten van de PvdA waarin er herhaaldelijk voor wordt gepleit om het grijze kenteken volledig af te schaffen. Dat stond ook niet in uw verkiezingsprogramma?

De heer **Crone** (PvdA): In ons verkiezingsprogramma stond: afschaffing grijs kenteken met een heel specifieke compensatie en ook een hogere ecotaks. Dat was zo ongeveer in grote lijnen het plan-Wijn. Ik leg mij er alleen bij neer dat het blijft zoals het is. Zo simpel is het nu natuurlijk. Er is echter ook sprake van een aantal elegantere oplossingen. De meerderheid beslist. Ik ga daar nu dus niet als een soort dolle stier nog weer eens tegen in. Ik vind het alleen wel normaal dat er bij ieder voorstel een normale overgangsregeling is. Het zou goed zijn als die er in de sociale zekerheid ook kwam. Het zou goed zijn als bestaande gevallen in de WAO net zo werden behandeld. Maar goed!

De **voorzitter**: Ik vind het overigens wel boeiend dat mevrouw Dezentjé Hamming haar eigen inbreng begint met een vraag aan de heer Crone.

De heer **Crone** (PvdA): Ik breng in herinnering dat u tijdens het algemeen overleg over de hypotheekrente begon met zeven minuten schelden op de heer Crone.

De **voorzitter**: Ja, maar dat ben ik!

De heer **Crone** (PvdA): Ik geef toe: de enige constante ben ik. Ik lok het kennelijk uit. Dat krijg je als je goede standpunten hebt! Daar gaan ze allemaal tegen in!

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik kan niet vaak genoeg benadrukken hoe belangrijk een gunstig vestigingsklimaat voor Nederland is. Het is dan ook dringend noodzakelijk om de concurrentiepositie te verbeteren, want wij zijn gezakt op bijna alle concurrentielijstjes die te verzinnen zijn, bijvoorbeeld van het IMD. Daar moet verbetering in komen. Wij moeten onze economie dringend herpositioneren. Als wij de economie niet in de turbostand oppeppen, kunnen wij ook onze maatschappelijke problemen niet goed oplossen. Die groeikracht moet terugkomen. Daarbij zijn een hele hoop factoren van belang, maar één daarvan is de vennootschapsbelasting. De VVD-fractie is van begin af aan overigens heel voorzichtig geweest met het omarmen van de plannen voor belastingverlaging, omdat wij van begin af aan hebben gezegd: belastingverlaging is leuk, maar er moet nog veel meer gebeuren, niet in de belastingsfeer, maar in andere sferen. Natuurlijk moet ook de dekking deugen. Uiteindelijk hebben wij met de ook in de motie-Verhagen verwoorde aanpassing een betere dekking gekregen.

Ik wil nog een stapje verder gaan in het versterken van de verlaging van de vennootschapsbelasting, omdat het fiscaal klimaat moet innoveren. Wat bedoel ik daarmee? Ik pleit hier niet voor een generieke vennootschapsbelastingverlaging, maar voor een specifieke. Daarbij kom ik nog even terug op mijn motie waarin ik heb gepleit voor een box II in de vennootschapsbelasting, waarin je dus een specifieke verlaging geeft voor activiteiten die je graag in Nederland wilt houden.

Je wilt als kenniseconomie immers in Europa tot de voorhoede behoren. Hoe doe je dat dan? Naar mijn gevoel niet door generieke verlagingen te geven, maar wel specifieke. Van alles waar je belasting op heft, krijg je immers minder. Het omgekeerde geldt ook: als je ergens minder belasting op heft, zou je er meer van moeten krijgen. Bij die box II denk ik vooral aan een groeiemarkt voor Nederland, namelijk octrooien en patenten, maar bijvoorbeeld ook uitzendrechten. Denk bijvoorbeeld aan de Olympische Spelen, die op de TV zijn uitgezonden. Ook over uitzendrechten moet je belasting betalen. Daar gaan enorme bedragen in om. Het zou fantastisch zijn als wij die in Nederland zouden kunnen houden. Die zou je kunnen aantrekken met zo'n box II. In de Miljoenennota 2005 is toegezegd dat de Kamer eind 2004 hierover zal worden geïnformeerd. Dat is het al bijna. Ik vraag de staatssecretaris daarom wanneer hij met voorstellen denkt te komen.

Nu kom ik op het punt van de bedrijfsoverdrachten. Het lijkt mij voor ondernemers van belang dat wij op dat punt zoveel mogelijk versoepelen. Mevrouw Van Vroonhoven en de heer Crone hebben dat al gezegd. Je ziet nu dat de overnemer vaak onvoldoende financiële middelen heeft om de heffing uit privé-vermogen te voldoen. Zij komt dus vaak ten laste van het eigen vermogen van de onderneming. Dat maakt het weer kwetsbaar. Bij een versoepeling van die vrijstelling van 30% naar 50%, zoals in het wetsvoorstel staat, is zeker sprake van een verzachting op dit punt. De VVD wil echter nog verder gaan. In het amendement wordt dan ook gepleit voor een verdere verruiming naar 75%.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Als ik het goed heb begrepen, radicaliseren de coalitiefracties het voornemen van de staatssecretaris door een nog veel groter deel van het te vererven ondernemersvermogen vrij te stellen van successierechten. Dan zeg je in het kader van de bedrijfsopvolging eigenlijk: ondernemer, gaat u vooral eerst dood, want dan pas krijgt u een fiscaal voordeel in het kader van de overdracht. Wat heeft dat met een fatsoenlijke bedrijfsopvolging te maken?

Mevrouw **Dezentjé Hamming**

(VVD): Dat is zeker niet de bedoeling, want wij hebben het hier ook over schenkingen en dergelijke. Het gaat dus om een versoepeling van de bestaande regeling in het kader van bedrijfsopvolging. Het heeft niet per se met overlijden te maken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ook. Eerlijk gezegd begrijp ik het niet. Ik geloof dat de meeste ondernemers die graag zelf het moment van bedrijfsopvolging willen uitkiezen niet wachten totdat zij komen te overlijden. Dat was ook al een punt dat ik niet begreep in de voorstellen van de staatssecretaris. U maakt het om zo te zeggen nog twee keer zo erg. Daar is goudgeld mee gemoeid. Ik geloof niet dat wij op dit punt iets substantieels aan het doen zijn aan de problematiek van bedrijfsopvolging.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Dat lijkt mij juist wel het geval. Ik leg net uit dat de overnemende partij deze belasting moet betalen uit privévermogen dan wel eigen vermogen van de onderneming. Dat is een enorme belasting die moet worden verlicht.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dat heeft toch niks te maken met bedrijfsopvolging? De meeste ondernemers lopen tegen deze problematiek aan op het moment dat zij hun bedrijf willen overdoen aan een opvolger, familielid of niet. Het onderscheid dat u daartussen impliciet maakt, bevalt mij ook al niet. Die ondernemers willen zelf het moment van overdragen kiezen. Daar moeten wij iets aan doen. Wij moeten niet iets doen aan bedrijfsopvolging via de route van het successierecht, want dat is wat met het amendement wordt beoogd en wat overigens ook ten dele door de staatssecretaris is beoogd. Ik maak bezwaar tegen die route en vraag u daarop te reageren.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik hoor het bezwaar van de heer Vendrik, maar ik praat hier puur over een verruiming, in het wetsvoorstel van 30 naar 50% en door mij doorgetrokken naar 75%. Die verruiming lijkt mij erg belangrijk, omdat bedrijfsovernames nu zo duidelijk aan bod komen. Ik meen dat er onlangs een notitie Bedrijfs-overdracht is verschenen, waarin dit als punt is genoemd.

Wat de successierechten betreft, vraag ik de staatssecretaris of het geen tijd wordt om ook eens te kijken naar belastingverdragen op dit punt met andere landen. Het amendement over de energiebelasting voorziet in een verzachting voor de middenmoot van het MKB, het producerende of industriële MKB. Het is dus niet bedoeld om een generieke verlaging door te voeren. De bedoeling is dat de gemengde kosten van € 1600, die staan vermeld, worden geschrapt en dat daarvoor in de plaats komt een aftrekpost van 75%. Alles is dus vanaf de eerste euro tegen 75% aftrekbaar. Er is dus niet eerst een opstapje van € 1600. De opbrengst (165 mln) wordt verdeeld over een versoepeling van bedrijfs-overdrachten en een verdere verlaging van de energiebelasting. Via de motie-Verhagen is er al 100 miljoen afgegaan en dit is dus een nog verdere verlaging. Het komt dicht bij wat er in het regeerakkoord stond.

De heer **Crone** (PvdA): Technisch gezien zou u die 100 mln heel goed kunnen laten zitten in de hogere energiebelasting en daar inzetten voor een hogere investeringsaftrek, zodat het een wat groener pakket is. Ik beveel u dit graag aan. Dit afgezien van de vraag of je dan de schijfjes binnen de energiebelasting moet aanpassen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): U pleit nu voor meer in de investeringsaftrek?

De heer **Crone** (PvdA): De energiebelasting wordt steeds verder uitgekleeft, terwijl die een belangrijke milieufunctie had. Ik zou zeggen: houdt de energiebelasting liever iets hoger en geef ondernemers die in het algemeen investeren voor hetzelfde bedrag een aftrek.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik heb voor deze opzet gekozen, omdat is gebleken dat de investeringsaftrek onderuitputting kent. De mogelijkheden daarvan worden dus niet benut. Ik ken de voorwaarden niet precies noch de reden van onderuitputting. Het lijkt mij dan ook niet de meest aangewezen weg.

De heer **Crone** (PvdA): Daarom heb ik een algemene aftrek aanbevolen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik wil er graag nog even naar kijken.

Ik kom nu bij het onderwerp vermindering van de administratieve lasten in de fiscaliteit. In een brief van april 2002 heeft de toenmalige staatssecretaris van Financiën dertig concrete maatregelen genoemd ter verlichting van de administratieve lastendruk in belastingzaken. Hij heeft ook aangegeven dat de maatregelen zo spoedig mogelijk zouden worden geïmplementeerd.

Uit de nota naar aanleiding van het verslag blijkt dat een groot deel reeds in 2002 en vervolgens in de Wet Walvis is gerealiseerd. Ik zou graag per maatregel willen weten in hoeverre alles is gerealiseerd en de doelstellingen zijn behaald en wanneer de rest wordt geïmplementeerd. Ik kan mij voorstellen dat de staatssecretaris die informatie nu niet voorhanden heeft. Daarom vraag ik hem die per brief aan de Kamer te sturen.

De autokostenfictie wordt van de inkomstenbelasting naar de loonbelasting overgeheveld. In het kader van de verlichting van de administratieve lastendruk lijkt het niet voor de hand te liggen om de autokostenfictie over te hevelen. Ik zegt met nadruk "lijkt", omdat het ministerie van Financiën heel andere cijfers hanteert voor de verhoging van de lastendruk dan de belangenorganisaties. Financiën spreekt over 12,5 mln euro en de belangenorganisaties spreken over vele honderden miljoenen euro's. Het verschil is erg groot.

Het gaat om veel meer dingen: naheffingen bij werkgevers zijn genoemd en er is ook gesproken over meerdere chauffeurs op een busje. Ik denk al met al dat dit een heel complexe zaak is die wij vanavond waarschijnlijk ook niet kunnen oplossen. Ik kies voor beter goed dan snel. De implementatie is pas in 2006 en er zijn geen budgettaire consequenties voor 2005. Daarom pleit ik ervoor dat de staatssecretaris samen met het bedrijfsleven zoekt naar een goede en werkbare uitvoering van deze verandering.

De heer **Crone** (PvdA): Ik heb vorig jaar een amendement ingediend over de schildersbusjes. Dit werd niet gesteund door de VVD-fractie, omdat de staatssecretaris dit zou oplossen en een eenvoudige uitvoerings-

regeling zou voorstellen. Die regeling hebben wij in april jongstleden ontvangen. Zij beslaat acht velletjes en bleek niet eens bevrijdend te zijn. Iemand die zich aan die regeling houdt, kan nog steeds worden geconfronteerd met een inspecteur die het anders wil. Het is een ingewikkeld verhaal en de naheffing kan tot vijf jaar later worden opgelegd, want zolang lopen bedrijfsadministraties. Ik vind dat wij nu moeten doorbijten.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik vond uw amendement buitengewoon sympathiek, maar de dekking deugde niet. Dit was voor ons reden om er niet in mee te gaan. Ik heb dit overigens in een stemverklaring vooraf gezegd.

De VVD-fractie hecht sterk aan de bevordering van het ondernemerschap, omdat wij het voor de economische groei moeten hebben van startende ondernemers; de helft van de groei van de werkgelegenheid is afkomstig van bedrijven die korter dan vijf jaar bestaan. Het verkrijgen van kapitaal is een van de grootste uitdagingen. Wij kennen sinds 1996 de succesvolle Tante-Agaathregeling. Een van de beperkingen van die TAR is dat er niet mag worden geïnvesteerd met geleend geld. Dit is een legitieme beperking die voornamelijk is bedoeld om de particuliere belegger te beschermen. Ik wil echter een praktische situatie aan de orde stellen.

Een directeur-groootaandeelhouder van een b.v. kan geïnteresseerd zijn om te investeren door middel van de TAR. Hij kan de benodigde middelen vrijmaken uit de b.v. Om te voorkomen dat de fiscus dit als een belaste uitdeling beschouwt, wordt de benodigde geldsom gestructureerd in een vordering van de b.v. op de directeur-groootaandeelhouder. De geldgever stuit dan op de TAR-bepaling die verbiedt dat hij de te investeren geldmiddelen leent. Hoewel er in strikt juridische zin sprake is van een vordering/lening van de b.v. aan de directeur-groootaandeelhouder, is er de facto sprake van financiering van eigen vermogen. De directeur-groootaandeelhouder is immers 100% aandeelhouder van de b.v. Hij leent bij wijze van spreken van zichzelf. Is de staatssecretaris bereid om eens naar deze beperking te kijken?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik hoor dat de VVD-fractie pleit voor startende ondernemers. Mevrouw Dezentjé wijst op het feit dat er te weinig liquide middelen zijn.

Ik zie absoluut parallellen met mijn amendement: startende ondernemers die een bestaand bedrijf overnemen, maar wel degelijk starters zijn op de markt en te maken krijgen met liquiditeitsproblemen en de stap niet durven nemen; de financieringsfaciliteiten die ik voorstel, passen dus precies in uw straatje. Ziet u dat ook zo?

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Inderdaad.

Verder heb ik nog een vraag over de activiteiten in Ierland ter bevordering van de activiteiten van startende ondernemers. Twee weken geleden zijn daar fiscale maatregelen ingevoerd en, niet onbelangrijk, goedgekeurd door de Europese commissie. Deze kennen veel overeenkomsten met de Tante Agaatregeling. Eén regeling lijkt me vooral interessant: een werknemer die een eigen bedrijf wil starten, kan de over de afgelopen zes jaar betaalde belastingen geheel of gedeeltelijk terugkrijgen, met een maximum van € 30.000 per jaar en een totaal maximum van € 182.000, met als voorwaarde dat men investeert in een bepaalde branche; in Ierland bijvoorbeeld productiebedrijven of toerisme. Zou de staatssecretaris willen denken aan vergelijkbare voorstellen of huidige voorstellen in dit opzicht willen verbeteren? Wat Ierland kan, kan Nederland natuurlijk ook.

Ik kom bij de "besluitensoep" van de Belastingdienst. Daarmee bedoel ik het volgende. Het Belastingdienst Centrum van proces- en productontwikkeling in Utrecht houdt zich bezig met vraag- en antwoordbesluiten ten aanzien van de interpretatie van belastingwetgeving, bedoeld voor het opvullen van hiaten in de belastingwetgeving. In 2003 hebben 475 medewerkers 280 besluiten geproduceerd, die elk hebben geleid tot een veelvoud; uitgaande van 262 werkdagen per jaar is dat meer dan één besluit per dag, met de nodige consequenties. Mijn probleem is dat deze "besluitensoep" grotendeels ontsnapt aan de parlementaire controle; het begint steeds meer op pseudo-wetgeving te lijken. De

centrale vraag is of de Tweede en Eerste Kamer hun werk goed kunnen doen. De meeste besluiten van het CPP zijn dus geen wetgeving, maar slechts de opvatting van de staatssecretaris. Bovendien wordt in de besluiten vaak te weinig rekening gehouden met maatschappelijke wenselijkheid. Ik breng het voorbeeld in herinnering van een kookclub, die als vereniging was georganiseerd en contributie hief. Deze kookclub betaalde daar een clubhuis van - ingrediënten en wijntjes moest men zelf betalen - en wordt nu geconfronteerd met een BTW-heffing over de contributie. Welnu, ik denk niet dat dit allemaal zo wenselijk is. Mijn vraag: beantwoordt het CPP daadwerkelijk vragen uit het veld of geeft het een antwoord en verzint het daar dan een vraag bij? Ik vind dat hier iets aan moet gebeuren. De VVD dringt bij de regering aan op een heroriëntatie van de functie en werkzaamheden van het CPP. Uitgangspunt daarbij dient te zijn een sterke afname van de hoeveelheid besluiten en mogelijk de verplaatsing van een verkleind CPP naar het ministerie van Financiën, omdat daar dan wellicht meer communicatie met de ambtenaren kan plaatsvinden.

Nog het ergste was dat ik onlangs hoorde dat het CPP in Utrecht wordt afgerekend op het aantal besluiten. Ik was hoogst verbaasd en geschrokken. Ik las onlangs dat een politiekorps een enorme bonus had gekregen omdat het erin was geslaagd om het verplichte aantal aanhoudingen te bereiken. Nu, dit soort prestatiecontracten werkt volkomen contraproductief voor de belastingwetgeving op het terrein van interpretatie van wetten. Klopt deze informatie?

Als de belastingwetgeving zo veel ruimte laat voor interpretatie en dus geen heldere kaders definieert waarbinnen de belastinginspecteurs kunnen opereren, lijkt het mij zinvol om de wetgeving te herzien in plaats van een ambtenarenapparaat op te tuigen en in stand te houden om de lacunes in de wet te dichten met de besluitensoep.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter. Het blokje economische infrastructuur is natuurlijk zeer belangrijk. Het gaat erom, voldoende economisch draagvlak te vinden voor alle maatregelen die wij graag getroffen zien worden ter verbetering

van de werkgelegenheid, de concurrentiepositie, het ondernemingsklimaat, het vestigingsklimaat en dergelijke. Die zijn allemaal uiterst belangrijk. Verder gaat het erom of er in de maatregelen voldoende evenwicht bestaat tussen de VPB, de IB-sfeer, de ondernemerssfeer en de particuliere sfeer. Hier bestaan raakvlakken tussen. Ook moeten de balansen worden nagelopen tussen het grootbedrijf en het MKB. Mijn fractie denkt dat er behoorlijke maatregelen zijn getroffen. Zij is er dus positief over. Zij vraagt zich alleen af wat de consequenties zijn voor de IB-ondernemers in het MKB. Enkele collega's hadden het daar al over. Wordt het zo langzamerhand niet erg interessant om het ondernemersschap om te zetten? Wat zijn daarvan de consequenties? Dit tref je vooral aan in het kleinbedrijf. Is dat een gewenste ontwikkeling?

Ik heb een amendement ingediend om een overgangsregeling op te stellen voor mensen met een auto met grijs kenteken. Hiermee heb ik aan de Kamer willen voorleggen dat onbedoeld gebruik van het grijs kenteken inderdaad moet worden weggewerkt, zij het op een fatsoenlijke manier. Hoe je het ook wendt of keert, het is nu toch overgekomen als een maatregel die pats-boem is gepresenteerd, terwijl mensen die een grijs kenteken voeren - vooral particulieren - daar al jarenlang gebruik van maken. Zij zijn al die jaren ongemoeid gelaten, terwijl er natuurlijk allang sprake was van onbedoeld gebruik. Onbedoeld gebruik is niet te rechtvaardigen in het kader van de verdeling van budgettaire ruimte en de besteding van algemene middelen, maar als je het gedurende lange tijd toelaat, is de verwachting meer gerechtvaardigd dat dit vooralsnog zo blijft. Dat is dus niet het voornemen en daarom moet er een fatsoenlijke overgangsregeling worden opgesteld. Daarop heb ik ingezet, te meer daar het niet alleen gaat om particulieren met een voertuig met grijs kenteken voor hobby's, het vervoer van een groot gezin of wat dies meer zij, maar ook om mensen die zorgen voor gebundeld schoolvervoer. Dit komt voor op het platteland en bij mensen die voor hun kinderen scholen op grote afstand kiezen. Wij weten allen hoe het met de tegemoetkoming voor schoolvervoer

is gegaan in de afgelopen jaren. Het lokale bestuur heeft hiervoor een grotere verantwoordelijkheid gekregen. Daar is heel verschillend mee omgegaan. Mensen die van schoolvervoer gebruik moeten maken, hebben hierop ingespeeld door het schoolvervoer te bundelen. Dit is maar één concreet voorbeeld. Het terugdraaien van het grijs kenteken heeft geweldige consequenties, alleen al daarvoor.

Staatssecretaris **Wijn**: Hebt u het nu over busjes met grijs kenteken waarin meerdere mensen worden vervoerd? Dat mag helemaal niet. Kunt u voorbeelden geven van dergelijke vormen van schoolvervoer? Dan kan ik nagaan of die al dan niet grijs zijn.

De heer **Van der Vliet** (SGP): De brieven die ik hier heb liggen, moet u ook hebben gekregen. Als dit niet het geval is, krijgt u ze van mij. Als zij iets illegaals doen, houdt het natuurlijk gauw op. Dat is duidelijk. Daarvoor zult u een SGP'er nooit ten strijde zien trekken. Ik heb de brieven niet uit mijn hoofd geleerd, maar ik ga ervan uit dat dit fatsoenlijk verloopt en dat hier inderdaad gebruik van wordt gemaakt. Ik heb voorbeelden gekregen, niet één of twee, maar bosjes.

U zult begrijpen dat het uitdrukkelijk een rol speelt in een segment van de samenleving waarbij de richtinggebondenheid van de schoolkeuze heel expliciet is en mensen wel eens op meer dan gebruikelijke afstand van de school van hun keuze wonen. Het was een extra impuls om hier aandacht voor te vragen.

De **voorzitter**: Misschien kunt u de voorbeelden na uw betoog en voor het antwoord van de staatssecretaris uitwisselen. Dan kan hij het in zijn antwoord ophelderen.

De heer **Van der Vliet** (SGP): Vervolgens is de vraag hoe een overgangsregeling in elkaar moet steken. Collega Rouvoet heeft een uitsterfconstructie voorgesteld. Een uitsterfconstructie is, hoe je het ook wendt of keert, het meest zuivere, want die maakt een cesuur tussen oud en nieuw. Dat is altijd overzichtelijk. Alleen het bestand aan voertuigen bij oud loopt heel lang door. Ik heb gedacht dat dit ook heel erg lang kan doorlopen, want het wordt interessant om een voertuig

met zo'n kenteken aan te houden, ook als de technische levensduur beproefd gaat worden. Je zult dus een bestand overhouden dat heel smal is en onbeheersbaar wordt. De heer Rouvoet is er nu even niet, maar dat was mijn bedenking bij de op zichzelf zuivere constructie van de heer Rouvoet.

Ik moest dus naar een antwoord voor mezelf en ben gekomen bij een overgangsregeling die de slag van 100% over vier jaar uitsmeert. Het is arbitrair; het mag drie jaar zijn en het mag vijf jaar zijn. Het gaat even om de gedachte en ik heb gekozen voor vier jaar. Je moet het ergens vandaan halen. Wij moeten een fatsoenlijk amendement indienen. Het moet gedekt zijn en het moet ook eenvoudig en helder zijn. Mijn gedachte is om de verhoging van de algemene heffingskorting in de loonen en inkomstenbelasting voor de jaren 2005 tot en met 2008 daarvoor te gebruiken en om de verhoging iets minder te doen zijn. Je hebt dan een geweldig bestand. Het gaat om € 5 in het eerste jaar en € 3 in het jaar daarop. Daarbij ontstaat de situatie, omdat ook de algemene heffingskorting een eigen ritme heeft, dat een toeslag mogelijk is omdat er minder te dekken is naarmate je dichter bij die 100% komt. In mijn systeem ontstaat dan een overdekking en die krijg je gewoon weer terug. Dit alles zit in het amendement en moet toch overkomelijk zijn. Mevrouw Van Vroonhoven sprak over koopkrachtplaatjes en wat dies meer zij, maar naar mijn wijze van zien valt het werkelijk weg achter de komma. De eerste decimaal is nog relevant, maar de tweede of derde niet echt meer. Het moet dus overkomelijk zijn. Ik zie wel dat men liever niet gekort wordt, maar ik vind het bedrag overkomelijk. Je helpt er een heel bestand aan grijskentekenhouders van onderscheiden doel mee. Ik wil hierop een uitdrukkelijke reactie vernemen en niet iets in de trant dat het even niet past en dat er niet toe besloten is. Ik ben blij met de nuancering die intussen in het besluit is aangebracht voor het gehandicaptenvervoer. Ik vind het een positieve stap. Laat daarover geen enkel misverstand bestaan. Zo zijn er nog enkele aanpassingen in de agrarische sector en in het vervoer van zorginstellingen. Mijn fractie ervaart dit uitdrukkelijk als positief. Dan blijft nog een behoorlijk bestand over aan

grijskentekenhouders die ik in een overgangsregeling probeer te krijgen, waarvoor wij een luttel bedrag op jaarbasis over hebben. Ik sluit mij aan bij de opmerkingen van mevrouw Van Vroonhoven over bedrijfsoverdrachten. Ik heb dezelfde vragen over de samenwerkingstermijn van drie jaar of twee jaar. Daadwerkelijke continuering is toch belangrijker dan de samenwerkingstermijn, wat de duur ervan betreft. Ik wijs en passant op mijn motie over een fiscale facilitering van de beveiligingsinvesteringen voor de kleine bedrijven, die door de Kamer is aanvaard.

De motie vraagt daarvoor een voorziening te treffen die in 2006 ingaat. Ik wil de motie even onder de aandacht brengen van de staatssecretaris. Ik had ervoor kunnen pleiten om dat al per 1 januari 2005 te realiseren. Dat vond ik echter te robuust, want ik begrijp heel goed dat er een fatsoenlijke en weldoordachte regeling gecreëerd moet worden. Er moet worden bepaald wie en onder welke omstandigheden daarvoor zijn vinger kan opsteken in de fiscaliteit. Dat zo iets nodig wordt met al die winkelkraken etc. is mij intussen heel duidelijk geworden uit een studie van het MKB en uit allerlei werkbezoeken. Gelukkig heeft de Kamer mij daarin willen steunen. Wij hebben algemeen nut beogende instellingen en goededoelenorganisaties hard nodig in de samenleving. Die moeten goed bejegend worden. Er is een verlagende successie in schenkrecht van 11% naar 8% voorzien voor deze instellingen. Dat zou wat mij betreft nog verder doorgezet kunnen worden. Daar hangt natuurlijk een prijskaartje aan. Enkele van mijn collega's hebben daarover opmerkingen gemaakt en ik sluit mij daarbij aan.

Mevrouw **Kant** (SP): De verlaging van vennootschapsbelasting hoeft van ons niet, maar dat zal u niet verbazen. Wij vinden niet dat Nederland moet meedoen aan de race to the bottom en dat gebeurt op die manier wel. Wij moeten niet proberen Ierland of Polen te worden. Dat is voor ons volstrekt onhaalbaar en ongewenst. Als wij een en ander vergelijken met de ons omringende landen, valt het heel erg mee. Het is allemaal vergelijkbaar. Die vergelijking wordt echter niet gemaakt. Ik vind het ook opmerkelijk dat de

staatssecretaris volhoudt dat een groot deel geen lastenverlichting is maar een lastenverschuiving. Dat is ook zo, een deel wordt opgebracht door lastenverzwaring op andere terreinen. Wij moeten concluderen dat deze staatssecretaris erg gelooft in het etalage-effect hiervan. Denkt hij nu werkelijk dat het bedrijfsleven zo naïef is en alleen kijkt naar het percentage van de vennootschapsbelasting en niet naar de rest? Zo gaat dat natuurlijk niet. Misschien kan de staatssecretaris daarop ingaan?

Er vindt bovendien niet alleen een lastenverschuiving plaats, want een deel van de verlaging wordt wel degelijk betaald door anderen, bijvoorbeeld door de particulieren met een grijs kenteken en door organisaties zoals sportclubs die te maken krijgen met de verhoging van de ecotaks. Ik kom daarop uitgebreid terug in het volgende blok.

Als er vooral de mening van ondernemers gepeild wordt bij de vraag welke invloed de verlaging heeft op hun investeringsplannen, zegt mij dat niet zo veel. Op de vraag of een ondernemer meer in Nederland zal gaan investeren als de vennootschapsbelasting omlaag gaat, is het antwoord natuurlijk altijd "ja". De staatssecretaris moet niet te naïef zijn op dit punt! Het gaat erom wat er werkelijk gebeurt als de vennootschapsbelasting wordt verlaagd en wat de effecten op de economie zijn. Ernst en Young zeggen in hun rapport dat naast belastingtarieven vooral ook gekeken wordt naar infrastructuur en de kwaliteit en opleiding van het personeel. Als je iets kiest om de economie te stimuleren, kies dan het laatste. Daaraan hebben wij uiteindelijk veel meer. Waarom kiest de staatssecretaris niet voor méér investeren in onderwijs en opleidingen?

In het overzicht van de effecten stelt de staatssecretaris dat het niet van voordeel is voor grote bedrijven ten opzichte van het midden- en kleinbedrijf. Hij heeft vanochtend aangegeven dat de MKB-grens op 100 ligt. Wij hebben nadrukkelijk gevraagd, méér grenzen aan te geven om de effecten duidelijker te krijgen. Misschien wil de staatssecretaris die informatie geven voor aanstaande woensdag? Ik ben bijvoorbeeld geïnteresseerd in de effecten voor bedrijven met minder dan 50 werknemers. Wellicht kan er

ook een gradatie aangebracht worden voor bedrijven met tussen 100 tot 250 werknemers. Wij willen een iets beter beeld krijgen van hoe het voor de verschillende bedrijfs-groottes uit kan pakken. Ik zei het al: een deel van de verlaging van de winstbelasting van bedrijven wordt betaald door de particulieren met een grijs kenteken. Op termijn maar liefst 300 mln euro, dat is nogal wat! Waaraan ik mij blijf storen, is dat de staatssecretaris dit oneigenlijk gebruik blijft noemen. Later heeft hij aangegeven dat dat onbedoeld is geweest, maar ik zie in een tabel in de nota naar aanleiding van het verslag wederom de term oneigenlijk gebruik staan. Ik vind het ongewenst en ongepast dat deze mensen worden neergezet als fraudeurs, wat klinkklare onzin is. Ik wil dat de staatssecretaris dat rechtzet.

De koopkracht van honderd-duizenden gezinnen gaat hierdoor plotsklaps achteruit. Het kabinet en een deel van Kamer onderschatten dit zwaar. Met name gezinnen met kinderen hebben hiermee grote problemen, ook omdat het van de ene op de andere dag gaat. Ik wil de Kamer de volgende brief niet onthouden, omdat deze zo sprekend is. "Als er al sprake is van afschaffing van een grijs kenteken voor particulieren, is een overgangsregeling op zijn plaats om een extreme onverwachte kostenstijging te voorkomen, althans te temperen. Ik ben vader van vier kinderen en heb dus een groot gezin. Uit kostenoverwegingen heb ik indertijd gekozen voor een tweedehands busje met grijs kenteken. Zo waren de vaste lasten van de wagen nog enigszins binnen de perken. Een volledig legale keuze. De nieuwe wegenbelasting stijgt van € 260 naar € 1500, een stijging van maar liefst bijna 600%. Op 50-jarige leeftijd ben ik twee jaar geleden ontslagen, en sindsdien werkloos. Zo'n onvoorziene kostenstijging is dan ook niet op te vangen. De lasten worden ineens te hoog. Verkopen is ook geen optie, omdat er grote aantallen grijze busjes door particulieren op de markt komen, terwijl de vraag wegvalt. Een correcte overgangsregeling is daarom niet meer dan redelijk." Voorzitter, beter kan ik het niet verwoorden: het is echt niet meer dan redelijk. Het kabinet kan dit mensen niet plotsklaps aandoen. Zoiets invoeren zonder een

fatsoenlijke overgangsregeling is eigenlijk een vorm van onbehoorlijk bestuur. De staatssecretaris kan dat niet maken.

Gelukkig liggen er verschillende voorstellen om daar iets aan te doen. Mijn buurman heeft een voorstel om de huidige bezitters als een soort sterfhuisconstructie te ontzien, een prima voorstel. Mijn andere buurman heeft een voorstel om het in vier jaar af te bouwen, ikzelf heb een voorstel om het in vijf jaar af te bouwen. Het is wenselijk dat er überhaupt iets uitkomt. De optie van de heer Rouvoet is het meest gewenst, maar als één van de andere opties eruit komt, is dat ook goed. Het CDA zegt dat dit een kwestie van prioriteiten stellen is. Ik hoop dat deze partij meer oog heeft voor deze gezinnen, die flinke klappen krijgen en waar het veel harder aankomt dan bij de bedrijven, die die paar procentjes vennootschapsbelasting echt niet hard gaan voelen!

Ik ben blij dat het grijs kenteken voor gehandicapten nu wel is geregeld, maar het is mij niet helemaal duidelijk. Gaat het om de inrichting van de auto, of om de rolstoel die daarmee wordt vervoerd? In de nota staat nadrukkelijk dat het moet gaan om een opvouwbare rolstoel. Hoe zit het dan met een scootmobiel? Moet daarnaast sprake zijn van een opvouwbare rolstoel? Of gaat het om de inrichting van de auto? Ik begrijp het gewoon niet helemaal, zodat ik vraag om een uitleg. Verder wil ik weten wat er moet worden aange-toond. Wat gebeurt er als mensen een WVG-indicatie of een andere medische indicatie hebben? Stel dat iemand een speciale, niet door de WVG betaalde rolstoel heeft, komt hij of zij daar dan niet voor in aanmerking? Ik wens niet dat iemand op dit punt buiten de boot valt. Misschien kan de staatssecretaris die garantie geven.

Ondernemers mogen alleen een grijs kenteken voeren, als er sprake is van meer dan bijkomstig gebruik van een bestelauto. Dat gaat volgens mij weer de nodige discussie opleveren, want wat is meer dan bijkomstig gebruik? Ik kan mij daar moeilijk iets bij voorstellen, maar misschien kan de staatssecretaris daar nog op ingaan.

Er is nog een punt dat ik niet begrijp. Ik zag in de nota van wijziging de punten onder elkaar staan hoe de regeling voor ondernemers eruit komt te zien. Er stond als een na

laatste punt: de facilititeit geldt per bestelauto gedurende ten hoogste vijf jaar, vanaf de eerste ingebruikname en alleen gedurende een aaneengesloten periode. Dat kwam voor mij als een verrassing. Kan de staatssecretaris hier een toelichting op geven? Moet men na vijf jaar een nieuwe bestelauto kopen en gaat de regeling dan opnieuw in? Ik zal het wel niet goed begrijpen en om te voorkomen dat er iets doorheen sluipt, krijg ik hier graag een toelichting op.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. Wij kunnen goed leven met hetgeen nu wordt voorgesteld omtrent de vennootschapsbelasting. Als wij echter allemaal in de spiraal naar beneden blijven gaan, maakt het uiteindelijk niet veel verschil voor de competitieve kracht tussen de EU-lidstaten. Dat werpt de vraag op of niet moet worden overwogen om initiatieven te ontplooiën en te kijken of wij niet tot een geharmoniseerd of in ieder geval in EU-verband tot een begrensd VpB-tarief kunnen komen. Ik zou het op prijsstellen als de staatssecretaris daar zijn gedachten over zou willen laten gaan. Mijn fractie is zoals bekend voorstander van vergroening van het belastingstelsel. Ik heb echter wel grote zorgen over de gevolgen van de stijgende energietarieven voor met name de glastuinbouwsector. De kosten zullen sowieso al flink stijgen door hoge olieprijs, liberaliseerde energiemarkt en de voorgestelde verhoging van de energiebelasting. Gezien de inkomenspositie van de tuinders, maar ook van veel intensieve veehouders, zullen de gevolgen al snel desastreus zijn voor hen. Ik vraag de staatssecretaris hier nog eens naar te kijken, want ik heb hier echt grote zorgen over. Volgens mij moeten wij dat niet willen laten gebeuren. Mijn fractie is ingenomen met het feit dat de regering tegemoet komt aan de problematiek rondom de bedrijfsopvolging. Dat is een punt dat wij voortdurend aan de orde hebben gesteld. Het is belangrijk dat bij opvolging bij familiebedrijven het kapitaal in de onderneming blijft en niet nodeloos weglekt, bijvoorbeeld naar de fiscus. Daarom is het verruimen van die vrijstelling tot 50% in de bedrijfsopvolgingsregeling, schenkings- en successierecht een goede stap.

Over de Successiewet en verlaging van het tarief voor algemeen nut beogende instellingen het volgende. Ik noemde al even de motie die ik verleden jaar bij de financiële beschouwingen heb ingediend. Ik kan daarover dus kort zijn. Er is nu sprake van een verlaging van 11% naar 8%. Wij beschouwen dat als een eerste stap. Ik onderken de beperkte financiële ruimte, maar ik wil wel van de staatssecretaris horen of hij dat met mijn fractie als een eerste stap beschouwt op weg naar volledige vrijstelling. Dat is namelijk wat ons voor ogen staat.

Ik heb bij de financiële beschouwingen vragen gesteld over het onderdeel van de motie-Verhagen dat betrekking had op het onder de loonbelasting brengen van de auto van de zaak. Daar heb ik de staatssecretaris, conform mijn toezegging, een notitie over ter hand gesteld, waarin alle nadelen en bezwaren die eerder aanleiding waren om dat niet te doen, netjes op een rijtje zijn gezet. Ik vraag korthedshalve een reactie op die bezwaren.

Het belangrijkste punt betreft voor mij het grijze kenteken. Als ik daarover spreek, heb ik niet primair het oog, waar het mij de algemene politieke beschouwingen over leek te gaan, op de PC Hoofd-trekkers, maar op de bijna altijd tweedehands aangeschafte - dus zonder BPM-voordeel - bestelbusjes voor met name de grotere gezinnen. Er zijn grote financiële nadelen. Zo gaat het tarief van de motorrijtuigenbelasting vijf, zes keer over de kop.

Het heeft ook te maken met het feit dat zo'n wagen acuut bijna onverkooptbaar is. Zo'n wagen is slechts nog in het buitenland te verkopen. Dat zou een van de redenen zijn waarom de regering niet te snel moet rekenen op de geraamde opbrengst van 345 mln. Op zijn minst derf je al BTW vanwege de buitenlandroute, want mensen gaan hun auto ergens anders verkopen. Bovendien zal er gedragsaanpassing zijn. De uitvoeringskosten zijn hoog. Er zal een ondernemerstoets nodig zijn, etc. Kortom, wij zouden het niet moeten willen op die manier. Dan is de vraag waarom niet eerder is overwogen om desnoods de inrichtingscriteria aan te passen om onbedoeld gebruik tegen te gaan. Gelukkig wordt het nu "onbedoeld gebruik" genoemd en geen "misbruik" of "oneigenlijk gebruik"

meer. Ik ben het met mevrouw Kant op dat punt eens. Gebruik waar het niet oorspronkelijk voor ontworpen is, is nog geen oneigenlijk gebruik. De regering voert als argument aan dat mensen dit al heel lang aan hadden kunnen zien komen. Zij hadden kunnen afzien van de aankoop van een dergelijke auto. Dat vind ik een dubieuze redenering, temeer omdat mensen ervan uit mochten gaan dat eerder zou worden gekeken naar aanscherping van de inrichtingseisen. Zij konden niet noodzakelijkerwijze voorzien dat dit de oplossing van de regering zou zijn.

Bij allerlei maatregelen in de sfeer van de belastingen werden goede overgangsmaatregelen getroffen. Ik denk dat het de eerste keer is dat een maatregel zo abrupt wordt ingevoerd. Dat moeten wij niet willen. Dus is er alle reden voor een goede regeling. Dat kan een overgangsregeling zijn of een sterfhuisconstructie. Ik heb een amendement ingediend dat op een sterfhuisconstructie ziet. Dat betekent dat alle huidige bezitters er geen last van zullen hebben totdat de auto op naam overgaat op een ander. Dat lijkt mij de meest billijke regeling. Zoals de heer Van der Vlies stelde, is dit de meest zuivere route, omdat het de mensen ontziet die er in goed vertrouwen van uitgingen dat dit een begaanbare weg was. Als dat de meest zuivere route is, moeten wij die ook bewandelen. Tegen deze achtergrond vraag ik aandacht voor mijn amendement. De amendementen van mijn collega's Van der Vlies en Kant zijn mij sympathiek. Niettemin, is dit in mijn benadering een tweede optie, omdat het wel degelijk betekent dat er na een aantal jaren een punt achter wordt gezet. Dat betekent ook concreet dat mensen volgend jaar al wel met een lastenverhoging te maken krijgen, zij het een veel geringere dan die in de kabinetsvoorstellen, na doorwerking van de motie-Verhagen. Om die reden hecht ik aan de uitsterfregeling die ik heb voorgesteld. Die doet het meeste recht aan de belangen waar het hier om gaat. Graag een adequate reactie van de staatssecretaris. Liever niet alleen dat hij er niet voor gekozen heeft, want dat wist ik al.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Volgens mij zijn wij nu aangeland bij het ideologisch baken

van dit belastingplan, namelijk de verlaging van de winstbelasting. Ik heb in eerste termijn mijn ongenoe-gen daarover uitgesproken. Uit de discussie over energiebelasting en grijs kenteken blijkt hoe dom het van het kabinet was om die twee aan elkaar te koppelen. Ik neem het dit kabinet kwalijk hoe dit gaat. Het ideologisch doel was de winst-belasting hoe dan ook te verlagen. Vervolgens heeft men flink om zich heen gekeken om daarvoor de adequate financiering te versieren. Daar ging het grijs kenteken. Daar ging de energiebelasting. Vervolgens is natuurlijk het midden- en kleinbedrijf in opstand gekomen. Dat zou ik ook doen in hun geval. Toen zijn de coalitiepartijen gaan schuiven. Vervolgens wordt een deel van het grijs kenteken weer teruggenomen, worden de lasten verplaatst naar de gezinnen. Dit proces, zoals het zich de afgelopen twee maanden heeft voltrokken, verdient bepaald niet de schoonheidsprijs. Dat is begonnen bij de ideologische keuze om in budgettair krappe tijden deze peperdure maatregel te willen en vervolgens, ongeacht de consequen-ties, daar financiering bij te zoeken. Het gaat niet om milieu. Het gaat ook eigenlijk niet om dat grijs kenteken. Het gaat gewoon om geld. Dat had dus anders gemoeten.

In dit verband kom ik nog terug op de VPB. Wij kunnen een inhoudelijk debat voeren over de vraag in hoeverre dat wenselijk is. Wat ons betreft worden de effecten van de noodzaak zwaar overschat. Laat ik het eens op de man af vragen aan de staatssecretaris. Hebben de grote ondernemers, die flink belang hebben bij een lager tarief in Nederland, het kabinet hiertoe aangespoord en onder druk gezet? Zijn dat dezelfde ondernemers die in de Kamer komen pleiten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, die het in dit tijdperk logisch vinden dat er 1,2 mld euro uitgegeven wordt aan een verlaging van de winstbelasting? We hebben nergens geld voor, maar hiervoor kennelijk wel. Dat heet dus maatschappelijk verantwoord onderne-men! Hoe kom je in zo'n krappe tijd nu tot zo'n keus? Ik begrijp er niets van.

Dan het Europa-argument. We gaan eerst de winstbelasting verlagen en vervolgens gaan we stilletjes meedoen in het Europese debat over een minimumtarief. De staatssecretaris

weet wat voor gedrag dat is. Zoals de vroegere minister van Financiën ooit tegen de toenmalige financieel woordvoerder zei: dat is Yap-Yumgedrag. Eerst het tarief verlagen. Dan zeggen: dat kan eigenlijk niet, we gaan een minimumtarief afspreken. Ik vind dat zeer ongeloofwaardig. Het tekent mijn ergernis, ook van een aantal jaren geleden. Ook toenmalige kabinetten hebben geweigerd om het debat over een minimumtarief in Europa op de agenda te zetten. We zitten nu met de gebakken peren. Ook dan is er nog een keuze te maken, voorzitter. Het kabinet maakt dus een verkeerde keuze. Het signaal aan Europa is: leuk, die discussie over minimumtarieven, maar wij gaan eerst concurreren. Op deze manier word je op het punt van fiscale samenwerking in Europa niet serieus genomen, helemaal niet als je zelf het een doet en het ander laat. Ik vind dat doodzonde.

Voorzitter. Ik kom op het grijs kenteken. Het kabinet heeft volgens mij het politieke proces dat zich hier heeft afgespeeld, zelf uitgelokt. Anders dan de heer Crone zei, is GroenLinks al jaren voorstander van afschaffing van het grijs kenteken. De manier waarop dat gebeurt, is maatgevend voor de acceptatie in de samenleving. Er zijn volgens mij twee vereisten. Degenen die nu een voordeel van het grijs kenteken hebben, moeten zoveel mogelijk gericht het geld terugkrijgen. Degenen die van de afschaffing nadeel gaan ondervinden, dienen dat geleidelijk te ondervinden. Het een noch het ander is gebeurd. We krijgen nu dus weer een herleving van het grijs kenteken voor de ondernemers, want zij moesten weer een beetje zoet worden gehouden. Is het gek dat mensen die geen ondernemersstatus hebben en van die regeling geen gebruik maken, boos zijn vanwege het feit dat de regeling voor hen onmiddellijk wordt afgeschaft? Mevrouw Kant heeft zojuist heel duidelijk de consequen-ties geschetst. Voorzitter. Dat zou allemaal anders en beter kunnen, ware het niet dat die verdomde winstbelasting gefinancierd moest worden.

Voorzitter. Wij zijn voor afschaffing van het grijs kenteken, maar niet ineens. Het zou dus logisch zijn dat deze staatssecretaris vanavond met een voorstel komt voor een termijn, bijvoorbeeld vier of vijf jaar, volgens

het amendement-Van der Vlies of het nader amendement van mevrouw Kant. De staatssecretaris kan dan kiezen uit twee smaken. De andere variant is de variant van de heer Rouvoet, die weinig sympathiek een uitsterfconstructie heet. Ik heb een lichte voorkeur voor een vier- of vijfjarentermijn, maar ook het amendement van de heer Rouvoet is me lief. Alles is beter dan wat dit kabinet doet. Ik vraag de staatssecr-etaris op dit punt een reactie te geven.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie):
Mag ik u vragen wat de reden is dat u een voorkeur heeft voor de overgangsregeling in plaats van voor de meer zuivere route, zoals die door ons is neergelegd?

De heer **Vendrik** (GroenLinks):
Voorzitter. Er is de eerste vier of vijf jaar, als ik dat goed zie, materieel geen verschil tussen de beide amendementen. Het gaat over de periode daarna. Ik vind dat je op een zeker moment van een regeling af moet willen, als je het principebesluit neemt dat je een einde aan een regeling wilt maken. Je stelt dan normaliter een termijn, waarin een overgangsregime geldt. Je kunt dan voor vier of vijf jaar kiezen en daarna stop je met de regeling. Het amendement van de heer Rouvoet leidt ertoe dat er na een periode van vier of vijf jaar nog auto's rondrijden die op grond van een ooit verleend grijs kenteken het lage tarief motorrijtuigenbelasting betalen. Ik weet niet hoe lang dit duurt. Misschien is het verschil materieel heel klein. Dat is op dit moment nog niet het wezenlijke punt. De staatssecretaris moet eerst zover komen dat er op dit punt iets gaat gebeuren.

Voorzitter. Wij hadden liever meteen een groen kenteken gehad. Dat was ook een gebaar geweest naar de automobilist in Nederland. Geef een groen kenteken uit, bijvoorbeeld als auto's een snelheidsbegrenzer of een zeer zuinige motor hebben die meer dan een op twintig rijdt. Daarbij zijn zeer veel varianten te vinden, die ook gunstig zijn voor de automobilist, maar daar was natuurlijk weer geen geld voor. Veel collega's hebben al vragen gesteld over gehandicapten. Ik sluit mij daarbij aan. Ik zocht ook naar de reikwijdte van de uitzonderings-bepaling voor mensen die gebruik moeten maken van een auto met een

grijs kenteken, omdat zij een handicap hebben, of omdat een vriend, een buurman, een ouder of een kind een handicap heeft en op grond daarvan speciaal vervoer nodig heeft. Toen las ik over inklapbare rolstoelen. Als ik een vriend heb met een inklapbare rolstoel en ik klap deze uit en ik las er een bus tussen, is het dan geen inklapbare rolstoel meer en dus geschikt voor een grijs kenteken? Hoe werkt dat precies?

Onlangs is er een breed, interessant rapport uitgekomen van de heer Stevens over winstbelasting en over ondernemersbelastingen in het algemeen. Er staat een reeks aanbevelingen in waar ik dankbaar gebruik van heb gemaakt. Ik vroeg mij af of het kabinet nog met een reactie komt. Of wordt de notitie over bedrijfsopvolging als voldoende adequaat beschouwd? Het rapport-Stevens gaat over veel meer, dus ik ben benieuwd naar het antwoord. Ik zou ook antwoord willen van het kabinet op ons eigen plan, Small is beautiful, dat ik vanochtend heb ingediend. Ik neem aan dat dit acht uur later wel is gelezen. Ik stel het op prijs om er een reactie op te krijgen. Daarin hebben wij stilgestaan bij het fenomeen bedrijfsopvolging. Kort en goed zet de staatssecretaris volgens mij de meerderheid van de Kamer op het verkeerde been door de vrijstelling van het ondernemingsvermogen bij successierechten te verhogen van 30 naar 50%. Ik heb al gezegd dat dit met bedrijfsopvolging helemaal niets te maken heeft. Ik neem überhaupt afstand van de eagerness van collega's om voortdurend naar lagere tarieven bij de successierechten te willen. Naarmate het budgettaire belang van successierechten groeit, moeten wij ook niet vreemd opkijken als de tarieven in de eerste en tweede schijf van de inkomstenbelasting omhoog gaan, omdat het uit de lengte of uit de breedte moet komen. Ik denk dat wij de andere kant op moeten; weg van belasting op arbeid en versterken van de belasting op vermogen. Wij doen nu weer het tegenovergestelde.

De maatregel voor bedrijfsopvolging vind ik onverstandig. In het Weekblad voor fiscaal recht is door de heer Jürgen Warmerdam, die uit de sfeer van het MKB komt, letterlijk gezegd dat dit wel leuk is, maar dat het met bedrijfsopvolging niets te maken heeft. Ik sprak al over het

ongewenste onderscheid tussen opvolging in de familiesfeer en daarbuiten. Dat merkwaardige onderscheid wordt benadrukt door de hogere vrijstelling in het successierecht en geradicaliseerd door het amendement van de coalitie. Ik begrijp daar niets van. De meewerkvereiste bij bedrijfsopvolging gaat terug van drie naar twee jaar, maar ik denk dat deze gewoon geschrapt kan worden. Waarom kan de staatssecretaris hierbij geen grotere stappen zetten? In paragraaf 7.8 van het voorstel dat ik vanmorgen heb ingediend, staan nog meer voorstellen. Ik zou het aardig vinden als de staatssecretaris daarop reageert. Ik sluit mij aan bij de heer Crone wat betreft de ellende van de autokostenfictie en de loonbelasting. Dat moet toch anders kunnen?

De voorzitter: De heer Rouvoet had mij gevraagd om nog een opmerking te mogen maken die hij in eerste termijn was vergeten.

De heer Rouvoet (ChristenUnie): Deze ziet op de dekking van het amendement over het grijze kenteken. Je kunt redeneren dat deze in het volgende blokje thuishoort, maar het lijkt mij wel goed om te zeggen waar ik de dekking zoek, zodat dit deel kan uitmaken van de discussie.

Het amendement op stuk nr. 15 gaat over de uitsterfconstructie voor het grijze kenteken. De dekking voor dit amendement wordt gezocht in de introductie van een bonus-malussysteem in de BPM, de aanschafbelasting voor personenauto's, die wordt gedifferentieerd naar CO₂-uitstoot. Deze krijgt vorm in het amendement op stuk nr. 21 en is uitvoerig beschreven in de toelichting, die iedereen kan lezen.

Waarom deze dekking? Omdat ik mij op hetzelfde terrein wilde bewegen bij het zoeken van een geschikte dekking en niet bijvoorbeeld in de sfeer van de inkomstenbelasting. Over de dekking kan best gesproken worden, maar ik wilde deze primair in dezelfde sfeer zoeken.

De regering heeft gezegd dat zij zelf de weg wil opgaan van differentiatie in de BPM, maar zij wil daar nog enige tijd voor hebben. Omdat deze regeling pas medio 2005 ingaat, praten wij er materieel over om deze hooguit een halfjaar naar voren te

halen. De regering mikt op 2006, heb ik uit de stukken begrepen, dus ik haal dit iets naar voren. Het is in lijn met de plannen van de regering, want zo kent de staatssecretaris mij. Wat de dekking betreft kom ik de regering ook graag tegemoet.

De heer Crone (PvdA): Voorzitter. Mijn aanvullende punt gaat over hetzelfde probleem: de dekking van die verschillende autovoorstelletjes. Dat waren bij mij de autokostenfictie en de schildersbusjes. Het kabinet antwoordt op onze schriftelijke vraag dat het afschaffen van het grijze kenteken sowieso leidt tot veel hogere belastinginkomsten voor de overheid. Ook in de autokostenfictie moeten mensen nu 22 cent betalen over de hogere BPM. Het is mij echter niet duidelijk hoeveel dat nu oplevert. Wat het kabinet wel zegt, is dat er daarenboven nog een hogere premie en uitkeringsgrondslag voor werknemersverzekeringen is. Het gaat zelfs om 825 mln als premiegrondslagverbreding. Stel dat het tarief 30 of 40% is, dan levert dat al gauw 400 mln extra op. Het kabinet zegt dat daar pas wat mee gedaan wordt in het lastenbeeld van 2006. Ik wil daar graag een antwoord op hebben. Dat zijn toch allemaal heel interessante posten, naast de dekkingen die ik zelf al heb gesuggereerd van een kleine heffing van 5% of een bijdrage van een paar honderd euro.

De heer Bakker (D66): Ik wil tot slot als woordvoerder van D66 nog een paar opmerkingen maken. Heel veel vragen zijn al gesteld, zoals de laatste vraag van de heer Crone die ik ook op mijn lijstje had staan. Ik zal omwille van de tijd niet uitgebreid ingaan op de bedrijfsopvolging. Ik had daar een aantal opmerkingen over willen maken. Ik sluit mij graag aan bij de opmerkingen van mevrouw Van Vroonhoven op dat punt.

Ik wil nog wel een opmerking maken over de uitbreiding durfkapitaalregeling voor de directeur/groootaandeelhouders. Mevrouw Dezentjé heeft daar uitgebreid over gesproken. Ik sluit mij daarbij aan. Er loopt al een tijdje een discussie over het ondernemerschap en de wijze waarop dat in de belasting wordt betrokken. Het mooiste voorbeeld vind ik de eigenaar van een fietswinkel die verkeerd gevestigd is, die denkt dat hij ergens

anders meer klandizie heeft en derhalve wil verhuizen. Maar hij mag dan het vermogen van zijn onderneming niet meenemen, omdat hij vanwege het zogenaamde objectieve ondernemerschap eerst moet afrekenen met de fiscus voordat hij die verhuizing mag uitvoeren. Dat is de discussie over objectief en subjectief. Die discussie is, naar ik begrijp, hier al meermaals gevoerd. Dat is toch iets waar wij eens een stap verder in zouden moeten komen. Wat is de stand van zaken op dat punt?

Dat geldt eigenlijk ook voor mensen die vanuit bijvoorbeeld een betaalde baan in deeltijd een onderneming starten. Er zijn er nogal wat. Ik ken heel wat ambtenaren om ons heen die daarnaast een zekere nering proberen op te bouwen. Zeker in deze tijd van verschuivende perspectieven op de arbeidsmarkt is dat aan de orde. Wij hebben natuurlijk het uren criterium van 1250 uur. Financiën loopt er nooit zo warm voor om eens te kijken of mensen die ook gedurende minder uren per week met een onderneming beginnen, naar rato ook voor bepaalde faciliteiten in aanmerking kunnen komen. Ik zou toch willen vragen om dat deeltijdondernemerschap mee te nemen, bijvoorbeeld in de discussie die de komende maanden met Economische Zaken wordt gevoerd over de evaluatie van de verschillende fiscale regelingen die het ondernemerschap betreffen. Ik wil vervolgens een paar opmerkingen over de energiebelasting maken. Ik heb het amendement van mevrouw Dezentjé om in een nadere stap die energiebelasting te verlagen, mee ondertekend. Ik heb dat gedaan vanuit twee overwegingen. Ik noem in de eerste plaats de grote problemen die een deel van het midden- en kleinbedrijf zegt te hebben met de verhoging van de energiebelasting. Mijn fractie is altijd voor verhoging van de energiebelasting, maar zij is dat niet met oogkleppen op. Je moet ook kijken wat de effecten daarvan zijn. Bovendien komt een verhoging van de energiebelasting in deze tijd bovenop de verhoging van de energieprijzen als gevolg van de gestegen olieprijs. In dat licht vind ik het zo gek niet om die stap nu ook te zetten. Aan de andere kant heb ik ook heel goed naar de opmerking van de heer Crone geluisterd. Hij zegt: zou je die extra stap in de

richting van het midden- en kleinbedrijf niet kunnen zetten via een verhoging van de algemene investeringsaftrek? Ik vind dat iets waar ik ook graag het oordeel van het kabinet over hoor. Wij moeten in de komende dagen bezien hoe dat het beste vorm zou kunnen krijgen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): De fractievoorzitter van D66, de heer Dittrich, heeft meegedaan aan de motie-Verhagen. Die motie leidde al tot een ontgroening van de kabinetsvoorstellen. Nu krijgen wij een tweede stap, weliswaar bescheidener van omvang, maar desalniettemin is weer sprake van ontgroening van de belastingen.

De heer **Bakker** (D66): Ik vind dat u het totaalplaatje moet zien, waarin de fiscale regelingen per saldo nog altijd vergroenen. U hebt echter gelijk dat de motie-Verhagen daar een stukje vanaf haalt. U hebt ook gelijk dat het amendement van mevrouw Dezentjé daar een tweede plakje vanaf haalt. Dat is een van de redenen waarom ik zeg: laten wij eens goed bekijken of het geen alternatief kan zijn om het te zoeken in de algemene investeringsaftrek, gesuggereerd door de heer Crone. Dan kan de energiebelasting blijven zoals die voor vandaag luidde. Daar zit ook voor mij immers natuurlijk een afwegingsprobleem, maar de huidige verhoging van de energieprijzen - daar hebben wij geen belasting voor nodig, want die is gewoon het gevolg van de hogere olieprijs, ook al is die de afgelopen dagen weer wat gezakt - heeft op zich ook haar werking en effect op een versnelling van investeringen in energiezuinig ondernemen en produceren.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik begreep dat de handtekening van de D66-fractie onder het amendement van mevrouw Dezentjé Hamming staat, maar dit betekent dat die handtekening nog even in de lucht hangt.

De heer **Bakker** (D66): Ik zet nooit zomaar mijn handtekening.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Als ik het goed heb, staat die handtekening er al.

De heer **Bakker** (D66): Dat is ook zo.

De heer **Crone** (PvdA): Nou zijn wij zo constructief bezig. Dan gaan wij elkaar toch niet plagen? Als u hier alleen maar zit om ...

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Pardon, ik ben met de heer Bakker in gesprek. Ik begrijp het eerlijk gezegd niet: eerst een handtekening zetten en dan zeggen dat het misschien anders moet.

De heer **Bakker** (D66): De heer Crone speelde misschien even de rol van voorzitter. Mijn handtekening staat onder het amendement. Dat betekent dat wij dat voorstel zo doen. Ik heb zojuist aangegeven waarom wij dat zo hebben gedaan. Er blijft nog altijd fiscale vergroening over, maar daar gaat een plakje vanaf. Dat heeft te maken met de protesten vanuit het midden- en kleinbedrijf. Die protesten neem ik serieus, want ik wil bekijken hoe het MKB zijn bijdrage aan het economisch herstel kan leveren. Het heeft ook te maken met het feit dat de energieprijzen de komende maanden ook in het MKB fors omhoog zal gaan als gevolg van de autonome stijging van de olieprijs. Ik vind dat al met al dus niet onredelijk. Vervolgens voeren wij het debat en in dat debat heeft de heer Crone zijn suggestie ingebracht. Dat vind ik op zich ook een aantrekkelijke suggestie en ik hoor graag wat de staatssecretaris, maar eventueel ook de mede-indieners van dat amendement vinden. Daarvoor voeren wij volgens mij dit debat.

Ik kom bij het grijze kenteken. Ik had overigens ook een paar vragen over gehandicapten, maar die zijn al gesteld. Ook wij hebben natuurlijk al die mails en die vastlopende mailboxen gekregen. Laat ik eens naar mezelf kijken. Ik ben jarenlang geen fiscaal woordvoerder geweest, heb ook niets gedaan in termen van autobeleid en heb ook niet met bijzondere belangstelling over dit onderwerp gelezen. Toch wist ik dondersgoed dat de houdbaarheid van het grijze kenteken voor particulier gebruik - niet illegaal en niet oneigenlijk, maar wel onbedoeld - keer op keer ter discussie werd gesteld. Als ik, op de weg rijdend, om mij heen keek en weer een grijs kenteken zag dat evident niet voor zakelijk en productief gebruik werd gebruikt, maar voor consumptief, particulier gebruik, dan dacht ik: dat is weer iemand die op die manier

gebruikmaakt van een fiscale regeling die er - daar was ik vast van overtuigd - op een goed moment aan gaat. Hoewel iedereen natuurlijk begrip heeft voor het feit dat mensen een zeker schokeffect krijgen als zij eenmaal gebruik hebben gemaakt van zo'n regeling, spelen mensen in heel veel van die mailtjes eerlijk gezegd wel een beetje de vermoorde onschuld.

Velen doen alsof zij geen rekening hadden kunnen houden met de mogelijkheid dat de regeling op enig moment zou worden afgeschaft. Er werd de afgelopen jaren, en ook dit jaar voordat het kabinet op Prinsjesdag met zijn voorstellen kwam, al over die mogelijkheid gesproken. Dat afwegende tegen een aantal prioriteiten en tegen de doelen die ermee zijn gediend, kom ik tot de conclusie dat, mede om budgettaire redenen, een overgangsregeling niet mijn keus kan zijn.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik heb in mijn betoog al aangegeven dat ik niet zo snel andere voorbeelden kan noemen van fiscale regelingen die van de ene op de andere dag zijn afgestopt zonder op z'n minst een adequate overgangsregeling. Dat u iedere keer op de snelweg rijdend denkt: "die regeling gaat er een keer aan" vind ik op zichzelf onvoldoende legitimatie om geen overgangsregeling te maken voor de mensen die in die busjes rijden.

De heer **Bakker** (D66): Ik had, maar dat heeft de staatssecretaris al gedaan, ook nog een heel uitgebreid overzicht kunnen geven van hoe de discussie daarover de afgelopen tien jaar in de Kamer is gevoerd. Ik heb de verslagen ervan voor mij liggen. Niemand, ook de afstandelijke beschouwer, zoals ik er een was, niet, kan zeggen dat er niet eerder discussie is geweest over de houdbaarheid van het grijze kenteken, zowel in het algemeen als voor het particuliere gebruik.

De heer **Crone** (PvdA): U hebt daarin gelijk. Het stond zelfs al in sommige verkiezingsprogramma's en er is hier ieder jaar een debat over gevoerd. Er is evenwel nooit gezegd dat de motorrijtuigenbelasting omhoog gaat. Dat is nu wel een specifiek punt. De mensen klagen niet over het afschaffen van het grijze kenteken. Het zou pas gek zijn als je

zou gaan naheffen. Het gaat om de jaarlijkse motorrijtuigenbelasting, en dat dit zomaar zou gebeuren, hebben mensen niet kunnen voorzien.

De heer **Bakker** (D66): Iedereen weet dat het grijze kenteken een aanzienlijk voordeel in de motorrijtuigenbelasting met zich bracht. Zo lang het kon, hebben mensen van die mogelijkheid gebruik gemaakt. Ik zal hen dat niet voor de voeten werpen, maar dat voordeel gaat er nu af.

De heer **Crone** (PvdA): Ook in bestaande gevallen?

De heer **Bakker** (D66): Ja. Ik heb tal van die mailtjes gezien, en laten wij eerlijk zijn in 95% van de gevallen ging het om standaardmailtjes. Een aantal mailtjes heb ik serieuzer bekeken. Natuurlijk heb ik gezien dat mensen stelden dat zij hierdoor in de problemen zouden komen. Maar in mijn inbox ging het in meerderheid om mensen die dingen schreven als: ik houd roofvogels en nu kan ik niet meer met m'n roofvogels naar het bos om ze te laten vliegen. Dat is hobbygebruik. Ik heb altijd overal begrip voor, maar je moet op een goed moment een afweging en een keus maken. Alles kan, maar zeker gezien het budgettaire beslag van de regeling, meen ik dat het besluit nu maar moet vallen.

Mevrouw **Kant** (SP): Er zijn altijd voorbeelden te bedenken waarbij je de vraag kunt stellen: is dat een probleem? Het gaat hier echter om voorbeelden waarin het wel een probleem is voor mensen. Als het langzaam wordt ingevoerd, kunnen die mensen zich daaraan aanpassen en worden zij niet van de ene dag op de andere met enorme kosten geconfronteerd. Het gaat om mensen met lage inkomens die zich op deze manier nog konden veroorloven een auto te rijden. Ik vind het voor een deel van de groep gebruikers onmenselijk om de regeling ineens af te schaffen.

De heer **Bakker** (D66): Dat is uw kwalificatie. U wilt het handhaven ten koste van de verlaging van de VPB.

Mevrouw **Kant** (SP): Ik doe de VPB niet omhoog, maar ga deze minder snel verlagen.

De heer **Bakker** (D66): Ik vind het

tijdig en snel verlagen van de VPB een heel belangrijk signaal voor het vestigingsklimaat in ons land. U hebt het nooit zo'n belangrijk argument gevonden, maar voor mij is het wel belangrijk dat wij uit de economische malaise raken. In dat licht is de VPB-verlaging buitengewoon belangrijk.

De heer **Crone** (PvdA): Daarom steun ik graag de heer Rouvoet, want die heeft als dekking een CO₂-variatie bij de aankoop van nieuwe bestelbusjes en zo. Dat is een dubbele vergroeningsslag. Het nadeel van het voorstel van de heer Van der Vlies vind ik dat wij via de algemene heffingskorting, al gaat het maar om € 5, ook mensen met een bijstandsuitkering gaan laten betalen voor grijs-kentekenhouders. Dat zou ik ook gek vinden, maar ik vind dat de heer Rouvoet in de sfeer van de automobieliteit een goede oplossing kiest. Overigens mag van mij ook de dieselaccijns omhoog.

De heer **Bakker** (D66): Het amendement van de heer Rouvoet roept bij mij nog twee vragen op die ik graag aan de staatssecretaris voorleg. De eerste heeft betrekking op het "europroef" zijn van het bpm-argument. Het is de vraag of de bpm ook in het kader van de Europese regelgeving in de komende jaren nog wel houdbaar is.

De tweede vraag heeft betrekking op het risico van een overgangsregeling. Ik ben geen voorstander van een overgangsregeling. Ik vind dat de heer Van der Vlies een reëel punt heeft. Hij vreest dat er op een gegeven moment krakkemikkige busjes zullen rondrijden als de regeling eindeloos wordt gehandhaafd voor de mensen die er nu gebruik van maken.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Daar hebben wij volgens mij een APK-keuring voor. Ik vind dat je het aan de mensen moet overlaten om verantwoord gebruik te maken van een regeling. Wij hebben bovendien andere instrumenten om misbruik tegen te gaan. Ik snap wel dat die gedachte opkomt, maar ik ben er niet van onder de indruk. De heer Bakker zegt dat hij er sowieso niet voor is en dan vind ik dit een oneigenlijk argument.

De heer **Bakker** (D66): Laat ik dit kort gezegd maar toegeven, want u

heeft gelijk dat er ook nog een APK-keuring is.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik pleit zeker niet voor een bpm-differentiatie. Ik had de staatssecretaris bij het volgende punt zelfs willen vragen om de verzekering dat er op termijn geen differentiatie komt. Wij hebben nu net de commissie-Nouwen opgericht die het infraheffingverhaal zal onderzoeken. Dan moet je nu niet een heel ander bpm-systeem invoeren. De discussie daarover loopt in de commissie-Nouwen. Ik had aan de staatssecretaris willen vragen om te bevestigen dat wij eerst die voorstellen afwachten en de discussie daarover. Bovendien is het de bedoeling dat de bpm op termijn verdwijnt. Dit lijkt mij geen wenselijke dekking.

De heer **Crone** (PvdA): Dit argument klopt niet, want dan verdwijnt ook de motorrijtuigenbelasting.

De **voorzitter**: Mevrouw Dezentjé heeft een punt naar voren gebracht dat een element van discussie kan zijn na de avondpauze. De staatssecretaris gaat zich voorbereiden op zijn antwoord. Wij zijn gewoon om een avondpauze van anderhalf uur te houden, maar ik denk niet dat dit nu verstandig is. Mag ik er een klein beetje van afsnoepen? Ik stel voor dat wij om negen uur verder gaan.

De vergadering wordt van 19.40 uur tot 21.00 uur geschorst.

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Gezien de tijd, stel ik voor om de op dit blok volgende blokken samen te voegen, dus alle opmerkingen van de Kamer integraal voor te leggen aan de staatssecretaris. Dan kan de staatssecretaris daarop in één keer antwoorden.

Staatssecretaris **Wijn**: Voorzitter. Het grote feest in dit belastingplan is natuurlijk de verlaging van de Vennootschapsbelasting. Ik moet constateren dat hierop met vreugde is gereageerd. Dat is terecht en dat doet mij deugd. Voor het vestigingsklimaat van Nederland is dit ook echt nodig, los van de positieve effecten in de CPB-modellen. Investeringsbeslissingen gaan namelijk ongeveer als volgt. Een bedrijf uit Amerika, Japan of waar dan ook wil zich in Europa vestigen, men maakt een trip

naar Europa, er wordt daarvoor een lijstje van drie landen gemaakt dat in drie dagen kan worden bereisd. Welnu, als je niet op dat lijstje staat, kun je het vergeten. Je moet er dus voor zorgen dat je in die shortlist komt. Vervolgens gaat het om het meer gedetailleerde totaalplaatje. Maar men moet je dus hebben gezien, die eerste keer. Iets als een dergelijk etalage-effect verschijnt niet in de modellen.

Ik ben het eens met een aantal kamerleden dat we geen "race to the bottom" moeten krijgen. Tijdens de informele Ecofin-raad hebben wij dit onderwerp van een common tax base, een gelijke manier om winst te berekenen, geagendeerd, evenals het minimumtarief. Afgelopen vrijdag hadden we informele high level groep, met de staatssecretarissen van Ecofin, waarin dit ook aan de orde kwam, om hierover van gedachten te wisselen. Het is dus op de agenda gezet. In het algemeen worden de tarieven verlaagd: België gaat naar 30%, Oostenrijk, met ook een kleine thuismarkt, op logistiek georiënteerd, zit op 25%, de nieuwe lidstaten hebben gemiddeld 21%. We moeten dit dus écht doen. Inderdaad willen wij een minimumtarief; concreet denken wij aan 20%. Net zoals bij de accijns komt er een vloer, een minimum, met mogelijkheden daarboven. Enkele landen, zoals de Baltische staten en Ierland, moeten daarvoor naar boven. Het is moeilijk om daarvoor de handen op elkaar te krijgen.

De heer **Crone** (PvdA): Ik wilde al zeggen! Stel dat u in uw jeugdige enthousiasme blijft vinden dat wij in de kopgroep moeten, dus richting 20, hoeveel miljard moet u dan nog weggeven?

Staatssecretaris **Wijn**: Als wij van 30 naar 20 gaan?

De heer **Crone** (PvdA): Nee, ik heb het over een gemiddelde.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik heb het over een minimumtarief en niet over een doeltarief. Ik doe al twee jaar mijn best om van mijn jeugdige enthousiasme af te komen, maar het wil niet lukken.

De heer **Crone** (PvdA): Dat vind ik ook niet nodig.

Staatssecretaris **Wijn**: Dan heb ik het op mijn zestigste nog. Het is een minimumtarief. Dat hoeft je dan niet te halen. Ik maak bezwaar tegen de suggestie dat ik geld weggeef. Ik vind niet dat er geld is weggegeven, zeker niet als je kijkt naar het oorspronkelijke kabinetsplan. Als u er via de motie-Verhagen wat op af wil dingen, vind ik dat tot daar aan toe. Het oorspronkelijke kabinetsplan was natuurlijk mooier, dat geef ik de heer Crone na. Als dat nog overeind stond, zag het er iets anders uit. Het is politiek echter gegaan zoals het is gegaan. Dat vind ik zeer goed te verdedigen in dit plaatje.

De heer Vendrik maakte in mijn ogen een Yab-Yum grap. Als hij mij een keer uitnodigt, ga ik graag met hem mee. Ik ben er nog nooit geweest, dus het lijkt mij wel een keer aardig.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Dat moet u ook maar niet doen.

Staatssecretaris **Wijn**: Bent u er geweest?

De heer **Van der Vlies** (SGP): Nee.

Staatssecretaris **Wijn**: Dat dacht ik wel.

De **voorzitter**: Het is ook veel te duur voor Kamerleden, geloof ik.

Staatssecretaris **Wijn**: Was dat de reden?

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Niveau!

Staatssecretaris **Wijn**: Ja, wij moeten het niveau omhoog krikken. Sorry, mijnheer Rouvoet, maar de heer Van der Vlies was zo grappig!

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Mijn opmerking was niet als grap bedoeld, eerlijk gezegd. Ik heb wel een grap van de minister van Financiën uit die tijd aangehaald. Dat deed ik niet voor niets; er zat wel degelijk een politieke boodschap achter. Die heeft de staatssecretaris heus goed begrepen.

Staatssecretaris **Wijn**: Nee, ik heb die politieke boodschap niet begrepen. U suggereert namelijk dat ik iets anders doe dan ik zeg. Dat is niet het geval.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik dacht dat ik het heel duidelijk uiteen

had gezet. Wat moet Europa begrijpen van een Nederlandse regering, die zegt dat zij een race to the bottom wil voorkomen, meewerkt en zelfs in het kader van het voorzitterschap initiatieven neemt om een Europees minimumtarief te agenderen om vervolgens de concurrentiestrijd op fiscaal gebied maximaal aan te gaan op een voor alle Europese landen gevoelig dossier?

Staatssecretaris **Wijn**: U suggereert een tegenstelling die ik niet snap.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik kan niet duidelijker zijn dan ik ben, geloof ik. Het lijkt mij vrij helder. Wat is de boodschap van de Nederlandse regering? Dat alles op alles wordt gezet om een race to the bottom te voorkomen en het dus van Europa moet komen? Dat had in mijn ogen veel eerder moeten gebeuren. Of is de boodschap van de Nederlandse regering dat zo'n Europees overleg leuk is, maar dat zij ondertussen, als het er echt op aan komt, bereid is om in budgettair slechte tijden 1,2 mld te reserveren om de concurrentie maximaal aan te gaan? Dat vind ik een dubbele boodschap, vandaar mijn vergelijking met Yab Yum.

Staatssecretaris **Wijn**: O, u bedoelt het zo? Dan ben ik het wel heel erg met u oneens. Ik zal u vertellen wat de boodschap van de Nederlandse regering is. De boodschap aan het bedrijfsleven is allereerst: vestig u in Nederland, want wij heten u hier van harte welkom. Kom hier met uw werkgelegenheid, kom hier met uw kennis, want wij willen u hier graag hebben. Daar mag ook het MKB heel blij mee zijn vanwege het feit dat het veel voordeel uit dit pakket haalt, zoals ik al heb betoogd, en omdat dit hun positie van toeleverancier verbetert. De tweede boodschap is bestemd voor de Europese Unie en luidt dat wij een minimumtarief willen, maar dat wij in de tussentijd niet als willoos slachtoffer om ons heen gaan kijken terwijl andere landen ons wegconcurreren. Wij willen dus een minimumtarief, maar voelen er niets voor om in de tussentijd naïef te zijn. Wij zien de Belgen, de Oostenrijkers, de Portugezen en tien nieuwe lidstaten omlaag gaan. Ierland heeft al een veel lager tarief. Zodra bedrijven uit Nederland blijken te zijn uitgeweken naar landen als Ierland, Polen,

Oostenrijk, Portugal of Italië, bent u de eerste om te komen zeuren over het verlies aan werkgelegenheid. Dat zou ook terecht zijn. Als u daar niet over komt zeuren, vind ik dat u een verkeerde schatting maakt. Als u er wel over kan komen zeuren, moet u dit vennootschapsbelastingpakket steunen. Dat kwam er strak uit, hè?

De heer **Crone** (PvdA): Ik neem hier ernstig afstand van.

De **voorzitter**: Daar gaat het niet om; het ging om een vraag van de heer Vendrik. Die vraag is afdoende beantwoord, al blijft hij het oneens met dat antwoord. Laat ik dat vaststellen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik help tijd te besparen.

De **voorzitter**: U stelt geen vervolgvraag. Dat wil ik zo houden.

Staatssecretaris **Wijn**: Wij zullen het helaas niet redden om nog dit jaar een notitie aan te bieden over de Vpb richting 2007. Wij hebben inmiddels uitgebreid gesproken met de academische wereld, het bedrijfsleven, het georganiseerde bedrijfsleven en het georganiseerde internationale bedrijfsleven. Wij zetten nu alles op een rij. Het is heel complex. Mevrouw Dezentjé heeft het vorige jaar en ook nu weer gezegd dat wij eens naar de boxen moeten kijken. Daar kijken wij ook zeer serieus naar. Wij kijken ook naar andere zaken. Het gaat om een modernisering van de Vpb. Wij willen proberen om de Vpb daarmee meer euro-proof te krijgen. Helemaal zal natuurlijk nooit lukken. Wij moeten ook niet denken dat het een geheel nieuwe Vpb wordt. Het wordt een gerichte modernisering. Het is een ingewikkelde materie met potentieel grote gevolgen. Wij moeten het dus zorgvuldig doen. Het zal wel voorjaar, maart of april, worden. Ik heb die tijd nodig. Ik ga ervan uit dat wij het wetgevende traject weer kunnen inlopen. Men weet hoe snel men op Financiën wetgevingsteksten kan schrijven. Ik ben daar altijd zeer van onder de indruk. Tot zover de Vpb in algemene zin. Het is een noodzakelijk signaal, een trendbreuk in het imago van Nederland. Tegelijkertijd zorgen wij ervoor dat het een lastenneutraal pakket is.

Mevrouw **Kant** (SP): Ik heb gezegd dat als de staatssecretaris afgaat op de peiling van mening van ondernemers, zij natuurlijk zeggen dat de vennootschapsbelasting een rol speelt. Maar dan zeggen zij ook dat onderwijs een rol speelt. Het is natuurlijk een beetje naïef om alleen maar af te gaan op wat zij zeggen. Als wij moeten kiezen, zou ik voor onderwijs kiezen. Waarom kiest het kabinet daar niet voor? Maatschappelijk zullen wij daarmee uiteindelijk meer opschieten.

Is de staatssecretaris nog bereid om voor woensdag te laten weten wat de effecten van deze verlaging en de dekking ervan voor de verschillende bedrijfsgroottes zijn? Ik wil voor woensdag weten hoe dit precies uitpakt, niet alleen voor het midden- en kleinbedrijf en het grootbedrijf maar met iets meer gradatie erin.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Van een van de voorgangers van de staatssecretaris heb ik altijd begrepen dat in de Vpb het Nederlandse tarief wel blaft, maar niet bijt. Ik zou dus denken dat deze discussie beter gevoerd kan worden over effectieve druk op het winstinkomen. Dan zal het plaatje er iets anders uitzien. Het stelt mij teleur dat dit in de nota naar aanleiding van het verslag en in de memorie van toelichting niet helder in beeld komt. Maar even serieus. Gaat het alleen om het imago of betekent het een reële drukverlaging voor internationale ondernemers? Het kabinet beweert namelijk twee dingen. Het beweert dat Nederland fiscaal daadwerkelijk aantrekkelijker wordt en tegelijkertijd zegt het, wanneer het MKB zegt dat het over zijn rug gaat, dat het lastenneutraal is, dat het grootbedrijf zijn eigen verlaging betaalt en dat het kleinbedrijf zijn eigen verlaging betaalt. Dat kan niet beide waar zijn.

De **voorzitter**: Links mij wordt terecht opgemerkt dat dit lijkt op het algemene debat dat wij vanochtend hebben gehad. Niettemin kan de staatssecretaris er misschien iets over zeggen.

Staatssecretaris **Wijn**: Dit pakket zorgt vooral voor een verbetering in de belastingstructuur. Enerzijds is het nominale tarief beter. Er ontstaat een verschuiving in lastendruk waarbij er zeker in de oorspronkelijke plannen, maar nog steeds een behoorlijk

vergroeningselement in zit waardoor energiezuinige bedrijven relatief meer voordeel hebben dan energie-intensieve bedrijven. Er ontstaat dus een andere belastingmix. Ik heb al iets gezegd over de verdeling naar bedrijfsgrootte. Ik red het echt niet meer om dat deze week nog verder uit te splitsen naar de diverse groottes. Ik kan eventueel wel een splitsing naar sectoren geven, voor zover dat niet in de nota naar aanleiding van het verslag is gebeurd. Dan kan men zien wat de effecten voor de verschillende sectoren zijn.

Ik geef u graag een sectorale verdeling. De totale belastingmix wordt hierdoor echt beter en aantrekkelijker voor het internationaal opererend bedrijfsleven. Tegelijkertijd profiteert het MKB via het terugsluizen hiervan voor meer euro's dan het grootbedrijf. Ik zou overigens willen dat wij op het gebied van de effectieve druk nog een nadrukkelijk concurrentievoordeel hadden. Ik vrees dat dit niet het geval is. Wij hebben enkele beleidsbesluiten genomen waardoor de rullingpraktijk weer wat sneller gaat draaien conform OESO en de Europese gedragscodes. Andere landen hebben uit ons belastingstelsel elementen overgenomen die er juist voor zorgen dat de effectieve druk wat lager is dan het nominale tarief. Bij ons ligt de effectieve druk ongeveer 4% lager, maar dat geldt inmiddels ook voor een groot aantal andere Europese landen. Dat betekent dat effectieve druk versus nominale druk niet meer het onderscheidende voordeel geeft zoals vroeger het geval was. Mevrouw Kant meent dat er gekozen moet worden voor nog meer investeren in onderwijs. Ik wil hier niet de discussie van de algemene financiële beschouwingen over te doen. Onderwijs is juist een van de sectoren waarop niet bezuinigd wordt. Daar vindt zelfs een intensivering plaats. Onderwijs is een van de prioriteiten van het kabinet. Ik ben het wel met mevrouw Kant eens dat je niet alleen naar het belastingtarief moet kijken. Stel dat een Oost-Europees land een effectief belastingtarief heeft van 21% maar er is geen goede rechtspraak of een goede infrastructuur of een deugdelijke ambtenarij of een bevolking die goed haar talen spreekt, dan is hier een iets hoger Vpb-tarief wel gelijk goed te

verkopen omdat dit een deel van de kwaliteit van de samenleving weerspiegelt waarin een bedrijf gevestigd wordt. U hoort mij niet ervoor pleiten om op 20% te gaan zitten, maar wel om substantieel iets te doen.

De **voorzitter**: Ik geloof dat wij daarmee het onderwerp Vpb hebben behandeld. Algemene opmerkingen kunnen aanstaande woensdag plenair aan de orde komen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Gaat het alleen om een imago? Realiseert het kabinet werkelijk een drukverlaging voor grote internationaal opererende bedrijven of is de andere claim juist, namelijk dat zij het zelf betalen en dat het kabinet alleen een beeld creëert maar geen daadwerkelijke drukverlaging? Het kan namelijk niet allebei waar zijn.

Staatssecretaris **Wijn**: Met alle respect, ik heb die vraag zojuist beantwoord.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik heb dat antwoord niet gehoord en ik heb goed naar de staatssecretaris geluisterd. De staatssecretaris kan niet tegen het MKB in Nederland zeggen dat er niks aan de hand is, omdat zowel het grootbedrijf als het kleinbedrijf zijn eigen verlaging betaalt. Het is het één of het ander! De staatssecretaris zegt tegelijkertijd dat er internationaal een verbetering is van de concurrentiepositie van Nederland op fiscaal gebied. Dat betekent dat het kleinbedrijf betaalt.

De **voorzitter**: Ik heb u deze vraag vandaag verschillende keren horen stellen, mijnheer Vendrik. De staatssecretaris gaat over zijn antwoorden. Hij heeft die antwoorden gegeven. Als u echt een nadere concretisering wil, stel ik u voor die woensdagavond te doen bij de plenaire afronding. Wij hebben vanavond nog een hele agenda af te handelen.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik heb een lange inleidende tekst over het grijze kenteken. Met het oog op de tijd zal ik die achterwege laten en meteen naar de kern van de discussie gaan: particulieren die rijden met een grijs kenteken. Een van onze voorlichters die al jaren meeloopt, zei dat op de afdeling publieksvoorlichting van het ministerie van Financiën sinds jaar

en dag de meest gestelde vragen zijn: Bestaat volgend jaar het grijs kenteken nog en wanneer wordt het grijs kenteken afgeschaft? Het grijs kenteken is bedoeld voor ondernemers, en er wordt volgens een voorzichtige schatting door 20% onbedoeld gebruik van gemaakt. Ik ben het eens met mevrouw Kant: als het goed is komt het woord "oneigenlijk" niet meer voor in de nota naar aanleiding van het verslag. Als je heel eerlijk bent, wist iedereen dat er onbedoeld gebruik van werd gemaakt. Het is gewoon te ver gegaan. Dan weten alle betrokkenen stiekem best dat je het risico loopt dat het eens wordt afgeschaft. Dat moment is nu gekomen. Ik begrijp dat mensen daarvan zullen balen, maar ik vind het echt verdedigbaar om daaraan iets te doen, als het onbedoelde gebruik zo hoog is. Ik neem die politieke verantwoordelijkheid, omdat ik dit een verdedigbare maatregel vind. Mijn bezwaar tegen de dekking van het amendement-Van der Vlies vind ik dat het bijna niet is uit te leggen dat je tegen alle belastingbetalers zegt: jullie betalen een beetje mee, omdat een specifieke groep dat grijs kenteken nog heeft, terwijl het daarvoor niet was bedoeld. Dat vind ik mutatis mutandis ook voor het amendement van mevrouw Kant, die het in stappen wil uitfasen, wat zij via het Vpb-tarief wil doen. Dan laat je het bedrijfsleven betalen voor het onbedoeld gebruik van het grijs kenteken. Mijn bezwaar tegen het amendement van de heer Rouvoet is dat hij het financiert tegen een CO₂-differentiatie binnen de BPM. Het kabinet wil de BPM inderdaad gaan differentiëren, wat we overigens budgettair neutraal willen doen. Auto's die CO₂-zuinig zijn gaan minder betalen, en niet-zuinige auto's meer. Zoals bekend zijn er ook coalitiefracties die daarmee op zich moeite hebben. Toch wil ik wel die kant op, en ik zal aangeven waarom. Op het gebied van CO₂ moeten we echt nog wel wat proberen te doen. Ik heb daarvoor tijd nodig, omdat de vraag beantwoord moet worden hoe je het CO₂-zuinig rijden operationaliseert. Doe je dat op absolute CO₂-uitstoot, of naar klasse? Iemand die binnen het segment dure auto zit, moet binnen datzelfde segment worden gedreven naar een lage CO₂-uitstoot, en niet naar het segment goedkope auto. Wij willen

dat doen per 1 januari 2006, waarvan wij de Kamer nog voor het zomerreces willen berichten. De operationalisering lijkt mij lastig en gaat ook een beetje langs de lijn van het kabinet om het budgetair neutraal te doen.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Het punt is dat als onbedoeld gebruik wordt opgeheven, dat netjes moet gebeuren. Het is immers jarenlang gedoogd. Als het gaat om de dekking kan ik niet ontkennen dat waar is wat de staatssecretaris zegt. Als ik echter zou zeggen "haal het maar uit de algemene middelen", heb ik geen dekking aangegeven. Ik heb daarom gezocht naar een draagvlak waar die dekking miniem inwerkt.

Staatssecretaris **Wijn**: Dat kan ik van mijn zijde weer niet bestrijden. Dat is waar. Het is een politieke keuze. Als u zegt "ik haal bij elke Nederlander € 5 op en het jaar daarna € 3" is het adequaat en netjes gedekt. Dat zal ik niet ontkennen. Het is een kwestie van wat je, politiek, wilt. Om inzichtelijk te maken heb ik een aantal foto's meegenomen van auto's die wel en auto's die niet grijs zijn. Een bestelauto met twee stoelen voor, direct gevolgd door een laadruimte, zoals de Hyundai H200 en de Open Combo, hebben een grijs kenteken. Daar mogen geen kinderen in, zeker niet als de laadbak is geblindeerd. Een bestelauto met twee stoelen voor, gevolgd door een bank met daarna de laadruimte, aangeduid als dubbele cabine, heeft ook een grijs kenteken. In zo'n auto kunnen vijf of zes personen. Dat is ook meteen het maximum. Als wordt gesproken over grote gezinnen, gaat het om dit soort auto's. In de kringen van de heer Van der Vlies is dat denk ik een middelgroot gezin.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Ik heb zelf vijf kinderen, maar ik heb nooit met een grijs kenteken gereden. In de IJsselmeerpolders zijn echter mensen die buurkinderen ophalen en naar school rijden. Dat willen zij op een zo goedkoop mogelijke wijze doen. Daarvoor gebruiken zij dit soort auto's.

Staatssecretaris **Wijn**: De Opel Vitara, de Mercedes Sprinter, de Hyundai Trajet en de Opel Zafira zijn zogenaamde multiple person vehicles en die hebben een geel kenteken. Dit soort busjes, waar zes, zeven, negen of tien man in kan, zijn

al geel. De taxiregeling blijft overigens bestaan. Ik heb hiermee geprobeerd u enigszins gerust te stellen. Ik wist namelijk niet goed wat u precies voor ogen had. Ik begrijp dat nu iets beter.

De heer **Van der Vlies** (SGP): De foto's zijn illustratief, maar bij mij leefde geen misverstand. Het moet legaal vervoer zijn en kinderen mogen niet worden weggestopt achter een geblindeerd zijraam. Feit is echter dat mensen die per 1 januari zo'n wagen rijden ineens met een lastenverzwaring van zo'n € 1000 per jaar te maken krijgen. Dat had ik wat netter willen doen, door daar een zekere geleidelijkheid in aan te brengen en dat te financieren met een iets geringere verhoging van de algemene heffingskorting. Dat is inderdaad een politieke keuze en ik kies daarvoor.

Staatssecretaris **Wijn**: Dat is duidelijk. U hebt gelijk dat die heffingskorting van € 5 te betitelen valt als een luttel bedrag. Het amendement is bovendien netjes gedekt. Het is ook juist dat de gemiddelde lastenverzwaring in één keer op mensen af komt. Die lastenverzwaring is overigens gemiddeld iets meer dan € 400. Dus geen € 700. Dat is afhankelijk van de zwaarte van het busje en van het dieselgebruik. Dat wil ik ook niet bestreden hebben met het ronddelen van deze foto's.

Mevrouw **Kant** (SP): Ik vind het jammer dat deze staatssecretaris behoorlijk voorbijgaat aan de consequenties die deze maatregel heeft voor een deel van de mensen die het treft. Dan wil ik een parallel trekken met het taboe van dit kabinet, met uitzondering van minister Dekker vandaag, over de hypotheekrenteaftrek. Stel je voor dat er iets verandert aan de hypotheekrenteaftrek! Als het gaat om villabezitters subsidiëren wij behoorlijk onbedoeld gebruik. Dan is het hek van de dam.

De **voorzitter**: Mevrouw Kant, ik moet streng zijn. U houdt nu een beschouwing en wij hebben afgesproken dat er alleen korte vragen gesteld worden.

Mevrouw **Kant** (SP): Zoals ik zei, is dan het hek van de dam. Als het dan gaat over een andere groep mensen

die gebruik hebben gemaakt van iets wat fiscaal gewoon toegestaan was, vindt de staatssecretaris het heel normaal om van de ene dag op de andere te zeggen: weg ermee! Daarmee treft hij gezinnen, terwijl dat ook geleidelijk zou kunnen. Ik vind het onbestaanbaar dat hij daar zo gemakkelijk overheen stapt. Natuurlijk zijn er mensen die het gemakkelijk kunnen dragen, maar er zijn ook mensen die het niet kunnen dragen. Daar gaat de staatssecretaris aan voorbij. Als het gaat om de dekking...

De **voorzitter**: Mevrouw Kant, u moet wel een vraag stellen.

Mevrouw **Kant** (SP): Mijn eerste vraag aan de staatssecretaris was: waarom gaat u in dit geval zo gemakkelijk voorbij aan de consequenties, terwijl u in andere gevallen moord en brand schreeuwt? Ten tweede wijs ik erop dat mijn amendement op een eerlijke wijze gedekt is. De staatssecretaris heeft een dekking gezocht voor de verlaging van de winstbelasting. Die haalt hij bij de particulieren met een grijs kenteken. Het is alleszins redelijk om die dekking dan langzamer in te laten gaan en de vennootschapsbelasting langzamer te verlagen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kant, wij hebben hier geen behoefte aan ellenlange betogen, want wij hebben nog een heel lange agenda te gaan. Ik geef u niet opnieuw het woord in deze ronde.

Staatssecretaris **Wijn**: Mevrouw Kant en ik hebben een politiek verschil van mening over dit onderwerp, zowel over de doelstelling van haar amendement als over de financiering ervan. Na uitwisseling van de argumenten kan ik niet anders dan concluderen dat wij niet tot elkaar kunnen komen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik ga niet proberen te bereiken wat de heer Van der Vlies en mevrouw Kant niet lukt. Er is sprake van onwil. Ik ben met hen van mening dat er ongeacht het aantal telefoontjes bij de directie Voorlichting een fatsoenlijke overgangsregeling voor zo'n fiscale wijziging zou moeten komen. Wat de dekking van mijn amendement betreft kan de staatssecretaris alleen het punt van

het al dan niet budgettair neutraal zijn overeind houden. Voor het overige komen wij uit in dezelfde richting. Ik zou het plezierig vinden als de staatssecretaris daar iets meer ruimte bood. Ik heb nog een feitelijke vraag te stellen. Zojuist heb ik nog een mailtje gekregen dat de maatregel niet alleen de gezinnen raakt waar wij het nu over hebben, maar dat het ook 320.000 eenmans-bedrijfjes raakt. Is dat waar of niet? De maatregel is bedoeld voor ondernemers. Er is veel verwarring over. Worden de eigenaars van eenmansbedrijfjes hierdoor gedupeerd? Ik zou het op prijs stellen als de staatssecretaris daar klip en klaar over kan zijn.

Staatssecretaris **Wijn**: Die mensen houden gewoon het grijze tarief. Als zij normaal duurzaam ondernemer zijn in de BTW-sfeer, dan houden zij deze voordelen. De heer Rouvoet kan deze mensen dus geruststellen, tenzij er feiten zijn die nu niet naar voren zijn gebracht. Nogmaals, eenmanszaken houden de grijze tarieven als zij duurzaam ondernemer zijn in de BTW-sfeer.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. Het lijkt me van belang dat dit expliciet op deze manier is gezegd in dit debat. Ik ben de staatssecretaris hiervoor erkentelijk.

De heer **Crone** (PvdA): De staatssecretaris heeft niet geantwoord op mijn vraag over de dekking. De bijtelling neemt toe omdat de hoge BPM nu ook in de bijtelling valt. Dat is een fiscale opbrengst. Daarnaast neemt de premie- en uitkeringsgrondslag toe voor de werknemersverzekeringen. Het kabinet schrijft in de nota naar aanleiding van het verslag dat dit 825 mln euro maal de belastingheffing is. Dat gaat pas meetellen in het lastenbeeld van 2006. In het lastenbeeld van 2005 is dus een meevaller die nog niet verdeeld is. Dat is voor een overgangsregeling zeer aantrekkelijk.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik kom daar dadelijk op terug.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Vindt de staatssecretaris dat iedere overgangsregeling voor particulieren, zelfs een regeling voor twee jaar, onbespreekbaar is? Of is een dergelijke regeling toch wel denkbaar, waarna vervolgens

uiteraard budgettaire consequenties moeten worden overzien en voorzien worden van een dekking?

Staatssecretaris **Wijn**: Ik vind een overgangsregeling echt niet nodig. Mensen hebben altijd geweten dat dit onbedoeld gebruik is geweest. Ik spreek ook heel wat mensen. Ook van mensen die bij autodealers werken, hoor je dergelijke geluiden. Ik vind vanuit die optiek een overgangsregeling echt niet nodig. Als de Kamer een andere mening is toegegaan, verneem ik het wel. Ik kan niet zuiverder antwoorden.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Voorzitter. Ik vind dat we het punt van de positie van de gehandicapten en de verzorgers niet onbesproken voorbij mogen laten gaan.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik kom daar nog op. Mevrouw Kant vroeg wat bedoeld wordt met "meer dan bijkomstig gebruik". We gebruiken deze term al in de jurisprudentie in het kader van de BTW. Dat is verder precies uitgewerkt. U moet daarbij denken aan termen als marginaal, ondergeschikt. De inspecteur houdt dit in de gaten. Het wordt niet voor honderd procent uitgesloten, maar het zit er dicht tegenaan.

Mevrouw Kant vindt de termijn van vijf jaar in de ondernemerssfeer onduidelijk. De BPM kleeft vijf jaar aan een auto. Als je geen BPM hebt betaald en je verkoopt de auto als ondernemer aan een niet-ondernemer, dan kleeft de BPM gedurende vijf jaar aan de auto. Het BPM-bedrag wordt langzaam kleiner. Daar is een afschrijvingstabel voor. De eigenaar moet dat bedrag dan alsnog verrekenen. De motorrijtuigenbelasting moet altijd betaald worden op een grijs kenteken. Het gaat er om of je ondernemer bent of niet.

De heer Rouvoet heeft gevraagd waarom niet is gedacht aan het verder aanpassen van inrichtingseisen. Dat is door de jaren heen heel vaak geprobeerd. De beste metafoor is die van een uitgeknepen spons. Het houdt op een gegeven moment op. De busjes zijn in de tijd veel luxer en mooier geworden. Er gaan verhalen dat het in de bouwwereld in de hoogtijdagen zo fantastisch is geweest en dat er zoveel is verdiend, al dan niet zwart, dat de Mercedes

Vitobusjes met de kalfslederen bekleding de dealer uitvlogen. Die busjes zijn inmiddels heel mooi geworden. Er is wel aan gedacht om de inrichtingseisen aan te passen, maar wij zagen geen mogelijkheden die geen neveneffecten zouden hebben waar de Kamer tegen zou kunnen zijn.

Bij grijze kentekens voor gehandicapten gaat het om een bestelauto die is aangepast in verband met het vervoer van gehandicapten in de cabine. Daarbij moet ook worden gedacht aan voorzieningen om het in- en uitstappen mogelijk te maken en voor het vastzetten van de rolstoel. Het mag ook een scootmobiel zijn, maar geen opvouwbare rolstoel, want dan ben je niet aangewezen op een busje. De rolstoel hoeft niet per se verstrekt te zijn in het kader van de WVG. Bij scootmobielen is dat niet altijd het geval. Dan is wel een aanvullende verklaring nodig van een arts dat het echt nodig is. Het mag ook iemand in de omgeving zijn, maar de gehandicapte moet zelf mede betrokken zijn bij de regeling. Als ik het in lekentaal mag zeggen, zoals ik vanavond al een paar keer heb gedaan, dan is de regeling dat er één bestelauto mag zijn per gehandicapte. Dat kan een vriend, een ouder, een partner of de persoon zelf zijn, maar er moet dan wel een gezamenlijk verzoek zijn en het moet gaan om een aangepaste bestelauto.

Er is ook gevraagd of de BPM op de helling gaat. Mijn stelling is dat de BPM in Europa houdbaar blijft, zeg ik tegen de heer Bakker. Dat is ook door de jurisprudentie bevestigd. De Commissie zal binnenkort met een mededeling komen. Tot die tijd kan ik er niets over zeggen. Wij moeten afwachten wat daarin komt te staan. Mevrouw Dezentjé zegt dat wij het advies van de commissie-Nouwen over de infraheffing moeten afwachten en dat de BPM dan op de helling gaat. Op termijn gaan wij natuurlijk naar andere vormen van beprijzen. Dan zal de hele mix van het beprijzen van de auto door BPM, MRB, accijnzen etc. opnieuw bekeken worden. Zelfs aan het voorstel van de heer Hofstra voor zes cent (twee voor milieu, twee voor veiligheid en twee gewoon) zitten heel veel haken en ogen. Als de commissie-Nouwen in april of mei met een rapport komt, is het misschien iets voor een volgende kabinetsperiode, als er dan al uit te komen is. Ik zal niet zeggen

dat wij de rest van deze regeerperiode niets meer doen aan BPM of BPM-differentiatie. Dan gaan wij naar een systeem van beprijzing waarbij milieuaspecten deel uitmaken van de BPM. Een budgettair neutrale differentiatie ter bevordering van het milieu wil ik niet uitsluiten, om de komende jaren niet met de handen gebonden te staan. Zodra wij daarmee komen, moeten wij er op een inhoudelijke wijze over discussiëren.

Mevrouw **Kant** (SP): Ik kan het niet helpen, maar ik voorzie toch problemen met de niet-opvouwbare rolstoel. Ik kan mij voorstellen dat iemand een opvouwbare rolstoel, een scootmobiel en een niet-opvouwbare rolstoel heeft. Er zijn in de praktijk heel veel varianten mogelijk. Ik kan mij voorstellen dat je in sommige situaties een opvouwbare rolstoel gebruikt, als er mensen aanwezig zijn die je in en uit de rolstoel kunnen helpen. Er kan ook een situatie zijn dat je vrouw je niet uit de rolstoel kan tillen en dat je een rolstoel hebt die wel degelijk in een auto vervoerd moet worden. Ik vind het nogal rigide overkomen. Kunt u iets duidelijker zijn, bijvoorbeeld dat het voldoende is als de situatie zich kan voordoen dat iemand met rolstoel en al in een auto vervoerd moet worden? Anders voorzie ik problemen in de toekomst.

Staatssecretaris **Wijn**: Wat u nu zegt, zal inderdaad het geval zijn. Als iemand én een scootmobiel heeft én een opvouwbare rolstoel, kan op basis van die scootmobiel dat busje gekocht worden. Ik verwacht dat dit ook in de praktijk wel te overzien zal zijn. Ik heb de vereniging van ombouwaragebedrijven gesproken. Er is maar een beperkt aantal bedrijven in Nederland dat überhaupt dat ombouwen voor zijn rekening neemt. Ik heb tegen die bedrijven gezegd - als een vorm van toezicht - dat het vanzelf een stuk soepeler zal verlopen als zij dat allemaal netjes doen. Op het moment dat zij het niet netjes doen, op het moment dat wij in de gaten krijgen dat er stempels worden afgegeven voor auto's die niet ten behoeve van gehandicapten zijn, is het gauw over. Ik geloof dat het maar om tien of elf bedrijven gaat. Als die garagebedrijven dat netjes blijven doen, dan verwacht ik dat dit in de praktijk zijn weg wel vindt.

Mevrouw Kant geeft een voorbeeld waarvan ik meteen kan zeggen dat er niets mee aan de hand is. Natuurlijk krijgt die het grijze tarief.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik probeer het maar even zo dom mogelijk voor te stellen in de hoop op een slim antwoord. Iemand die gehandicapt is, is aangewezen op speciaal vervoer. Van zo iemand mag de auto als grijs kenteken door het leven gaan. Deze persoon heeft een opvouwbare rolstoel. Wat gebeurt er dan?

Staatssecretaris **Wijn**: Maar hij heeft ook een andere rolstoel? Of heeft hij alleen een opvouwbare rolstoel?

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Hij heeft gewoon een opvouwbare rolstoel. Dat is gemakkelijk, wellicht ook in verband met de wat kleinere woning. Ik probeer het even heel dom voor te stellen. Zo lees ik de tekst maar even. Dat zijn ook vragen die ons bereiken. Wat gebeurt er dan? Iemand kan daar echt op aangewezen zijn en toch gewoon een opvouwbare rolstoel hebben. Die is gewoon makkelijker in het dagelijkse gebruik. Waarom een vaste rolstoel! Dat is toch mogelijk?

Staatssecretaris **Wijn**: Zo'n persoon heeft voor het vervoer van dat hulpmiddel dan geen busje nodig. Dat kan gewoon in een "gele" auto. Dat is op dit moment ook al zo. Laat ik het omdraaien. Personen die op dit moment geen busje nodig hebben en dus in een "gele" auto rijden, krijgen straks niet alsnog voor zo'n "gele" auto het verlaagde tarief. Het is dus de combinatie van het geheel. Het gaat om een busje dat is aangepast. Op dit moment is het bijvoorbeeld zo dat er geen tussenschot tussen zit. Dat mag officieel niet. Als je een elektrische rolstoel wilt doorrijden, dan moet dat tussenschot eruit gehaald worden. Dat zijn aanpassingen aan die bestelbusjes. Het gaat dan om bestelbusjes en het gaat dus niet om reguliere personenauto's. De hoogte-, breedte- en diepte-eisen blijven natuurlijk ook nog gelden. Dat verandert dus niet. De hoofdboodschap van dit geheel is eigenlijk de volgende. Als je kijkt naar de situatie van vandaag, is het de bedoeling dat er morgen niets verandert.

Ik kom te spreken over de bedrijfs-overdrachten. In de Kamer is breed uitgesproken dat het goed is dat het kabinet wat aan bedrijfs-overdrachten doet, omdat er een babyboom-generatie staat aan te komen die afstand doet of zal doen van het bedrijf. Dan mag de fiscale heffing natuurlijk nooit een beletsel zijn voor een economisch gewenste bedrijfs-overdracht. Mevrouw Van Vroonhoven heeft gezegd dat het niet alleen moet gaan om een ondersteuning van degene die met zijn bedrijf stopt, maar dat er juist ook aandacht moet zijn voor degene die de economische activiteiten voortzet. Ik ben het daarmee eens. Dat spoort met de visie van het kabinet, ook met die uit eerdere jaren. Het klinkt dus sympathiek, maar een bedrijfs-overdracht is natuurlijk wel de primaire verantwoordelijkheid van de ondernemer zelf. Wij kunnen de helpende hand bieden bij bewording en voorbereiding. Staatssecretaris van Gennip van Economische Zaken voert daar ook beleid op. De verkopende ondernemer moet afrekenen over de stakingswinst. Dat is dus gerelateerd aan de verkoper, want die moet afrekenen. Dat kan problemen geven als hij onvoldoende liquiditeiten heeft. Daar is de doorschuifregeling voor: dan wordt de claim uitgesteld. Dat vermindert de financieringslasten voor de verkoper. De koper van een bedrijf kan starterregelingen toepassen, zoals de starteraftrek, willekeurige afschrijving voor startende ondernemers en de regeling durfkapitaal. In het amendement gaat het over een invorderingsfaciliteit. Die lijkt meer op de overnemer. Het kent geen vermogenstoets voor de koper. Ik moet eerlijk zeggen dat het dus een beetje gecompliceerd is. Ik vind het bestaande wat eenvoudiger, maar ik vind het nu nog wat te ver gaan om te zeggen dat ik de aanneming van dit amendement moet ontraden. Ik vind echter ook niet dat alles dan ineens goed loopt. Ook met dit amendement blijft de overdrager, misschien iets indirecter, in feite nog steeds financieel risico lopen ten aanzien van de verkochte onderneming.

De **voorzitter**: Er wordt gevraagd welk nummer dit amendement heeft. Het heeft nummer 37.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): De staatssecretaris benadrukt

enerzijds het belang van goed kijken naar de jongere generatie die op dit moment niet het risico durft te nemen, maar anderzijds zegt hij dat wij met dit amendement misschien niet heel veel opschieten. Is hij het wel met mij eens dat dit amendement in vergelijking met de doorschuiffaciliteit een stuk ruimer is omdat het betrekking heeft op alle overdragers? Je hoeft immers geen familielid te zijn en je hoeft ook niet jarenlang bij iemand in het bedrijf gezeten te hebben. Is de staatssecretaris het bovendien met mij eens dat dit amendement daadwerkelijk het gereedschap in handen geeft om de jongere garde die liquiditeitsproblemen te laten overwinnen?

Staatssecretaris **Wijn**: Ik vind dat u daarmee twee terechte argumenten heeft. Het zal ons in de uitvoering echter wel ongeveer vijftig man kosten om dit uit te voeren. De doorschuiffaciliteit bestaat al en kan naadloos worden ingevoegd, maar dit niet. Dat bedoelde ik met mijn opmerking dat het ietsje complexer zal zijn. Er zit inderdaad een wat ruimere werking in, terwijl tegelijkertijd het budgettaire beslag ongeveer gelijk is.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Als u zegt dat het vijftig man extra kost, zult u die kosten ook wel in het amendement verdisconteerd hebben. Per saldo levert het kennelijk dus meer op en is het waarschijnlijk efficiënter.

Staatssecretaris **Wijn**: Nee, ik heb de uitvoeringskosten niet meegenomen. Ik vond het al een wonder dat een wat ruimere regeling budgettair ongeveer hetzelfde beslag levert. Dat kan dus niet ook nog de uitvoeringskosten dekken. Er zitten echter best goede elementen in het amendement. Ik zal daar dan ook een neutraal-positief onthaal aan willen geven.

De **voorzitter**: Dat is volgens mij een nieuwe kwalificatie.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik vind ons eigen oorspronkelijke voorstel natuurlijk altijd ietsje beter, maar ik vind dit helemaal geen verkeerde.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dit gaat wel heel hard. Daarom wil ik de staatssecretaris aanspreken op zijn eergevoel. Dit amendement lees ik

naast het amendement op stuk nr. 36, waarin flink geroeid wordt in de voorstellen van de staatssecretaris met betrekking tot bedrijfs-overdracht. Wat mijn fractie betreft, gaat het precies de verkeerde kant op. Dat is een politiek oordeel. Het gaat mij echter te ver om nu bij de bespreking van het amendement op stuk nr. 37 te roepen: "Het kost vijftig man personeel, maar hoppla, daar doen wij niet moeilijk over". Dat kan de staatssecretaris niet serieus nemen als hij de Kamer op andere momenten, wat mij betreft terecht, keer op keer confronteert met het feit dat er een forse taakstelling ligt op de uitvoerende mensen van de Belastingdienst. Het beperken van de werklust en het verhogen van de effectiviteit is daarbij dankzij het bezuinigingsbeleid van dit kabinet echt prioriteit nummer één. Dan gaan wij niet op deze manier zo'n amendement behandelen. Ik zou het graag iets serieuzer willen zien, inclusief het politieke oordeel dat volgens mij gewoon negatief moet zijn.

De **voorzitter**: Ik geloof dat u uw vraag nu drie keer hebt gesteld. Het woord is aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik was volstrekt serieus bij alles wat ik over dit amendement heb gezegd.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Er is 50 man extra aan personeel nodig als gevolg van één kleine wijziging.

De **voorzitter**: Mijnheer Vendrik, ik herhaal het. Ik geef het woord, u neemt het niet. De staatssecretaris gaat over zijn eigen antwoorden. Hij heeft zijn antwoord gegeven. Wij hebben nog een lange agenda en wij hebben daarvoor nog slechts vijftig minuten. Het woord is wederom aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris **Wijn**: In het andere amendement waaraan de heer Vendrik refereert, wordt onder meer zowel de bedrijfsopvolgingsfaciliteit uitgebreid als matiging aangebracht in de tarieven van de energiebelasting. Dit amendement van mevrouw Dezentjé Hamming (nr. 36) is een soort containeramendement. Ik vind dat de heer Vendrik een aantal goede opmerkingen heeft gemaakt inzake de voorgestelde verhoging van het vrijgesteld vermogen. Als je de vrijstelling van

het vermogen zo hoog doortrekt, dan is het de vraag of je daarmee niet zeer veel fiscaal ontwijkingsgedrag uitlokt: privé-elementen in een zakelijke sfeer inbrengen. Ik vind de vrijstelling aan de hoge kant. Je ziet in enkele andere landen, bijvoorbeeld Zweden, dat men hogere vrijstellingen heeft, maar dat zijn dan schenkings- en successie-vrijstellingen in den brede, dus niet alleen voor ondernemingsvermogen, maar ook voor privévermogen. Dit amendement ziet alleen op bedrijfsvermogen, terwijl men in Zweden een hogere vrijstelling heeft voor alle vormen van vermogen. De kans op onbedoeld gebruik wordt door het amendement wat groter. Ik heb de indruk dat met ons oorspronkelijke voorstel de liquiditeitsproblemen al in voldoende mate waren weggenomen.

De heer Vendrik heeft ook nog opgemerkt: vlak voordat je doodgaat, is het iets anders dan op het moment dat je komt te overlijden. Dat schuurt natuurlijk ook wel een beetje als je het zo in het successie- en schenkingsrecht doet. Ik zeg niet dat ik het helemaal niks vind, maar ik zie wel een paar forse nuanceringen. Matiging van de tarieven van de energiebelasting is een kwestie van keuze. Mevrouw Dezentjé stelt ook beperking voor van de aftrek van de gemengde kosten. In 1997 is de aftrek ingevoerd. Daardoor werden de administratieve lasten fors beperkt. De regeling houdt in dat bedrijven alle kosten mogen boeken en dat men als afkoop van het feit dat sommige kosten maar beperkt aftrekbaar zijn in één keer € 4000 mag aftrekken van de kosten. Men hoeft dan bijvoorbeeld niet in een A- en een B-categorie te splitsen. Het weghalen hiervan leidt tot discrepantie tussen VPB-ondernemingen met en zonder meewerkende aanmerkelijk-belanghouders. De gemengde kosten van werknemers zouden bij VPB-ondernemingen met meewerkende aanmerkelijk-belanghouders beperkt worden en bij de andere VPB-ondernemingen niet. Het is goed dat wij dit onderwerp in één week behandelen en niet op één dag. Misschien kunnen mevrouw Dezentjé en de medeondertekenaars nog eens kijken naar de maatvoering van een en ander. Ik bied graag technische ondersteuning daarbij aan. Ik houd uw Kamer voor dat de administratieve lasten worden becijferd op circa 70 mln, terwijl de

opbrengst van het geheel op 165 mln is geraamd.

Mevrouw Dezentjé Hamming

(VVD): Ik ken dit getal van de administratieve lastenstijging van 65 mln euro, maar dit is afgemeten aan de vorige systematiek. Die was veel ingewikkelder en dit gaat nu niet op. Ik neem echter graag het aanbod aan voor nadere technische ondersteuning. Wij kunnen hier dan nog eens met een stofkam doorheen gaan en kijken of wij dit kunnen verbeteren.

Staatssecretaris **Wijn**: De richting is duidelijk. Ik heb langs een indirecte weg nu ook antwoord gegeven op de vraag van de heer Vendrik over vrijgesteld vermogen bij bedrijfs-overdracht.

Verschillende leden hebben hun sympathie uitgesproken voor een tariefverlaging in het kader van het algemeen nut. De commissie-Wijffels komt nog met een rapport over "good governance" en meer transparantie. U krijgt daar van mij ook nog een notitie over. Overigens hebben wij voor de rest van de kabinetsperiode geen middelen meer om de tarieven verder te verlagen. "Iedereen naar nul" kunnen wij dus nu niet financieren. Zonder dat wij concreet zicht hebben op bepaalde certificeringssystemen of bepaalde uitdeelverplichtingen of bepaalde vermogensnormeringen, wil ik op dit moment niet zeggen dat wij instellingen die op de nul zitten, naar een hoger tarief brengen of dat wij daarin differentiëren. De sector kijkt nu zelf naar de mogelijkheden van meer transparantie. Ik wil op die bevindingen wachten. Daarop vooruitlopend of daarmee gelijklopend, zal ik de Kamer een notitie toesturen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Los van de budgettaire mogelijkheden heb ik meer ideologisch gevraagd of wij dit mogen zien als een eerste stap van dit kabinet. Het gaat mij om de richting.

Staatssecretaris **Wijn**: Ja en nee. Nu wordt een richting ingeslagen naar verlaging van het tarief. Dit vind ik een goede richting. Dit is dus ja. Nee is dat er nu sprake is van een ongeclausuleerde verlaging van de tarieven. Ik kan mij voorstellen dat wij in de toekomst zeggen: lagere tarieven, prima, maar daar horen wel bepaalde verwachtingen in de

richting van de charitatieve instellingen bij.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Dit is de lijn van de commissie-Moltmaker. Daar was ook mijn vraag op gericht.

Staatssecretaris **Wijn**: Dan is het antwoord voluit ja.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Hiermee is ook mijn vraag naar de Europese context beantwoord.

Staatssecretaris **Wijn**: Wij houden permanent in de gaten hoe houdbaar dit is binnen Europa. Ik ben daar overigens niet al te bang voor, omdat er op dit terrein over het algemeen een redelijke autonomie wordt toegestaan. Er is hier niet zo snel sprake van verstoring van de interne markt. Wij houden dit echter voortdurend in de gaten.

Er is ook gevraagd hoe er met giften in natura wordt omgegaan. Ik zal daar de Leidraad invordering nog eens op nalezen. Ik kom hier nog op terug.

De regeling voor autokostenfictie in de loonbelasting gaat in 2006 in. De opbrengst van de hogere bpm - 10 mln euro - is verwerkt in het Belastingplan 2005. Het is de bedoeling dat de werkgever de autokostenfictie in de loonbelasting opneemt. Als hij dat zou doen via een renseignering, dat wil zeggen door middel van het aankruisen van een vakje op de loonbelastingkaart, is dat niet efficiënt. Op het moment dat je de sancties niet goed hebt geregeld, is er geen prikkel bij de werkgever om het goed te doen. Het wordt dan misschien niet goed aangegeven. Je kunt je afvragen of de administratieve lasten echt afnemen, omdat er goed moet worden gerenseigneerd, maar het is dan alleen exclusief bedragen. Ik kan hierover plenair meer vertellen, maar de regel is: volledige bijtelling bij meer dan 500 privé-kilometer, bij minder niet. Er moet inderdaad meer worden aangetoond dan alleen het verbod van de werkgever. Ik krijg geen signalen dat dit in de uitvoeringspraktijk problemen oplevert. Verder is het een kwestie van uitvoering, wij zijn daarover in overleg met werkgeversorganisaties, want ook wij hebben geen behoefte aan onnodige onzekerheden.

De heer **Crone** (PvdA): Wij voeren iedere twee jaar iets nieuws in bij dit soort regelingen omdat in de uitvoeringspraktijk telkens problemen blijken. Ook vorig jaar hoorde ik dat er goed overleg zou zijn met de werkgevers, maar ik merk dat ze nog steeds dezelfde brieven schrijven over toenemende administratieve lasten. Ik kan moeilijk een sociaal akkoord van u verlangen voor woensdagavond, maar ik vind het een dramatisch ingewikkelde toestand worden. Ik snap ook niet welk doel dit dient, behalve het vermijden van fraude met inkomstenbelasting, maar dat valt eenvoudiger te controleren. Met loonbelasting erbij is er zelfs een dubbele controle nodig, op zijn minst twee keer zo zwaar.

Staatssecretaris **Wijn**: Loonbelasting is inderdaad een voorheffing. Maar het principe loon- of inkomstenbelasting verandert niets aan de bestaande 500 km-grens. De vraag is wat dit betekent voor de werkgever. Welnu, er moet een afspraak zijn met de werkgever over privé-gebruik, maar daar moet natuurlijk wel een vorm van toezicht op zijn. Dit staat in het beleidsbesluit.

Wellicht helpen een aantal voorbeelden. Een werkgever en werknemer hebben een schriftelijke overeenkomst getroffen waarin staat dat privé-gebruik niet is toegestaan. De werknemer is bij privé-gebruik bijvoorbeeld niet verzekerd. Dat zou dan voldoende zijn aangetoond. De werkgever moet natuurlijk wel controleren. Het is mogelijk dat de werknemer privé ook een eigen auto heeft. In zo'n complex is gemakkelijk aan te tonen dat de auto niet privé wordt gebruikt. Of de bekleding van de auto is vanwege de aard van het werk vet en besmeurd; in zo'n geval gaan we ook meteen uit van geen privé-gebruik. Het gaat allemaal ook om common sense. Als we het geheel bekijken met common sense, redelijkheid en billijkheid, dan hebben we allemaal precies door wat er wel en niet deugt. Ik heb er vertrouwen in dat de inspecteurs het kunnen, dat de werkgevers het ook best weten en dat dit in de praktijk goed zal lopen.

Ik heb me er buitengewoon aan gestoord en ben erg geschrokken van het grote aantal mensen dat in de IB hun auto niet opgeven en daardoor geen bijtelling hebben, en dat we daar door bestandskoppeling

niet achter kunnen komen. Ik wil een strakke lijn trekken als het om zoveel geld gaat.

Ik kom later terug op de vraag over de premiegrondslag. De verhoging van premie- en uitkeringsgrondslag gaat in 2006 in. De sociale premies zullen navenant worden verlaagd; grondslagverbreding betekent automatisch premieverlaging.

De heer **Crone** (PvdA): Dan is er in 2005 een extra opbrengst, dus in het gevoelige overgangsjaar voor het grijs kenteken? Is die al verwerkt?

Staatssecretaris **Wijn**: Het geheel voor de loonbelasting gaat in 2006 in. Dat is verwerkt. In 2006 is dat de grondslag van de premie voor de sociale verzekeringen. Een verbreding van de grondslag leidt automatisch tot een verlaging van de premie van de sociale verzekeringen, tenzij wij politiek anders besluiten.

De heer **Crone** (PvdA): Hetzelfde gebeurt al per 1 januari 2005 over de hogere BPM doordat het grijs kenteken vervalt. Dit lees ik in de stukken.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik vraag even na hoe het technisch zit. Ik dacht dat dit al was verwerkt. Ik moet navragen hoeveel het is.

De heer **Crone** (PvdA): Ik vind het goed als ik het antwoord voor woensdag krijg, want het is voor mij toch een aangelegen punt.

Staatssecretaris **Wijn**: Dat lijkt mij een goed idee. Wij antwoorden schriftelijk wel. Overigens ontraad ik de aanneming van het amendement van de heer Crone inzake de verhoging van energiebelasting, omdat er voor grootverbruikers nog iets in de pen zit. Daar hoeven wij dan niet uit en te na over te discussiëren. Hij suggereerde om de investeringsaftrek te verhogen voor investeringen in energiedingen. De heer Bakker vroeg hier ook naar. Wij hebben de energie-investeringsaftrek onlangs niet voor niets afgebouwd. Die richtte zich voornamelijk op windmolens. Vooral naar aanleiding van de opmerkingen van de heer Samsom hebben wij bepaald dat de energie-investeringsaftrek overkill betekende en dat er iets aan moest worden gedaan. Op zichzelf spreekt de suggestie van de heer Crone mij

wel aan. Ik vind het alleen lastig om die te operationaliseren. Wij hebben bij de energie-investeringsaftrek gezien dat er zowel onderuitputting als verkeerd gebruik optrad. Ik sta wel open voor andere ideeën. Zo spreekt het idee van de dubbele vergoeding mij wel aan.

De **voorzitter**: Daar komt de heer Crone dan schriftelijk op terug.

Staatssecretaris **Wijn**: De heer Rouvoet had het over de glastuinbouw. Ik heb de milieu-investeringsaftrek in overleg met minister Veerman verhoogd. Ik wilde namelijk van zijn expertise gebruik maken om de vraag te beantwoorden of dat goed zou uitpakken voor de glastuinbouw. Hij ging ermee akkoord. Wij gaan dus niet een soort wiebeltaksen heffen. De verhoging van het budget voor de milieu-investeringsaftrek tot 30 mln in 2007 betekent wel een gedeeltelijke compensatie. Daarmee hebben wij de grenzen van de staatssteun precies bereikt.

Mevrouw Van Vroonhoven vroeg wat BTW-constructiebestrijding inhield. Die houdt alle constructies tussen BV's in, leaseconstructies en dergelijke grappen om de BTW-afracht te omzeilen. Het irriteert mij mateloos dat zelfs publieke lichamen zich hier soms schuldig aan maken. Uit Brussel hebben wij een expliciete machtiging nodig. De richtlijn staat toe dat je omzeiling aanpakt, maar juridisch is dat nog niet zo gemakkelijk.

Over de vrijstelling van overdrachtsbelasting voor stedelijke herstructurering hoef ik niets te zeggen. In het kader van de kansenzones bestuderen wij vooral de mogelijkheden die gemeenten hebben om differentiatie aan te brengen in de OZB. Voor de rest zit dit meer in de subsidiesfeer. Die reflecteert namelijk de belastingbedragen.

De **voorzitter**: Wij hebben nog wat kleinere vragen gesteld. Daarvan zijn er waarschijnlijk nog enkele over. Is het denkbaar dat u daar een nietje doorheen slaat en ons de antwoorden daarop voor woensdagavond doet toekomen? U hebt de antwoorden al voor u liggen, zie ik.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik probeer te vermijden dat ik te veel naar u toe moet sturen.

Ondernemingsregelingen worden geëvalueerd voor minister Brinkhorst. Er moet een keuze worden gemaakt tussen arbeidskorting en zelfstandigenaftrek. Het gaat dus om de hoofdbaan. Dit is al enige malen versoepeld. Daar wil ik het thans bij laten.

Een van onze directeuren heeft afgelopen vrijdag nog gesproken met de directeur-generaal van Ierland en hem gevraagd wat daar precies werd gedaan.

Wij kregen daar geen helder antwoord op. Wij zullen kijken wat er precies speelt en de Kamer rapporteren.

De heer Vendrik vroeg naar het rapport Fiscale brandnetels van prof. Stevens. Wij nemen dat mee bij de evaluatie van de IB 2001.

Mevrouw Dezentjé vroeg in hoeverre de plannen met het oog op de administratieve lasten zijn gerealiseerd. Daarover rapporteren wij in de komende miljoenennota.

Mevrouw Dezentjé vroeg ook naar de positie van BCPP, het Belastingdienst/Centrum voor Proces- en Productontwikkeling. Het is inderdaad juist dat men wordt afgerekend op het aantal besluiten. Wij moeten daar eens naar kijken. Ik denk dat wij beter kunnen afrekenen op doorlooptijd. Ik zeg dit echter onder voorbehoud, want ik weet het niet precies. Het is niet de bedoeling dat BCPP zich bezighoudt met elk wisselwasje. Het moet echt gaan om rechtsvragen. Af en toe zullen er vraag- en antwoordbesluiten zijn. Bij de totstandkoming daarvan wordt altijd het directoraat-generaal Fiscale zaken betrokken. De besluiten worden overigens alle openbaar gemaakt. De Kamer heeft er dus ook zicht op. Ik let er heel erg op dat het binnen zes weken gebeurt. Dat moet ook. Het moet snel gaan. Dat heeft ook te maken met de relatie met de kennisgroepen. Ik wil niet dat BCPP een regeldiarree wordt. Wij zullen alle beleidsbesluiten goed daarop toetsen.

Over de motie-Van der Vlies over investeringen in beveiligingen wil staatssecretaris Van Gennip binnenkort met mij praten. Zij zal dat doen en dan komen wij erop terug. Ik wil een principiële opmerking maken over het toepassen van de Tante Agaatregeling als de DGA leent van zijn eigen BV. Gezegd wordt dat het via een constructie in de praktijk op te lossen valt. Ik wil nu niets zeggen over die constructie. Het is

aan de inspecteur om te kijken of die constructie deugt of niet. Het gaat om het volgende. Men kiest er zelf voor om blijkbaar overtollige liquiditeiten in een BV te hebben. De bedoeling van de Tante Agaath-regeling is om particuliere beleggingen in een onderneming te stimuleren. Als men in een BV waarbij men moet afrekenen als men normaal aan winstuitdeling doet, die afrekening uitstelt en via het bedrijf als een tante Agaath investeert in de onderneming, heeft dat toch een tamelijk bedrijfsmatig karakter. Wil je het echt privé, dan vind ik dat het via de koninklijke weg moet: keer de winst maar uit, reken af in box 2 en krijg dan het voordeel in box 1 en box 3 op het moment dat je een Tante Agaathlening verstrekt. Ik wil dus niet belonen dat overtollige liquiditeiten in een BV blijven. Dan wordt het ook een beetje een speeltje voor adviseurs. Ik krijg niet de indruk dat de Tante Agaath-regeling belemmerd wordt doordat dit in formele zin niet kan.

De heer **Crone** (PvdA): U hebt geen woord gezegd over de specifieke vrijstelling van de bestelauto's die maar twee stoelen voorin hebben en waarvoor men nu ook met die zware administratieve lasten wordt geconfronteerd. Niet dat zijn de loonbelasting moeten of niet, want dat is de grote vraag. Er is ook een amendement over.

Staatssecretaris **Wijn**: Dat weet ik. Ik verwijs dan toch weer naar de plaatjes die ik zojuist heb laten zien.

De heer **Crone** (PvdA): Dat staat erbuiten. Het gaat echt om auto's die zijn ingericht met twee stoelen, met opbergvakken en zo. Het staat allemaal in de regelgeving van twee jaar geleden. Toen was het ook geen probleem.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik was afgelopen winter op wintersport en afgelopen zomer was ik op een camping. Daar zag ik genoeg auto's staan van het type dat u kunt vinden op pagina 2, bijvoorbeeld die gele auto.

Als een dergelijke auto privé gebruikt wordt, willen wij een bijtelling. Het feit dat je er niet lekker in zit, kan het criterium niet zijn. Het criterium moet zijn, of men er privé méér dan 500 km in rijdt of niet. Als dat wel het geval is, wordt het een vorm van

loon in natura. Ik wil daaraan vasthouden en niet teruggaan naar het systeem dat wij hiervoor hadden.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik heb een aantal vragen gesteld rondom de auto van de zaak. Als die schriftelijk meegenomen worden, vind ik het goed want dan kan ik er woensdag op terugkomen. Ik heb de staatssecretaris per e-mail een stuk doen toekomen. Ik vind het wel van belang dat hij dat meeneemt.

Staatssecretaris **Wijn**: Zou u ons dat stuk nogmaals willen mailen, mijnheer Rouvoet?

De **voorzitter**: Als u het via de griffier van de commissie doet, hebben wij het meteen allemaal en kunnen wij daarop woensdag terugkomen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Prima.

De **voorzitter**: Het huidige blok is daarmee afgerond. Ik wil enkele minuten schorsen, dan kunnen wij ook een changement in het voorzitterschap bewerkstelligen. Alle overige zaken worden in één ronde behandeld. De heer Van der Vlies moet maar zien hoe hij dat verder inricht.

Staatssecretaris **Wijn**: Mag ik even een mededeling doen die straks misschien wat tijd kan schelen? Rondom het onderwerp dwangssommen zijn er veel vragen gesteld van de zijde van de Kamer. Wij komen met een wetsvoorstel rechtshandhaving. Dat hebben wij aangekondigd in de brief over contra legem. Ik ben voornemens u morgenochtend vroeg of vanavond laat een nota van wijziging te doen toekomen. Daarmee wordt het onderdeel dwangssommen uit het belastingplan gehaald. Ik kom daarop dan graag op een later moment terug in een breder kader rondom rechtshandhaving.

De **voorzitter**: Dat betekent dat wij het vanavond niet meer over de dwangssommen zullen hebben.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Voorzitter: Van der Vlies

De **voorzitter**: We hebben 43% van de nominale agenda, drie van de

zeven blokken, gehad. Wij zijn dus bijna op de helft, en we hebben nog een kwartier. Dat schiet dus op! Ik neem de mededeling op onze agenda dat we vandaag indicatieve spreektijden hebben, volstrekt serieus. Ik heb inzicht gekregen in wat nog resteert voor mijn gewaardeerde collega's. Als iedereen zijn rechten opeist, zitten we helemaal in de problemen. Ik dring er met alle kracht die in mij is op aan, kort en bondig te formuleren, zich vooral en misschien wel uitsluitend te richten op de amendementen die er nog liggen, en iets eromheen. De heer Bakker heeft in zijn voorzittersrol al voorgesteld dat we alle resterende blokken bij elkaar behandelen.

Blok 4: Milieu en mobiliteit

Blok 5: Overige maatregelen

Belastingplan 2005

Blok 6: Wetsvoorstel overige

fiscale maatregelen 2005

Blok 7: Wat verder ter tafel komt

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Ik begin met de milieueffecten van het Belastingplan zoals het er nu ligt. Hoe zich die verhouden tot de effecten die bij het Belastingplan vorig jaar waren voorzien, kan wellicht vanavond, en anders voor woensdagavond worden beantwoord.

Er zijn enkele kleinere vergroeningsmaatregelen, zoals laagzwavelige diesel, CO₂, BPM, euro 4, euro 5. Daar wordt een klein budget tegenaan gezet, en daarvoor worden grote effecten ingeboekt, met name op het gebied van NO_x. Als ik het autodossier tot mij neem, heb ik de stellige indruk dat die effecten sowieso optreden. Wat hier als effect van beleid wordt ingeboekt, met name op het terrein van NO_x, zal zich sowieso voordoen. Rekent het kabinet zich hier niet heel erg rijk als het gaat om de te behalen emissiereducties op het gebied van NO_x? Als ik het oorspronkelijke Belastingplan combineer met de motie-Verhagen, en met de dreiging van het amendement op stuk nr. 36, wordt de door de staatssecretaris voorgenomen verhoging van de energiebelasting bijna gehalveerd. Zie ik dat goed en zo ja, wat is de limiet van de staatssecretaris? Ik zou toch denken dat het instrument van de energiebelasting niet alleen een botte financieringsmaatregel is om het plaatje rond te krijgen, maar dat de energiebelastingverhoging, door

ons zeer gewenst, juist moet worden ingezet om de doelen op het terrein van klimaat en NO_x dichterbij te halen. Wat is het nu? Met welk kabinet spreek ik hier? Met een groen kabinet, of met een financieringskabinet?

Ik hoop het eerste, maar ik vrees het laatste. Zou het het eerste zijn, dan zou dat een extra reden zijn voor deze staatssecretaris om extra kritisch te zijn als het gaat om het amendement op stuk nr. 36.

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Ik kan kort zijn, want ik heb maar één punt. Sportinstellingen worden nu al gecompenseerd voor de ecotaks. Die ecotaks wordt nu echter verhoogd om de winstbelasting voor bedrijven te kunnen verlagen. Dat is een van de dekkingsvoorstellen. Ook sportinstellingen moeten die hogere ecotaks gaan betalen. Sportclubs maken echter geen winst. Daar moet dus een oplossing voor komen. Sportclubs zijn sowieso al een beetje de dupe van dit kabinetsbeleid. Daar kan niet nog een klapje overheen. Zes jaar geleden nam de Kamer op initiatief van Jan Marijnissen het initiatief om sportinstellingen te compenseren voor de toen net ingevoerde ecotaks, omdat dat een onbedoeld effect was. Er werd een teruggavenregeling ingevoerd, maar het budget daarvoor is sindsdien bevroren. Daarom biedt die regeling ook geen volledige compensatie meer voor de clubs. Wil dit kabinet het budget voor de teruggavenregeling verhogen of die compensatie op een andere manier regelen? Het is volgens mij ook een onbedoeld effect, dat moet worden gecorrigeerd. Ik heb op dit punt een motie klaar liggen, want ik ben ervan overtuigd dat de Kamer de lijn die zij ooit heeft ingezet, zeker zal willen voortzetten, maar misschien dat het kabinet zelf met een oplossing komt.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Misschien moet mevrouw Kant even voorzichtig zijn, want inmiddels is er een uitspraak van de rechter. Scoutingclubs en dergelijke kunnen gelijk gesteld worden met sportverenigingen. De teruggave van de ecotaks is gewoon geregeld. Voordat u een motie indient, is het goed om u daarvan te vergewissen.

Mevrouw **Kant** (SP): Ik zeg ook niet dat de teruggave niet geregeld is. Ik heb juist gezegd dat er een regeling

voor bestaat. Nu wordt echter de ecotaks verhoogd, terwijl de compensatieregeling niet wordt aangepast. Die moet gewoon meegaan met de verhoging van de ecotaks. Ik heb dus niet gezegd dat er niets geregeld is, want dankzij de SP-fractie is het al zes jaar geregeld. Die compensatieregeling moet echter bijgesteld worden, want anders gaan die clubs er flink op achteruit. Dat lijkt mij een onbedoeld bijeffect van deze maatregel.

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter. De fiscale vergroening staat nog steeds overeind. Het is juist dat die minder uitgebreid is na het aannemen van de motie-Verhagen en het mogelijk aannemen van het amendement van mevrouw Dezentjé. Zij heeft echter gezegd dat zij nog zal nadenken over een aantal argumenten die de staatssecretaris zojuist heeft aangegeven. Nu zal echter wel voor het eerst kerosine belast gaan worden, weliswaar op binnenlandse vluchten, maar het is toch een kleine, maar belangrijke stap vooruit. Er is sprake van een probleem als het gaat om de NO_x-uitstoot. Staatssecretaris Van Geel heeft daar opmerkingen over gemaakt. De reductie staat of valt met het stimuleren van schone euro-4 en misschien ook euro-5 bussen en vrachtauto's, via een verruiming van de MIA. Dat is echter afhankelijk van het vinden van het geld daarvoor op de begroting van VROM. Dat geld is nog steeds niet gevonden. In het AO over verkeersemisies heeft mijn collega Boris van der Ham ervoor gepleit die middelen niet alleen bij VROM te zoeken, maar eventueel ook bij Verkeer en Waterstaat. Aangezien Nederland te kampen heeft met een van de hoogste NO_x-concentraties, is het van belang dat een oplossing wordt gevonden.

Een aantal autofabrikanten heeft recent bericht dat in de loop van 2005, naast Euro-4 ook Euro-5 motoren zullen worden aangeboden. In de stukken schrijft de staatssecretaris dat indien de dekking voor de stimuleringsregeling is gevonden en de Euro 5-stimulering past binnen het budget, dit te zijner tijd bij de invulling van de stimuleringsregeling aan de orde komt. Dat is nogal vaag. Hoeveel geld is daarmee gemoeid? Is het kabinet voornemens een inspanning te plegen om de daarvoor benodigde middelen te vinden?

Voorzitter. Mijn tweede punt betreft de Film-CV. Het kabinet heeft ervoor gekozen om de Film-CV te verlengen. Wij hebben daar uitvoerige debatten over gehad. Daar past mij natuurlijk een luid hoera. Dat heb ik hierbij gegeven. Gekeken is naar de werking van die CV-regeling. Ik heb daar de volgende opmerkingen over. Overigens stem ik in met het feit dat het maximale bedrag waarover de FIA kan worden geclaimd, verhoogd is van € 25.000 naar € 100.000. Dat is een belangrijke verruiming. Een ander punt betreft de vermindering van de subsidieafhankelijkheid. Op dit moment moet 75% van het productiebudget al gefinancierd zijn voordat met een CV-regeling gewerkt kan worden. De subsidieafhankelijkheid van films is door de huidige FIA-regeling enorm toegenomen. De nota van wijziging doet daar nog niets aan. De gedachte zou kunnen zijn om de maximumverliesbeperking los te laten, waardoor er meer kan worden afgetrokken, bijvoorbeeld tot 130%. In dit verband noem ik de desinvesteringstax. De huidige regeling neemt de genoten FIA bij verkoop van een film terug via een bijtellingstaffel, niet gerelateerd aan de verkoopprijs maar aan de gerealiseerde omzet. Dat leidt snel tot het terugnemen van de FIA. De gedachte is om de desinvesteringstax gelijk te trekken met de andere investeringsaftrekken door deze niet te koppelen aan de omzet maar aan de verkoopprijs van de film. Misschien duizelt het de staatssecretaris nu. Als het hem niet lukt om hierop uit de losse pols te reageren, verzoek ik hem om dat schriftelijk te doen.

Tot slot merk ik nog op dat de film onderdeel uitmaakt van de motie-Verhagen, net als tal van andere elementen. Mij is opgevallen dat de staatssecretaris nu een horizon heeft opgenomen, namelijk 2007. Dat zou logisch zijn als dat ook wordt gedaan ten aanzien van het grijs kenteken of de Wajong-euro's. Dat is daarvoor niet gedaan. Ik vind het ook niet logisch dat het hier is gedaan. Dat laat natuurlijk onverlet dat er in 2007 een kabinet kan zitten dat de zaak nog eens tegen het licht wil houden of een Europees steunkader dat een wijziging wil. Dat moet dan tegen die tijd maar blijken. Ik vind het niet logisch om de regeling automatisch te laten stoppen in 2007.

Mevrouw Dezentjé Hamming (VVD): Voorzitter. Ik wil het hebben over de maritieme fiscale zaken. Deze staatssecretaris heeft tot nu toe bewezen een groot voorvechter te zijn van een goede concurrentiepositie van Nederland in een sterk vestigingsklimaat. Daarom was ik een beetje teleurgesteld toen ik zijn voorstellen las. Op maritiem gebied worden bijvoorbeeld voorstellen gedaan voor afdrachtvermindering, tonnagelasting, werknemersbegrip. Die voorstellen vloeien voort uit Europese richtsnoeren. Dat betekent dat elk land die op eigen wijze kan interpreteren. Dat betekent ook dat er kansen liggen om iets voor deze sector te betekenen. Volgens de VVD-fractie laat de staatssecretaris hier enige kansen liggen. Daar valt namelijk veel te halen. Ik denk terug aan de periode waarin het onder Nederlandse vlag varen werd gestimuleerd. In de periode van 1996 tot 2003 is dat met 50% toegenomen. Dat heeft dus wel degelijk resultaten afgeworpen. De zeescheepvaart is ook geen kleine sector. Deze sector heeft in 2002 204 mln afgedragen aan de schatkist. Ik stel vast dat de staatssecretaris nu heel erg op een minimumpositie gaat zitten. Dat is jammer want in EU-verband zou je alleen al uit onderhandelingsoogpunt veel beter kunnen zitten.

Voorzitter. Het is niet zo dat de reders nu worden bevoordeeld, want zij kunnen zich over de hele wereld vestigen en zij zullen daar geen verschil van ondervinden. Het is mij erom te doen dat we activiteiten weer naar Nederland krijgen en dat de staatskas weer beter gevuld wordt. Ik zeg tegen de staatssecretaris dat slim niet duur hoeft te zijn.

Ik ga iets zeggen over de implementatie. Nederland is veel te snel. Ik wil graag van de staatssecretaris weten of het haalbaar is om 1 januari 2005 aan te houden als datum van inwerkingtreding. Dat lijkt mij zeer onwaarschijnlijk.

Ik heb vier amendementen gemaakt om een paar aanpassingen te bewerkstelligen. Deze zijn bescheiden maar zeer effectief. Zij dienen ter versterking van het investeringsklimaat.

Het eerste amendement behelst een uitbreiding van de tonnageregeling. Als we daar serviceschepen en kabelleggers aan toevoegen, hebben we kans dat deze weer naar

Nederland komen. Ze zitten nu in het buitenland. Ik begrijp niet dat door het ministerie wordt aangegeven dat hier een budgettaire derving van 5 tot 10 mln aan de orde is. Als die schepen in het buitenland zijn, kunnen ze hier geen voordeel hebben, tenzij kraanschepen worden bedoeld. Ik ben overigens bereid om deze schepen eventueel uit het amendement te halen, als dat het geval is. Voor het overige kan het geen budgettaire derving betekenen. Het tweede amendement gaat over het beperken van de vlageis. Ik wil deze beperken tot eigendomschepen en schepen ingeschreven in het barebootregister. Dat heeft te maken met rompbevrachting. Het stellen van vlageisen aan de schepen die gecharterd worden, beperkt de rederij in haar commerciële activiteiten en is een enorme verzwarende van de administratieve lasten. Er zijn 1000 mutaties per jaar voor 500 schepen. Naar ik heb vernomen, is het voor de Belastingdienst een onmogelijke zaak om dat bij te houden en te controleren. Waarom zouden we dat niet veranderen en de vlageis voor charters laten vervallen?

Ik kom bij het derde amendement. De staatssecretaris laat nog een kans liggen, namelijk om het scheepsmanagement ook onder de tonnagelasting te laten vallen. Dat is in landen als België, Denemarken en Cyprus al het geval. Ook de budgettaire derving is buitengewoon gering. Als er al een derving is, dan zou deze gemakkelijk gedekt kunnen worden vanwege het feit dat de havenslepers niet meer onder die regeling vallen. Dat moet opgelost kunnen worden.

Ik kom bij mijn vierde amendement. Uit een oogpunt van het verzamelen van de statistische informatie over niet-EU-vlagschepen is het betrekken van charterschepen bij het vaststellen van de verhouding tussen EU- en niet-EU-vlagschepen buitengewoon gecompliceerd. Ook hier hebben we te maken met een enorme lastenverzwaring. Het is volgens mij onmogelijk om deze regeling voor het jaar 2005 in werking te laten treden. De gegevens zijn niet opgeslagen. Ik stel voor ook hier de toetsing te beperken tot schepen in eigendom en barebootrompbevrachting, dus niet de charters.

Ik heb ook nog een paar vragen. We hebben in het verleden de CV-regeling gekend voor de schepen.

Er is door de voorgangers van de staatssecretaris aangekondigd dat er gekeken zou worden naar een nieuwe regeling. Veel kleine Nederlandse rederijen hebben op dit moment moeite om financieringen te krijgen voor de aanschaf van nieuwe schepen. In 2006 lopen de eerste tienjaarstermijnen af van de vorige tonnageregeling. Dat betekent dat er in 2006 veel geld vrijkomt voor nieuwe investeringen, die we graag in Nederland zouden willen hebben. Ik verzoek de regering om te onderzoeken op welke wijze een aangepast regime ertoe kan bijdragen dat deze investeringen opnieuw naar Nederland komen. Ik noem als voorbeeld het regime dat in Duitsland geldt. In Nederland moet je direct kiezen voor een regime dat tien jaar geldt, zodat je er tien jaar aan vastzit. In Duitsland kun je dat na een paar jaar doen, zodat je de aanloopverliezen als verlies kunt nemen waarover je nog geen belasting hoeft te betalen. In België is het helemaal vrijblijvend. Is de staatssecretaris bereid om hierover in overleg te treden met de zeescheepvaartsector?

Mijn tweede vraag betreft het werknemersbegrip. De staatssecretaris kent de problematiek van de 3300 Indonesische zeevarenden. Voor ieder van hen moet nog een sofi-nummer worden aangevraagd voor 2004. Los van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven van een half miljoen kost dit de schatkist twee miljoen, omdat de fiscus dit moet terugbetalen aan de reders als vermindering afdracht zeevaart. Aangezien hier sprake is van negatieve belastinginkomsten, vraag ik de staatssecretaris om samen met de sector een praktische oplossing te zoeken voor dit probleem. Dat leidt tot vermindering van de administratieve lasten en het is in het voordeel van de fiscus.

Dan heb ik nog een vraag over de onderworpenheidseis in de Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen. Het gaat om in het buitenland wonende Nederlandse zeevarenden, die in Nederland volledig onderworpen zijn, maar slechts in aanmerking komen voor het 10%-tarief. Betekent het antwoord van de staatssecretaris dat iedere zeevarende die dienst doet op een schip onder Nederlandse vlag en die in Nederland onderworpen is, ongeacht zijn nationaliteit, in aanmerking komt voor het tarief van

40% bij de afdrachtsvermindering loonbelasting en premies volksverzekeringen? Ik kan mij niet voorstellen dat de staatssecretaris het zo heeft bedoeld. Ook hier denk ik even mee met de belastingdienst.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik begrijp dat er haast is, maar ik zou mij schuldig voelen als ik het zou afraffelen. Ik wil het toch zorgvuldig doen. In het belastingplan worden een aantal maatregelen voor vergroening voorgesteld. Het is belangrijk dat die vergroening werkelijk van de grond komt. Een mentaliteitsverandering wordt in eerste instantie bereikt via de portemonnee. Gedragsverandering is noodzakelijk, want de luchtverontreiniging in Nederland is zo ernstig dat zij de gezondheid van ons allen schaadt. Het CDA is van mening dat wij op dit pad moeten doorgaan. Sterker nog, wij zijn van mening dat het concreter moet worden ingevuld. Mijn collega Liesbeth Spies heeft vorige week bij het algemeen overleg over de verkeersemissies, waarbij de staatssecretaris ook aanwezig was, al gezegd dat het voor ons heel belangrijk is dat biobrandstof concurrerend wordt met andere brandstoffen. Het is nodig dat er een tijdelijke accijns-vrijstelling komt voor vijf tot maximaal tien jaar of er moet een goede investeringsregeling komen voor deze producten, om de innovatie te bevorderen. Wij vragen de staatssecretaris om vanaf 2006 met structurele oplossingen te komen en om het komende jaar na te denken over concrete projecten om dit vorm te geven. In het noorden en het zuiden van het land zijn biobrandstofprojecten aan de gang. Mijn fractie denkt aan een bedrag van twee miljoen. Ik vroeg mij af of ik dat moet vormgeven in een motie of een amendement. Het is veel makkelijker om te kijken of daar ruimte voor is dan om voor zo'n bedrag een aftrekpost te schrappen. Ik denk dat wij met z'n allen die projecten van de grond willen krijgen. Ik hoor graag een toezegging dat de staatssecretaris met ons meedenkt. Wij hebben de WBM-heffing. Het heeft mijn fractie verbaasd dat aan de ene kant een vrijstelling wordt gegeven, terwijl aan de andere kant, juist ook met het oog op de vergoeding, een vrijstelling wordt afgeschaft. Het is onduidelijk. Er is

ook onduidelijkheid in de sector. Men weet niet meer waar men aan toe is. Dat heeft al met al wel tot gevolg dat er helemaal niet meer geïnvesteerd wordt in milieuvriendelijke technieken. Men zegt: het heeft allemaal geen zin meer, wij weten niet waar het naartoe gaat. Ik heb erover nagedacht. Het heeft er misschien ook alles mee te maken dat die hele WBM niet meer is toegesneden op de dag van vandaag. De wet dateert uit 1979. Dat lijkt nog niet zo heel erg lang geleden, maar dat is toch al bijna dertig jaar. In de tussentijd is er op milieugebied toch wel een heleboel gebeurd. Is het niet tijd om die WBM gewoon eens goed door te lichten en misschien op de kop te zetten? Is het niet tijd om te kijken of wij tot een volledig nieuwe aanpak van die milieuheffingen moeten komen? Ik kan me voorstellen dat de staatssecretaris in die richting meedenkt. Ik kom te spreken over de overige maatregelen. Wij hebben het keuzeregime voor de aandelenoptierechten. Dat is afgeschaft. Bravo! Het CDA ondersteunt deze keuze van harte.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Mevrouw Van Vroonhoven heeft gesproken over een bedrag van 2 mln, dat zou moeten worden vrijgemaakt voor het stimuleren van het aanbod van biobrandstof. Met andere woorden: er moet worden gestimuleerd dat mensen dat kunnen gaan tanken. Begrijp ik het zo goed?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Nee, wij denken heel concreet aan bijvoorbeeld het produceren van koolzaad, juist ook om dat soort experimentele fases beter op poten te zetten. Wij zoeken het dus niet zozeer in de accijnsvrijstelling, maar wij willen het produceren van die goederen op de kaart zetten. Wij denken dus aan maatregelen aan de kant van het aanbod.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Zou het misschien helpen als wij een afspraak gaan maken met alle benzinstations in Nederland dat zij over vijf of tien jaar een x percentage van hun brandstof halen uit biobrandstoffen? Dan hoeft het geen geld te kosten.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Ik zei ook dat het CDA graag iets structureels wil doen, maar dan

kom je terecht op een termijn van 2006 en verder. Wij willen heel graag ook wat op poten zetten voor het jaar 2005. Dan zoek je projecten die dichter bij huis zijn, projecten die hun succes al hebben bewezen en projecten waarvan je denkt: dit gaat werken en dit ligt binnen handbereik. Dat soort projecten, die al op de tekentafel liggen en die al van start kunnen gaan, kunnen wij op een gemakkelijke wijze uitbouwen. Eigenlijk wil ik het fiat van de staatssecretaris daarvoor vragen. Voorzitter. Ik was gebleven bij de aandelenoptierechten. Het is goed dat de graaicultuur wordt aangepakt. Wij hebben nog wel een vraag over het overgangsregime. Het lijkt er namelijk op dat in een paar gevallen toch nog sprake is van een dubbele heffing. Wij kunnen ons niet voorstellen dat dat de bedoeling is. Omwille van de tijd zal ik nu niet ingaan op de techniek. De staatssecretaris weet wellicht waar ik het over heb. Ik heb het bij dezen in ieder geval even aangestipt. Het is in ieder geval niet onze bedoeling dat er sprake is van een dubbele heffing. Ik kom ten slotte te spreken over de achterstallige belastingschulden. De CDA-fractie heeft daarover in oktober vragen gesteld en verzocht of de antwoorden daarop voor het wetgevingsoverleg gegeven konden worden. Deze vragen zijn inderdaad voor het weekend beantwoord. Heel veel dank daarvoor! Ik heb de antwoorden bestudeerd en ben wel een beetje geschrokken van de cijfers. Het gaat om een totale openstaande belastingschuld van 15 mld euro. Dat is 3,3% van ons bruto nationaal product. Ik zeg niet dat als wij dat zouden wegwerken, wij dan meteen uit onze geldproblemen zouden zijn. De staatssecretaris schrijft ook dat 6,6 mld onbetwiste vorderingen betreft. Ik vind dat een gigantisch bedrag. Bij een bedrijf zou dan sprake zijn van een enorme debiteurenachterstand en zou alles op alles moeten worden gezet om die schulden weg te werken. Ik heb de staatssecretaris gewezen op hetgeen in België en Portugal wordt gedaan: het verkopen van die vorderingen. Ik heb de staatssecretaris voorgesteld om dat in Nederland ook te doen. De staatssecretaris heeft om redenen die hem echt na aan het hart liggen, gezegd: dat doen wij liever niet. Ik wil echter wel de urgentie aan de staatssecretaris meegeven, gelet op

het feit dat er zulke achterstanden zijn en dat wij financiële problemen hebben. Als wij alles op alles zetten om deze achterstanden weg te werken, kunnen wij al zeer inlopen op het financieringstekort. Als je er als fiscus niet zelf uitkomt, wat let je dan om te bekijken of je geen hulp van buitenaf moet inroepen? Ik zou daar niet vies van zijn, mits natuurlijk omkleed met de nodige waarborgen. Ik wil echter graag gezegd hebben dat ik een bedrag van 15 mld euro heel erg veel en misschien ook wel zorgelijk vindt.

De heer **Crone** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit mij volledig aan bij de opmerkingen over de in de bestaande regelingen opgenomen ecotaks voor sportclubs, kerken en wat dies meer zij. Die regelingen moeten natuurlijk meegroeien met de ecotaks.

Mijn tweede punt betreft de biobrandstoffen. Er is al verwezen naar een AO daarover, waarin mijn collega Samsom eenduidig heeft opgetrokken met mevrouw Spies. Dat zetten wij hier samen voort. Er moet inderdaad op korte termijn een regeling komen om voort te gaan met wat overigens al een oud debat is. Ik herinner mij over hetzelfde thema immers discussies over voorzieningen ten behoeve van bijvoorbeeld projecten in Friesland, samen met de heer Hofstra aangebracht bij de toenmalige staatssecretaris, de heer Bos, altijd met grote steun van de financiële woordvoerders van de CDA-fractie. Dat mocht ook allemaal van Brussel. Ik snap dus niet waarom er nu weer vertraging zou moeten zijn. Vanaf 1 januari 2006 moet er dan een accijnsvrijstelling zijn, niet omdat er dan pompen komen waar je biobrandstoffen tankt, maar om deels te kunnen bijmengen. Dat is immers al een heel belangrijk succes. De fiscale regeling loopt dan vooruit op een eventuele verplichtstelling van een bepaald percentage bijmenging, want dat is natuurlijk het einddoel. Ik denk dat de heer Vendrik daarop doelde.

Mijn derde punt betreft de dieselauto's met roetfilter. Er komt nu een BPM-teruggave van € 600 als je een roetfilter hebt, maar wij hebben de BPM voor dieselauto's een paar jaar geleden verhoogd met € 908, omdat zij vervuילend waren. Dan zou het nu dus eigenlijk € 908 terug moeten in plaats van € 600. Ik ben dus

benieuwd naar de motivatie, want zij zijn dan echt zuiniger.

Mensen met gehandicapte kinderen krijgen een vergoeding voor reiskosten wanneer het kind thuis komt, maar niet wanneer zij een kind bezoeken dat ouder is dan 27 jaar. Wij hebben gevraagd of dat ook voor oudere kinderen kan. Het schriftelijke antwoord was dat het al bestaat voor jongere kinderen, maar onze vraag ging over oudere kinderen. Ik vermoed dat de staatssecretaris het met mij eens is dat dat een misverstand in de beantwoording is geweest. Ik zal hem nog een blaadje geven, zodat het desnoods schriftelijk kan worden beantwoord. Het gaat ons dus om het van toepassing verklaren van die aftrek van reiskosten op bezoek aan kinderen die zodanig gehandicapt zijn dat je hen niet thuis kunt hebben.

Het vijfde punt: ik heb een amendement over de verzilvering laten voorbereiden, maar omdat de mailbox overvol is door het grijze kenteken, is dat nog niet uit mijn mailbox onderweg naar de collega's. Ik probeer het voor elkaar te krijgen dat iedereen dat amendement morgen krijgt.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Verzilvering van wat?

De heer **Crone** (PvdA): De ouderenkorting en andere kortingen die niet kunnen worden uitgekeerd omdat mensen geen belasting betalen. Daarover heb ik in eerste termijn even met de staatssecretaris gediscussieerd, maar ik meld maar even pro forma dat dat amendement eraan komt. Het is er al, maar ik heb het nog niet kunnen indienen. Tot slot: ik vind het jammer dat de dwangsom van tafel is, want wij houden niet zo erg van een beleid van gedogen. Wij zijn niet zoals de VVD voor slap aanpakken, maar voor hard aanpakken. Daar leggen wij ons op dit moment echter even bij neer. Op het punt van mediation zou de staatssecretaris een aantal zaken - volgens mij 100 - selecteren voor een pilotproject. Ik vraag hem om de resultaten daarvan mee te nemen in de verdere wetgeving rond handhaving, met dwangsom.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik voel mij natuurlijk aangesproken. De VVD gaat voor handhaven en niet voor meer regels.

Bovendien gaan wij niet voor overbodige instrumenten die slecht zijn voor de rechtsbescherming van de belastingplichtigen.

De heer **Crone** (PvdA): Soms moeten wij de boeven een beetje dwingen om te helpen. Dan helpt een dwangsom preventief. Misschien is het middel een beetje aan de zware kant en misschien zitten er voetangels en klemmen aan. Dat komt allemaal hier wel terug, maar ik begin met een positieve grondhouding, zoals de staatssecretaris mij in alle gevallen kent.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Namens de SGP-fractie wil ik nog één onderwerpje aan de orde stellen dat aansluit bij wat de heer Crone aan de orde stelde, namelijk het weekendvervoer gehandicapten. Mijn fractie is de staatssecretaris erkentelijk voor de beweging die hij op dit punt heeft gemaakt. Hij zal zich herinneren - en het ligt ook in de stukken vast - dat dit op mijn verzoek is gebeurd. De enige vraag die ik naast die van collega Crone over de leeftijdsgrens van 27 jaar heb, is of bij ontstentenis van ouders en/of broers en zussen een voogd of mentor ook voor de regeling in aanmerking kan komen. Ik heb dat in de schriftelijke gedachtewisseling ingebracht. Het antwoord was dat het zo moeilijk controleerbaar is. Ik vroeg mij af of dat juist is, want in de gehandicaptenzorg is een voogd of mentor iemand die op een document daarvoor is aangewezen dan wel verbonden aan een gehandicapte. Dat is een officiële status. Die is bekend, misschien niet aan de fiscus, maar toch. Misschien kan dit nog in overweging worden genomen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Voorzitter. Ik ben door de tijdsdruk twee dingen vergeten. Kan de staatssecretaris vertellen hoe de elektronische aangifte juridisch is geregeld? Per 1 januari 2005 wordt de elektronische aangifte verplicht voor ondernemers. Bij de VVD-fractie bestaan zorgen over de juridische verantwoordelijkheid, omdat op dit moment de ondertekenaar de verantwoordelijkheid krijgt voor de aangifte. Dat kan een belastingadviseur zijn. Het lijkt ons niet wenselijk dat die de verantwoordelijkheid krijgt.

Ik heb voorts een amendement ingediend dat afwijkt van wat mevrouw Van Vroonhoven net zei. Het gaat over deze ontwerpwet. Er wordt afvalstoffenbelasting geheven over materialen die worden gebruikt op een stortplaats. Die materialen willen wij graag buiten de afvalstoffenbelasting houden.

De **voorzitter**: Wij zijn gekomen aan het einde van de termijn van de Kamer. De staatssecretaris is in de gelegenheid om meteen te antwoorden. Voordat ik hem daartoe het woord geef, wil ik een afspraak maken over wat ik maar noem de frequentie van de interrupties.

De heer **Crone** (PvdA): Tot hoe laat gaan wij door?

De **voorzitter**: Ik denk dat wij het moeten proberen af te maken. Wij zitten inderdaad in blessuretijd, maar het kan misschien wel heel erg kort. De heer Vendrik is ons daarin voorgegaan. Anderen hebben dat zo goed mogelijk geprobeerd na te volgen. Ik had er af en toe wel even een gedachte bij, maar ik kon niet vaststellen dat er iets gebeurde dat ik kon afhameren. Ik heb het dus laten doorgaan, en terecht. Wij proberen het af te maken. Mijn voorstel is om niet meer te interrumpen anders dan inzake de concrete voorstellen die zijn gedaan. Over opmerkingen het beleid betreffen kunnen wij natuurlijk lang doorgaan, maar dit debatje op dit moment wil ik op dat punt amputeren. Ik zie dat mijn voorstel gulle bijval vindt.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik zal direct antwoorden en hoop dat de kwaliteit desalniettemin voor u acceptabel is. De heer Vendrik vroeg naar de milieueffecten en de compensatie van het Belastingplan 2004 in dit belastingplan. In het Belastingplan 2004 wordt voor NO_x uitgegaan van +0,4 kton en in het Belastingplan 2005 van -4 à -5 kton, een forse overcompensatie. In het Belastingplan 2004 wordt voor CO₂ uitgegaan van +0,3 mton en in het Belastingplan 2005 was dat oorspronkelijk -0,3 mton, dus een precieze compensatie. Door de motie-Verhagen is die compensatie verminderd, maar de maatregelen voor 2006 die zijn aangekondigd in de Beleidsnota verkeersmissies leiden in totaal tot -0,9 mton. Kijkend naar wat er in de

pijplijn zit en reeds is geaccordeerd, mogen wij zeggen dat het Belastingplan 2004 overgecompenseerd wordt goedge maakt.

De vraag is gesteld of de verlaging van de energiebelasting wordt ingegeven door een financieringsbehoefte of door "groen denken". Het is een beetje van allebei. Ik heb er geen behoefte aan om hier een nadere kwalificatie aan te geven. Ik vind het heel belangrijk dat het VPB-tarief omlaag gaat net zo goed als ik vergroening belangrijk vind. Dit was een goede combinatie. Ik heb net aangegeven hoe dit enigszins is genuanceerd door de motie-Verhagen. Per saldo leidt een en ander tot overcompensatie in 2006 en dan is dit weer rechtgetrokken. Mevrouw Kant vroeg naar sportclubs en naar compensatie voor de energiebelasting. De verhoging van de energiebelasting is ook wel degelijk bedoeld om het gebruik van energie terug te dringen. In die zin heeft de heer Vendrik gelijk als hij zegt dat wij hiermee proberen gedrag te sturen. Het ministerie van VWS kent een subsidieregeling voor sportclubs die mee loopt in de loon- en prijsbijstelling in de begroting van het ministerie van VWS. De minister van VWS is verantwoordelijk voor de feitelijke toedeling. Kerken en sociaal-culturele instellingen krijgen automatisch 50% vergoed via de 50%-regeling. Voor sportclubs geldt een subsidieregeling. Als mevrouw Kant van mening is dat die subsidie moet worden verhoogd, kan zij dit bij de behandeling van de begroting van het ministerie van VWS aan de orde stellen. Wij hebben daar geen additionele middelen voor opgenomen.

Mevrouw **Kant** (SP): Dit vind ik iets te gemakkelijk. De staatssecretaris is verantwoordelijk voor deze verhoging van de energiebelasting als dekking voor de verlaging van de vennootschapsbelasting. Hij zegt dat dit meeloopt in de indexering. Dit is echter nooit meegegaan met de verhogingen. De maatregel is nooit bedoeld voor deze clubs en de Kamer heeft in het verleden gezegd dat zij hiervoor gecompenseerd moeten worden. Ik vind dat dit nu ook weer het geval zou moeten zijn. Als de staatssecretaris zich hier niet aan waagt, zal ik de Kamer om een uitspraak vragen. Het gaat echt maar om een paar miljoen. Het is mooi dat

die maatregel energieregulerend is bedoeld, maar de sportclubs hebben 's avonds lichten nodig voor de training en dan valt er weinig te reguleren.

Staatssecretaris **Wijn**: Ik heb niet gezegd dat de subsidieregeling geïndexeerd is. Ik heb gezegd dat de totale begroting van het ministerie van VWS meeloopt in de loon- en prijsbijstellingen. Het loopt het dan via de inflatie min of meer terug. Binnen VWS is de toedeling aan de minister. Er is destijds bewust gekozen voor compensatie aan de uitgavenkant en niet aan de inkomstenkant. Daarom breng ik hier ook zo bewust die scheiding aan. Met de minister van VWS kan worden besproken of de subsidieregeling moet worden uitgebreid of dat dit via de contributie van sporters moet worden betaald. Ik wacht de motie van mevrouw Kant met belangstelling af. De heer Bakker heeft een aantal technische vragen gesteld over de film-CV. Ik kan op die technische vragen ingaan, maar ik kan ze ook als volgt beantwoorden. In 2005 zullen wij bekijken hoe wij verder gaan met de stimulering van films in 2006 en verder. Misschien gaan wij door op de ingeslagen weg en misschien gaan wij iets anders doen. Er is nu een aantal versoepelingen aangebracht binnen de film-CV om ervoor te zorgen dat een en ander misschien nog wat beter gaat werken. Daar blijft een stukje subsidie bij op uitdrukkelijk verzoek van staatssecretaris Van der Laan. Oorspronkelijk was het bedrag van 20 mln euro fiscaal geboekt, maar er wordt nu een stukje overgeboekt naar de begroting van het ministerie van OCW. Ik zal u daarover nog apart informeren. Er zijn twee redenen om het niet helemaal fiscaal te doen: je krijgt dan heel veel sturing en er zou veel voordeel bij de distributeurs terecht komen. De antwoorden op de overige technische vragen kunnen aan de orde komen als we praten over filmstimulering in bredere zin. Daarvoor gebruiken we het kalenderjaar 2005. Op dit moment kan ik niet overzien of het filmbedrag ook na 2007 is geboekt. Ik weet namelijk niet hoe structureel de dekking uit de motie-Verhagen is doorgeboekt. Ik kom daarop terug.

De heer **Bakker** (D66): Net als alle andere maatregelen in die motie-Verhagen hingen dekking en film cv natuurlijk niet één op één samen. Die opmerking zou dan alle maatregelen uit die motie moeten betreffen.

Staatssecretaris **Wijn**: Ja. Ik vermoed dat het niet is doorgeboekt na 2007 omdat de EU dan met nieuwe regelgeving komt. We zouden dan extra toestemming voor voortzetting moeten vragen. Ik laat dit nog uitzoeken, dan komen we daar woensdag op terug. Mevrouw Dezentjé stelt een groot aantal vragen over de nautische sector. Ik zal die schriftelijk beantwoorden. Ik begrijp de strekking van een aantal amendementen, maar ik heb meermalen aan de sector duidelijk gemaakt dat het mijn intentie is om minimaal te matchen met andere Europese landen, als de sector tenminste kan onderbouwen dat men elders in Europa soepeler is.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik begrijp die opmerking, maar er is een nieuwe richtsnoer gekomen, Nederland loopt erg voorop en andere landen weten nauwelijks waarover het gaat. Op dit moment kun je dus niet te rade gaan bij andere landen. Wel is erover gesproken binnen de Europese redersvereniging en daaruit blijkt dat de richtsnoeren zeker kansen bieden. Ik zou dus niet weten waarom wij niet eerst ons eigen plan kunnen trekken, alvorens naar andere landen te kijken. Ik wil daar dus voor waarschuwen.

Staatssecretaris **Wijn**: In een separate brief zal ik ingaan op de wijze waarop uw amendementen zich verhouden tot de richtsnoer. Nu de elektronische aangifte en de zorg om verantwoordelijkheid. Ik herinner mij nog vele debatten hierover met mevrouw Voûte. Haar stelling was: wat offline geldt, moet ook online gelden. Dat vond ik een hele goede stelling. Die hanteren wij ook bij elektronische aangifte: de verantwoordelijkheid blijft zoals die nu is. Als de belastingadviseur is gemachtigd, dan is dat thans zijn ondertekening en straks zijn inzending; is de belastingadviseur dat niet, dan is het gewoon de belastingplichtige zelf. Als de belastingadviseur de aangifte door de klant laat tekenen, net als nu bij een papieren aangifte, dan is hij niet

medeverantwoordelijk; anders wel. De drager, een papiertje, diskette of internet, is dus niet belangrijk; degene die tekent, heeft de verantwoordelijkheid, net als thans. Ik heb dit al meermalen in overleg met de belastingadviseurs gezegd. Deze vraag komt heel vaak terug, maar het antwoord is: er verandert niets.

Mevrouw Van Vroonhoven vroeg naar de invordering van openstaande bedragen. Daarvan is 6,6 onbetwist. Wij halen 105 mld per jaar aan belastinggeld op. Dat betekent een debiteurentermijn van ongeveer een maand. Een dergelijke termijn vind ik persoonlijk niet zo gek. Wij monitoren die goed, want wij merken dat de betalingstermijn langer wordt. Wij weten niet precies waar dat aan ligt, maar denken dat het voornamelijk te maken heeft met de economische situatie waarin bedrijven wat beter op hun liquiditeiten letten. Wij houden het goed in de gaten, want in absolute termen vinden wij het een zeer groot bedrag. Als je dat echter relateert aan de totale opbrengst, omlooptermijnen en dergelijke, vind ik het niet iets om over stuur van te raken. Dit zeg ik als iemand die ook nog bij een bank heeft gewerkt. Dit cijfer was overigens bekend, want het stond in het beheersverslag. Afgelopen vrijdag heb ik uitgebreid gesproken met de staatssecretaris van Belastingzaken van Portugal. Daar zijn de vorderingen gesecuritiseerd via een bankconcern. De invordering laat men nog steeds over aan de belastingdienst. Daar zit een discount van 10 à 12% op. Om het EMU-saldo omlaag te brengen, verkopen zij vorderingen waarvoor zij meteen geld krijgen, zij het met een discount van 12%. Verder loopt de belastingdienst grotendeels het debiteurenrisico. Mijn Portugese collega zegt dat dit de belastingdienst extra prikkelt om het geld op te halen. Ieder zijn uitleg, zal ik maar zeggen. Ik voel daar niets voor. De suggestie om het ophalen van geld te privatiseren of uit te besteden aan een incassobureau zullen wij in geen geval overnemen. Wij willen dat de Belastingdienst dit blijft doen. Wij voelen er dus op dit moment niets voor. Kom je ooit in hoge nood en kan je je EMU-saldo alleen maar halen door wat dan ook, dan kunnen wij er misschien eens over praten. Thans lijkt mij dit niet aan de orde.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Staatssecretaris, dit meent u toch niet? In een dergelijke situatie gaan wij toch praten met Brussel? Wij nemen dan toch niet dit soort onzinmaatregelen om het EMU-saldo eenmalig op te knappen?

Staatssecretaris **Wijn**: Voordat dit ontaardt in een lange discussie, merk ik op dat het inmiddels 23.38 uur is. Ik heb dit tegen mevrouw Van Vroonhoven gezegd in antwoord op haar vraag. Ik heb niet waar dan ook op willen speculeren.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**: Ik moet de heer Crone verontschuldigen, want hij moest de laatste trein halen. Hij is precies het Kamerlid aan wie de staatssecretaris nog een antwoord verschuldigd was.

Staatssecretaris **Wijn**: Als mevrouw Van Vroonhoven nog voor de plenaire behandeling kan zeggen om welke nieuwe projecten op het gebied van biobrandstoffen het gaat, kunnen wij bekijken of wij daar iets voor kunnen vinden en het meenemen in het onderzoek naar de definitieve regelingen. Wellicht kunnen wij ook in 2005 al iets doen. Ik wijs het niet op voorhand af, maar zij moet dan wel aangeven waar het precies over gaat.

Wat de dubbele heffing bij optierechten betreft gaat het alleen om de vraag of er een nieuw optierecht is. Als er een nieuw optierecht is, wordt het in de heffing betrokken; als er geen nieuw optierecht is niet. Zit er een opvolgend optierecht in, dan is het opvolgende optierecht weer een nieuw optierecht dat alsnog in de heffing wordt betrokken. Er kan dus geen sprake zijn van een dubbele heffing.

Over biobrandstoffen heb ik al uitgebreid van gedachten mogen wisselen met mevrouw Spies. Ik zei zojuist al iets over de projecten. Richting de heer Crone zeg ik dat wij er nog op terug komen.

De heer Crone stelde in verband met de roetfilters de vraag waarom het € 600 is en niet € 908. Die € 908 heeft niet alleen betrekking op roet, maar ook op andere stoffen die dieselmotoren meer uitstoten dan andersoortige motoren. Er is ook nog in begrepen fijnstof, roetdeeltjes en NO_x. Het roetfilter is wel voor roet,

maar niet voor stikstof. Daarom hoeven wij niet op het moment dat er een roetfilter op zit, de hele BPM-toeslag te laten vervallen. Op mediation zal ik nog terugkomen. De voorzitter/woordvoerder van de SGP-fractie vroeg naar het weekendvervoer. Als voogd en mentor in de gehandicaptenwereld een vaststaand begrip is, zeg ik u bij dezen meteen toe dat op basis van dat vaststaande begrip dat kan worden meegenomen in de regeling voor weekendvervoer.

De **voorzitter**: De staatssecretaris heeft in de loop van de dag diverse keren toegezegd, nog schriftelijk op zaken te zullen terugkomen. Hij deed het heel pregnant naar aanleiding van het pakket amendementen op de nautische sector. Ik wil de staatssecretaris nog de werkafpraak ontfutselen dat zijn schriftelijke commentaren woensdag aanstaande op een zodanig tijdstip bij de Kamer liggen, dat de fracties zich er nog op kunnen beraden voordat de plenaire afronding begint. Dat zou betekenen dat woensdagmiddag omtrent 15.00 uur alle schriftelijke reacties bij de Kamer moeten liggen. Dan hebben de fracties nog gelegenheid om bepaalde zaken terug te koppelen. Kan dat?

Staatssecretaris **Wijn**: Op het gevaar af dat een aantal meeluisteraars boos op mij worden, denk ik te kunnen zeggen dat het wel moet lukken.

De **voorzitter**: Ik dank de staatssecretaris voor de gegeven inlichtingen en allen die hem bijstaan, ook in de Suze Groenewegzaal, voor de ondersteuning. Ook degenen die op de tribune het debat volgden dank ik voor hun uithoudingsvermogen. Van Kamerleden vooronderstel je dat, maar van de gasten is het niet vanzelfsprekend. Ik dank uiteraard ook de Kamerleden voor hun inbreng.

Sluiting 23.47 uur.